

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 22 DÉCEMBRE 2011

Après-midi

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 22 DECEMBER 2011

Namiddag

La séance est ouverte à 14.22 heures et présidée par M. André Flahaut.
De vergadering wordt geopend om 14.22 uur en voorgezeten door de heer André Flahaut.

Le **président**: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans l'annexe du compte rendu intégral de cette séance.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij worden op de website van de Kamer en in de bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Tegenwoordig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Elio Di Rupo, Johan Vande Lanotte, Paul Magnette, Annemie Turtelboom, Melchior Wathelet, Maggie De Block

Excusés

Berichten van verhindering

Ingeborg De Meulemeester, Nahima Lanjri, Patrick Moriau, pour raisons de santé / wegens gezondheidsredenen;

Theo Francken, Sarah Smeyers, à l'étranger / buitenslands.

01 Prestation de serment d'un membre suppléant appelé à siéger en remplacement d'un membre élu par les Parlements des Régions et des Communautés en qualité de ministre ou de secrétaire d'État

01 Eedaflegging van een opvolgend lid dat zitting zal hebben ter vervanging van een lid dat door de Parlementen van de Gewesten en Gemeenschappen tot minister of staatssecretaris werd gekozen

Lors de la séance plénière du Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale du vendredi 16 décembre 2011, il a été procédé à l'élection et à la prestation de serment de M. Guy Vanhengel, en tant que membre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale.

Tijdens de plenaire vergadering van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement van vrijdag 16 december 2011 werd er overgegaan tot de verkiezing en de eedaflegging van de heer Guy Vanhengel als lid van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

L'article 35 de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises dispose que le membre de la Chambre des représentants élu membre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, cesse immédiatement de siéger et reprend son mandat lorsque ses fonctions de ministre prennent fin.

Artikel 35 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen bepaalt het volgende: "Een lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers die gekozen wordt tot lid van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest, houdt onmiddellijk op zitting te hebben en hij neemt zijn mandaat weer op wanneer zijn ambt van minister een einde neemt."

Selon l'article 1bis de la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'État, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives, le ministre ou le secrétaire d'État d'un gouvernement régional ou communautaire qui cesse de siéger est remplacé par le premier suppléant en ordre utile de la liste sur laquelle le ministre ou le secrétaire d'État a été élu.

Volgens artikel 1bis van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers, wordt de minister of staatssecretaris van een Gewest- of Gemeenschapsregering die ophoudt zitting te hebben, vervangen door de eerst in aanmerking komende opvolger van de lijst waarop de minister of de staatssecretaris gekozen is.

Nous devons donc procéder à l'admission et à la prestation de serment de ce suppléant.
Wij moeten dus overgaan tot de toelating en de eedaflegging van deze opvolger.

Il s'agit de Mme Godelieve Wierinck, première suppléante de la liste Open Vld de la circonscription électorale de Bruxelles-Hal-Vilvorde, en remplacement de M. Guy Vanhengel.
Het betreft mevrouw Godelieve Wierinck, eerste opvolger op de Open Vld-lijst van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde, ter vervanging van de heer Guy Vanhengel.

Les pouvoirs de cette suppléante ont été validés en notre séance du 6 juillet 2010.
De geloofsbrieven van deze opvolger werden tijdens onze vergadering van 6 juli 2010 geldig verklaard.

Comme la vérification complémentaire, prévue par l'article 235 du Code électoral, ne porte que sur la conservation des conditions d'éligibilité, il apparaît que cette vérification, n'a, dans les circonstances présentes, qu'un caractère de pure formalité.

Daar het aanvullend onderzoek door artikel 235 van het Kieswetboek voorgeschreven, uitsluitend slaat op het behoud van de verkiesbaarheidsvereisten, gaat het in de huidige omstandigheden om een loutere formaliteit.

Je vous propose donc de passer à l'admission de cette suppléante appelée à siéger en qualité de membre de la Chambre des représentants en remplacement d'un membre élu par un Parlement d'une Région ou d'une Communauté en qualité de membre de son gouvernement et pendant la durée des fonctions de celui-ci.

Ik stel u dus voor tot de toelating over te gaan van deze opvolger die zitting heeft in de hoedanigheid van lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers ter vervanging van een lid dat door een Parlement van een Gewest of een Gemeenschap werd gekozen tot lid van zijn regering en zolang het ambt van deze duurt.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus wordt besloten.

Je rappelle que les députés élus par le collège électoral de l'arrondissement de Bruxelles font partie soit du groupe linguistique français, soit du groupe linguistique néerlandais de la Chambre, selon qu'ils prêtent serment en français ou en néerlandais. Si le serment est prêté en plusieurs langues, celle d'entre elles qui est utilisée en premier lieu est déterminante.

Ik herinner eraan dat de volksvertegenwoordigers gekozen door het kiescollege van het arrondissement Brussel deel uitmaken van de Nederlandse of van de Franse taalgroep van de Kamer, naargelang zij de eed in het Nederlands dan wel in het Frans afleggen. Wordt de eed in verscheidene talen afgelegd, dan is de taal waarin hij het eerst is afgelegd beslissend.

Je rappelle les termes du serment: "Je jure d'observer la Constitution" "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Ich schwöre die Verfassung zu befolgen".

Ik memoreer de bewoordingen van de eed: "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Je jure d'observer la Constitution" "Ich schwöre die Verfassung zu befolgen".

Je prie Mme Godelieve Wierinck de prêter le serment constitutionnel.

Ik verzoek mevrouw Godelieve Wierinck de grondwettelijke eed af te leggen.

Godelieve Wierinck prête le serment constitutionnel en néerlandais.

Godelieve Wierinck legt de grondwettelijke eed af in het Nederlands.

Mme Godelieve Wierinck fera partie du groupe linguistique néerlandais.

Mevrouw Godelieve Wierinck zal deel uitmaken van de Nederlandse taalgroep.

(Applaudissements)

(Applaus)

02 Ordre du jour

02 Agenda

Vous avez reçu un projet d'ordre du jour pour les séances de cette semaine.

U hebt een ontwerp-agenda ontvangen voor de vergaderingen van deze week.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 21 décembre 2011, je vous propose de compléter cet ordre du jour de la séance plénière d'aujourd'hui par ce qui suit:

- le projet de loi instaurant une contribution de stabilité financière et modifiant l'arrêté royal du 14 novembre 2008 portant exécution de la loi du 15 octobre 2008 portant des mesures visant à promouvoir la stabilité financière et instituant en particulier une garantie d'État relative aux crédits octroyés et autres opérations effectuées dans le cadre de la stabilité financière, en ce qui concerne la protection des dépôts, des assurances sur la vie et du capital de sociétés coopératives agréées, et modifiant la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers (n°s 1954/1 à 6);
- le projet de loi transposant la directive 2010/24/UE du Conseil du 16 mars 2010 concernant l'assistance mutuelle en matière de recouvrement des créances relatives aux taxes, impôts, droits et autres mesures (n° 1915/1);
- le projet de loi portant des dispositions diverses en matière d'énergie et de développement durable (n°s 1957/1 à 4).

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 21 december 2011, stel ik u voor de agenda van de plenaire vergadering van vandaag aan te vullen met het volgende:

- het wetsontwerp tot invoering van een bijdrage voor de financiële stabiliteit en tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 november 2008 tot uitvoering van de wet van 15 oktober 2008 houdende maatregelen ter bevordering van de financiële stabiliteit en inzonderheid tot instelling van een staatsgarantie voor verstrekte kredieten en andere verrichtingen in het kader van de financiële stabiliteit, voor wat betreft de bescherming van de deposito's, de levensverzekeringen en het kapitaal van erkende coöperatieve vennootschappen, en tot wijziging van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten (nrs 1954/1 tot 6);
- het wetsontwerp houdende omzetting van richtlijn 2010/24/EU van de Raad van 16 maart 2010 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen (nr. 1915/1);
- het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake energie en duurzame ontwikkeling (nrs 1957/1 tot 4).

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

En conséquence, l'ordre du jour ainsi modifié est adopté.

Bijgevolg is de agenda, zoals gewijzigd, aangenomen.

03 Renvoi d'amendements en commission

03 Verzending van amendementen naar commissie

J'ai reçu des amendements sur le projet de loi portant des dispositions diverses (n°s 1952/1 à 12) et le projet

de loi portant des dispositions diverses en matière de justice (n°s 1953/1 à 5).

Ik heb amendementen ontvangen op het wetsontwerp houdende diverse bepalingen (nrs 1952/1 tot 12) en het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake justitie (nrs 1953/1 tot 5).

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents de ce jour je vous propose de renvoyer ces amendements en commission et de réunir les commissions immédiatement.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van heden stel ik u voor deze amendementen terug te zenden naar de commissies en deze onmiddellijk bijeen te roepen.

Rapport oral sera fait en séance.

Mondeling verslag zal in de plenumvergadering uitgebracht worden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Il s'agit de la commission des Finances, de la commission de la Justice et de la commission des Affaires sociales. En ce qui concerne la commission des Affaires sociales, la réunion débutera à 15.15 heures, dès l'arrivée du ministre des Pensions, qui est en concertation pour l'instant.

03.01 **Guy D'haeseleer** (VB): Mijnheer de voorzitter, wat het doorverwijzen van amendementen naar de commissies betreft, wil ik opmerken dat zich vorige week iets merkwaardigs heeft voorgedaan in de commissie voor de Sociale Zaken. Ik weet niet of dat een nieuwe techniek is van de nieuwe regering.

Op een bepaald moment heeft de commissie voor de Sociale Zaken de vraag gekregen om een bijkomend amendement te behandelen van mevrouw Laruelle, minister van Middenstand, over een onderwerp dat helemaal niets met Sociale Zaken te maken had.

Minister Laruelle werd opgevorderd door de commissie en het amendement werd besproken en goedgekeurd, niettegenstaande dit eigenlijk thuishoorde in de commissie voor het Bedrijfsleven.

Ik zetel nu ongeveer dertien jaar in dit Parlement en heb nog nooit meegemaakt dat een minister met een amendement, zogezegd via de hoogdringendheid, opduikt in een commissie die haar bevoegdheden eigenlijk niet kan behandelen.

Is dit een precedent voor de toekomst? Zal de regering ook de komende jaren op deze manier handelen of was dit een eenmalige uitschuiver? Ik krijg daarover graag duidelijkheid.

03.02 **Yvan Mayeur** (PS): Monsieur le président, effectivement, j'ai interrogé la commission au moment où cet amendement est arrivé, c'est-à-dire dans la soirée de lundi dernier. Comme la commission est maîtresse de ses travaux, la majorité et même au-delà, a accepté cet amendement. Mme Laruelle était là, bien entendu, car sa présence était indispensable.

L'amendement propose de prolonger une mesure existante et, à mon avis, ne pose aucun problème d'ordre politique.

Évidemment, ce fait ne doit pas constituer un précédent: la mesure est exceptionnelle et ne doit pas se reproduire dans ma commission ni dans aucune autre.

03.03 **Guy D'haeseleer** (VB): Mijnheer de voorzitter, ik wil daar natuurlijk duidelijke afspraken over. Als het argument is dat de meerderheid akkoord ging, dan moeten wij het Reglement afschaffen, want dan kan alles hier bij gewone meerderheid worden beslist. Laten wij dan het Reglement afschaffen!

Ik wil dat dit niet meer wordt herhaald in om het even welke commissie en ik wil graag dat dit formeel wordt bevestigd.

Le **président**: Pour clore cet incident – je n'ai pas eu connaissance de ce problème parce que, comme le dit

M. Mayeur, les commissions sont maîtresses de leurs travaux –, en ce qui concerne le précédent qui a été créé, je ne crois pas que ce soit un précédent. Et, en ce qui concerne notre Règlement, j'ai l'impression que nous devons le modifier sur certains aspects. Nous reviendrons sur cela plus tard. S'il n'y a pas d'observations, nos travaux se dérouleront comme cela.

Questions

Vragen

Je voudrais simplement rappeler aux membres qui posent leur question que, normalement, le temps imparti est de deux minutes. Le gouvernement répond puis il y a une minute pour la réplique. Je voudrais également insister auprès des membres du gouvernement à qui les questions sont adressées pour qu'ils fassent preuve de concision dans leurs réponses étant entendu que pour certaines questions posées, il y a des débats beaucoup plus longs qui interviendront dans le courant de cette même séance. Donc, ne m'en voulez pas si je dois vous interrompre ou couper les micros.

04 Questions jointes de

- M. Laurent Louis au premier ministre sur "la grève générale de ce jour et les réponses que compte apporter le gouvernement aux tensions sociales" (n° P0653)
- M. Siegfried Bracke au premier ministre sur "les perturbations sociales" (n° P0654)
- Mme Catherine Fonck au premier ministre sur "la grève générale de ce jour et les réponses que compte apporter le gouvernement aux tensions sociales" (n° P0655)
- M. Georges Gilkinet au premier ministre sur "la grève générale de ce jour et les réponses que compte apporter le gouvernement aux tensions sociales" (n° P0656)
- M. Jean Marie Dedecker au premier ministre sur "les perturbations sociales" (n° P0657)
- M. Stefaan Vercamer au premier ministre sur "les perturbations sociales" (n° P0658)
- M. Wouter De Vriendt au premier ministre sur "les perturbations sociales" (n° P0659)

04 Samengevoegde vragen van

- de heer Laurent Louis aan de eerste minister over "de algemene staking van vandaag en de antwoorden van de regering op de sociale onrust" (nr. P0653)
- de heer Siegfried Bracke aan de eerste minister over "de sociale onrust" (nr. P0654)
- mevrouw Catherine Fonck aan de eerste minister over "de algemene staking van vandaag en de antwoorden van de regering op de sociale onrust" (nr. P0655)
- de heer Georges Gilkinet aan de eerste minister over "de algemene staking van vandaag en de antwoorden van de regering op de sociale onrust" (nr. P0656)
- de heer Jean Marie Dedecker aan de eerste minister over "de sociale onrust" (nr. P0657)
- de heer Stefaan Vercamer aan de eerste minister over "de sociale onrust" (nr. P0658)
- de heer Wouter De Vriendt aan de eerste minister over "de sociale onrust" (nr. P0659)

04.01 Laurent Louis (MLD): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, depuis hier, notre pays est paralysé par les grèves et les contestations sociales sont particulièrement fortes. Permettez-moi de profiter de ces quelques instants ici pour condamner, avec la plus grande fermeté, les actions de blocage des routes qui ont été menées ce matin par les syndicalistes car, même si la grève est un droit, les syndicats se doivent de respecter ceux qui ne veulent pas y recourir et j'espère que vous dénoncerez également ces comportements.

Aujourd'hui, vu notre situation économique, la population doit comprendre qu'elle doit faire des efforts. Elle doit faire des efforts si elle souhaite maintenir une sécurité sociale digne de ce nom et des pensions décentes. C'est pour cette raison que, malgré la précipitation de votre travail, le MLD tient à soutenir l'action de votre gouvernement dans ce dossier.

Toutefois, les travailleurs ne peuvent pas être les seuls à payer le prix de l'austérité et à faire des efforts. Si vous voulez que vos mesures, même si elles sont bonnes, soient acceptées, il faut que le monde politique se serre également la ceinture.

Monsieur Di Rupo, ma question sera assez simple. Seriez-vous prêt à imposer une réduction de 25 % des rémunérations des présidents de la Chambre et du Sénat, quelle que soit la qualité de leur travail? Seriez-vous prêt à mettre un terme aux rémunérations des fonctions spéciales au sein de ce parlement, tout en imposant une plus grande rigueur au niveau des dépenses réalisées dans les assemblées parlementaires? Je pense, par exemple, aux boissons et aux pâtisseries offertes aux parlementaires à longueur de journée,

alors que nous avons les moyens de les payer. J'invite également l'ensemble des parlementaires de ce pays à restituer leur prime de fin d'année et à renoncer à leur pécule de vacances. C'est à ce prix que nous montrerons à l'ensemble de la population que, comme elle, nous faisons des efforts et nous nous serrons la ceinture.

Le **président**: Monsieur Louis, je vous remercie.

Le premier ministre ne répondra pas à cette question car, finalement, elle s'adresse au président de la Chambre et à toute l'assemblée. Je prendrai tout à l'heure, au nom de l'ensemble des groupes présents dans cette assemblée et à la suite de notre Conférence des présidents d'hier, un engagement auquel, je l'espère, vous souscrirez. Il concerne les efforts que les parlementaires feront pour répondre tant à la demande formulée par le gouvernement qu'à ce qui se trouve dans la déclaration gouvernementale dans laquelle le gouvernement invite le parlement à réfléchir à son système de pension et aux indemnités des fonctions spéciales. Tout cela est prévu mais, dans notre pays qui est une démocratie, il y a encore trois pouvoirs et c'est le pouvoir législatif qui prendra les décisions qui s'imposent! Nous les prendrons. C'est un engagement que j'aurai l'occasion d'explicitier tout à l'heure au nom de l'ensemble des parlementaires de cette assemblée.

04.02 Siegfried Bracke (N-VA): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik begin met namens onze fractie te stellen dat wij begrip hebben voor allen die ongerust zijn over hun toekomst, over hun pensioen en over hun oude dag.

Echter, net die personen willen wij er ook op wijzen, net opdat men er gerust over zou kunnen zijn – dit is een zaak van politieke moed en geloofwaardigheid –, dat het in het belang is van hun oude dag, dat er langer wordt gewerkt.

Mijnheer de eerste minister, wij geven toe dat u in dat verband met uw regering een stap zet, zij het een erg onvolmaakte stap.

Echter, van politieke moed gesproken, het lijkt mij dat u geen politieke moed hebt. Ik heb u namelijk nog met geen woord de pensioenhervorming horen verdedigen. U wuift minzaam vanachter het glas van een beregende auto. Er is natuurlijk uw minister van Pensioenen. Ik lees echter dat de rest van uw regering over zijn optreden ontevreden is. Het is een regering in het klassieke drama van het morrende volk.

Ik lees ook – ik geef mijn eerste citaat, komende van een van de vice-eersteministers – het volgende: “Er is geen tijd meer om te vragen: heeft er nog iemand een fantastisch amendement?”

Tegelijk lees ik echter dat u zegt: “Het is nodig weer aan te knopen met het sociaal overleg. We komen daar de komende dagen op terug.”

Mijnheer de eerste minister, wat wil dat zeggen? Wil het zeggen dat u oproept om voort te staken? Wat is trouwens uw boodschap aan hen die vandaag staken? Hebben zij gelijk of hebben zij ongelijk?

Ik heb nog een derde citaat, indien u het mij toestaat. Een van uw vice-eersteministers, de heer Vanackere, heeft verklaard dat er vóór de regeringsvorming sprake is geweest van overleg tussen partijen en zij die in die partijen vertrouwen hebben. Nu komt een belangrijk citaat: “Ook daar kan men niet zeggen in de sociale wereld dat men een aantal dingen voor het eerst ontdekt.”

Er is, met andere woorden, vooraf gesproken. Het komt er eigenlijk op neer dat de mensen van het ACV niet alleen de spaarders van ARCO hebben bedrogen, maar ook de stakers, die op dit moment aan het staken zijn. Zulks is een heel vreemde vaststelling.

Ik heb met andere woorden drie vragen aan u. Ten eerste, is er inderdaad vooraf gepraat?

Ten tweede, kan er nog worden gepraat?

Kan, ten derde, nog worden geamendeerd?

Ik kijk uit naar uw antwoord.

04.03 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, madame, messieurs les ministres, la Belgique est paralysée par la grève. Certes, on peut regretter que l'ensemble des citoyens soit pris en otage par cette grève, mais force est de constater également que le dossier des pensions a mis le feu aux poudres.

Bien entendu, des réformes sont indispensables en matière de pensions. Mais la concertation a fait défaut, de même que l'information vers l'ensemble des citoyens sur les mesures qui seraient prises et qui vont être décidées. Cela laisse évidemment la porte ouverte à toute interprétation par rapport aux situations personnelles des citoyens qui sont inquiets.

Monsieur le premier ministre, de nouvelles grèves sont annoncées. Vous avez déjà rencontré les partenaires sociaux cette semaine. Quelles sont les nouvelles concertations prévues, les rencontres spécifiques avec chaque secteur concerné? Pouvez-vous nous donner un calendrier en la matière? L'enjeu sera, je pense, essentiellement de continuer, encore et encore, cette concertation afin, évidemment, de rétablir la paix sociale.

Le **président**: Chers collègues, je salue l'arrivée dans notre hémicycle de M. Lutgen, qui ne devait pas prêter serment, mais qui est maintenant bien présent parmi nous. (*Applaudissements*)

04.04 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, depuis une semaine, je suis en colère face au manque de respect de votre gouvernement à l'égard du parlement – les méthodes utilisées sont chaotiques autant qu'antidémocratiques –, mais aussi à l'égard des partenaires sociaux qui ont – je le rappelle – construit notre sécurité sociale. Jamais une réforme aussi fondamentale que celle qui est envisagée aujourd'hui ne leur a été imposée. Décider avant de concerter n'est pas une manière de travailler. Vous rompez ainsi la confiance de ces acteurs à votre égard.

Vous manquez également de respect à l'égard des citoyens. Qu'ils soient en grève ou victimes de ces grèves, ils sont aujourd'hui inquiets car ils craignent pour un des piliers fondamentaux de notre sécurité sociale: leur pension. Comme si on ne pouvait pas leur expliquer la situation, comme si on ne pouvait pas élaborer une réforme juste, équilibrée et protégeant les plus faibles!

Monsieur le premier ministre, après ce faux départ, comment allez-vous rétablir la confiance des citoyens et le dialogue social?

04.05 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de voorzitter, premier, collega's, twintig jaar levert uw socialistische zuil reeds de ministers van Pensioenen. Het heeft het Zilverfonds van de heer Vande Lanotte opgeleverd, dat een lege doos is, en het heeft ook een groenboek en een witboek opgeleverd van de stripheld Guust Flater, die ook van uw partij is.

Wat gebeurt er vandaag? We hebben de eerste aanloop tot de o zo noodzakelijke pensioenhervorming, en wat gebeurt er? Het land ligt al stil. De 800 000 mensen die met een bedrijfswagen rijden en die de echte slachtoffers zijn, worden zelfs verhinderd op hun werk te komen. Dat wordt verhinderd door de mensen van de spoorweg, door de NMBS. Als er bij de NMBS, bij de spoorlui, een windje verkeerd zit, dan volgt er onmiddellijk een stakingsdiarree.

Mijnheer de minister, ik vraag wat u daaraan zult doen. Laten we eerlijk zijn: de NMBS krijgt per jaar meer dan 20 miljoen euro van de belastingbetaler cadeau om de sociale vrede te bewaren. Vandaag komen ze al voor de tweeëntwintigste keer op straat. Wie dertig jaar bij de NMBS werkt, heeft ongeveer een jaar gestaakt. Of dat ook meetelt voor de pensioenhervorming, daar zou ik eens over nadenken.

Ik steun die pensioenhervorming, premier, want ze is noodzakelijk.

Mijnheer de premier, bent u vandaag opnieuw aan het onderhandelen in het sociaal overleg? Zult u zich laten intimideren? Wordt dat terug het begin van het einde van de toelagen die er zijn? Zoals collega Bracke daarstraks heeft gezegd: ik heb u nog niet gehoord. U laat de heer Van Quickenborne de boter vreten. Ik steun hem zelfs. Ik steun die hervorming. Van u wil ik echter horen of u zult toegeven aan de wetten van de straat, of u zult toegeven aan de NMBS, waar er meer vakbondsafgevaardigden en vrijgestelden zijn dan treinconducteurs.

04.06 Stefaan Vercamer (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, wij worden vandaag

geconfronteerd met een staking waarmee niemand gelukkig is. Misschien was die wel te vermijden, want heel wat onrust en onzekerheid spruiten voort uit onduidelijke informatie en onzorgvuldige communicatie.

Dat ontslaat ons natuurlijk niet van de plicht om duidelijkheid te scheppen over de uitwerking van de concrete maatregelen die voorliggen. Heel wat mensen hebben namelijk in het verleden keuzes gemaakt. Zij vragen zich af welke impact die maatregelen zullen hebben op hun gezinsorganisatie, hun loopbaanplanning en hun inkomen. Er zijn ook heel wat mensen die op zeer korte termijn nog keuzes moeten maken. Wij hadden dat kunnen vermijden mits sociaal overleg, want de terreinkennis van de sociale partners had ons veel diensten kunnen bewijzen.

Ik wil u trouwens herinneren aan uw engagement dat u hier in de Kamer hebt uitgesproken tijdens het debat over de regeringsverklaring. U hebt toen gezegd: "Het sociaal overleg is altijd heel belangrijk geweest in ons land. Dat is het ook voor onze regering. Het spreekt dus vanzelf dat wij over de sociaaleconomische maatregelen die opgenomen zijn in dit regeerakkoord, tijdig overleg met de sociale partners zullen organiseren." Ook dat is voor onze fractie een engagement van deze regering. De vraag is hoe u dat in de toekomst zult vertalen en welke afspraken u daarover gisteren met de sociale partners hebt gemaakt.

04.07 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de eerste minister, voor u staat een dertiger, een Parlements lid, maar ook iemand die, net als heel veel burgers in ons land, bezorgd is om de pensioenbezuinigingen die u doorvoert. Mijnheer de eerste minister, er moeten hervormingen gebeuren. Langer werken is zeker een deel van de oplossing, maar wij moeten een perspectief geven aan mensen die werken. Wij moeten het perspectief en de mogelijkheid geven om de arbeidsloopbaan te spreiden. Zo moeten wij een inspanning doen.

Ik wil het met u echter over de vorm hebben. Is het slim om zo'n hervorming via een bric-à-bracwetgeving door het Parlement te sluizen, waardoor de Raad van State op zijn achterste poten staat? Is het slim, mijnheer de eerste minister, om zo'n pensioenhervorming door de strot te rammen van werkende mensen, werkgevers, vakbonden, gepensioneerden en ouderenorganisaties, zonder voorafgaand sociaal overleg? Is het slim om uw minister van Pensioenen nu al te laten zeggen dat hij de stelsels van werknemers, ambtenaren en zelfstandigen wil gelijkschakelen, zonder dat hij daarover meer uitleg geeft en zonder dat hij zegt wat dat zal betekenen voor het pensioen van zovelen?

Mijnheer de eerste minister, ik meen dat uw regering niet goed gestart is. Ik vraag mij af of de toon hiermee gezet wordt. Zult u op dezelfde manier te werk gaan voor alle hervormingen die u nog zult doorvoeren? Zult u de elementaire spelregels van het sociale overleg opzijschuiven? De staking van vandaag is het resultaat van uw methode. Zowel de mensen die staken, als de mensen die het slachtoffer van uw staking zijn, zijn bijzonder ontevreden met uw aanpak.

De **voorzitter**: De eerste minister heeft het woord.

04.08 Elio Di Rupo, premier ministre: Monsieur le président, chers collègues, permettez-moi une précision. La vérité a ses droits! Pour tous les pensionnés qui sont pensionnés aujourd'hui, il n'y a pas la moindre modification. Et le gouvernement, sur base de l'accord de gouvernement, n'a nullement l'intention de modifier quoi que ce soit, je tiens à rassurer tous les pensionnés. Par ailleurs, nous n'avons pas modifié non plus l'âge légal de la pension. Nous avons travaillé sur toute une série de réformes structurelles.

Les organisations syndicales ont décidé de lancer des actions en protestation contre certaines réformes socioéconomiques. Il n'appartient pas au gouvernement de juger du bien-fondé de cette décision. Le gouvernement comprend que la mise en œuvre des réformes socioéconomiques provoque chez certains un sentiment de malaise. Nous le comprenons.

L'incompréhension des syndicats est réelle et notre devoir est d'en tenir compte. Mais, comme on l'a dit, les grèves, même si c'est un droit, ne facilitent pas toujours le dialogue.

Les actions syndicales, on doit le reconnaître, traduisent une accumulation d'inquiétudes d'une partie de la population. Beaucoup de citoyens ont eu peur pour notre pays et beaucoup de citoyens ont peur pour notre économie et pour nos banques. Beaucoup de citoyens craignent pour leur emploi ou, tout simplement, pour leur avenir et celui de leurs enfants.

De regering moest dringend actie ondernemen. De grote meerderheid van de sociale, economische en

fiscale maatregelen van het regeerakkoord moet in werking treden vóór 31 december. Alle ministers werden snel aan het werk gezet om deadlines te halen.

Het is waar dat het sociaal overleg in deze uitzonderlijke omstandigheden niet optimaal verlopen is. Nochtans zijn de sociaaleconomische hervormingen in het regeerakkoord onvermijdelijk. Deze hervormingen zijn een antwoord op de gevolgen van de vergrijzing van de bevolking. Deze structurele hervormingen zijn nodig om te vermijden de generaties tegen elkaar op te zetten. Deze hervormingen zijn ook absoluut noodzakelijk om de gezondheid van de openbare financiën te herstellen. Gezonde openbare financiën vormen de fundamentele voorwaarde om de sociale zekerheid voor de toekomst te garanderen.

In naam van de regering houd ik eraan het belang van het sociaal overleg voor ons land te bevestigen. De wil tot dialoog blijft, net als de wil om goede evenwichten te vinden in de moeilijke economische omstandigheden in ons land en in de hele eurozone.

Comme vous le savez, et j'en termine, j'ai rencontré le front commun syndical, puis les représentants patronaux. Les vice-premiers ministres, le ministre de l'Emploi et moi-même avons dialogué avec eux. Le gouvernement, chers collègues, plaide pour une reprise de la concertation sociale et espère que les explications qui sont fournies pour le moment et qui le seront dans les prochaines heures permettront à chacun d'agir en fonction de la gravité de la situation.

Le **président**: Merci, monsieur le premier ministre.

Monsieur Louis, il n'y a pas lieu de répliquer, puisque vous n'avez pas posé la question au premier ministre; elle m'était adressée et je vous ai répondu. Je ne vous donne pas la parole! Je passe la parole à M. Bracke.

04.09 Laurent Louis (MLD): (...)

Le **président**: Non, nous y répondrons lors du débat interne à la Chambre. Cela n'intéresse pas le gouvernement!

04.10 Siegfried Bracke (N-VA): Mijnheer de eerste minister, wat u gezegd hebt, lijkt mij — om het te zeggen met de woorden van collega Vercamer — een voorbeeld van onzorgvuldige communicatie. Verschillende collega's hebben u bij wijze van spreken gevraagd hoe laat het is, en u antwoordt dat de deur openstaat. Bedankt voor dat antwoord!

U zegt bijvoorbeeld dat er niets verandert voor de gepensioneerden. Ik vind dat eerlijk gezegd een kras antwoord, want het zou er nog aan mankeren. Immers, *pacta sunt servanda*.

Men vraagt u wat er voor de rest nog te bespreken valt, en daar antwoordt u niet op. Goed, u doet maar.

Mijnheer de eerste minister, een van de dingen die mij deze week zijn opgevallen, is dat de treinen stoppen aan de taalgrens. Dat is iets wat rechtstreeks geplukt is uit het scenario van de fameuze RTBF-uitzending *Bye Bye Belgium*. De les die hieruit te leren valt, is dat de werkelijkheid de fictie altijd overtreft.

04.11 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour vos réponses. Ce n'est qu'au travers du dialogue et de la concertation que nous pourrions retrouver la paix sociale. Il me semble indispensable de pouvoir rencontrer et informer chaque secteur concerné par ces décisions en matière de pension. Vous pourrez compter sur notre soutien pour avancer dans le sens du dialogue et de la concertation.

04.12 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Monsieur le premier ministre, je n'ai entendu aucun engagement à changer de méthode pour revenir à une concertation préalable aux décisions. Cela m'inquiète car vous risquez de briser durablement la confiance des citoyens et des partenaires sociaux, confiance indispensable pour toute réforme efficace.

Nous ne voulons pas d'un modèle social où les agences de notation remplacent les partenaires sociaux et le dialogue social. Une autre réforme en matière de pension est possible, différente sur la forme et sur le fond. Aujourd'hui, les mesures que vous avez prises ne prennent pas en compte la pénibilité des carrières et elles vont impacter encore plus les femmes, qui bénéficient malheureusement des pensions les plus basses. Il faut une réforme plus juste, à laquelle ceux qui ont les moyens contribuent, y compris les membres de ce

parlement.

Vous avez pris un faux départ et je vous invite à changer votre fusil d'épaule.

04.13 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de premier, collega's, ik heb twee opmerkingen.

Het zou er inderdaad nog maar aan moeten ontbreken dat u aan het pensioen zou zitten van personen die al met pensioen zijn. Mijnheer de premier, u zult even de Europese statistieken moeten raadplegen en dan zult u zien dat wij de laagste pensioenen hebben van de 15 eerste eurolanden. Vandaar mijn steun voor een gelijkschakeling van de pensioenen van zelfstandigen, ambtenaren en werknemers, wat uw minister van Pensioenen ook verdedigt.

Ik hoor u zeggen dat u angst hebt. Ik heb ook angst voor de toekomst, mijnheer de premier. Ik heb angst voor de vakbonden, die worden gesubsidieerd door de belastingbetaler om te staken. Denken we maar aan de NMBS, waar iedere directiefunctie een politieke benoeming is. U hebt de macht in handen, mijnheer de premier, om dat te stoppen en dingen door te drukken. Ik heb schrik voor de toekomst van dit land. Iedere stakingsdag kost honderden miljoenen aan de belastingbetaler. Het is niet alleen uw taak om de pensioenen te herzien, maar ook om de rust in het land te bewaren.

04.14 Stefaan Vercamer (CD&V): Mijnheer de eerste minister, ik heb uw engagement om de draad van het sociaal overleg opnieuw op te nemen, goed genoteerd. Onze regering kan dat de komende dagen en weken al meteen concretiseren, want er moeten nog heel wat uitvoeringsbepalingen en verduidelijkingen worden opgemaakt. Er komen daarna nog heel veel dossiers op tafel, waarin sociaal overleg noodzakelijk en wenselijk zal zijn. Laten we het sociale overleg benutten om een breder draagvlak te creëren en confrontaties in de toekomst te vermijden.

04.15 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de premier, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat de liberalen in uw regering fier zijn op u, want u voert de eerste burgermanifesten van Guy Verhofstadt uit. Zelfs als het gaat over zulke belangrijke sociale hervormingen, laat u het middenveld, de verenigingen, de belangengroepen, de vakbonden en de werkgevers volledig opzij liggen.

Mijnheer de premier, u kiest hier het gemakkelijkste doelwit eerst, namelijk de burgers. Is het niet even dringend, mijnheer de premier, om komaf te maken met de fiscale onrechtvaardigheid waardoor de 50 grootste bedrijven in ons land met de grootste winst, slechts 1 % belastingen betalen? Voor onze fractie was dat net zo dringend, maar dat hebt u niet gedaan. Ik herhaal dat u het gemakkelijkste doelwit eerst kiest, namelijk de mensen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

05 Question de M. Olivier Maingain au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et des Affaires européennes sur "la fraude lors des élections présidentielles en République démocratique du Congo" (n° P0661)

05 Vraag van de heer Olivier Maingain aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Europese Zaken over "de fraude bij de presidentsverkiezingen in de Democratische Republiek Congo" (nr. P0661)

05.01 Olivier Maingain (FDF): Monsieur le président, monsieur le ministre des Affaires étrangères, la contestation des résultats des élections présidentielles et législatives du 28 novembre dernier en République démocratique du Congo s'exprime de plus en plus non seulement dans la rue à Bruxelles, mais aussi par voie diplomatique. Je relevais ces dernières heures que les États-Unis et l'Union européenne marquent de plus en plus leurs réserves pour ne pas dire leurs critiques à l'égard de l'illégalité et des irrégularités quant aux résultats proclamés.

De plus en plus, les témoignages concordent; ils portent sur la contestation quant à la manière dont les résultats ont été compilés, plus particulièrement par la Commission électorale nationale indépendante (CENI), à laquelle d'ailleurs un certain nombre d'observateurs n'ont pas eu accès, dont surtout des observateurs neutres et indépendants. On connaît aussi le rapport du Centre Carter.

Incontestablement, ce qui serait de nature à apporter une réponse aux critiques serait d'exiger que la vérité des urnes soit rétablie, au moins vérifiée; qu'une mission par une instance internationale, à déterminer, à laquelle la Belgique pourrait contribuer, soit chargée de reprendre le processus de compilation des résultats dès l'origine.

Il semble, en effet, que les contestations naissent après les premiers résultats tels que constatés dans des bureaux de dépouillement locaux. Ce serait lors du cheminement entre les bureaux locaux et la CENI que commencent les interrogations, voire les doutes.

Dès lors, monsieur le ministre, avez-vous l'intention au nom du gouvernement belge, de prendre quelque initiative afin que cette compilation soit réexaminée de manière totalement indépendante par, peut-être, une commission internationale dont ce serait la mission?

05.02 Didier Reynders, ministre: Monsieur le président, monsieur Maingain, concernant le déroulement des élections, je voudrais rappeler ce que nous avons déjà débattu en cette assemblée.

Premier élément: le jour des élections, manifestement, la situation aurait été correctement gérée – je dis bien correctement – de l'avis de tous les observateurs, en ce compris les observateurs des différentes formations politiques de notre assemblée.

Cela englobe non seulement la procédure de vote, mais aussi celles de dépouillement dans les bureaux de vote et de signature des procès-verbaux. Je précise cela parce que c'est la façon de saluer les centaines de milliers de Congolais qui ont participé à la fois à l'organisation des bureaux et aux contrôles à travers leurs témoins.

Deuxièmement, et je l'avais dit dès l'annonce des résultats provisoires par la CENI, il n'était pas question pour la Belgique de réagir autrement qu'en prenant acte des résultats tant que les définitifs n'étaient pas proclamés. J'ai immédiatement annoncé qu'une décision relative à une présence à Kinshasa pour la prestation de serment ne serait prise qu'après la proclamation définitive.

Je tiens à insister sur un troisième élément. Pendant la période qui s'est écoulée entre les résultats provisoires et les résultats définitifs, la Belgique a proposé – comme les États-Unis, la France et les Nations unies – de participer au travail de compilation et de vérification. Je ne vais laisser planer aucun doute à ce sujet: la période de compilation a donné lieu à plusieurs irrégularités, fraudes et manquements avérés. Tous les observateurs l'ont confirmé. Nous avons donc proposé notre aide pour annoncer les résultats définitifs. J'ai d'ailleurs souhaité que la Cour suprême puisse apporter une réponse détaillée à toutes les critiques émises.

Je dois dire ici deux choses. D'une part, n'ayant pas reçu cette réponse détaillée, le gouvernement a choisi en cabinet restreint de ne pas être représenté autrement que par l'ambassadeur de Belgique lors de la prestation de serment. La plupart des autres États ont agi de même. D'autre part, je constate, et vous avez cité le Centre Carter, qu'à ce jour aucun observateur ne met en doute l'ordre des candidats. On conteste plutôt le résultat à travers le nombre de votes exprimés. J'ai d'ailleurs – je le répète – demandé à notre ambassadeur d'assister à la prestation de serment.

Que faisons-nous aujourd'hui? Nous demandons que la compilation des résultats des élections législatives, qui ont eu lieu le même jour, se déroule évidemment dans de meilleures conditions. Les offres de service ont de nouveau été formulées par la communauté internationale – et par la Belgique en particulier. J'ai annoncé que si la procédure se déroulait de manière un peu plus efficiente, une mission serait organisée au Congo après la proclamation des résultats des élections législatives. Pourquoi? Parce que nous souhaitons surtout plaider pour une ouverture de la présidence vers les formations politiques qui seront issues des urnes. C'est là que nous en sommes aujourd'hui. Il n'y a pas d'autre démarche entamée.

Je terminerai simplement, monsieur le président, en insistant sur l'appel que la Belgique a lancé avec d'autres en faveur d'une situation non violente au Congo, que ce soit de la part des opposants quels qu'ils soient, mais surtout de la part des autorités. C'est à celles-ci, en effet, d'assumer la responsabilité de la sécurité et de l'absence de violence sur le territoire congolais. Mais j'en profite aussi pour en appeler au non-usage de la violence à l'extérieur du Congo et, en particulier, à Bruxelles, dans un quartier bien précis d'Ixelles.

Il est inacceptable que l'on use de la violence pour exprimer sa contestation politique.

05.03 Olivier Maingain (FDF): Monsieur le ministre, je partage votre point de vue quant au respect de l'État de droit tant en Belgique qu'en République Démocratique du Congo. La contestation des résultats électoraux doit donc se faire par des voies légales.

Il n'en demeure pas moins que je ne suis pas d'accord avec vous lorsque vous laissez entendre que l'ordre de classement des résultats ne souffrirait pas de contestation. En effet, personne ne peut l'affirmer, dès lors qu'il existe une controverse quant à la manière dont les procédures électorales se sont déroulées et, plus particulièrement, les procédures de dépouillement.

Il convient, selon moi, d'insister dans les enceintes internationales et européennes pour que ce travail de contrôle indépendant – pas laissé à la seule CENI - puisse reprendre. Je vous invite à faire une proposition de configuration juridique afin que ce travail puisse être entrepris.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Samengevoegde vragen van

- de heer Kristof Waterschoot aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Europese Zaken over "de aanslepende en onrustwekkende situatie in Syrië" (nr. P0662)

- mevrouw Eva Brems aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Europese Zaken over "de aanslepende en onrustwekkende situatie in Syrië" (nr. P0663)

- mevrouw Els Demol aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Europese Zaken over "de aanslepende en onrustwekkende situatie in Syrië" (nr. P0664)

06 Questions jointes de

- M. Kristof Waterschoot au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et des Affaires européennes sur "la situation inquiétante qui continue à régner en Syrie" (n° P0662)

- Mme Eva Brems au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et des Affaires européennes sur "la situation inquiétante qui continue à régner en Syrie" (n° P0663)

- Mme Els Demol au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et des Affaires européennes sur "la situation inquiétante qui continue à régner en Syrie" (n° P0664)

06.01 Kristof Waterschoot (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wij zijn bezorgd. Volgens heel wat internationale rapporten over Syrië zijn er de laatste 48 uur 250 burgerdoden gevallen, volgens de Verenigde Naties de jongste maand meer dan vijfduizend. Het woord genocide begint meer en meer te vallen. Zelfs een traditionele bondgenoot als Turkije begint heel sterk van leer te trekken.

Aan de kant van de Verenigde Naties en de Veiligheidsraad is er een totale blokkade. Vooral de rol van Rusland is merkwaardig. Zij doen allerlei manoeuvres.

Wat is de Belgische positie rond de manoeuvres van Rusland? Hoe gedragen wij ons binnen de Verenigde Naties? Deelt u de bezorgdheid? Doen wij al het mogelijke om die druk op te voeren?

Als de blokkade op het niveau van de Verenigde Naties blijft duren, bent u dan bereid om een initiatief te nemen en met de Europese Unie verder te gaan dan wat nu op tafel ligt?

Wij zijn bezorgd, wij blijven bezorgd. Ik hoop dat u ook bezorgd bent en dat u tot actie wil overgaan.

06.02 Eva Brems (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, mijn vraag over Syrië is twee weken geleden ingediend. De situatie was toen heel acuut. Drie maanden geleden was ze ook al heel acuut. Spijtig genoeg stel ik vast dat ze vandaag nog altijd heel acuut is. Ja, er is een vredesakkoord van de Arabische Liga, maar spijtig genoeg zijn er de voorbije dagen weer 250 doden gevallen. Het geweld blijft duren. De Verenigde Naties hebben al vastgesteld dat er sprake is van misdaden tegen de mensheid. Er is een risico op een burgeroorlog.

Het stukje over de Arabische Lente in het hoofdstuk Buitenlands Beleid in het regeerakkoord is eigenlijk stuitend beknopt. "De regering zal de jonge democratieën ondersteunen." Heel goed. Daar sta ik volledig achter. Maar wat met de landen waar de omwenteling nog bezig is, waar men nog niet zeker is dat ze zal slagen, waar dictators nog dagelijks, wekelijks, misdaden begaan, waar een burgeroorlog dreigt?

Het regeerakkoord mag dan al de communautaire tijdbommen hebben ontmijnd, voor de tijdbommen in de wereld is het totaal blind, mijnheer de minister.

Wij hebben u nog niet gehoord over het Midden-Oosten, niet alleen niet over Syrië maar ook niet over Israël en Palestina, terwijl daar deze week toch wel aanleiding toe was met de aankondiging van nieuwe bouwplannen in bezet gebied.

Wij hebben Ashton gehoord. Wij hebben een aantal andere Europese landen gehoord.

Ik ben benieuwd om vandaag uw visie over Syrië te horen. We weten dat ons land zich heel ver heeft geëngageerd voor de mensen van Libië. Als het op Syrië aankomt, zult u mij niet voor een militaire aanpak horen pleiten, maar wel voor een kordate aanpak.

Mijnheer de minister, welke initiatieven gaat België nemen? Welke initiatieven van anderen gaat België steunen om een einde te maken aan het geweld in Syrië en om de verantwoordelijken, het regime, ter verantwoording te roepen?

06.03 Els Demol (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag werd al een paar weken geleden ingediend. Op 28 november verscheen het officiële rapport van de onafhankelijke onderzoekscommissie van de VN-Mensenrechtenraad in verband met de situatie in Syrië.

De commissie heeft vastgesteld dat er op bevel van hooggeplaatste militairen gewelddadige acties plaatsvinden en zegt dat dit een bewuste politiek is van het Syrische regime tegen de eigen bevolking.

Op basis van gesprekken met slachtoffers stelt de commissie ook vast dat de veiligheidsdiensten buitensporig geweld gebruiken en zich ook schuldig hebben gemaakt aan standrechtelijke executies, seksueel geweld en martelingen.

Sedert april 2011 zouden er al 5 000 tot 6 000 doden bij de burgerbevolking zijn gevallen. De commissie besluit dan ook terecht dat Syrië zich schuldig heeft gemaakt aan misdaden tegen de menselijkheid.

Op zondag 27 november heeft de Arabische Liga sancties uitgevaardigd tegen Syrië. Die sancties omvatten onder andere het bevriezen van handelstransacties en het blokkeren van bankrekeningen van Syrië in de Arabische landen. De Syrische minister van Buitenlandse Zaken noemde dit een economische oorlogsverklaring.

Ook de Europese Unie heeft intussen heel veel sancties uitgevaardigd en ze systematisch opgedreven. Intussen hebben Rusland en China een nieuw voorstel van resolutie ingediend waarin zij het geweld veroordelen, ongeacht van wie het kwam. Zij veroordelen dus eigenlijk het Syrische regime helemaal niet.

Syrië heeft intussen een honderdvijftigtal waarnemers toegelaten tot zijn grondgebied vanuit diezelfde Arabische Liga.

Mijnheer de minister, ik heb een aantal vragen.

Hoe beoordeelt België het rapport van de VN-Mensenrechtenraad waarin Syrië wordt beschuldigd van misdaden tegen de menselijkheid?

Welke nieuwe verregaande sancties steunt ons land in Europees verband of welke acties zult u verder nemen?

Wat is de status van het voorstel van resolutie van Rusland? Hoe reageren onze Europese partners, die binnen de VN-Veiligheidsraad ook aanwezig zijn, op dit voorstel van Rusland?

Ten slotte, de Verenigde Staten raden hun burgers aan om Syrië te verlaten. Wat raden wij onze landgenoten op dit ogenblik aan?

06.04 Minister **Didier Reynders**: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal proberen kort te zijn, maar ik heb veel verschillende vragen gekregen.

België is bezorgd over de situatie in Syrië en over het groot aantal burgerslachtoffers dat is gevallen.

Samen met de Europese Unie volgen wij de situatie op de voet. Er waren daarover enkele vragen.

Op Europees vlak hebben wij gevraagd om een heel goede dialoog te hebben met de Arabische Liga en met Turkije. Wij vinden het heel belangrijk om het Europees optreden zo efficiënt mogelijk te maken.

Contacten tussen de Europese Unie en de BRICS zijn ook essentieel.

Ik kom tot de laatste vraag. België is blij met het recent Russisch initiatief om een voorstel van resolutie in te dienen bij de Veiligheidsraad. Dit is een belangrijke nieuwe ontwikkeling voor Rusland. Vroeger stelde Rusland altijd zijn veto. België heeft altijd gepleit voor een vooraanstaande rol van de Verenigde Naties, en dus van de Veiligheidsraad, in dit dossier. Wij steunen ten volle de inspanningen van onze Europese partners en van de Verenigde Staten in de Veiligheidsraad om dit voorstel van resolutie verder te bespreken en te versterken.

Wij verwelkomen het rapport van de VN-Mensenrechtenraad van 23 november jongstleden over de situatie in Syrië. Dit rapport heeft het debat in de Veiligheidsraad wellicht positief beïnvloed, maar men moet verder gaan, en de mogelijke resolutie nog versterken. Syrië is geen partij bij het Internationaal Strafhof. Enkel de Veiligheidsraad kan dus beslissen om concrete gevallen naar Den Haag te verwijzen.

De Europese Unie heeft haar sanctiemaatregelen de voorbije maanden stelselmatig opgevoerd. De sancties worden zo veel mogelijk op maat ontwikkeld, met de bedoeling de bevolking te sparen, maar wel het regime, en degenen die het regime financieel en economisch steunen, te treffen. Het precieze effect van de sancties op korte termijn is moeilijk in te schatten. De impact wordt wel versterkt door de recente sanctiemaatregelen van bijvoorbeeld de Arabische Liga en Turkije.

Kortom, wij pleiten voor de deelname van Turkije en de Arabische Liga aan dit proces. Wij hechten er ook veel belang aan dat over de aard van het Europese optreden goed wordt gecommuniceerd, opdat de bevolking kan begrijpen dat de Europese Unie haar vijand niet is.

België pleit er samen met de Europese partners voor dat president Assad een stap opzij zet, om zo plaats te maken voor vertegenwoordigers van het Syrische volk. Zoals te lezen valt in de conclusies van de Raad van 1 december jongstleden, vraagt de Europese Unie dat de oppositie enkel vreedzaam actie voert. Er worden dan ook geen diplomatieke contacten onderhouden met het zogenaamde Syrische Vrije Leger.

Mevrouw Brems, ik heb gehoord dat u geen interventie van troepen vraagt. Wij proberen contact op te nemen en ik zal een nieuw initiatief nemen. Ik ben van plan om begin januari verschillende oppositiegroepen, zoals de Syrische Nationale Raad en het Nationaal Coördinatiecomité, persoonlijk te ontmoeten. De eerste contacten werden daarvoor al gelegd. De erkenning van deze groeperingen is niet aan de orde. Wij moedigen hen wel aan om zich op een zo inclusief mogelijke manier te organiseren.

Wij zullen dus zo veel mogelijk in contact blijven om te komen tot een oplossing op basis van een resolutie van de Veiligheidsraad. België probeert steeds meer interventies te vragen met de Arabische Liga, met Turkije en in feite met al onze Europese partners.

Le **président**: Merci, monsieur le ministre. J'insiste une nouvelle fois pour les membres du gouvernement fassent aussi un effort de concision dans leurs réponses.

06.05 **Kristof Waterschoot** (CD&V): Mijnheer de minister, uw standpunt inzake Rusland kan ik begrijpen. We moeten er wel over waken dat de manoeuvres van Rusland in de Veiligheidsraad geen schijnmanoeuvres zijn. In het voorlopige voorstel zitten geen sancties vervat: het is een zachte aanpak. Daarom moeten we toch voor een iets hardere aanpak blijven pleiten. Ik juich uw antwoord heel sterk toe, namelijk wanneer u zegt zelf contact te zullen opnemen met de Syrische oppositie. Dat is de juiste manier om daarmee om te gaan.

Ten slotte nog dit ter overweging. Een aantal ngo's heeft de Veiligheidsraad gevraagd om de zaak-Syrië te verwijzen naar het Internationaal Strafhof, zeker voor de rol van een aantal militairen en leiders. België mag dat niet uitsluiten en moet misschien overwegen dat te steunen.

06.06 Eva Brems (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, inhoudelijk geeft uw antwoord mij voldoening. Wij verwachten van ons land dat het bij de verdediging van de internationale rechtsstaat een voortrekkersrol speelt. Ik had liever gehad dat wij uw standpunt al eens hadden gehoord, vooraleer wij er hier om moesten vragen: België moet aan de kar trekken, ook in Europees verband, om dergelijke maatregelen te nemen.

Er zijn twee punten die ik ook heb gehoord in uw antwoord. Het eerste is dat als het niet lukt via de Veiligheidsraad, andere wegen moeten worden geprobeerd. Europa kan met de Arabische Liga en Turkije een ondersteunende samenwerkingsrol vervullen.

Het tweede punt, daarnet ook gezegd, is eveneens heel belangrijk. De verantwoordelijken voor de misdaden tegen de menselijkheid moeten rekenschap afleggen en er moet hard gewerkt worden aan de mogelijkheid om die zaak voor het Internationaal Strafhof te brengen. Diplomatie en Buitenlandse Zaken: dat is heel veel uitspraken doen en van zich laten horen. Ik reken er dus op dat wij van u nog veel zullen horen op dat vlak.

06.07 Els Demol (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zou u wel iets willen meedelen.

Ik verneem intussen dat Syrische legereenheden hun voertuigen blauw schilderen, zodat ze op de politievoertuigen gelijkjen, teneinde aldus de amper 150 waarnemers te kunnen omzeilen.

Ik stel dan ook het volgende voor. Die 150 waarnemers stellen niet veel voor in vergelijking met een echte resolutie binnen de Veiligheidsraad. Ik stel dan ook voor dat u er alles aan doet om de bedoelde resolutie goedgekeurd te krijgen.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

07 Question de M. François-Xavier de Donnea au vice-premier ministre et ministre des Finances et du Développement durable, chargé de la Fonction publique, sur "la garantie d'État aux associés d'ARCO" (n° P0660)

07 Vraag van de heer François-Xavier de Donnea aan de vice-eersteminister en minister van Financiën en Duurzame Ontwikkeling, belast met Ambtenarenzaken, over "de staatswaarborg voor de ARCO-vennoten" (nr. P0660)

07.01 François-Xavier de Donnea (MR): Monsieur le président, monsieur le vice-premier ministre, voici un mois, j'interrogeais depuis cette tribune le gouvernement sur la constitutionnalité de sa décision, prise en octobre, d'appliquer le système de garantie des dépôts aux parts de coopérateurs d'ARCOFIN, d'ARCOPLUS, d'ARCOPAR, en quelque sorte aux propriétaires du holding ARCO, qui est le second plus gros actionnaire de Dexia. En effet, j'émettais des doutes quant au respect par cette décision de l'égalité des Belges en général et des actionnaires en particulier devant la loi.

Mais voilà que l'Europe s'en mêle! La Commission européenne aurait écrit, le 6 décembre, au gouvernement belge pour lui faire part de son inquiétude, car elle craignait que cette décision d'octroyer la garantie aux coopérateurs d'ARCO, en cas de faillite ou de liquidation du holding, pouvait être contraire à certaines règles européennes et pouvait notamment constituer une aide d'État. La Commission ajoutait que, par conséquent, elle lançait une enquête.

Ce n'est évidemment pas une mince affaire, parce qu'en cas de faillite ou de liquidation d'ARCO, si la garantie de l'État devait jouer, nous devrions trouver 1,5 milliard d'euros.

Monsieur le ministre, qu'avez-vous déjà répondu à la Commission européenne ou qu'êtes-vous occupé à lui répondre, puisque vous disposez de dix jours ouvrables pour ce faire?

Rassurez-moi! Je suppose qu'il n'est pas question, en cas de faillite ou de liquidation, de payer quoi que ce soit en exécution de la garantie aux coopérateurs d'ARCO, aussi longtemps que le gouvernement n'aura pas

tous ses apaisements quant à la constitutionnalité de la mesure et quant à sa conformité aux lois et aux règlements européens.

07.02 Steven Vanackere, ministre: Monsieur le président, cher collègue, je souhaiterais corriger un élément. C'est à l'initiative de la Belgique que la Commission européenne a été saisie. En effet, le 7 novembre, l'État belge a notifié à la Commission européenne la décision relative à la garantie aux coopérateurs des sociétés coopératives reconnues, afin de s'assurer que cette garantie ne constitue pas une aide incompatible avec le traité de l'Union européenne.

La lettre de la Commission pose un certain nombre de questions à l'État belge. Nous y avons répondu dans les délais prévus. En tout état de cause, si la Commission a des doutes quant à la compatibilité de cette garantie avec les règles européennes, elle ouvrira une enquête approfondie, au mois de janvier ou plus tard. Nous coopérerons pleinement avec les équipes de la Commission afin de clarifier la situation. Dans l'état actuel des choses, nous nous sommes limités à répondre à un certain nombre de questions supplémentaires posées par la Commission suite à notre notification de ladite garantie.

07.03 François-Xavier de Donnea (MR): Je remercie le ministre pour sa réponse. Il est évident que la notification était obligatoire. Le gouvernement, en notifiant cette décision à la Commission européenne, ne fait qu'appliquer la loi européenne.

Je n'ai pas entendu le ministre dire qu'aucun paiement ne serait effectué tant que l'on ne serait pas rassuré sur la base légale tant en droit constitutionnel belge qu'en droit européen. J'aimerais que le ministre me confirme que l'on ne payera pas la garantie, au cas où elle serait nécessaire, sans être rassuré quant à la solidité de la base légale de la décision prise en octobre par le gouvernement.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

08 Question de Mme Catherine Fonck à la ministre de l'Emploi sur "l'établissement des fiches de salaires" (n° P0671)

08 Vraag van mevrouw Catherine Fonck aan de minister van Werk over "het opstellen van de loonbriefjes" (nr. P0671)

08.01 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, monsieur le vice premier ministre, si j'en crois les informations publiées ce matin dans *De Standaard* et *Het Nieuwsblad*, selon le secrétariat social SD Worx, les premières fiches de paie de 2012 seraient trop optimistes et de nombreux citoyens devraient par conséquent rembourser, par la suite, des dizaines, voire des centaines d'euros.

Il est vrai que des modifications législatives sont en cours et qu'il subsiste plusieurs point d'interrogation, notamment quant à l'interprétation de la loi. Pour que le travail soit finalisé, il faudra attendre février, voire mars, date après laquelle les salariés devraient recevoir une fiche de rectification.

Monsieur le ministre, comptez-vous prendre des dispositions particulières, notamment en matière d'information des secrétariats sociaux afin d'éviter de se retrouver face à ce genre de situation et d'éviter que des citoyens doivent rembourser des sommes conséquentes?

08.02 Steven Vanackere, ministre: Monsieur le président, chère collègue, je comprends l'inquiétude des secrétariats sociaux, mais je ne partage pas leur crainte.

Je partage votre avis, il faudra, dans les jours et les semaines à venir, optimiser l'information en vue de rassurer les uns et les autres. Mais, pour l'heure, une seule mesure pourrait avoir un certain impact à court terme. Je veux parler de l'avantage résultant de la mise à disposition gratuite d'un véhicule de société. Selon moi, cela ne concerne qu'une minorité de personnes pour lesquelles les secrétariats sociaux interviennent.

Pour ce qui concerne les rémunérations, cela ne pose pas vraiment un problème. En effet, la modification du calcul de cet avantage ne devra être implémentée dans les rémunérations qu'à la fin du mois de janvier. Les secrétariats sociaux disposent donc d'un bon mois pour s'adapter.

Cela dit, toutes les informations seront disponibles après le vote des lois qui interviendra aujourd'hui au parlement.

Pour terminer, je tiens à vous assurer de ma volonté de lever les éventuels malentendus. Mon administration et moi-même comptons mettre tout en œuvre pour communiquer au mieux et ainsi limiter au maximum les incertitudes.

08.03 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le vice-premier ministre, que vous ne partagiez pas ces craintes est une bonne chose. Une information, la plus précise possible, permettra sûrement d'éviter des difficultés.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Vraag van mevrouw Ann Vanheste aan de vice-eersteminister en minister van Economie, Consumenten en Noordzee over "de hoge inflatiecijfers en de voorstellen voor inflatieremmers" (nr. P0665)

09 Question de Mme Ann Vanheste au vice-premier ministre et ministre de l'Économie, des Consommateurs et de la Mer du Nord sur "les chiffres d'inflation élevés et les freins proposés" (n° P0665)

09.01 Ann Vanheste (sp.a): Mijnheer de minister, gisteren zijn de inflatiecijfers voor december bekendgemaakt en die zijn hoog, 3,49 %. Het jaargemiddelde van 2011 is 3,53 %. Het zijn vooral de stijgende energieprijzen, die de inflatie bepalen en die de koopkracht van de mensen aantasten.

Het regeerakkoord voorziet in een aantal maatregelen om de inflatie te dempen en de energieprijzen in toom te houden.

Afgelopen week zei u reeds initiatieven te nemen. Welke initiatieven zult u nemen? Hoe zult u een en ander aanpakken? Wanneer mogen wij daarvan een uitwerking verwachten?

09.02 Minister Johan Vande Lanotte: Mijnheer de voorzitter, collega's, het inflatiecijfer blijft op het moment nog altijd hoog. Er is wel een lichte daling naar 3,5 %. Het blijft ook duidelijk hoger dan het gemiddelde in Europa.

Eigenlijk is de vergelijking met de Europese zone niet zo relevant. Dat is wel het geval voor de vergelijking met de landen rond ons, Nederland, Frankrijk en Duitsland, omdat ook onze lonen daarop worden afgestemd.

Ik heb samen met de heer Wathelet aan de CREG en het Prijzenobservatorium gevraagd om een rapport te maken, waarbij men niet zoals in het verleden alleen de vaststellingen doet, maar men ook probeert om remedies voor te stellen, zodat wij een van de componenten van de inflatie, namelijk de energieprijzen, kunnen aanpakken.

Ik wil benadrukken dat niet alleen de energieprijzen, maar ook de voedingsprijzen voor de hoge inflatie verantwoordelijk zijn. De FOD Economie heeft over de evolutie van de voedingsprijzen ook een studie gemaakt, die moet aangeven hoe het komt dat die sneller stijgen dan in de buurlanden.

De studie van de FOD Economie zal ik de komende weken bestuderen en analyseren. Het rapport van de CREG en het Prijzenobservatorium wordt tegen eind januari verwacht. Het zou beter iets vroeger zijn, maar men zal dat zo snel mogelijk doen. Uiterlijk eind januari moeten we dat verslag hebben.

Op basis daarvan moeten wij, conform het regeerakkoord, maatregelen nemen, teneinde de prijzen minder snel te doen stijgen, zo niet te blokkeren, zodat ons inflatieniveau opnieuw op het niveau kan komen van de ons omringende landen, namelijk Duitsland, Nederland en Frankrijk.

09.03 Ann Vanheste (sp.a): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord en heb er het volste vertrouwen in dat u de kwestie met aandacht zult behandelen. Ik kijk daar reeds naar uit.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

10 Samengevoegde vragen van

- mevrouw **Barbara Pas** aan de vice-eersteminister en minister van Binnenlandse Zaken over "de aanhoudende rellen in de Brusselse Matongéwijk" (nr. P0666)

- de heer **Michel Doomst** aan de vice-eersteminister en minister van Binnenlandse Zaken over "de aanhoudende rellen in de Brusselse Matongéwijk" (nr. P0667)

10 Questions jointes de

- Mme **Barbara Pas** à la vice-première ministre et ministre de l'Intérieur sur "les affrontements incessants dans le quartier bruxellois de Matongé" (n° P0666)

- M. **Michel Doomst** à la vice-première ministre et ministre de l'Intérieur sur "les affrontements incessants dans le quartier bruxellois de Matongé" (n° P0667)

10.01 Barbara Pas (VB): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de kerstperiode is voor de handelaars normaal gezien de beste periode van het jaar. Dat is helaas niet zo voor de handelaars van de Matongéwijk. Vorige zaterdag is de anti-Kabilabetoging alweer ontwaard in een ware vernielingstocht door de straten van Elsene. Een juwelierszaak werd gewoonweg leeggeroofd, vitrines van winkels sneuvelden, wagens werden vernield en zelfs in brand gestoken, agenten werden bestookt met kasseien en brandbommen. De schade is enorm. U heeft herhaaldelijk gezegd dat we geen geweld en plunderingen kunnen tolereren. Het was niet meer dan logisch dat er een enorme politiemacht werd ingezet, dat er in Elsene een betogingsverbod geldt en dat er ook in Etterbeek een samenscholingsverbod van kracht is.

Ik vraag u vandaag om consequent te zijn. Gisteren hebben we vernomen dat de burgemeester van Antwerpen toelating heeft gegeven voor een anti-Kabilabetoging in het centrum van de stad, naar eigen zeggen, na advies gevraagd te hebben bij de eigen politie. Het is totaal onverantwoord om daags voor een kerstweekend in het winkelhart van een stad als Antwerpen zo een demonstratie toe te laten met alle risico's van dien.

Kunt u de Vlaamse burgers en de Antwerpse winkeliers beschermen, wat de burgemeester van Antwerpen helaas nalaat? Kunt u de betoging morgen in Antwerpen als toezichhoudende overheid verbieden?

10.02 Michel Doomst (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, betogen is een democratisch recht, maar het mag geen nationale sport worden en al zeker geen nationale ontsparing. Daar lijkt het in Matongé toch naartoe te gaan. U hebt terecht gezegd dat wij geen geweld en plunderingen kunnen tolereren. Wat er is gebeurd met politievoertuigen, commissariaten, straatmeubilair, vuilnis, vitrines, auto's en een geplunderde juwelierszaak is de tolerantie voorbij.

De betogers zeggen voor de camera's dat zij het recht in eigen handen hebben genomen.

Ik meen dat wij rekening moeten houden met een tendens van 'verbinnenlandsing' van de buitenlandse politiek. Dat fenomeen zal zich in de toekomst nog meer voordoen. Wij moeten proactief te werk gaan.

Hebben wij een idee van de schade die aangericht werd? Wat kost de politiemacht om de problemen in de hand te houden? Hebben wij stilaan een regieboek klaar om dergelijke incidenten te voorkomen? Moeten wij niet vooraf meer garanties op zelfcontrole voor die betogingen vragen? Welke sterke signalen worden er naar de overtreders gestuurd? Hebben wij al een idee wat er morgen op het kerstmenu van Antwerpen staat?

10.03 Minister Joëlle Milquet: Hartelijk bedankt voor uw vragen.

Le **président:** Madame la ministre, nous avons un problème de micro. Il faudrait que les intervenants parlent plus fort, sauf certains ...

Veuillez parler plus fort, sinon la traduction ne vous entendra pas.

10.04 Minister Joëlle Milquet: Mijnheer de voorzitter, sinds 5 december, na de publicatie van de eerste resultaten van de Congolese verkiezingen, hebben in de Matongéwijk manifestaties plaatsgevonden en helaas waren er ook rellen.

Vandalen en leden van stadsbendes maakten van de gelegenheid gebruik om amok te maken, te plunderen en vernielingen aan te brengen. Dit is totaal onaanvaardbaar. Ik wil nogmaals mijn verontwaardiging uitspreken over de gewelddaden, het vandalisme en de vernielingen die de voorbije dagen in de Matongéwijk plaatsvonden. Ik veroordeel dit ten stelligste.

Ik heb vanaf het begin permanent contact gehad met de verschillende autoriteiten. Wij hebben verschillende vergaderingen georganiseerd om een sterk standpunt in te nemen, zowel op politieel als op juridisch vlak. Na de laatste rellen van zaterdag hebben wij een samscholingsverbod ingesteld in de Matongéwijk en is er een grote politiemacht op de been gezet. Er zijn in de Matongéwijk op dit moment ongeveer 160 agenten overdag en 's nachts twee pelotons, of 80 agenten. Er is dus een sterke en omvangrijke politiemacht ontplooid en deze zal ten minste tot maandag aanwezig zijn. Alle veiligheidsmaatregelen zijn dus genomen.

In verband met Antwerpen zal ik contact opnemen met de burgemeester. Tot op heden waren er in Antwerpen geen echte rellen, zoals in de Matongéwijk, maar wij zullen uiteraard een gemeenschappelijk standpunt innemen. Ik zal dus contact opnemen met de burgemeester om het lokaal en het federaal niveau op elkaar af te stemmen.

Een van onze problemen is dat er geen duidelijke autoriteit verantwoordelijk is. Bij dit soort spontane manifestaties is er geen echte autoriteit waarmee wij een akkoord kunnen sluiten. Betogen op een vreedzame manier, dat kan, maar rellen organiseren, dat kan natuurlijk niet. Een van onze problemen om een betere preventie te organiseren, is dat er geen echte verantwoordelijken zijn. Tot nu toe zijn de verschillende wijken evenwel onder controle.

10.05 Barbara Pas (VB): Mevrouw de minister, u zegt dat u in contact staat met de burgemeester van Antwerpen, maar ik stel vast dat u de betoging daar niet zult verbieden. De kans is enorm groot dat de betoging daar, net als alle andere betogingen tegen Kabila, zal ontaarden en zal leiden tot plundering van de winkels die nu hun drukste dagen beleven.

Nog maar enkele maanden geleden waren er in Antwerpen rellen door het Turks-Koerdisch conflict. Nu is de kans dus zeer groot dat men nieuwe rellen krijgt rond een ander buitenlands conflict.

Ik moet helaas vaststellen dat u de eerste week al hebt aangetoond geen minister van Binnenlandse Zaken te zijn, maar wel een minister van Brusselse en Waalse zaken, want u wil de veiligheid in Antwerpen niet garanderen door die betoging te verbieden.

Een tweede vaststelling is dat men door de ongebreidelde immigratie van de laatste decennia al die spanningen en conflicten mee heeft geïmporteerd. Een toonbeeld van integratie kunt u de gebeurtenissen van de voorbije weken alleszins niet noemen, mevrouw de minister.

Wij steunen het nieuwe Kabilaregime absoluut niet, laat dat duidelijk zijn. Hij is geen haar beter dan zijn voorganger. Voor zulke conflicten mogen de burgers van Elsene noch die van Antwerpen echter opdraaien. Dat de Congolezen hun interne stammentwisten in Congo uitvechten.

10.06 Michel Doomst (CD&V): Mevrouw de minister, ik meen dat de publieke opinie wel bezig is met incidenten als deze. Wij zitten hier in het hart van Europa en de wereld. In de toekomst moeten wij ervoor opletten dat dergelijke buitenlandse conflicten niet op de ring rond Brussel worden uitgevochten.

Ik hoop dat wij de voorwaarden voor die betogingen, die talrijker worden, nauwkeuriger kunnen omschrijven. Ik neem aan dat dit ook een uitdaging is voor de eerste, betere veiligheidssamenwerking in Brussel die nu voorligt, en waarmee wij absoluut resultaten moeten kunnen boeken. Wij moeten ervoor opletten dat Matongé in de toekomst geen "Mabonke" wordt. Dat moeten wij absoluut vermijden. Wij moeten er ook voor zorgen dat er in Antwerpen morgen geen Matongé bis ontstaat. Bij dergelijke manifestaties moeten wij ons daartegen wapenen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Samengevoegde vragen van
- de heer Bert Maertens aan de minister van Overheidsbedrijven, Wetenschapsbeleid en

Ontwikkelingssamenwerking, belast met Grote Steden, over "de minimumdienstverlening bij de overheidsbedrijven" (nr. P0668)

- de heer Tanguy Veys aan de minister van Overheidsbedrijven, Wetenschapsbeleid en Ontwikkelingssamenwerking, belast met Grote Steden, over "de minimumdienstverlening bij de overheidsbedrijven" (nr. P0669)

11 Questions jointes de

- M. Bert Maertens au ministre des Entreprises publiques, de la Politique scientifique et de la Coopération au développement, chargé des Grandes Villes, sur "le service minimum des entreprises publiques" (n° P0668)

- M. Tanguy Veys au ministre des Entreprises publiques, de la Politique scientifique et de la Coopération au développement, chargé des Grandes Villes, sur "le service minimum des entreprises publiques" (n° P0669)

11.01 Bert Maertens (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil nog eens terugkomen op de staking van vandaag. Zoals u weet, brengt die staking voor miljoenen euro's schade toe aan onze economie. Gelukkig leveren de postbodes nog goed werk, want het merendeel van hen heeft de post vandaag bezorgd. Gelukkig hebben ook de luchtverkeersleiders van Belgocontrol grotendeels hun werk gedaan. Echter, in het onderwijs wordt er gestaakt, de administraties zijn meestal gesloten en er rijdt vandaag geen enkele trein.

Mijnheer de minister, ik kan u zeggen, niet alleen uit proefondervindelijk onderzoek door mijzelf, maar ook door anderen, dat de mensen dat beu zijn. De mensen zijn het kotsbeu dat bijvoorbeeld de 350 000 pendelaars die vandaag met de trein naar het werk wilden, dat niet kunnen. Wij moeten daarover eindelijk toch eens serieuze vragen beginnen stellen.

Ik weet dat staken een basisrecht is, een grondrecht, ingeschreven in de Grondwet. Een staking mag echter de mensen die willen werken, die op hun werk aanwezig willen zijn, niet tegenhouden. Dat is vandaag het probleem. Dat is de grens die vandaag opnieuw, voor de zoveelste keer, overschreden wordt.

We komen dan opnieuw uit bij het debat dat al jaren aan de gang is, het debat over de minimumdienstverlening. De minimumdienstverlening stond volgens mij in het regeerakkoord van 2007, maar er is nooit iets mee gebeurd, er is nooit een regeling voor een minimumdienstverlening gekomen. Welnu, vandaag stellen wij u nogmaals die ene concrete vraag.

Mijnheer de minister, wat zult u doen om de minimale dienstverlening bij overheidsbedrijven eindelijk eens uit te voeren?

11.02 Tanguy Veys (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil twee cijfers aanhalen die deze week de media hebben gehaald naar aanleiding van de staking van vandaag. Drie op vier van de ondervraagden staan niet achter de staking die vandaag plaatsvindt.

Een tweede cijfer is een cijfer in verband met mobiliteit. Terwijl in 2010 nog één op vijf van de ondervraagden voor de trein zou kiezen als vervoermiddel, is dat cijfer in 2011 gedaald naar één op zes.

Dat toont aan dat er op dit moment toch heel wat schort, zeker ook aan het vertrouwen in het openbaar vervoer, een domein waarvoor u bevoegd bent, mijnheer de minister.

De voorbije dagen zijn er in Wallonië reeds diverse wilde stakingen uitgebroken. Wallonië is misschien het land van de wilde stakingen geworden. U mag dan wel trots zijn op de syndicale verworvenheden, niet alleen het Waalse bedrijfsleven is daar het slachtoffer van, maar helaas ook de Vlaamse pendelaar en het Vlaams bedrijfsleven.

U moet in uw hoedanigheid van minister, enerzijds, optreden tegen de wilde stakingen en u moet er, anderzijds, voor zorgen dat ten minste de akkoorden worden gerespecteerd die in het verleden werden gesloten op het vlak van stakingen, met name dat zij tien dagen op voorhand moeten worden aangekondigd. U moet er ook voor zorgen dat een minimumdienstverlening wordt aangeboden, zodat de Vlamingen opnieuw hun werk kunnen verrichten en dat het bedrijfsleven, dat nu al in crisis verkeert, niet nog meer wordt getergd, onder meer door dergelijke stakingen.

11.03 Minister **Paul Magonette**: Mijnheer de voorzitter, collega's, in mijn hoedanigheid van minister van Overheidsbedrijven is het mijn allereerste prioriteit en doelstelling de kwaliteit van de overheidsdiensten te verzekeren. Indien er sociale bewegingen zijn en indien mensen – werknemers, studenten, familie – met problemen ter zake worden geconfronteerd, ben ik uiteraard de eerste die zulks betreurt.

In mijn hoedanigheid van minister van Overheidsbedrijven is mijn prioriteit ook in de overheidsbedrijven een goed, sociaal klimaat te verzekeren. Indien er sociale spanningen zijn en indien er stakingen zijn, ben ik opnieuw de eerste die zulks betreurt.

Nochtans maak ik een verschil tussen, enerzijds, de stakingen die de regels volgen, zijnde de stakingen die worden aangekondigd en de mensen de mogelijkheid geven hun voorzorgen te nemen en, anderzijds, de stakingen die de regels niet volgen, met name de wilde acties, die vele problemen veroorzaken. Zij kunnen niet worden verdedigd.

Het probleem van en het debat over de minimumdienstverlening is zeker niet nieuw. Wij hebben al heel erg lang een debat ter zake in de Kamer gehad. Het regeerakkoord bepaalt daaromtrent, en ik citeer: "Aan de hand van een beheersovereenkomst zal de regering ervoor zorgen dat de continuïteit van de openbare dienst wordt verzekerd. Zij zal voorrang geven aan het overleg en de constructieve sociale dialoog. Zij zal het sturingscomité van de NMBS vragen om de bestaande protocollen tussen de overheid en de vakbonden te evalueren. In geval van negatieve evaluatie zal de regering strengere maatregelen overwegen om de continuïteit van de openbare dienst, met respect voor de veiligheidsvereisten, te verzekeren."

Collega's, ik wil u echter waarschuwen. Het betreft geen gemakkelijk debat. In de praktijk is een en ander heel moeilijk te organiseren. Zij die de NMBS en de andere overheidsbedrijven goed kennen, weten ook dat een en ander heel moeilijk te organiseren is. Welke treinen moeten rijden en welke niet? In welke stations moeten de treinen stoppen en in welke stations niet? Wie moet de treinen besturen en wie niet? Hoe kan de dienst worden georganiseerd, terwijl alle voorwaarden inzake veiligheid worden gerespecteerd? Dat alles is heel erg moeilijk in de praktijk.

Het regeerakkoord zal dus mijn *roadmap* zijn. Ik zal er alles aan doen om een goed overleg en een goede, sociale dialoog te promoten. Ik wil u echter vragen om voorzichtig te zijn met eenvoudige ideeën. Het is heel gemakkelijk te opperen dat men op zeven dagen een minimumdienstverlening wil organiseren.

Dit is in de praktijk heel wat moeilijker te realiseren. Zoals mijn voorganger zal ik er alles aan doen om constant de voorkeur te geven aan het overleg en een constructieve sociale dialoog.

11.04 **Bert Maertens** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, uw antwoord verbaast mij niet. Het ontgoochelt mij echter wel. U zegt dat u hetzelfde zult doen als uw voorganger, niets dus. Wij zullen met deze regering geen minimale dienstverlening krijgen. U zegt dat er technische bezwaren zijn. Ik krijg andere signalen vanuit de NMBS-top; het zou blijkbaar perfect mogelijk moeten zijn met een vierde van het personeel. Het zou bijvoorbeeld perfect mogelijk zijn om 's morgens en 's avonds in een dienst te voorzien die ervoor zorgt dat de mensen naar en van het werk kunnen gaan.

Ik wil een heel eenvoudige oplossing voor dit probleem suggereren. Laat ons de wetsvoorstellen, die zowel door onze partij als door de Open Vld en de MR werden ingediend, met spoed bespreken en goedkeuren in de commissie. Ik reken op de steun van de indieners van Open Vld en MR, waarvan de huidige staatssecretaris de ondertekenaar ervan is. Ik wil ook een oproep doen aan de vrienden van CD&V die eind 2007 via hun toenmalige voorzitter, Etienne Schouppe, het volgende signaal gaven, en ik citeer: "Het moet eens gedaan zijn met de oekazes van de vakbonden. Zij zullen noodgedwongen moeten aanvaarden dat er goede afspraken worden gemaakt over de minimale dienstverlening."

Vrienden, laat ons daar allen samen werk van maken de komende dagen.

11.05 **Tanguy Veys** (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u zegt dat het niet zo gemakkelijk is om over te gaan tot een minimale dienstregeling. Wanneer men kijkt naar de voorbeelden uit het buitenland, dan ziet men dat de treinen daar wel rijden tijdens de stakingen. Daar kunnen afspraken dus blijkbaar wel worden gerespecteerd. Als het in het buitenland kan, moet het hier ook kunnen. Ik denk dat dit binnen afzienbare tijd mogelijk moet zijn. Het voorbereidend wetgevend werk is al gebeurd, dus daarop kunt u het ook niet steken.

Wanneer wij kijken naar de wilde Waalse stakingen van de voorbije dagen, dan heeft alles er nu al van weg dat die stakingen ook de komende dagen zullen voortduren. Men zegt zelfs dat dit tot en met Nieuwjaar zou kunnen duren. Ik denk dan ook dat u uw verantwoordelijkheid moet nemen. U kunt niet alleen de minister van de vakbonden zijn. U moet de minister zijn van iedereen die gebruikmaakt van het spoor.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

12 Question de M. Denis Ducarme à la ministre de la Justice sur "l'extradition refusée d'une personne soupçonnée d'avoir été liée aux attentats de Casablanca en 2003" (n° P0670)

12 Vraag van de heer Denis Ducarme aan de minister van Justitie over "de weigering om een persoon die verdacht wordt van betrokkenheid bij de aanslagen te Casablanca van 2003, uit te leveren" (nr. P0670)

12.01 Denis Ducarme (MR): Monsieur le président, madame la ministre, je ne vous cache pas que le Mouvement réformateur est quelque peu inquiet concernant ce que l'on pourrait nommer une forme de tolérance quant à l'installation sur notre territoire de personnes ayant été condamnées pour faits de terrorisme.

Ce n'est pas la première fois que cela arrive. Il y a six mois, nous avons déjà eu quelques surprises quand le CGRA avait octroyé le statut de réfugié politique à une personne membre du GICM qui avait été condamnée pour faits terroristes.

Aujourd'hui, dans la presse, on apprend que le cerveau du GICM, installé à Bruxelles, est libre de ses mouvements parce que la chambre des mises en accusation a refusé l'extradition marocaine à son encontre.

Madame la ministre, je ne sais pas si vous aurez l'occasion, ici en séance plénière, de détailler le parcours judiciaire de l'individu. Je voudrais savoir si, comme la presse l'indique, il est entré illégalement sur notre territoire. Pouvez-vous nous assurer que cette personne se verra, comme dans d'autres cas, surveillée de manière accrue compte tenu de son passé judiciaire?

La chambre des mises en accusation a rendu un avis. C'est juste un avis et c'est vous, madame la ministre, qui allez prendre la décision qui visera à refuser l'extradition que le Maroc demande. Il serait un peu étrange que vous preniez cette décision dès lors que votre prédécesseur, M. Stefaan De Clerck, a signé pas moins de quatorze dossiers de détenus marocains séjournant en Belgique pour les renvoyer prêter le reste de leur peine au Maroc.

Madame la ministre, je souhaiterais que vous ne suiviez pas aveuglément votre administration et que vous preniez la décision qui ne nous verrait pas évoluer vers trop de tolérance à l'égard de ces terroristes, repentis ou pas.

12.02 Annemie Turtelboom, ministre: Monsieur le président, monsieur Ducarme, l'extradition de cette personne a été accordée par mon prédécesseur en octobre 2011. La personne en question a fait appel de cette décision auprès du Conseil d'État et a obtenu, en novembre 2011, la suspension de la décision d'extradition. Cette personne a également introduit un appel auprès du Conseil d'État dans le but d'obtenir la cassation de la décision d'extradition.

Entre-temps, la personne concernée a été libérée par la chambre des mises en accusation parce que celle-ci estime que la procédure en cours devant le Conseil d'État est de trop longue durée et que, par conséquent, le délai raisonnable serait dépassé.

La politique de la Belgique en matière d'extradition pour des faits de terrorisme n'est pas du tout de refuser automatiquement l'extradition, comme vous pouvez le constater, mais il faut bien faire la différence entre la décision d'extradition prise par le ministre de la Justice et le fait que la personne soit extradée ou non. En effet, plusieurs moyens d'appel sont possibles et peuvent empêcher l'extradition d'une personne, même si le ministre de la Justice a accordé l'extradition.

12.03 Denis Ducarme (MR): Madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse.

Nous suivrons le dossier et nous veillerons éventuellement à vous faire un certain nombre de propositions sur les bancs du parlement pour que nous ne souffrions pas, à l'avenir, de ce genre de faits à répétition. En effet, pour la population, il est extrêmement difficile de comprendre qu'en fonction des recours – qui constituent certainement une bonne chose sur le plan judiciaire –, nous devons accueillir, sur notre territoire, un certain nombre de personnes condamnées pour les faits les plus graves. C'est pourquoi le Mouvement réformateur vous réinterrogera et vous fera des propositions en la matière sur les bancs de ce parlement.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

13 **Vraag van de heer Bruno Tuybens aan de staatssecretaris voor Asiel, Immigratie en Maatschappelijke Integratie, toegevoegd aan de minister van Justitie, over "de veroordelingen van België door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens met betrekking tot de opvang van asielzoekers" (nr. P0672)**

13 **Question de M. Bruno Tuybens à la secrétaire d'État à l'Asile, à l'Immigration et à l'Intégration sociale, adjointe à la ministre de la Justice, sur "les condamnations de la Belgique par la Cour européenne des droits de l'homme en ce qui concerne l'accueil des demandeurs d'asile" (n° P0672)**

13.01 **Bruno Tuybens** (sp.a): Mevrouw de staatssecretaris, ons land is twee keer in een week veroordeeld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens met betrekking tot de opvang van asielzoekers.

De eerste veroordeling behandelt de opsluiting van een moeder met drie kinderen en de arbitraire verlenging van die opsluiting met twee maanden. De tweede veroordeling betreft het niet verlenen van de noodzakelijke medische verzorging aan een asielzoekster in een gesloten centrum.

Dat is natuurlijk heel erg vervelend. De feiten dateren wel van voor uw aantreden.

Om het met de woorden van Piet Huysentruyt te zeggen, wat kunnen wij hieruit leren? Volgens mij heeft ook de vorige regering, in eerste instantie, gewerkt aan de creatie van bijkomende familiedetentiemogelijkheden voor gezinnen met kinderen, die vanaf 2012 worden geplaatst. Wat is de stand van zaken daaromtrent? Zullen wij 2012 wat dat betreft halen?

Hebt u overleg gepleegd met de medewerkers van het asielcentrum 127bis in Steenokkerzeel met betrekking tot de medische behandeling van asielzoekers die daar terechtkomen, zodat wij dergelijke feiten niet meer hoeven mee te maken en we geen veroordeling ter zake oplopen?

De raadkamer kan de ontvankelijkheid van een bepaalde beslissing bekijken. Ze kan bekijken of de beslissingen volgens de wet zijn genomen, maar zij beoordeelt niet de proportionaliteit van sommige beslissingen. Het is dus een beetje vergelijkbaar met een rechtbank die de ontvankelijkheid kan bekijken, maar niet de feiten ten gronde. Om dergelijke veroordelingen in de toekomst te vermijden, zou het niet raadzaam zijn dat België zich ook op juridisch vlak in die zin aanpast?

13.02 Staatssecretaris **Maggie De Block**: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank de heer Tuybens voor zijn vragen.

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft België inderdaad twee keer veroordeeld voor het vasthouden van personen in een gesloten centrum in afwachting van hun uitzetting.

De twee door u aangehaalde gevallen zijn wezenlijk verschillend.

In het ene geval gaat het om de vasthouding van een moeder en haar minderjarige kinderen, in het tweede geval om de vasthouding van een met hiv besmette vrouw, die niet de nodige medische verzorging kreeg vanaf de eerste dagen van haar vasthouding. Het gaat telkens wel om personen die aan de grens zijn toegekomen zonder over de vereiste documenten te beschikken. Zoals u weet, worden die conform de Schengeninstructies en de wet vastgehouden aan de grens. Het is de verplichting van de vervoerders om dergelijke passagiers terug te brengen, in uitvoering van de Conventie van Chicago betreffende het burgerlijk luchtverkeer. Ingeval een asielaanvraag wordt ingediend aan de grens, kan de duur van de vasthouding oplopen, omdat ook het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen een

beslissing dient te nemen.

Waarover gaat het in de door u aangehaalde gevallen? Ten eerste, er werd inderdaad een moeder uit Sri Lanka met drie minderjarige kinderen gedurende vier maanden in het gesloten centrum 127bis in Steenokkerzeel vastgehouden. De moeder was op 23 januari 2009 op de luchthaven vanuit Kinshasa aangekomen met weliswaar vervalste reisdocumenten. Zij vroeg onmiddellijk asiel aan. De asielaanvraag van de moeder werd op 17 maart 2009 definitief verworpen na een negatieve beslissing van het Commissariaat-generaal en in beroep bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. De terugdrijving naar Kinshasa wordt opgeschort, doordat zij in beroep gaat bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens met toepassing van artikel 39.

De moeder heeft daarop een tweede asielaanvraag ingediend. Na die aanvraag werd ze op 4 mei in vrijheid gesteld om het Commissariaat-generaal toe te laten de aanvraag te onderzoeken. Zij werd erkend als vluchteling op 2 september 2009. Het gaat dus om een verblijf in een gesloten inrichting van 23 januari tot 4 mei 2009. De feiten dateren dus al van twee jaar geleden. Ondertussen heeft collega Turtelboom de woonunits opgericht, juist om minderjarige kinderen uit de gesloten asielcentra te houden. Sedert oktober 2009, na een ingreep van collega Wathelet, is het mogelijk om ook de woonunits als transitzone te behouden, met andere woorden, een extraterritoriaal statuut te geven, zodat gezinnen aan de grens ook naar die woonunits worden vervoerd, hetgeen de toepassing van de Conventie van Chicago ons toelaat.

De wet werd al twee keer aangepast. Gezinnen met minderjarige kinderen worden dus niet meer opgesloten.

De **voorzitter**: Kunt u tot uw conclusie komen, mevrouw De Block?

13.03 Staatssecretaris **Maggie De Block**: Mijnheer de voorzitter, het gaat hier wel om twee specifieke gevallen.

Le **président**: J'ai insisté pour que les ministres fassent preuve de concision dans leurs réponses. Mais vous n'étiez pas encore arrivée.

13.04 Staatssecretaris **Maggie De Block**: Ik mag geen wettelijke stappen overslaan of ik krijg een klacht.

Le **président**: Madame, je vous en prie! Vous avez été parlementaire; quand vous étiez assise sur votre banc, vous faisiez les mêmes remarques que celles que je fais maintenant!

13.05 Staatssecretaris **Maggie De Block**: In het tweede geval gaat het om een Kameroense vrouw, die de nodige medische verzorging niet gekregen zou hebben. Vanaf haar opsluiting heeft zij gemeld dat zij vanwege een hiv-besmetting medische zorgen nodig had. Er zijn direct maatregelen genomen. De vrouw had wel haar behandeling in Nederland op eigen houtje stopgezet. Er was dus een kans op resistentie.

De arts van 127bis heeft dan meteen contact genomen met het Instituut voor Tropische Geneeskunde en het aidscentrum van het Erasmusziekenhuis. Beide waren van oordeel dat eerst de mogelijkheid tot resistentie onderzocht moest worden. Dat is ook gebeurd. Nadien, op 1 maart 2010, werd de gepaste behandeling opgestart. Ondertussen werd de vrouw wel behandeld voor andere klachten, waaronder arteriële hypertensie.

Mijnheer Tuybens, wij zijn inderdaad beide arresten aan het bestuderen. Aan een deel van de argumenten werd al tegemoetgekomen door aanpassingen aan de wet door mijn collega's Turtelboom en Wathelet, die ik aangehaald heb. Voor het overige zullen wij daaruit de gepaste besluiten trekken. Het is dus niet zo dat in het tweede geval de vrouw niet de gepaste medische zorg heeft gekregen.

De **voorzitter**: Het duurt een beetje te lang, mevrouw de staatssecretaris. Het is geen interpellatie. Het is een mondelinge vraag, met specifieke regels, namelijk twee minuten voor de vragen en een aantal minuten voor het antwoord. Mijnheer Tuybens, u hebt één minuut voor uw repliek.

13.06 **Bruno Tuybens** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik wil geen olie op het vuur gooien. Mevrouw de staatssecretaris, u hebt inderdaad vijf minuten gesproken, maar u hebt slechts 10 seconden geantwoord. De andere elementen kende ik namelijk al. Het zijn feiten, die herhaald werden. Mevrouw De Block, u moet

eerlijk zijn en ik denk dat u het met mij eens zult zijn.

Een nationaal mensenrechteninstituut, zoals het ook in het regeerakkoord is vastgelegd, zullen wij echt nodig hebben, al is het maar om te kunnen beschikken over een onafhankelijke instantie die de gedwongen uitwijzingen controleert. Dat kan een taak voor dat instituut zijn. Bovendien denk ik dat er meer werk moet worden geleverd in verband met de beoordeling van de proportionaliteit. Wij moeten proberen om de wet aan te passen, waardoor de raadkamer ook het nut van beslissingen kan beoordelen en niet alleen de wettelijkheid ervan.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

14 **Ordre du jour**

14 **Agenda**

Le **président**: Chers collègues, nous devons quelque peu adapter notre agenda.

Deux des trois commissions qui se réunissaient conformément à la décision de la Conférence des présidents ont terminé leurs travaux. La commission des Affaires sociales, quant à elle, n'a pas encore terminé. Nous n'allons donc pas encore entamer la discussion du projet de loi portant des dispositions diverses. Étant donné que le ministre des Finances est actuellement présent, je vous propose de commencer la discussion du projet de loi instaurant une contribution de stabilité financière modifiant l'arrêté royal du 14 novembre 2008 (n° 1954).

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Un des rapporteurs, Mme Vienne, est présent. M. Destrebecq, qui est inscrit comme orateur, est également présent. Sont également inscrits M. Mathot, de heer De Potter et M. Goffin.

J'invite les membres à s'inscrire pour les différents projets.

Je vous signale que pour l'instant, sur le projet de loi portant des dispositions diverses, il y a 48 inscrits. Le débat durera donc entre 48 minutes et 48 heures.

Projets et propositions

Ontwerpen en voorstellen

15 **Projet de loi instaurant une contribution de stabilité financière et modifiant l'arrêté royal du 14 novembre 2008 portant exécution de la loi du 15 octobre 2008 portant des mesures visant à promouvoir la stabilité financière et instituant en particulier une garantie d'État relative aux crédits octroyés et autres opérations effectuées dans le cadre de la stabilité financière, en ce qui concerne la protection des dépôts, des assurances sur la vie et du capital de sociétés coopératives agréées, et modifiant la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers (1954/1-6)**

15 **Wetsontwerp tot invoering van een bijdrage voor de financiële stabiliteit en tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 november 2008 tot uitvoering van de wet van 15 oktober 2008 houdende maatregelen ter bevordering van de financiële stabiliteit en inzonderheid tot instelling van een staatsgarantie voor verstrekte kredieten en andere verrichtingen in het kader van de financiële stabiliteit, voor wat betreft de bescherming van de deposito's, de levensverzekeringen en het kapitaal van erkende coöperatieve vennootschappen, en tot wijziging van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten (1954/1-6)**

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

15.01 **Christiane Vienne**, rapporteur: Monsieur le président, je m'en réfère au rapport écrit.

Le **président**: M. Philippe Goffin, co-rapporteur, m'a signalé qu'il s'en référait également au rapport écrit.

15.02 **Olivier Destrebecq** (MR): Monsieur le président, mesdames, messieurs les ministres, chers collègues, depuis l'automne 2008, nous sommes confrontés à une crise financière d'une rare intensité venant d'abord du risque américain et, ensuite, du risque des dettes souveraines et de la crise de l'euro.

Les instances européennes se mobilisent depuis des mois pour éviter la propagation de la crise grecque. Une véritable intégration économique et budgétaire à l'échelle européenne s'impose et se dessine enfin. Les responsables politiques doivent œuvrer pour rétablir la confiance dans notre système économique et financier pour assurer notre bien-être et celui des générations futures. Des décisions difficiles ont été prises et ont permis à notre pays de traverser ces crises en préservant l'intérêt de nos concitoyens.

De grandes réformes ont été initiées, notamment en matière de régulation du secteur financier. Un cadre réglementaire plus contraignant s'imposait. L'État belge a dû intervenir directement dans plusieurs banques pour maintenir le système bancaire. C'était nécessaire tant pour protéger l'épargne des citoyens – ce fut notre priorité – que pour éviter le risque systémique.

Pour le Mouvement réformateur, ces interventions de l'État appellent en retour un signal fort du secteur financier. Pour nous, il est essentiel de responsabiliser les divers acteurs financiers par la mise en place d'une juste contribution bancaire notamment. Cette contribution doit se situer à la hauteur de la responsabilité du secteur dans la crise actuelle.

Les conclusions du Conseil européen du 18 juin 2010 rappellent l'engagement de tous les États membres de mettre en place un système de prélèvement ou de taxe sur les institutions financières en vue d'assurer une répartition honnête des coûts de la crise et de définir des incitants à limiter le risque systémique. En outre, ce prélèvement s'inscrit dans un cadre de résolution de crise crédible.

Par ailleurs, le présent projet de loi adapte le volet relatif à la contribution au système de protection des dépôts, suite à l'arrêt de la Cour constitutionnelle du 23 juin dernier. Pour rappel, le Fonds spécial de protection des dépôts et des instruments financiers a été créé afin de garantir les dépôts, et ce jusqu'à 100 000 euros par déposant.

Monsieur le ministre des Finances, d'une manière générale, nous serons particulièrement attentifs à ce que ces mesures n'influencent pas le prix des services rendus aux clients.

Au-delà de ce projet de loi, nous souhaitons encore renforcer la régulation et la supervision financière. Dès lors, monsieur le premier ministre, monsieur le ministre, nous plaidons pour implanter au plus vite les mesures qui aboutiront à une meilleure gestion des risques, une augmentation de la solvabilité des banques, pour encadrer les rémunérations des membres de comités de direction et pour renforcer les connaissances financières de chaque citoyen.

Les marchés financiers ont une dimension européenne et mondiale. Nous sommes en faveur de l'introduction d'une taxe sur les transactions financières, de la création d'une ou plusieurs agences indépendantes de notation européennes, ainsi que du durcissement du dispositif européen de régulation des fonds spéculatifs.

Enfin, monsieur le ministre des Finances, la commission spéciale Dexia travaille activement pour tirer les leçons des conséquences de la crise qui ont conduit au démantèlement du Groupe Dexia et au rachat de Dexia Banque Belgique par la Belgique. Nous attendons avec impatience ses conclusions et ses recommandations concrètes.

15.03 **Alain Mathot** (PS): Monsieur le président, mesdames, messieurs les ministres, chers collègues, souvenez-vous: en 2008, Fortis a failli sombrer et entraîner dans son naufrage les épargnants, les travailleurs, l'économie même de notre pays. L'urgence était telle qu'il a fallu agir en une nuit, et toutes les

autres grandes banques avaient dû se tourner vers les pouvoirs publics pour ne pas chavirer. Les autorités publiques, les différents gouvernements de ce pays ont dû monter à bord pour ne pas laisser couler ces mastodontes devenus fous, pour sauver l'épargne de nos concitoyens et l'emploi, pour sauver également l'économie de notre pays au vu du risque systémique qu'entraînait la faillite d'une banque aussi importante.

Dès le début de la crise de 2008, nous avons partagé et soutenu les efforts pour œuvrer au sauvetage des banques. Nous pensions pouvoir dire: "Plus jamais ça." Or, cette année, le système bancaire nous fragilise une fois de plus. Une fois le sauvetage réussi, nous n'avons cessé de réclamer une contribution des institutions financières. Nous estimons qu'il s'agit d'un juste retour des choses, étant donné leur responsabilité avérée dans cette crise et l'aide que l'État a apportée au secteur financier pour lui sortir la tête de l'eau.

Aujourd'hui, le nouveau gouvernement nous présente un projet qui a pour objectif de créer une véritable contribution du secteur financier. Selon certaines estimations, il se pourrait que l'on atteigne le milliard d'euros. Les banques sont désormais bel et bien taxées. Elles doivent assumer leur responsabilité dans cette crise qu'elles ont alimentée. Ce sera également un incitant destiné à limiter le risque systémique. Enfin, la méthode de calcul des contributions au Fonds de protection des dépôts a été revue pour tenir compte de l'avis de la Cour constitutionnelle, en ajoutant des éléments liés au risque.

Un Fonds est créé pour financer des mesures prises en vue de limiter l'impact d'une éventuelle défaillance des institutions. De même qu'il poussera à plus de déontologie, ce projet offre des moyens supplémentaires à la lutte contre les abus de la spéculation financière. Le taux de la contribution a été augmenté par un amendement de la majorité et se situe toujours aux alentours du taux allemand et britannique.

Le monde de la finance a plongé notre pays, nos concitoyens, mais aussi l'Europe entière dans les difficultés. Il a provoqué des crises dramatiques et dangereuses pour l'économie réelle. Pour mon groupe, c'est très clair: ce secteur doit prendre ses responsabilités en contribuant aux importants efforts budgétaires que nous devons fournir. Il est temps d'aller chercher de nouvelles recettes auprès de celles et ceux qui ont tiré profit du laissez-faire et de la finance-casino. C'est l'initiative prise par le gouvernement, et je la salue!

Mais je tiens à mettre les banques en garde: il n'est évidemment pas question que le montant de cette taxe soit répercuté sur nos concitoyens, leurs clients. Il est temps d'assumer et de prendre ses responsabilités. Les consommateurs ne devront pas payer la note!

Pour terminer, je voudrais répéter à quel point mon groupe estime qu'il est urgent, important et nécessaire de réformer le système financier dans son ensemble. Le secteur doit s'attendre à une réforme profonde de son mode de fonctionnement. Quand on voit le résultat pour la banque Dexia, on comprend que ce système est devenu fou! Spéculation et dérégulation devraient être rayés de notre vocabulaire!

15.04 Veerle Wouters (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de voorliggende bankentaks heeft als doel om situaties te voorkomen waarin een staat een bank moet redden, zoals ze dat eerder al heeft gedaan. Wij hebben een aantal bedenkingen bij dit wetsontwerp.

Ten eerste, deze belasting wordt niet geheven op bijkantoren van buitenlandse banken die in de Europese Unie zijn gevestigd. Deze belasting heeft een impact op de concurrentiepositie van onze Belgische financiële instellingen. Vaste inrichtingen van buitenlandse banken leveren volgens ons een zeer beperkte bijdrage aan de Belgische economische activiteit door het zeer beperkt toestaan van kredieten. Omdat de Belgen goede spaarders zijn, halen zij dan ook graag dit spaargeld op om het uit te lenen in een ander land.

Ten tweede, de gehanteerde berekeningsbasis. Volgens ons spoort die helemaal niet met de doelstelling. Door de hier gehanteerde risico-indicator dreigt de bijdrage de economische cyclus van de banken eerder te versterken dan dat ze anticyclisch werkt. Door deze nieuwe bijdrage dreigen financiële instellingen meer liquide middelen te moeten afstaan als het slecht gaat dan wanneer het goed gaat. Om rekening te houden met de cyclische effecten die verbonden zijn aan het voorzieningsbeleid en om deze effecten teniet te doen, wordt er een subscore toegekend om dat negatief effect af te breken of te verminderen. De vraag rijst opnieuw of de financiële stabiliteit vanuit economisch oogpunt niet meer zal worden bevorderd door een anticyclisch reserveringsbeleid dan door het heffen van deze bijdragen. Het voorliggende wetsontwerp spoort helemaal niet met wat de sector zelf voorstelt. Zij wil graag met u hierover in discussie gaan.

Mijnheer de minister, ik waardeer uw oprechtheid. Ik citeer u in de commissie: "In de huidige stand van

zaken stelt het wetsontwerp louter een retributie in zonder ingrijpende hervormingen ter zake in uitzicht te stellen.”

Mijnheer de minister, u bevestigt dus dat dit wetsontwerp er alleen maar is om geld in het laatje te krijgen.

15.05 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, in de chaos van de voorbije dagen is het thema wat ondergesneeuwd, maar met de begroting van 2010 was het brandend actueel en zeker na de vernietiging door het Grondwettelijk Hof.

Vandaag bespreken we hier de bankentaks. Toen we dat in de commissie bespraken, zeiden collega's van de meerderheid in de wandelgangen: “Wij hebben het nog niet kunnen lezen, alles gaat te snel.”

Voor die collega's die nog geen tijd hebben gehad om de nieuwe bankentaks te bestuderen: ze bevoordeelt banken met een hoge hefboom.

In *De Standaard* van vandaag luidt het: “Kleine banken vinden de nieuwe regeling onevenwichtig” en vooral “Bankentaks is unfair”. Dat zegt het helemaal.

Ik vond het bijzonder boeiend om de uiteenzetting van de eerste twee collega's over de financiële crisis te horen. Zij zeggen dat wat daar is misgegaan, moet worden rechtgetrokken, maar dat strookt niet met de letter van deze wet.

Normaal dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten. Normaal zijn degenen die verantwoordelijk zijn voor een debacle ook degenen die ervoor moeten opdraaien. Niet zo in de financiële sector, niet zo in dit Parlement.

Dit principe heeft in de nasleep van de financiële crisis al meermaals een deuk gekregen. Om de burgers het idee te geven dat zij niet alleen voor de brokken van diezelfde financiële wereld moeten opdraaien, werd die bankenbijdrage in het leven geroepen in 2010, in de begroting ingeschreven als een verzekering tegen toekomstige problemen.

De beste verzekering tegen toekomstige problemen is het veranderen van de architectuur van de financiële sector. Ik hoor het de collega's van de meerderheid graag zeggen. Ik hoor hen graag de minister ertoe oproepen.

Ik vraag mij alleen af waarom u, na een rapport van de bijzondere bankencommissie in 2008, waarin dezelfde meerderheidspartijen die nu de coalitie vormen het eens waren over de splitsing van de bankactiviteiten, vandaag in dit Parlement blijkbaar toch een studie moet vragen naar de wenselijkheid van de splitsing van die bankactiviteiten.

Dit is huichelachtig en niet geloofwaardig. Wat Open Vld toen zeer dringend vond, vindt ze nu blijkbaar absoluut te vermijden.

Vandaag is er dus een verzekering tegen toekomstige problemen in onze begroting ingeschreven, een Bijzonder Beschermingsfonds dat onze spaargelden zal beschermen zolang dat systeem niet is aangepast en het ziet er niet naar uit dat dit snel zal gebeuren met deze regering.

Tot een plafond van 100 000 euro wordt het spaargeld beschermd. Alleen wordt er helemaal geen verzekeringspotje gestijfd. De middelen worden onmiddellijk gebruikt om de lopende uitgaven te financieren.

Terwijl wij dus wachten op de plannen voor een nieuwe architectuur, terwijl wij wachten op een studie naar de wenselijkheid van een splitsing van de bankactiviteiten, is de urgentie voorlopig weg.

De **voorzitter**: Mevrouw Rutten vraagt het woord.

15.06 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Ik ben nog maar net begonnen!

15.07 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mevrouw Almaci, als u die passage uit het regeerakkoord neemt en u leest wat er staat in het hoofdstuk over de financiële regulering, dan moet u niet selectief citeren. De wenselijkheid is één aspect, maar het gaat ook over de gevolgen, de omvang ervan op onze economie en

de manier waarop wij dat het beste aanpakken. U zult zien dat er namens de regering ook een engagement in zit.

Als we zo'n beslissing nemen die de goede richting uitgaat, moeten we ook wel weten waaraan we beginnen in een land waar financiële activiteiten belangrijk zijn. U bent het met mij eens dat die belangrijk zijn, want anders zou de impact van de bankenredding niet zo gigantisch geweest zijn.

We doen dat dus niet blind, maar doordacht. Er komt een studie. Op basis van feiten en gegevens zal er vervolgens gewerkt worden.

U doet er dus goed aan om heel dat hoofdstuk te lezen, waarin wel degelijk zeer veel ambitie terug te vinden is.

15.08 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mevrouw Rutten, ik kan het u niet kwalijk nemen. U was er niet bij in 2008. Er is toen heel veel werk verricht in de bijzondere bankencommissie. Alle partijen, inclusief uw partij, waren daarbij aanwezig en zij waren het eens met het principe.

U kunt mij vandaag geen enkel redelijk argument geven waarom het principe dan nog in een studie ingeschreven moet worden. Over al het andere wil ik gerust met u van gedachten wisselen.

Het volgende wil ik er nog aan toevoegen. In Groot-Brittannië kan het, dat met de City nochtans een enorme lobby heeft. Het kan ook in Zwitserland en in heel wat andere landen waar de bankenlobby sterker is dan bij ons. Hoe komt het dan dat het bij ons niet kan? Mij lijkt het dat u een slag thuis hebt gehaald om vooral veel tijd te winnen voor diezelfde grootbankensector.

15.09 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mevrouw Almaci, ten eerste, ik vind het heel opmerkelijk dat u naar Groot-Brittannië verwijst. Omwille van zijn bankensector heeft dat land zich uit de Europese hervormingen gezet en is het vrijwillig aan de kant gaan staan om de belangen van de City te versterken. Het is opmerkelijk dat Groen! daarnaar verwijst.

Ten tweede, ten gronde, u zegt iets heel belangrijk. In Groot-Brittannië werd gekozen voor *ringfencing*. Als we kiezen voor een noodzakelijke opsplitsing van de activiteiten, dan kunnen we dat op twee manieren doen. We kunnen heel resoluut kiezen om de activiteiten compleet uit elkaar te halen, of we kunnen beslissen om binnen één entiteit te omkaderen wat de activiteiten zijn, zodat we de risico's beperken. Die keuze alleen al verdient het om grondig bestudeerd te worden, zodat we niet als een kip zonder kop beslissen.

Over de richting, de noodzakelijkheid en de wenselijkheid zijn wij het dus allemaal eens. De manier waarop we dat moeten omzetten en de impact die dat heeft op onze economie, zullen we bekijken aan de hand van de studie van de Nationale Bank.

15.10 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mevrouw Rutten, ik stel vast dat u professor Paul De Grauwe, oud-senator voor Open Vld, een kip zonder kop noemt. Ik stel vast dat u de vier experts van de bijzondere bankencommissie van 2008 kippen zonder kop noemt. Ik stel vast dat u de leden van alle partijen, inclusief de uwe, die toen vonden dat dit zeer wenselijk was, kippen zonder kop noemt. Ik stel ook vast dat u een zeer kort geheugen hebt, in deze meerderheid. Dat is de belangrijkste vaststelling.

Ik zal het de heer De Grauwe nog wel eens zeggen, de volgende keer dat ik hem tegenkom.

Helaas, de urgentie is dus duidelijk helemaal weg, de aanbeveling van toen is vergeten en u probeert de blik van de mensen ervan af te wenden door te verwijzen naar andere dingen. Het gebeurt in het buitenland, niet alleen in Groot-Brittannië, waar men inderdaad voor *ringfencing* heeft gekozen ondanks gelobby, maar er zijn ook veel landen waar men kiest voor een effectieve splitsing. U wenst daarvan abstractie te maken. Het is natuurlijk uw agenda.

Zoals het er nu naar uit ziet, is het spaarpotje meer dan nodig. Er staat zelfs letterlijk in de wettekst vandaag ingeschreven dat in 2012 de retributie hoger zal moeten zijn vanwege een hoger risico. Wij gaan dat spaarpotje dus nodig hebben.

Zolang de architectuur er niet is, moet de verzekeringspremie aanzetten tot veiliger bankieren. Dat is het

principe. Ook die kans werd echter in 2010 gemist. De bankenbijdrage die toen gekozen werd, was een vlaktaks die geen rekening hield met het profiel van de banken.

Zoals wij toen voorspelden, na heel wat debatten — en de collega's-socialisten gingen daarmee akkoord — was deze wet geen lang leven beschoren. Argenta vocht ze aan en in 2011 kreeg ze gelijk van het Grondwettelijk Hof, dat letterlijk stelde dat kredietinstellingen gelijk worden behandeld voor de berekening van de aangevochten bijdrage. Zonder enige weging op basis van een risicoprofiel worden kredietinstellingen die zich hoofdzakelijk financieren dankzij het inzamelen van deposito's bij het brede publiek, onevenredig behandeld ten opzichte van instellingen die zich voornamelijk financieren op de kapitaalmarkt.

Ondertussen is er dit tweede voorstel, dat thans voorligt. Ook deze keer heeft de meerderheid nagelaten degelijk werk te leveren. Het nieuw systeem houdt nog steeds onvoldoende rekening met het echte risicoprofiel van de banken. Het vraagt een forfaitaire bijdrage voor de financiële stabiliteit. Voor de grootbanken blijft het dus nog steeds voordeliger om geld te lenen op de markt dan om deposito's in te zamelen. Deposito's worden belast tegen 0,245 % in 2012, 0,15 % in 2013 en 0,10 % in 2014, terwijl geld ophalen op de financiële markt wordt belast tegen 0,035 %. Rekent u het verschil maar eens uit!

De risico-indicatoren die deze heffing beïnvloeden doen daaraan geen afbreuk. Zij zijn te voordelig voor grootbanken die speculeren.

De risicofactor "risicogewogen activa" die in de tekst wordt gebruikt, berust op ratings of interne modellen. Dit zijn twee zaken die hun failliet hebben bewezen in 2008 en sindsdien meermaals opnieuw met het Dexiadebacle. Er wordt opnieuw evenmin rekening gehouden met de systeemrisico's; hoe groter de bank, hoe hoger de bijdrage zou moeten zijn. Er wordt gewoon geen rekening gehouden met de omvang van de bank.

U moet mij eens uitleggen hoe dat goed bestuur is. Dit is pervers. Het nieuw systeem moedigt aan om van businessmodel te veranderen en minder kredieten aan kmo's te verstrekken. Zelfs in PIGS-papieren beleggen of in complexe producten wordt interessanter dan kredietverlening aan kmo's. Dit zijn de letterlijke woorden van een middelgrote bankier in ons land.

In antwoord op de kritiek die ik gaf in de commissie, waar er trouwens bijzonder weinig interesse was van de meerderheid voor het wetsvoorstel, zei de minister dat het gaat over de bijdrage aan het bijzonder garantiefonds voor deposito's. Dat klopt. Dit is het argument dat wordt gebruikt om de disproportionele druk op deposito's in de nieuwe wet te verantwoorden. Voor mij is dit een bijzonder cynisch antwoord. Het doet vermoeden dat de nieuwe meerderheid niets uit de financiële crisis heeft geleerd, niets. Waren het immers niet de grootbanken die speculeerden wier spaarders telkens in de problemen kwamen? Werd het depositogarantiefonds in de eerste plaats niet voor hen in het leven geroepen? Was het niet voor hen dat men de garantie optrok tot 100 000 euro? Of waren het de kleine bankiers, zij die deposito's aanhielden, die het probleem hebben veroorzaakt?

U gaat uit van het tweede. Dit is volstrekt onbegrijpelijk.

[15.11] Alain Mathot (PS): Madame Almaci, je crois qu'on confond deux choses. La volonté de réformer le système actuel est toujours présente, j'ai eu l'occasion de le dire à cette même tribune. Il y a un travail à mener mais il faut laisser le temps au temps. On ne peut pas le faire en un jour. Cela nécessite une réforme en profondeur. À côté de cela, on peut critiquer tout ce qu'on veut, mais il s'agit simplement d'une taxation. Pour une fois, on arrive à taxer les banques et vous devriez vous en réjouir.

Ne confondons pas les choses. D'un côté, il doit y avoir une réforme du système, de l'autre, il y a la volonté de mettre en place une taxation et d'utiliser cet argent pour anticiper un éventuel problème, en espérant qu'il n'y en aura plus. Néanmoins, cela reste une taxation.

Vous parlez des petites et des grandes banques. Mon sentiment, c'est qu'on est une grande banque quand on a beaucoup de fonds. Ici, il s'agit d'un pourcentage par rapport aux fonds. Donc la grande banque participera plus, payera plus que la petite banque. C'est assez logique.

Je ne comprends pas bien votre raisonnement sur les petites et les grandes banques, comme quoi il faut les différencier. On est dans des pourcentages, donc plus on aura de fonds, plus on participera à l'effort qui est

demandé au niveau bancaire.

Je rappelle les estimations, même si nous ne connaissons les chiffres qu'une année après la mise en place de ces fonds. La taxation est estimée à un milliard d'euros. Certains diront que ce n'est pas assez. À mon sens, c'est déjà pas mal.

15.12 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer Mathot, ik zal proberen mij in te houden. Ik stel voor dat u uw wet leest.

De overheid heeft het financiële systeem gered en dus moet via het Bijzonder Beschermingsfonds een bijdrage voor de redding worden betaald. De bijdrage moet ook proportioneel zijn.

Echter, de proportionaliteit van de bijdrage in jullie wet zorgt er vandaag voor dat kleinere instellingen die veilig bankieren, die geen overheidssteun hebben gekregen en die niet zijn gered, verhoudingsgewijs het meest zullen moeten betalen.

Dat is het. Ik heb hier de berekeningen. Ik wil ze straks aan u geven. Ik heb echter hier de berekeningen met de percentages die u geeft. Ik heb ze u daarnet voorgelezen: 0,245 % in 2012 op de deposito's, 0,15 % in 2013 en 0,10 % in 2014, terwijl geld ophalen op de financiële markt tegen 0,035 % wordt belast.

Mijnheer Mathot, dit zijn de cijfers in uw wet. Zij tonen aan dat u de veiligste banken het zwaarst belast. Zij gaan volstrekt in tegen wat u hier vertelt. Lees uw eigen wet.

Uw nieuwe regeling is dus contraproductief. Zij bevoordeelt banken met een hoge hefboom en straft opnieuw de klassieke spaarbanken, die veel deposito's aanhouden en zich weinig op de speculatieve markt begeven. Integendeel, u moedigt ze, door de percentages die ik net heb genoemd, zelfs aan om zich toch op de speculatieve markt te begeven. De nieuwe regeling is dus opnieuw een gemiste kans.

Er zijn concreet vier domeinen waarin een fundamentele bijsturing van dit wetsontwerp nodig is.

Ten eerste is er de bijdrage voor de financiële stabiliteit, die u minimaal van de omvang van de instelling afhankelijk moet maken. U moet rekening houden met de omvang van de instelling, zoals in heel veel buurlanden gebeurt. Artikel 3 moet dus worden aangepast.

Ten tweede is er de verhoogde bijdrage voor 2012-2013, die daarnet in de tekst werd verantwoord, door het feit dat het risico in voorkomend geval groter is en wij zullen moeten ingrijpen, en dus het spaarpotje zullen moeten gebruiken.

Er is dus de voorbije jaren ongelooflijk veel tijd verloren. De leden van de sp.a delen mijn mening ter zake, met name dat de financiële architectuur goed moet worden aangepakt en aangepast. De verhoogde bijdrage mag niet enkel op depositogaranties worden berekend. In het andere geval zegt u immers dat wij in 2012-2013 meer risico zullen lopen, maar dat wij net de instellingen die risicoloos werken of goed werken, voor het risico zullen laten opdraaien. De bijdrage moet evenwichtig worden verdeeld over de pijlers financiële stabiliteit en depositogarantie.

U moet dus het risicomodel aanpassen. Zulks is fundamenteel. De bijdrage moet op basis van het marktaandeel van de deposito's van elke bank worden gemoduleerd. Er moet ook een risicoweging komen op basis van de hefboom van elke bank. Banken met een hefboom groter dan twintig zullen volgens ons dan anderhalf keer meer moeten betalen. Banken met een hefboom die kleiner is dan tien zullen dan de helft moeten betalen.

Artikel 8 in uw wet moet dus grondig worden bijgestuurd. Uw risicofactoren moeten worden aangepast. Ik heb dat ook in de commissie gezegd.

De complexe modellen waarnaar u verwijst voor de risicoweging hebben niet gewerkt en hebben zelfs een risicoverhogend effect gehad. Zij geven een fout beeld van de werkelijkheid en zorgen voor een discriminatie.

De kritiek die ik nu uit, wordt gedeeld door de bancaire sector zelf, met name door degenen die niet gered moesten worden. Hoeveel argumenten hebt u nog meer nodig?

Groen! heeft u de noodzakelijke aanpassingen voorgesteld in de commissie, met wat er volgens ons minimaal nodig is en met wat de beste oplossing maximaal zou zijn.

Zij werden echter niet in aanmerking genomen door de meerderheid. Ik lees vandaag in hetzelfde artikel dat sommige bankiers nu al pleiten voor een reparatiewet om begin volgend jaar de nieuwe wet te remediëren.

Als u vandaag geen zin hebt om de oppositie gelijk te geven, zoals in 2010 ook het geval was, dan hoop ik van harte dat u ingaat op de vraag van de sector zelf. De sector heeft de wet nog niet kunnen bestuderen, maar de kleine bankiers zeggen nu al dat het unfair is en dat het hen buitenmatig straft. Ik hoop dat u werk zult maken van die reparatiewet, dat u eindelijk lessen zult trekken uit het Dexiadebacle en uit de financiële crisis en dat u ze zult omzetten in degelijk beleid in plaats van hardnekkig vol te houden.

Dit is vandaag opnieuw een gemiste kans. Net als met het Fortisdebacle, zullen er drie pogingen nodig zijn om het goed te doen. Hoeveel crisissen moeten er nog volgen?

15.13 Josy Arens (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, je voudrais tout d'abord vous remercier pour votre manière d'être en commission alors que les conditions de travail ne sont pas faciles. Et j'espère que nous pourrions continuer à travailler de la sorte jusqu'à la fin de la législature.

Chers collègues, le projet de loi à l'examen mérite toute notre attention. Même s'il est techniquement distinct du projet de loi portant des dispositions diverses, il en est, selon moi, indissociable dans la mesure où il reflète une partie de l'accord du gouvernement.

Il s'agit ici de faire contribuer un secteur qui a été à l'origine d'une partie importante de nos problèmes, à savoir le secteur financier.

L'intervention massive de notre pays pour sauver les banques et surtout les dépôts qui s'y trouvent n'est plus à démontrer. Cette intervention – tout le monde s'accorde à le dire – était nécessaire pour sauver l'économie réelle. Cependant, elle n'a pas été sans frais pour les comptes de l'État.

Dans son dernier cahier annuel, la Cour des comptes indiquait que l'État belge avait, au 15 novembre dernier, investi 15,7 milliards d'euros dans le capital d'institutions financières, principalement des organismes bancaires et assureurs et prêté 8,6 milliards au secteur et ce, sans compter les montants faramineux pour lesquels nous nous sommes portés garants afin de stabiliser la situation de certains établissements, en particulier, Dexia Holding.

Dans ce contexte et à un moment où nous demandons à l'ensemble de nos concitoyens de consentir des efforts, il n'aurait pas été normal de ne pas faire contribuer de manière importante le secteur bancaire à l'assainissement des finances publiques, raison pour laquelle, par le biais d'un amendement déposé par la majorité, le taux de prélèvement pour la contribution à la garantie des dépôts, en 2012 et 2013, a été majoré de manière significative.

Cette contribution est fondamentale pour que nous restions crédibles aux yeux de nos concitoyens. Elle constitue un acte d'équité: celui qui faute paie. Mais elle ne doit pas constituer un obstacle aux réformes. Plus encore qu'une contribution, nous devons imposer aux banques des réformes structurelles qui empêcheront, à l'avenir, des comportements spéculatifs totalement déraisonnables mettant en danger notre économie. Ce travail incombera, bien entendu, au gouvernement et aux différentes commissions de la Chambre.

15.14 Jenne De Potter (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik was niet van plan om ten gronde lang het woord te voeren, maar ik wil reageren op twee kritische opmerkingen die ik hier zopas heb gehoord. Ten eerste is er de kritiek van mevrouw Alamací op de 0,035 % heffing voor de financiële stabiliteit. Ik stel alleen vast dat het in Europa gangbare tarief inzake de *financial stability contribution* tussen 2 en 4 basispunten ligt. We zitten daar dus in het hoge spectrum van het tarief.

Ten tweede, mevrouw Wouters vroeg zich af waarom bijvoorbeeld Belgische bijkantoren van buitenlandse financiële instellingen niet onderworpen zijn aan de *financial stability contribution*. Welnu, daar is ten gronde over nagedacht. Er is ook een raming gemaakt van de mogelijke opbrengst van die heffing op bijkantoren. Het zou gaan om maximaal 20 miljoen euro. Het grote risico bestaat er natuurlijk in dat men voor de

bijkantoren kiest voor delokalisatie. Men heeft ons verteld dat drie instellingen 80 % van die 20 miljoen zouden opleveren. Als er echter een grote kans bestaat dat een of twee van die drie bijkantoren zouden verhuizen, dan is die 20 miljoen uiteraard even snel weg als men ze heeft beloofd. Ik meen dus dat dat geen goede zaak zou zijn geweest. Vandaar dat de heffing op de bijkantoren niet is aangehouden, gelet op het gevaar van delokalisatie. Hetzelfde argument geldt eigenlijk ook voor de kritiek van mevrouw Almaci.

15.15 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): De 3,5 basispunten op de *wholesale funding* worden inderdaad in de tekst verantwoord door internationale vergelijkingen om de financiële stabiliteit te berekenen. Men heeft de internationale vergelijking gemaakt: voor Duitsland gaat het om 2 tot 4 basispunten, voor het UK om 4 basispunten. De heffing op de gezonde retaildeposito's, 0,245 in 2012, 0,15 in 2013 en 0,10 in 2014, wordt echter niet internationaal vergeleken. Ik ben het eens gaan opzoeken bij Febelfin. Daar blijkt dat wij tussen Frankrijk, Duitsland en Zweden het zwaarste gewicht leggen op de deposito's.

Hoe komt het dat dat niet in het amendement van de meerderheid staat? Omdat het de kritiek van de kleine bankiers en onze fractie bevestigt, namelijk dat u de nadruk legt op de retaildeposito's in plaats van rekening te houden met de omvang van de risico's genomen door de banken en de omvang van de banken zelf.

Wat u zegt, bevestigt nog maar eens dat u volstrekt verkeerd bezig bent geweest.

15.16 Minister Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, ik wil de collega's om te beginnen opnieuw op het hart drukken dat de bestaande depositobescherming beschouwd wordt als een retributie, en niet als een belasting.

Wij gaan er ook van uit dat de financiële stabiliteitsbijdrage, waarover nog geen uitspraak gedaan is door het Grondwettelijk Hof, zal worden beschouwd als een retributie. Ik heb het grootste respect voor de overwegingen die men hier formuleert inzake wenselijke gedragingen van de financiële sector, maar het is toch niet abnormaal dat de kostprijs van de retributie, die eerst en vooral een deel van de garantie voor de deposito's wil financieren, gebonden is aan de omvang van de dienst die verstrekt wordt, namelijk het bieden van een waarborg tot 100 000 euro.

Ik wil met de collega's gerust debatteren over wat de wetgever in de nabije toekomst kan doen om risicogedrag in de financiële sector zo veel mogelijk aan banden te leggen. Ik waarschuw wel voor de these dat wij met de retributie, die duidelijk gelinkt is aan de depositogarantie, alle problemen van de financiële sector willen regelen. Laten wij de categorieën niet vermengen.

Op de vraag waarom bijkantoren van buitenlandse banken de retributie – u zult het belasting noemen – niet betalen, luidt het antwoord dat zij ook geen Belgische garantie genieten. Wanneer een bijkantoor van bijvoorbeeld een Duitse bank hier deposito's aanbiedt, wordt de garantie op dat geld gegeven door de Duitse belastingbetaler, niet door de Belgische belastingbetaler.

Als u vindt dat wij daar een of andere vergoeding voor moeten vragen, moet u mij eens uitleggen welke dienst gepaard gaat met die retributie. Nogmaals, mevrouw Wouters, mevrouw Almaci en anderen, ik ontken niet het recht van de wetgever om in de nabije toekomst in de commissie voor de Financien verder na te denken over een manier om risicogedrag zo veel mogelijk aan banden te leggen. Ik suggereer wel dat we dat niet alleen doen naar aanleiding van de voorgestelde retributie, die duidelijk gelinkt is aan de garantie.

Ten slotte, mevrouw Almaci, ik wil aannemen dat u een deel van mijn repliek wilt accepteren, maar u zegt dat ik toch te veel de banken met een hoge hefboom bevoordeel. Ik wil aangeven dat de nieuwe bijdrage voor de financiële stabiliteit juist een stimulans is om het specifiek risico van kapitaalmarktfinanciering te beperken. Het gaat namelijk om een retributie die berekend wordt op het passief min het eigen vermogen en min de deposito's. Met andere woorden, we spreken wel degelijk over een instrument dat diegenen die kapitaalmarktfinanciering verkiezen, wel degelijk meer doet betalen dan de anderen. Met een paradox zou ik kunnen stellen dat het systeem dat hier wordt geïnstalleerd zelfs diegenen die geen depositogarantie willen omdat ze bij wijze van spreken niet op de markt van het gewone spaargeld komen, toch nog altijd dwingt bij te dragen.

Dat wil ik zeggen in reactie op een aantal overwegingen, in het bijzonder van de oppositie, mijnheer de voorzitter. Ik dank de leden van de meerderheid die dit ontwerp steunen en die hebben gewezen op de toch wel goede gedachte-uitwisseling die in de commissie mogelijk was, ondanks de niet zo eenvoudige omstandigheden voor dit ontwerp.

15.17 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw poging om iets wat fundamenteel krom is recht te maken. De logica van het Bijzonder Beschermingsfonds is het beschermen van de deposito's, het hele systeem dat in gevaar is gebracht door grootbanken die met spaargelden hebben gespeculeerd en daarbij bijna hele economieën hebben meegetrokken, en die we moesten redden.

Vandaag legt u een systeem voor dat verhoudingsgewijs de banken straft die niet moesten worden gered, die veilig zijn omgesprongen met de spaargelden, die zich niet in die speculatieve activiteiten hebben geworpen.

U zegt dat zij toch deposito's aanhouden en dat dit dus normaal is. Er is iets in het leven geroepen om de burger te beschermen tegen de uitwassen van een systeem dat zo ziek was dat we de banken hebben moeten redden; daarvan zegt u dat het gaat om spaargelden en dat het dus logisch is dat wie meer spaargelden heeft, daarvoor moet betalen. Dat is de wereld op zijn kop! De belasting voor de financiële stabiliteit die u hier instelt, is gewoon lineair. Ze houdt geen enkele rekening met de omvang van de banken. In andere landen worden de niet-systeembanken vrijgesteld van die belasting; ze moeten niet betalen, of veel minder.

U praat vandaag recht wat krom is. De logica dat deze maatregel er gekomen is net met de bedoeling om de speculatieve activiteiten meer te laten bijdragen aan dit fonds, redeneert u volledig weg. Het is niet correct. Die banken zullen bij u aankloppen. Het enige wat u hiermee bereikt, is de versterking van de concurrentieslag van de met overheidsgeld geredde grootbanken ten nadele van die kleine banken. Van die markt maakt u een markt waarop nog meer speculatieve activiteiten zullen gebeuren, omdat ze goedkoper zijn dan wat u hier als retributie vraagt aan zij die veilig bankieren. U bent volstrekt omgekeerd bezig. Dit is niet logisch. Dit is niet rechtvaardig. Dit draagt niet bij aan een gezonde financiële architectuur, integendeel. Ik hoop dat u snel uw ogen opent.

15.18 Jan Jambon (N-VA): Mijnheer de minister, graag twee opmerkingen.

Ten eerste, er is een discussie tussen retributie en belasting. U zegt terecht dat we het hebben over een retributie omdat we aan dienstverlening doen, we stellen een verzekering in. Dan begrijp ik niet waarom u daar niet consequent in bent. Als u een verzekering instelt, dan is het goed om een deel van dat geïnd geld opzij te zetten voor de dag dat u die verzekering moet invoeren om die depositohouders schadeloos te stellen. Wat zal er nu gebeuren? Al dat geld gaat de begroting in, het is op het einde van het jaar weg en de dag dat zich een ramp voordoet, zal u terug op de belastingbetaler een beroep moeten doen om die depositohouders veilig te stellen. Van twee zaken een. Ofwel doet u aan dienstverlening en dekt u zich in tegen het moment dat u die verzekering moet invoeren. Dat gebeurt niet. Dat geld is weg, het gaat naar de exploitatie van de begroting en is op het einde van het jaar weg. Ofwel hebben we het over een belasting en past u toe wat u nu toepast.

Ten tweede, oppervlakkig gezien klinkt het inderdaad goed om te zeggen dat we voornamelijk op basis van de deposito's de centen bij de banken halen, want het dient toch om de deposito's veilig te stellen. Dat klinkt ogenschijnlijk logisch, maar het is natuurlijk zeer onlogisch. De bedreiging komt niet van de deposito's, de bedreiging komt van de banken die een te groot risico nemen. Als u een beveiliging wil installeren voor de depositohouders, dan moet u niet ten laste van de depositohouder innen, maar wel ten laste van diegene die een bedreiging kan vormen voor die depositohouders. Dat doet u niet. U doet het tegenovergestelde.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1954/6)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor

de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1954/6)**

Le projet de loi compte 9 articles.
Het wetsontwerp telt 9 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 9 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 9 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

Chers collègues, les travaux des commissions des Finances, des Affaires sociales et de la Justice sont maintenant terminés. Il ne nous est cependant pas encore possible d'entamer la discussion du projet de loi portant des dispositions diverses parce que nous ne disposons pas encore des textes.

Je vous propose donc de passer à l'examen du projet de loi n° 1915.

16 **Projet de loi transposant la directive 2010/24/UE du Conseil du 16 mars 2010 concernant l'assistance mutuelle en matière de recouvrement des créances relatives aux taxes, impôts, droits et autres mesures (1915/1-4)**

16 **Wetsontwerp houdende omzetting van richtlijn 2010/24/EU van de Raad van 16 maart 2010 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen (1915/1-4)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Mme Christiane Vienne, rapporteur, s'en réfère à son rapport écrit.

16.01 **Steven Vandeput** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, de N-VA-fractie heeft dit ontwerp mee ondersteund. Wij hebben in de commissie hard meegewerkt. Het is duidelijk dat er foutjes in de tekst zaten. Daarvan werd een aantal verbeterd. Wij zijn met de minister overeengekomen dat wij later, na de stemming over dit ontwerp, de nog achtergebleven technische aspecten en de uitvoeringsmodaliteiten zullen bespreken.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1915/4)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1915/4)**

Le projet de loi compte 34 articles.
Het wetsontwerp telt 34 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 34 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 34 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

17 **Projet de loi portant des dispositions diverses en matière d'énergie et de développement durable (1957/1-4)**

17 **Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake energie en duurzame ontwikkeling (1957/1-4)**

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Le rapporteur, Mme Vanheste, renvoie à son rapport écrit.

17.01 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wij hebben dit wetsontwerp grondig besproken, maar eigenlijk hadden wij dat niet moeten doen. Wat vandaag op tafel ligt, is exact hetzelfde als vorig jaar, met name het feit dat wij voor de nucleaire rente opnieuw rekenen op 250 miljoen euro. Wij weten dat het Grondwettelijk Hof dit bedrag niet onredelijk vindt, maar wij weten ook dat het Grondwettelijk Hof niet heeft gezegd dat een hoger bedrag onredelijk zou zijn.

Collega's, het Parlement heeft al zijn steun gegeven om tot een goede uitwerking te komen en goed in kaart te brengen hoe de nucleaire rente wordt gevormd, hoeveel ze bedraagt en hoe wij deze het beste kunnen berekenen. Het Parlement heeft zijn uiterste best gedaan om verschillende methodieken aan te reiken voor de manier waarop wij dit het beste kunnen doen op een juridisch-technisch secure basis. Volgens mij is dit in de huidige regeling immers niet opgenomen als wij evolueren naar een hoger bedrag. Ondanks dit alles moeten wij vandaag vaststellen dat er niets ligt.

Collega's, wij kunnen dan ook enkel vaststellen dat staatssecretaris Wathelet nog veel werk heeft. Wij weten immers dat de 550 miljoen, die in het regeerakkoord staat, een richtbedrag is en dat wij naar een systeem moeten dat zo stabiel en objectief mogelijk is. Om dat te realiseren, moeten wij volgens mij altijd de koppeling maken tussen effectieve productie en effectieve kosten om een maximaal draagvlak te verzekeren. Op dit punt moet u er vooral voor zorgen, mijnheer de staatssecretaris, dat wij in de volgende weken en maanden tot een wetsontwerp kunnen komen waarover wij ten gronde kunnen discussiëren. Wij hebben de voorbereidende fase afgewerkt. Wij weten heel goed wat wij willen. Wij weten dat dit op een goede manier moet worden aangepakt om ervoor te zorgen dat het alle kritieken kan doorstaan.

Mijnheer de staatssecretaris, wij hebben volgens mij een vrij goed voorstel gedaan. Dit voorstel is samen met de voorstellen van de collega's bekeken door de CREG. Ik denk dat wij in de kortst mogelijke tijd moeten landen. Men moet eindelijk toegeven dat er een hogere afronding van de rente moet komen. Dit moet worden gebruikt om de kosten, die de komende jaren in de factuur zullen worden doorgerekend, te temperen. Men mag naar het buitenland kijken, maar als de overheid zelf die kosten in de factuur stopt, dan is zij daarvoor zelf verantwoordelijk. Er mogen dan nog heel veel getelefoneerde vragen worden gesteld, maar wij zijn verantwoordelijk voor het grootste stuk van die factuur en daaraan moeten wij iets doen.

Mijnheer de staatssecretaris, ik verwacht van u een wetsontwerp. Wij zullen dit beoordelen en zien of het de toets van de redelijkheid en van de geloofwaardigheid kan doorstaan.

17.02 Kristof Calvo (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijn bibliotheek zorgt voor enige animo in de zaal. Ik heb al die documenten meegebracht om aan te tonen welk werk de voorbije weken en maanden werd verricht door dit Parlement, door collega's van de meerderheid en van de oppositie, rond dit thema.

Ik heb bovendien gemerkt dat mijn uiteenzetting van vrijdag in de commissie, die doorspekt was met enige

verontwaardiging, de collega's niet kon overtuigen. Ik zal het vandaag dus over een andere boeg gooien en proberen, met objectieve informatie, dit Parlement toch nog te bewegen tot enige sociale rechtvaardigheid in dit debat.

Mijnheer de staatssecretaris, ik heb nog twee opmerkingen alvorens het feitelijk debat aan te gaan.

Ten eerste, ik wil u opnieuw feliciteren met een belangrijk politiek feit. U bent er vrijdag in geslaagd om alle meerderheidspartijen enthousiast op een lijn te krijgen voor een wetsontwerp dat zij de afgelopen maanden samen met de oppositie hebben bekampt. Dat getuigt van bijzonder veel politieke creativiteit van de collega's in de commissie, maar ook van uw enorme overtuigingskracht. Over wat de heer Schiltz, mevrouw Lalieux in iets mindere mate, de heer Tobback en anderen de voorbije maanden hebben bekampt, waren zij vrijdag zeer enthousiast. Zij stonden allemaal paraat om de argumenten en de verontwaardiging van de Ecolo-Groen!-fractie te counteren. Proficiat daarvoor, mijnheer de minister. Er is een regering die aan elkaar hangt, maar helaas niet altijd voor de juiste zaken.

Ten tweede, ik begrijp dat de hardnekkigheid van onze fractie in dezen op uw zenuwen werkt. Ik heb dat vrijdag ook gemerkt. Mijn collega, mevrouw Almaci, wordt met hetzelfde fenomeen geconfronteerd wanneer het gaat over de bankentaks of, bij uitbreiding, over het hele dossier van de financiële sector. Deze meerderheid vindt het een beetje vervelend om stevast te worden geconfronteerd met haar eigen tekortkomingen.

Mijnheer Vanackere, u vindt dat niet vervelend? Ik begrijp dat. U bent immers veruit de meest empathische minister van deze regering. Ik nodig u echter uit in de commissie voor het Bedrijfsleven, waar de empathie en de sereniteit soms iets beperkter zijn. U kunt uw collega's, zowel Parlementsleden als regeringsleden, daar inspireren.

Collega's, waarom staan wij toch op de barricaden? Omdat hier vandaag zaken voorliggen die ons zeer na aan het hart liggen. Hier staat vandaag een aantal zaken op het spel die wij zeer belangrijk vinden.

Zo is er de concurrentie op de energiemarkt, mijnheer de minister, maar niet alleen dat, ook de geloofwaardigheid van dit Parlement.

Ik heb het genoeg gehad om sinds mijn parlementair debuut aan dit dossier te werken. Deze turven zijn gepubliceerd. Deze turven zijn tijdens diverse hoorzittingen aan ons voorgeschooteld.

Wij hebben – ik denk dat de heer Schiltz de eerste zal zijn om dat te erkennen – in dat dossier een hele weg afgelegd. Wij weten vandaag met zijn allen veel meer dan wij twee jaar geleden wisten.

Er is een politieke consensus ontstaan, bijvoorbeeld rond de berekeningsmethode. Dus, er is aardig gewerkt. Implementeren wij dat vandaag niet in wetgeving, dan spelen wij met de geloofwaardigheid van deze Assemblee, van onze sector, van het politieke bedrijf. Sta ons toe om dat belangrijk te vinden, om naast de eerlijke concurrentie op de energiemarkt ook de geloofwaardigheid van ons beroep belangrijk te vinden.

Men toont niet altijd dat politici uit het goede hout gesneden zijn door te praten over parlementaire pensioenen. Dat doet men ook door te zeggen: wij hebben een jaar gewerkt en wij trekken onze lessen daaruit.

Mijnheer de minister, collega's, het gaat niet alleen om de geloofwaardigheid van deze Assemblee, het gaat ook om de geloofwaardigheid van een aantal collega's die mij na aan het hart liggen. Ik zou het jammer vinden als collega's die hard hebben gewerkt en mee in het dossier hebben geïnvesteerd vandaag omwille van een Franse monopolist hun persoonlijke geloofwaardigheid, hun kansen op herverkiezing op het spel zetten.

Ik vind het jammer dat de heer Tobback vandaag niet aanwezig is, maar het eerste citaat dat ik met jullie wil delen is er een van hem. Het is een citaat van op dit spreekgestoelte, van donderdag 28 april 2011 en het heeft dit artikel opgeleverd: "Deze regering rijdt voor Electrabel. De heer Tobback roept de burgers op om met hun bruine enveloppe met de belastingaanslag bij de Nationale Bank te passeren. Dan worden ze allen beloond met een halvering van hun aanslag. De heer Tobback veroordeelde ook de houding van de regering tegenover de CREG, de toezichthouder op de elektriciteitsmarkt."

Ik zou de sp.a-fractie kunnen bevragen over haar stemgedrag, maar ik heb dat al gedaan in de commissie en dat heeft voor een dermate grote stilte gezorgd dat ik dat niet zal herhalen.

Le **président**: Si cela a été dit en commission, il ne faut pas le répéter ici.

17.03 Kristof Calvo (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, ik probeer nieuwe elementen. Geloof mij, het zijn allemaal nieuwe elementen. Over het perscommuniqué van cdH ga ik het ook niet meer hebben, want dat heb ik ook al in de commissie gedaan. Ik breng alleen maar nieuwe elementen aan.

Nieuw element, het kwam niet aan bod in de commissie; op 8 juni kondigt uw voorganger aan: "We werken aan een compromis."

"Deze regering van lopende zaken die een aantal andere beslissingen heeft genomen, zal ook rond de nucleaire taks een beslissing nemen." Dat stond op 8 juni in *De Tijd*.

Helaas, voorlopig niet vertaald in de wet houdende diverse bepalingen, hoewel er ondertussen een regering met volheid van bevoegdheid is.

Nog eentje, mevrouw Temmerman, het zal u plezieren dat ik zo veel aandacht aan uw fractie besteed.

Op 20 oktober 2011 lees ik in een boeiend interview met de pas verkozen sp.a-voorzitter: "Wij als sociaaldemocraten, wij die sociale rechtvaardigheid in dit land belangrijk vinden, wij mikken op 850 miljoen euro." Is dat het bedrag dat vandaag voorligt, mevrouw Temmerman?

17.04 Karin Temmerman (sp.a): Mijnheer Calvo, wij stemmen hier natuurlijk over iets wat nog met het verleden te maken heeft. Dat weet u zeer goed. U weet ook zeer goed dat er dankzij onze bijdrage in de onderhandelingen en dankzij de heer Tobback effectief een nucleaire taks zal zijn, niet van 800 miljoen, maar wel van 550 miljoen euro. Waarom maar 550? Omdat er nog twee andere voorwaarden aan verbonden zijn. Dat weet u zeer goed.

Ik herhaal dat dit vandaag niet het voorwerp van de discussie is. Vandaag stemmen wij over een stukje uit het verleden. Ja, wij zullen dit ontwerp goedkeuren, omdat wij anders niets zullen hebben. Dat wordt zeer duidelijk uitgelegd in het wetsontwerp dat nu voorligt. Wij kunnen niet anders. Wilden wij meer? Ja, absoluut, maar dankzij ons zal er volgend jaar veel meer zijn, het dubbele van nu.

17.05 Kristof Calvo (Ecolo-Groen!): Het zal een bijzonder productieve kerstperiode worden voor de socialistische familie, aangezien zij die kerstperiode nodig heeft om echt te gaan voor eerlijke concurrentie op de energiemarkt.

Collega's, er is geen enkele objectieve reden om voor 2011 een ander bedrag te vragen dan voor 2012. Ik stel vast, mevrouw Temmerman, dat u ook deze wet houdende diverse bepalingen zult goedkeuren. Ik vind dat bijzonder jammer, in het bijzonder voor de geloofwaardigheid van collega Tobback, die de afgelopen jaren stevast present was in de commissie voor het Bedrijfsleven om tegen dat bedrag van 250 miljoen euro te ageren, met heel veel assertiviteit, zoals wij de heer Tobback kennen.

17.06 Karin Temmerman (sp.a): (...)

17.07 Kristof Calvo (Ecolo-Groen!): Wij zullen zeker nog de gelegenheid krijgen om over de andere aspecten van gedachten te wisselen.

Mijnheer de minister, mijn verontwaardiging heeft vrijdag niet gewerkt. Ik probeer dus, zoals aangekondigd, de argumentatie die door de meerderheid is opgebouwd, zo objectief en sereen mogelijk te weerleggen. Ik heb vijf punten geselecteerd, om het kernachtig te houden. Ik vind het belangrijk om de plenaire vergadering niet te kort te laten duren, want dan rijden er nog geen treinen, maar ik zal ook niet te lang spreken.

Ik heb vijf argumenten geselecteerd die in de verdediging bij de meerderheidspartijen nogal populair waren.

Ten eerste, ik heb ondertussen zo veel bewondering voor collega Deleuze dat ik het mijn morele plicht vind

om ook voor hem de verdediging op te nemen. Het eerste argument van de meerderheidspartijen vrijdag in de commissie was: ten tijde van de groenen, in de periode van 1999 tot 2003, werd er niets gevraagd. Toen was er ook al een nucleaire taks. Bij het begin van die legislatuur was ik 12 jaar, beste collega's, maar ik werd ermee geconfronteerd dat er van 1999 tot 2003 niets is gebeurd.

Ik kom tot een zeer populair argument, vooral van de christendemocratische partijen, in het bijzonder van het cdH. Die hanteert dat argument geregeld, ook in verkiezingsdebatten en televisiedebatten.

Mijnheer de minister, ik heb voor u een studie bij van 26 januari 2009. Op die manier hoeft u geen beroep te doen op de documenten van de studiedienst van Ecolo of op de verklaringen van collega Deleuze, want het is een studie van onze regulator, die het volgende zegt: "Tijdens de periode 1999-2003 werd voor 25 miljard Belgische frank aan tariefdalings goedgekeurd."

Mijnheer de minister, u zult nog zeer veel boterhammen moeten eten om de prestatie te evenaren van collega Deleuze tijdens de periode 1999-2003, vóór de reeks hoorzittingen, vóór de rijping van het gezond verstand.

Ik ben nog een stuk van het citaat vergeten. "Met de stopzetting van de werking van het controlecomité werden ook de tariefprogramma's stopgezet." Dus, het engagement van 1999-2003 van collega Deleuze is nadien niet voortgezet.

In 2008 heeft men de draad weer opgepikt: 250 miljoen euro. Het eerste argument van de meerderheid is dus mooi van tafel geveegd.

Président: André Frédéric, vice-président.

Voorzitter: André Frédéric, ondervoorzitter.

Ten tweede, ik kom tot het argument van sp.a. Dat argument luidt dat we in 2012 wel meer zullen vragen.

Collega's van sp.a, ik heb nog steeds geen enkele reden gehoord waarom het gerechtvaardigd is om in 2012 meer te vragen dan in 2011. Er kunnen kennelijk allerlei maatregelen genomen worden via het wetsontwerp houdende diverse bepalingen, kijk maar naar de pensioenhervormingen. Slechts een duizendste van de tijd is er gepraat over de pensioenhervormingen in vergelijking met de nucleaire taks. Het dossier van de nucleaire taks is dus een stuk rijper.

Welke reden is er om voor 2011 een ander bedrag te vragen dan voor 2012? (*Protest van mevrouw Karin Temmerman*)

Ik zie dat de heer Schiltz het woord vraagt. Hij zal de verdediging van de sp.a-collega's op zich nemen.

17.08 Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer Calvo, ik zal nog uitvoerig reageren op uw uiteenzetting, maar u stelt een vraag, dus ik zal ze beantwoorden.

Het antwoord is dat we nu eind 2011 zijn. Als jurist heb ik niet de gewoonte om retroactieve belastingwetten goed te keuren.

17.09 Kristof Calvo (Ecolo-Groen!): Collega's, dan vraag ik mij echt af waarom ministers in de periode van lopende zaken, in juni, gezegd hebben te zullen trancheren.

Sta mij toe om het getalm van de traditionele partijen geen tof en geen valabel argument te vinden. Hetgeen in 2012 wordt gevraagd, had ook in 2011 kunnen gevraagd worden aan de exploitanten, collega Schiltz.

Het verveelt u een beetje, ik begrijp dat, maar ik heb niet de overtuigingskracht – ik ben daarin eerlijk – die de heer Mestrallet wel heeft ten aanzien van u. Ik probeer het op een andere manier, misschien met een minder dynamische speech, maar wel volhardend, keer op keer, in elk debat waar het kan, om u ervan te overtuigen dat een hoger bedrag nodig is. Het volstaat voor de Ecolo-Groen!-fractie niet om één keer tien minuten de Belgische bewindvoerders toe te spreken om ze te overtuigen. Die eer is alleen voor de heer Mestrallet weggelegd.

Le **président**: Monsieur Calvo, je donne la parole, pas vous! Je vous l'ai déjà expliqué la semaine dernière! J'ai une bonne vision, comme la vôtre! Je pense aussi que, si chacun se laisse prendre au débat, nous serons encore là dans trois jours. C'est l'objectif de M. Calvo. Cela me semble évident mais les collègues ne s'en rendent manifestement pas compte. Vous pouvez tous, les uns après les autres, réagir aux provocations.

17.10 **Liesbeth Van der Auwera** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wil er gewoon op wijzen dat wij vorige week inderdaad het debat in de commissie hebben gehouden. De heer Calvo heeft er al een hele week over lopen opscheppen dat hij vandaag zijn uiteenzetting een uur lang zou proberen te rekken. Blijkbaar is tijd rekken ook een sport.

Mijnheer Calvo, u hebt toen blijkbaar ook niet willen luisteren. U moet ons er immers niet van overtuigen dat het bedrag dat moet worden geheven, hoger moet zijn.

Mijnheer Calvo, bij alle fracties is duidelijk gebleken – uw fractie ging ter zake voorop – dat een hoger bedrag nodig is. Wij zijn echter niet zo naïef om hier op het spreekgestoelte over hogere bedragen te spreken. Het gaat erover ook hogere bedragen rechtsgeldig te kunnen innen, om daarna naar de toekomst toe te werken.

Wat u hier aan het doen bent, past volledig bij de stijl waarin ik u inzake het debat ter zake heb mogen leren kennen.

Mijnheer Calvo, ik dank u, maar ik wil er verder niet te veel woorden meer aan vuilmaken.

17.11 **Kristof Calvo** (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mevrouw Van der Auwera, ik dank u voor uw erg factuele toelichting.

Laat er geen misverstand over bestaan. Het is ook onze ambitie om de bedragen reëel te innen. Alleen willen wij ter zake iets sneller gaan dan de collega's. Gelet op het parcours dat onze fractie in het voorliggend dossier heeft afgelegd, is ze een klein tikkeltje geloofwaardiger dan de traditionele partijen in de Assemblee.

Mijnheer Schiltz, wij zijn maar een heel klein beetje geloofwaardiger. Al lang voordat ik in het Parlement ben gekomen, was onze fractie al vragende partij voor een eerlijk debat ter zake. Sinds 2008 proberen de traditionele partijen het debat telkens in de week vóór Kerstmis af te ronden door een revolver tegen het hoofd van de Ecolo-Groen!-fractie te houden, roepende dat er nu moet worden gestemd en dat zij de kwestie het jaar daarna anders zullen aanpakken. Nu moet echter worden gestemd en indien wij nu niet ja zeggen tegen de bijdrage van 250 miljoen euro, dan zijn wij onverantwoord bezig.

Collega's, wij kunnen misschien een keer maar geen vier keer in de val trappen.

Mevrouw Temmerman, ik wens u proficiat. Over de inhoud van het regeerakkoord zal ik straks ook nog iets vertellen.

Mijnheer de staatsecretaris, u hebt de metafoor die door onze fractie is geïntroduceerd, overgenomen.

Wij zitten aan de derde bemerking; u hebt ze toch goed genoteerd? Ik nummer ze immers bewust heel gestructureerd, zodat u een volledig antwoord op onze bemerkingen kan geven. Wij proberen ter zake elkaar te versterken.

U hebt het beeld van het "kerstcadeau" dat onze fractie introduceerde, overgenomen. U hebt gezegd: "Het grootste kerstcadeau voor Electrabel is het amendement van collega Deleuze en collega Calvo, want dat zal per definitie vernietigd worden." U hebt blijkbaar een rechtstreekse lijn met het Grondwettelijk Hof en u weet perfect wat door hen gevalideerd zal worden en wat niet? Dat laat u in elk geval uitschijnen. Het lijkt wel alsof de regering advies gevraagd heeft aan het Grondwettelijk Hof, tijdens de regeringsonderhandelingen, om 2 of 3 uur 's nachts, toen men op zoek was naar 550 miljoen euro.

U zegt dat 1,2 miljard overdreven is. U hebt gezegd: "Wij weten waarom wij volgend jaar 550 miljoen euro vragen en nu 250 miljoen." Ik ben naar uw argumentatie op zoek gegaan in het regeerakkoord, in het wetsontwerp en in de betogen van de collega's in de commissie, maar ik heb ze oprecht niet gevonden.

Om aan te tonen dat wij dit dossier voldoende belangrijk vinden en om onze bedragen te onderbouwen, leg ik u onze argumentatie voor die 1,2 miljard uit. Die argumentatie hebben wij trouwens niet zelf opgebouwd, onze energieregulator heeft ze opgebouwd.

De energieregulator zegt dat als wij 1,2 miljard afkomen, een billijke marge van 10 euro per megawattuur behouden blijft voor de exploitant. Het is niemands ambitie – ook niet van de Ecolo-Groen!-fractie, ondanks onze negatieve ervaringen met de exploitant – om de exploitant het faillissement in te jagen. Nee, zij produceren elektriciteit, en elektriciteit is belangrijk voor onze economie. Wij zeggen wel dat 10 euro voor ons een billijke marge is.

Waarom, mijnheer de staatssecretaris? Ik kan u opnieuw doorverwijzen naar een studie van de regulator. Tien euro is de marge die bestond voordat de sector geliberaliseerd werd. Het was de marge die in 1999 werd gehanteerd binnen het controlecomité. Er is een objectieve grond voor 10 euro per megawattuur.

Laten wij ook de internationale vergelijking maken. U hebt de hervorming in Frankrijk kunnen volgen. Daar hanteert men exact dezelfde marge voor EDF. Het is dus niet alleen de Ecolo-Groen!-fractie of de Belgische regulator die deze marge hanteert als objectief criterium, ook Frankrijk – het gidsland inzake nucleaire energie – doet dat.

Ten vierde wil ik het hebben over de geheime contracten waarop collega Deleuze en ik een oogje hebben kunnen werpen en waarover wij een vriendelijke brief van Electrabel hebben gekregen. De prijsafspraken die gemaakt zijn met het oog op de Pax Electrica bevatten dezelfde marge van 10 euro per megawattuur.

Kortom, collega's, achter ons amendement schuilen objectieve, cijfermatige argumenten. Ik heb zo'n objectieve argumentering in de verantwoording van uw wetsontwerp niet gevonden. Wie is er dan geloofwaardig in dit dossier?

Bovendien is deze regering van plan om de onzekerheid groter te maken, om de rechtszekerheid die men zo belangrijk vindt, te ondergraven. U hebt immers aangegeven in de commissie dat men vandaag geen 550 miljoen kan vragen omdat men op zoek gaat naar een ander mechanisme en dat zulks nog enig studiewerk vergt.

Mijnheer de staatssecretaris, collega's van de meerderheid, het enige mechanisme dat gevalideerd is door het Grondwettelijk Hof, is het mechanisme van de repartitiebijdrage, het mechanisme dat vandaag voorligt. Ik haal er opnieuw een studie bij. Er zijn twee mechanismen waarmee deze meerderheid speelt, ten eerste de uraniumaccijns. Mevrouw Van der Auwera is ondertussen verdwenen, anders kon ik haar vragen om de kritiek van de energieregulator op dat mechanisme toe te lichten. In elk geval kunnen wij lezen dat de invoering van een accijns op nucleaire brandstof bepaald niet te verwaarlozen nadelen heeft. Ik zal ze niet allemaal opsommen, maar als u met dat mechanisme speelt, bent u werk aan het maken van rechtsonzekerheid en dan is de repartitiebijdrage van een veel hoger bedrag een stuk rechtszekerder, aangezien zij gevalideerd is door het Grondwettelijk Hof.

Het tweede mechanisme waarmee deze regering speelt, is de *single buyer*, de ideologische trofee van de sociaaldemocraten in het regeerakkoord. Mevrouw Temmerman, u maakt daar gebruik van om die 550 miljoen te beargumenteren en te steunen. Die *single buyer* wordt op twaalf pagina's in het advies van onze regulator afgebrand. Sta ons dus toe om die 550 miljoen niet tof te vinden, om de argumentatie vandaag niet tof te vinden en om al helemaal niet te aanvaarden dat u zegt dat wij spelen met de juridische zekerheid omdat wij een hoger bedrag wensen, terwijl u zelf mechanismen voorstelt waarbij eenieder vraagtekens plaatst. Wie wil er dan echt werk maken van juridische zekerheid? Ik denk dat het niet de traditionele partijen van dit land zijn. Ik houd mij in om het niet te hebben over de Electrabelpartij.

Een vierde argument van de regering en van de traditionele partijen in dit land, is dat men woord wil houden. Men heeft min of meer gesuggereerd dat men in 2011 niet meer zou vragen dan vorig jaar en dat men dus in 2011 maar 250 miljoen euro zou vragen. Men wil woord houden omdat men zijn woord gestand doet. Dat is ook een argument dat ik in de commissie heb mogen horen. Nietwaar, collega Schiltz?

Le **président**: Monsieur Calvo, vous avez la parole. Continuez.

17.12 Kristof Calvo (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, soms probeer ik nog even te ademen ook.

17.13 Minister **Steven Vanackere**: (...)

17.14 **Kristof Calvo** (Ecolo-Groen!): Ik dank u, mijnheer Vanackere. U bent een sympathieke minister.

In de christendemocratische familie moet men daarmee opletten, maar wij zijn oprecht blij met empathie, mijnheer Vanackere. U moet zich daarvoor echt niet generen.

Ik vervolg mijn betoog. Woord houden, daarover ging het. Tweehonderdvijftig miljoen euro werd er beloofd en er mocht zeker niet meer worden gevraagd. Dat is een beetje de strategie van de pacificatie. U wilt het aanslepend conflict met Electrabel pacificeren. Dat element stelt u voor. Alleen stel ik vast dat u diezelfde strategie van de pacificatie niet hanteert ten aanzien van een andere belangrijke speler. Mijnheer Wathelet, ik heb helaas niet de tijd om uw mediaoptredens op de voet te volgen, maar een aandachtige burger mailde mij dat ik eens moest kijken wat u deze week tijdens uw chatsessie bij *Le Soir* hebt verteld.

De staatssecretaris is dus bij *Le Soir* op bezoek geweest en heeft daar gechat. Er werd hem een vraag gesteld over de nucleaire taks. Ik kijk nu naar mijn collega's van de meerderheid, in het bijzonder naar collega Schiltz, die zich enorm heeft geëngageerd in het debat over de berekeningsmethoden. Welnu, staatssecretaris Wathelet heeft op de chat van *Le Soir* de berekeningsmethode van de CREG, waaraan wij een jaar hebben gewerkt om op één lijn te komen, deze week onderuitgehaald. Waarnaar heeft hij verwezen? Naar het rapport van de Nationale Bank, waaraan wij samen een jaar hebben gewerkt om dat onderuit te halen, omdat het niet over de nodige geloofwaardigheid beschikte. Dat is uw pacificatie, mijnheer Wathelet. U zegt dat de CREG zich vergist. U lijkt wel de grote dichter, de grote politicoloog Paul Magnette te citeren. Het zou de Nationale Bank zijn die ons zou moeten inspireren als het gaat over de nucleaire taks! Wij zetten dus een stap van een jaar terug in de tijd.

Le **président**: Monsieur Calvo, je vous permet de respirer. Monsieur le secrétaire d'État, vous avez la parole.

17.15 **Melchior Wathelet**, secrétaire d'État: Monsieur Calvo, je ne suis pas d'accord avec les éléments que vous avancez, mais je vous ai laissé parler. Par contre, je ne peux pas vous laisser dire n'importe quoi et mettre dans ma bouche des mots que je n'ai pas dits!

Je peux vous laisser radoter, essayer de susciter le débat auprès d'autres. Je peux vous laisser dire des choses erronées, avec lesquelles je ne suis absolument pas d'accord. Je peux vous laisser dire tout et n'importe quoi, même sur des arrêts de la Cour constitutionnelle. C'est le débat politique.

Mais, à un moment, il y a des lignes à respecter, monsieur Calvo. Premièrement, qui parle au parlement, c'est le président qui le décide et pas vous.

17.16 **Zoé Genot** (Ecolo-Groen!): (...)

17.17 **Melchior Wathelet**, secrétaire d'État: Ce n'est pas moi non plus, madame Genot! J'ai demandé la parole et je l'ai obtenue! C'est ainsi que cela se passe dans le parlement! Vous êtes là depuis suffisamment longtemps pour le savoir!

Deuxièmement, monsieur Calvo, vous avez eu, au départ, l'honnêteté intellectuelle de dire que vous ne l'aviez pas lu, que vous ne saviez pas de quoi cela parle. Mais vous placez des mots dans ma bouche qui sont faux!

Allez revoir sur le site du *Soir* le *chat* et on en reparlera après, parce que vous aurez la bonne version. Mais arrêtez de dire des choses qui sont fausses et arrêtez d'avoir cette attitude qui se veut provocante pour essayer d'avoir une réponse! Vous allez décrédibiliser l'ensemble des arguments que vous invoquez. Et vous allez décrédibiliser et rendre non pertinent l'ensemble de votre raisonnement. J'espère que ce n'est pas ce que vous recherchez! (*Applaudissements*)

17.18 **Kristof Calvo** (Ecolo-Groen!): Mijnheer Wathelet, ik dank u voor uw politiek advies. Ik vind het steeds belangrijk als collega's met zo veel ervaring en zo veel anciënniteit een beetje feedback geven. Ik zal het meenemen, mijnheer Wathelet, ik zal uw politiek advies au sérieux nemen en ik hoop dat u het inhoudelijk

advies van onze fractie even au sérieux neemt. Uw voorganger heeft dat de afgelopen drie jaar niet gedaan, vandaar dat wij op het punt zo insisteren.

Leden van de regering, u houdt dus woord, u pacificeert ten opzichte van Electrabel, u twijfelt opnieuw aan de cijfers van onze regulator. Ik zou u vooral willen uitnodigen om alle akkoorden die de afgelopen jaren met die exploitant zijn gesloten, nog eens na te lezen en om de vraag te stellen wie er daar woord heeft gehouden. Is het de Belgische overheid geweest, die dat systematisch heeft gedaan? Of is het de exploitant geweest?

U zult dan vaststellen, samen met mij, dat de Belgische regering de afgelopen jaren vaak onderhandeld heeft als een koorknaap met een bende haaien – sorry dat ik het zo scherp stel. Keer op keer hebben ze met de regering overeenkomsten gemaakt en die daarna aan hun laars gelapt. Ik nodig u uit om een analyse te maken van de verschillende *paces electricae*. Keer op keer zult u vaststellen dat het woord vanuit Parijs niet is gehouden.

Ik nodig u uit om eens te kijken naar de werking van de hernieuwbare fondsen, die komen uit de programmawet van 2009. U moet eens bekijken wat daarmee is gebeurd, hoeveel van de 250 miljoen die toen gevraagd werd, effectief is geïnvesteerd in hernieuwbare energie en of de structuur die daarover moest vergaderen, reeds is bijeengekomen. Ik nodig u uit om dat eens te bekijken.

Ik begrijp echt niet dat u daarover niet bijzonder boos bent en ik nodig u uit om de presentatie van Electrabel tijdens de hoorzitting van 9 februari 2011 nog eens te bekijken. De exploitant is toen aan het Parlement komen vertellen, collega's, dat de nucleaire winsten eigenlijk geen woekerwinsten zijn, maar amper 652 miljoen euro bedragen.

Met die mensen bent u vandaag aan het praten. Die relaties wilt u pacificeren. Het resultaat is dat wij keer op keer als samenleving, als politieke klasse, voor schut worden gezet. Wij willen u daartegen beschermen.

Een laatste argument is relatief succesvol in de politieke debatten en dus belangrijk om te weerleggen, namelijk dat, als het Ecolo-Groen!-amendement wordt goedgekeurd, de taks aan de consument zal worden doorgerekend. Het antwoord luidt steevast dat men, om de consument niet nodeloos te bezwaren, geen hogere taks mag innen. Die redenering wordt vaak gehoord.

(Protest van de heer Willem-Frederik Schiltz)

Mijnheer Schiltz, de afgelopen maanden hebben wij samen de strijd gevoerd tegen die berekeningsmethodes. Het verbaast mij dat u niet hebt gemerkt dat bijvoorbeeld mevrouw Lalieux van de PS toen herhaaldelijk zei te begrijpen waarom de heer Magnette niet zo veel taks vroeg, namelijk omdat het anders aan de consument zou worden doorgerekend.

Het zal opnieuw de selectieve verontwaardiging van onze fractie zijn.

De gebrekkige concurrentie kan alleen maar worden weggewerkt met een substantiële taks. Immers, die zorgt er vandaag voor dat alleen onze consumenten en onze kmo's worden getroffen.

Welke fractie heeft wetsvoorstellen ingediend die de nucleaire taks op een slimme, groene manier wil teruggeven aan de samenleving? De Ecolo-Groen!-fractie! Wij willen een substantiële taks om *offshore* te financieren, om energiebesparingen te financieren. Wat doet de meerderheid in haar grote bekommernis om de consument? Het in de begroting steken en niet herinvesteren in energiebeleid. Dat is opnieuw het grote verschil tussen de traditionele partijen – ik zal niet zeggen Electrabelpartijen, want dat zou te kort door de bocht zijn – en de Ecolo-Groen!-fractie.

Hoe kan de regering, enerzijds, zeggen dat haar vangnetmechanisme, haar systeem van prijsregulering de wereld zal veranderen en, anderzijds, dat we geen hogere taks mogen aanrekenen, omdat die aan de consument wordt doorgerekend? Het vangnetmechanisme van de PS zou ons daarvoor toch behoeden?

Ik ben intussen gekomen aan 5.3 van mijn betoog, het laatste punt.

Onze fractie houdt van politieke compromissen. Dat sluit aan bij de filosofie van onze dagelijkse werking. Wij hebben er geen enkel probleem mee om met standpunt X naar de onderhandelingsstafel te stappen, de

punten door een rode en een blauwe bril te bekijken en dan uiteindelijk een bepaald resultaat te verdedigen. Wat wij vandaag en vorige week hebben voorgeschoteld gekregen, is geen politiek compromis, zoals het zou moeten, maar een compromis tussen traditioneel blauw en traditioneel rood.

Als u er zich niet achter schaaft, mevrouw Temmerman, dan zou het uw fractie sieren dat ook met zoveel woorden te zeggen en de tekst niet te steunen. Wat hier voorligt, is geen waardevol politiek compromis. Het is voor de vierde keer zeggen dat u het volgend jaar wel zult doen. Tegen dergelijke politieke compromissen blijft onze fractie strijden, met heel veel assertiviteit en, als het moet, enige tijd lang op het spreekgestoelte.

17.19 Peter Logghe (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ook onze fractie zal dit wetsontwerp niet goedkeuren.

Wij kunnen dit mager compromis onmogelijk goedkeuren, na ongeveer anderhalf jaar hoorzittingen met alle mogelijke actoren in de energiewereld, gaande van de ondernemers tot de vakbonden, van de Nationale Bank van België tot de CREG, *Test-Aankoop* enzovoort. Wij hebben werkelijk iedereen gehoord en gezien die iets zinnigs te zeggen had over de nucleaire rente en de repartitiebijdrage.

Wij kunnen dit wetsontwerp onmogelijk goedkeuren nadat wij, na zo veel moeizame vergaderingen in de commissie voor het Bedrijfsleven, uiteindelijk een politieke meerderheid zagen groeien rond de heel goed onderbouwde cijfergegevens van de CREG, de energieregulator.

Mijnheer de minister, collega's, de nucleaire rente heeft het voorwerp uitgemaakt van talloze debatten, die allemaal tot doel hadden eindelijk op een betrouwbare basis een becijferd bedrag van de nucleaire winst van de energieproducenten, en in de eerste en voornaamste plaats van GDF Suez, op papier te krijgen, zodat de nucleaire winst op een correcte manier kon worden berekend en belast. Dat was de bedoeling van de hoorzittingen die anderhalf jaar in beslag hebben genomen.

Ik doe de waarheid geen geweld aan wanneer ik zeg dat de politieke meerderheid zich gaandeweg kon vinden in de bijgestuurde berekeningen van de CREG. Een bedrag van 700 miljoen als repartitiebijdrage leek politiek en economisch haalbaar.

Voorzitter: André Flahaut, voorzitter.

Président: André Flahaut, président.

Dat heeft, en collega Van der Auwera is spijtig genoeg gevlucht, niets te maken met politieke naïviteit.

Helaas, het compromis *à la Belge* heeft het dus weer gehaald. Men is met dit wetsontwerp niet verder geraakt dan 250 miljoen. Dit is een bijdrage, mijnheer Schiltz, die men eigenlijk niet anders kan omschrijven dan een slecht compromis, een compromis dat er volgend jaar een bijdrage van 500 miljoen zal komen, zeker weten.

Daaraan moet niet worden getwijfeld als de politieke meerderheid ons dat hier komt vertellen. Ik ben zeer benieuwd.

Het compromis van 250 miljoen euro werd verdedigd door de zes politieke partijen, naar mijn mening niet door iedereen op dezelfde, handige manier. Het bedrag van 250 miljoen euro werd verdedigd met het argument dat het Grondwettelijk Hof de bijdrage van 250 miljoen in de jaren 2008, 2009 en 2010 als redelijk en proportioneel beoordeelde. Het bedrag van 250 miljoen euro voor dit jaar zal door het Grondwettelijk Hof dus ook wel worden goedgekeurd, mocht daar betwisting over komen.

Als jurist blijf ik echter zitten met de vraag hoe het dan zit met het bedrag van 500 miljoen euro. Mijnheer Schiltz, u zegt dat het voorstel van Groen! van 1,2 miljard euro ondoenbaar en ondenkbaar is, onredelijk en niet proportioneel. Het voorstel van N-VA, 750 miljoen euro, wordt ook onredelijk en niet proportioneel genoemd. Het voorstel van uw meerderheid, 500 miljoen, zal het Grondwettelijk Hof wel als redelijk en proportioneel beschouwen. U moet mij toch eens uitleggen hoe dat juist zit. Waarom zou dat niet evengoed als onredelijk en onproportioneel worden beoordeeld, als we weten dat het Grondwettelijk Hof geoordeeld heeft dat 250 miljoen euro een redelijk en proportioneel bedrag is?

Collega's, onze fractie zal dit wetsontwerp dus niet goedkeuren. Het was nu de uitgelezen kans om knopen door te hakken en om een onderbouwde, evenwichtige nucleaire repartitiebijdrage op papier te zetten en te

laten goedkeuren. Wat de meerderheid doet, is niets anders dan een kerstcadeau richting Frankrijk sturen.

Mijnheer de minister, het is u bekend dat de Franse overheid meerderheidsaandeelhouder is in het elektriciteitsbedrijf GDF Suez, de grootste nucleaire producent van België. Frankrijk laat groeten en komt er, onder andere dankzij de Vlaamse partijen die dit ontwerp mee goedkeuren, opnieuw zeer goedkoop vanaf.

Onze fractie kan dat niet goedkeuren. Wij zullen met veel overtuiging tegen het wetsontwerp stemmen.

17.20 Thérèse Snoy et d'Oppuers (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, je m'adresse ici au ministre en charge du Développement durable. Monsieur Vanackere, je crois que c'est vous. Je l'espère! J'espère qu'il y a un ministre en charge du Développement durable dans ce gouvernement. J'ai effectivement quelques doutes quant au fait que vous soyez vraiment concerné par cette question fondamentale du développement durable.

J'interviens au sujet de l'article 6 du projet de loi qui nous a été soumis. Dans cet article 6, il est indiqué que le plan fédéral du Développement durable, qui est fixé par un arrêté royal d'octobre 2004, reste valide jusqu'à la fixation du prochain plan. Qu'est-ce que cela signifie? Cela nous paraît très inquiétant. Cela renvoie-t-il aux calendes grecques ou cela signifie-t-il après 2014?

Comme vous n'étiez pas en commission, monsieur le ministre, je m'adresse à vous maintenant et je me permets de vous rappeler qu'en Belgique, la loi de 1997 est l'une des pionnières en Europe pour mettre en place un système de politique plus globale en matière de développement durable, de manière à rendre les politiques gouvernementales plus cohérentes. Ce système nous est envié dans toute l'Europe et, dans les institutions internationales, y compris celle de l'ONU, il est cité comme un exemple. C'est effectivement une très belle architecture mais, malheureusement, les gouvernements précédents ne l'ont pas utilisée ou l'ont trop peu utilisée.

Or, on met en œuvre toute une série de mécanismes intéressants. Il y a d'abord une consultation permanente de la société civile. Il s'agit du Conseil fédéral du Développement durable, avec les partenaires sociaux, les ONG et les scientifiques qui, assez fréquemment, rendent des avis sur un ensemble de sujets, soit sur demande, soit sur initiative. Ensuite, une Commission interdépartementale relie les différentes administrations fédérales, avec des fonctionnaires chargés chacun de vérifier comment le développement durable est mis en œuvre dans leur département. Il y a aussi ces plans quadri-annuels, ces mécanismes de planification, qui sont en vigueur depuis l'an 2000. Le premier plan de Développement durable 2000-2004 était l'œuvre de M. Deleuze. Il y a ensuite eu le plan 2004-2008 et, en 2008, M. Magnette, qui avait le Développement durable dans ses attributions, a jugé préférable de faire ce qu'il a appelé le "Printemps de l'Environnement" sur le modèle français du Grenelle Environnement. Pour ce faire, il a mobilisé toute la société civile et on a oublié le plan fédéral de Développement durable qui aurait pu être le creuset de ce débat de société.

À présent, depuis 2010, la loi est modifiée; c'est d'ailleurs le seul point positif que je reconnais à la politique de votre prédécesseur. En effet, une stratégie à long terme de développement durable a été mise en place. Elle prétend donner à la Belgique une vision de ce que sera devenu notre pays en 2050 en suivant les lignes d'un développement soutenable à la fois sur le plan économique, écologique et social.

Une commission de notre parlement suit cette stratégie, présidée par M. Flahaut lui-même. On y travaille, paraît-il; nous surveillons d'ailleurs et nous collaborons avec ceux qui travaillent.

Ce petit article repris dans les dispositions diverses indique que vous reportez *sine die* le plan déjà préparé et prêt à être soumis à enquête publique. Cette façon de faire me paraît indiquer que c'est le dernier de vos soucis.

Pourtant, l'année prochaine se tient à Rio la Conférence Rio +20. Il s'agit d'une conférence des Nations unies pour le développement durable. Comment la Belgique pourra-t-elle justifier qu'elle abandonne son beau système, à large assise sociétale? Oui, il souffre de certains problèmes de vulgarisation et de mise en œuvre. D'ailleurs, plusieurs avis de la Cour des comptes ont déjà reproché au gouvernement de ne pas prendre cette architecture au sérieux. Les partenaires sociaux pourraient même vous en vouloir: ils ont sans doute l'impression de travailler pour rien.

Personnellement, je désire obtenir une réponse de votre part: comment comptez-vous réagir à l'égard de

cette planification?

Nous avons déposé un amendement. Il vous octroie un an de délai. Il propose que, pour le 1er janvier 2013, un plan de quatre ans pour le développement durable soit mis sur pied. Il m'a été répondu que cet amendement ne pouvait être accepté vu que nous étions en période de mise en place de la stratégie à long terme.

Il m'a été rapporté que vous avez répondu à mon collègue du Sénat, Jacky Morael, que vous alliez appliquer ce plan. Dans ce cas, pourquoi ne vous donnez-vous pas un délai? C'est la raison pour laquelle je me permets d'insister: nous redéposons donc cet amendement en plénière. J'espère que, cette fois, vous vous laisserez convaincre de l'importance de vous déterminer un délai précis. Il nous donnerait la garantie que ce processus n'est pas tombé dans les limbes.

17.21 Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, er is hier over het dossier van de nucleaire rente ondertussen zoveel mist gespuid dat ik bijna over het trapje viel en mijn weg naar het spreekgestoelte niet kon vinden.

Ik dacht eerst mijn betoog zeer beperkt te houden, omdat wij vandaag een wetsontwerp bespreken dat de repartitiebijdrage herhaalt die het jaar daarvoor werd geheven en die door het Grondwettelijk Hof werd gehomologeerd. Het is, bij wijze van spreken, bijna een daad van dagelijks bestuur of lopende zaken. Aangezien de heer Calvo echter het vuur aan de lont heeft gestoken en omdat ik dergelijke onwaarheden niet zomaar kan laten voorbijgaan, moet ik toch een aantal zaken rechtzetten.

Het feit dat de meerderheid geëxciteerd zou zijn over de interventies van de heer Calvo in de commissie heeft misschien te maken met het feit dat hij meer erop losschiet dan dat hij werkelijk debatteert over de grond van de zaak en over concrete, echte zaken. Mijnheer Calvo, de hoeveelheid documenten die geproduceerd is, wijst er inderdaad op dat het Parlement ernstig werkt, maar dat is voor mij geen maatstaf voor wat de uitkomst moet zijn. Over andere thema's worden nog meer of misschien minder documenten geproduceerd, maar dat heeft weinig van doen met de relevantie van het dossier.

Ik vind het jammer dat u mij niet geciteerd hebt, want als u dat wel had gedaan, mijnheer Calvo, dan zou u gemerkt hebben dat mijn citaten in de pers consequent en consistent zijn en in dezelfde richting gaan. Ik heb echter nooit voorafnames gedaan op een concreet bedrag. Ik heb mij steeds op het dossier teruggeplooid en minder op spectaculaire communicatie. Dat is ook waar het vandaag over gaat, mijnheer Calvo; geen grote beloften, geen loze kreten in de wind, maar gefundeerde bedragen in een gefundeerde juridische waarheid.

U hebt mij rechtstreeks een vraag gesteld. Ik heb u rechtstreeks van op mijn bank geantwoord, maar u was het noorden kwijt. Ik heb u gezegd dat ik niet zal taxeren voor het verleden. Dat is de beste garantie om een dergelijk wetsontwerp te laten afvoeren. Het gaat over de juridische zekerheid, over de rechtszekerheid, mijnheer Calvo: vandaag hetzelfde bedrag als gisteren.

Le **président**: On commence à être habitué, vous vous provoquez mutuellement!

17.22 Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Je ne pouvais pas laisser passer cela!

Le **président**: D'accord. Il n'en reste pas moins que c'est une technique pour occuper le temps et vous amuser, mais essayons quand même d'avancer!

17.23 Kristof Calvo (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, ik zal de uitnodiging van de heer Schiltz over de evaluatie van de debatstijl van mij of van andere leden ...

17.24 Yvan Mayeur (PS): (...)

Le **président**: Monsieur Mayeur, la parole est à M. Calvo.

17.25 Kristof Calvo (Ecolo-Groen!): Mijnheer Mayeur, ik ben verantwoordigd, wanneer ik zie op welke manier de huidige meerderheid het voorliggend dossier afrondt. Ik ben echter gechoqueerd vast te stellen dat de Parti Socialiste het debat over de nucleaire taks en over rechtvaardigheid in onze energiesector blijkbaar niet de moeite waard vindt om er grondig over te discussiëren.

Mijnheer Mayeur, het gaat over meer geld dat niet bij de nucleaire exploitanten wordt gepakt, maar wel bij de pensioenhervorming die uw partij ten volle steunt, tegen het sociale overleg in. Ik wil aldus alles eventjes in het juiste perspectief plaatsen. Neem mij dus niet kwalijk, wanneer de ecologen er wel over willen debatteren.

Mijnheer Schiltz, andermaal acht u het nodig een evaluatie te maken van de manier waarop ik of mijn fractie het debat voeren. Ik zal de polemieken daaromtrent niet aangaan.

Wat is echter het grote probleem inzake retroactiviteit?

(Protestations de M. Mayeur)

Le **président**: Monsieur Mayeur, M. Calvo a la parole. Monsieur Calvo, vous terminez votre exposé et puis la parole est à M. Schiltz.

17.26 Kristof Calvo (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, ik wou erg kort zijn.

Mijnheer Schiltz, ik begrijp niet wat u over retroactiviteit verkondigt. Toen de regering eind 2008 heeft beslist om voor het eerst 250 miljoen euro te vragen, waar was dan het argument van retroactiviteit? Wat maakt het vandaag innen van 550 of 750 miljoen euro meer of minder retroactief dan 250 miljoen euro? Het gaat toch ook over het voorbije jaar, of niet soms?

17.27 Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mijnheer Calvo, dat wil zeggen dat men belastingvoeten installeert waaraan een bedrijf zich kan verwachten en niet achteraf mee wordt geconfronteerd.

Ik zal nog een paar onwaarheden de wereld uit helpen die hier in circulatie worden gebracht. De concurrentie kan enkel worden hersteld door een repartitiebijdrage. Dat is niet waar. In het regeerakkoord hebben we duidelijk twee mogelijke pistes ingeschreven. U schreeuwt hier moord en brand dat de *single buyer* is afgebrand. Ik zie de term "single buyer" niet in het regeerakkoord staan.

Voor alle duidelijkheid, collega's: het gaat hier vandaag niet over het uitvoeren van het regeerakkoord, maar wel over het afwerken van het budget 2011. Intentieprocessen of evaluaties van het regeerakkoord, ik zal ze graag samen met u allen maken wanneer de minister zijn beleidsnota en zijn begroting voor de komende jaren presenteert.

Rapport Nationale Bank: ik ga daar geen woorden aan vuil maken. Ook wanneer u stelt dat deze meerderheid op geen enkele manier een repartitiebijdrage op een groene manier wil innen of besteden. Dat is klinkklare nonsens, mijnheer Calvo. Ook daarvoor is nog geen wetsvoorstel of wetsontwerp ingediend. Als u het regeerakkoord zou lezen, zou u weten dat dergelijke intentieprocessen totaal voorbarig zijn. Er staat wel in dat de geïnde bedragen zullen worden aangewend om de groene stroom op zee en de energiebesteding van de federale gebouwen te beperken.

Collega's, waarover hier vandaag wordt gestemd, is niet meer of niet minder dan het budget voor 2011, waarbij een bedrag wordt herhaald dat de vorige jaren ook werd geheven en dat is goedgekeurd door het Grondwettelijk Hof. Al de rest dat u hier vandaag hoort, mijnheer Calvo, dat zijn solden: het is kerstperiode, maar het zijn al solden in populisme, in luchtkastelen en in gebakken lucht.

17.28 Damien Thiéry (FDF): Monsieur le président, messieurs les ministres, beaucoup de choses ont déjà été dites. Le projet de loi vise à déterminer la contribution financière du secteur nucléaire au cours de l'année 2011 à 250 millions d'euros, comme c'est le cas depuis l'année 2008 et, en définitive, c'est cela qui est peut-être un peu gênant, puisque le gouvernement reporte régulièrement la fixation du prochain plan fédéral "Développement durable".

Dans le développement des présents projets de loi, je note qu'en page 12, dans l'exposé des motifs, il est indiqué: "Il a été en effet constaté que les contributions de répartition perçues en 2008, 2009 et 2010, à charge des contribuables, n'étaient pas suffisantes pour répondre aux dysfonctionnements du marché de l'énergie en matière de sécurité d'approvisionnement, de dépenses et d'investissements en matière d'énergie nucléaire. (...) Bien au contraire, il apparaît comme développé ci-après que ces dysfonctionnements n'ont cessé de s'aggraver au cours de l'année 2011".

Depuis quelques années, un consensus s'élève pour constater que les exploitants nucléaires et les sociétés ayant une quote-part dans la production industrielle d'électricité nucléaire ont bénéficié – et bénéficient toujours – de ce que l'on pourrait appeler une situation avantageuse qui résulte de la différence entre les coûts de production qui sont assez bas et les prix du marché qui restent fort élevés.

Je voudrais entrer rapidement dans un certain nombre de considérations chiffrées, puisque la Banque nationale, en 2011, porte le chiffre correct de la rente entre 800 000 et 950 000 euros. De son côté, la CREG porte le chiffre à un montant situé entre 1,75 milliard et 2,3 milliards d'euros, Electrabel tablant, elle-même, sur un chiffre de 750 millions d'euros.

Les membres du groupe FDF entendent se positionner par rapport aux propositions des uns et des autres qui recommandent au parlement de fixer une contribution financière supplémentaire du secteur nucléaire au budget de l'État. L'ancien ministre des Finances proposait d'augmenter cette rente à 500 000 euros, mais les avis divergent à ce niveau. Si je m'en réfère aux analyses et aux conclusions du professeur De Keuleneer – et j'encourage ceux qui sont intéressés à relire régulièrement ses analyses –, il fait une évaluation de l'ordre de 1,6 à 1,8 milliard d'euros, compte tenu des informations relatives à la rente nucléaire et à la rentabilité du secteur électrique en Belgique.

On parle beaucoup de chiffres, mais il faut aussi voir les conséquences pour les contribuables. J'en profite pour citer le professeur De Keuleneer: "Je confirme aussi mon estimation du bénéfice sur la production belge d'électricité d'Electrabel, en 2008, 2009 et 2010 inclus, à un niveau de 2,7 milliards, sans tenir compte de leurs considérables revenus et plus-values sur participation dans d'autres parties du secteur électrique en Belgique. Je sais que ces chiffres seront démentis par Electrabel. Il faut se souvenir qu'Electrabel, en 2007 et 2008, on ne l'a pas assez signalé, affirmait avec force qu'il n'y avait pas de rente nucléaire. Elle soutient aujourd'hui que seulement 900 millions faisaient l'objet d'une rente en tant que telle."

Les chiffres qui ont été récemment publiés confirment que les consommateurs belges, en moyenne, payent pour leur électricité des prix beaucoup trop importants. Il y a lieu de revenir à la réalité.

Je me demande si la solution ne réside pas dans l'instauration d'une rente progressive dans le temps, qui s'orienterait en 2013 sur la base de la proposition qui est faite par le gouvernement pour arriver en 2015 vers une rente qui se rapprocherait plus de la réalité des bénéfices opérationnels déclarés par Electrabel, soit un montant qui tournerait à terme aux alentours d'un milliard d'euros, soit une rente qui s'inscrirait simplement entre la position de l'ancien ministre des Finances et la position qui a été présentée par Ecolo, mais qui, en termes de progressivité dans le temps, ne semble pas applicable ou en tout cas semble démesurée.

Ce serait une première que d'envisager cette rente de manière progressive dans le temps. Ce n'est qu'une proposition. Nous avons dit que nous tenterions de mener une opposition constructive. C'est ce que nous essayons de faire. Malheureusement, nous sommes au regret de signaler que, même si on peut comprendre votre position actuelle, tant que cet indice de progressivité ne sera pas instauré dans votre proposition, nous ne soutiendrons pas votre projet de loi.

17.29 David Clarinval (MR): Monsieur le président, je voulais m'adresser à M. Thiéry. J'apprends avec grand intérêt cette proposition de taxation progressive sur la rente nucléaire. Lorsque le secrétaire d'État (FDF), adjoint au ministre des Finances était aux affaires et pendant plusieurs années, il a été question de la rente nucléaire avec des propositions tournant autour de 500 millions. Pourquoi le secrétaire d'État n'a-t-il pas fait cette proposition à l'époque? Je suis donc étonné qu'aujourd'hui, votre proposition porte sur un montant d'un milliard, alors qu'on n'a jamais entendu parler de ce montant auparavant. La position du ministre Reynders a toujours été de 500 millions. Je m'étonne donc de voir arriver cette suggestion aujourd'hui.

17.30 Kristof Calvo (Ecolo-Groen!): Mijnheer Thiéry, sorry dat ik even onderbreek, maar nu val ik bijna achterover. De MR die durft tussen te komen om de collega's van het FDF te responsabiliseren omdat zij, ocharme, de staatssecretaris ter ondersteuning van de minister van Financiën hebben geleverd. Uiteindelijk is het voor de traditionele partijen altijd de schuld van iemand anders. Het was de schuld van de heer Deleuze, in 1999, ...

Le président: Monsieur Calvo, ne recommencez pas le débat, s'il vous plaît.

17.31 Kristof Calvo (Ecolo-Groen!): Het was de schuld van staatssecretaris Clerfayt en straks is het nog de schuld van de consumenten en van de kmo's. De schuldigen in dit dossier zijn de traditionele partijen, de heer Reynders, de heer Wathelet en de heer Magnette. Daar ligt het probleem.

Le **président**: Monsieur Calvo, à force d'attaquer tout le monde, vous n'aurez plus jamais d'allié.

Monsieur Thiéry, vous répondez à M. Clarinval si vous le voulez. Puis, je donnerai la parole au secrétaire d'État et au ministre pour répondre aux questions qui ont été posées.

17.32 Damien Thiéry (FDF): Monsieur le président, je ne sais pas si la remarque de M. Clarinval nécessite beaucoup de commentaires. Je constate simplement que la responsabilité reposait sur les épaules d'un certain ministre et non chez un certain secrétaire d'État. Il faut donc revoir en interne ce que vous avez décidé au lieu de rejeter la faute sur les autres.

17.33 Staatssecretaris Melchior Wathelet: Mijnheer de voorzitter, ik zal heel kort zijn, want ik heb reeds gereageerd in de commissie.

Dat amendement over 1,2 miljard goedkeuren, zou het mooiste kerstcadeau zijn voor Electrabel, omdat het zeker is dat het zou worden ingetrokken door het Grondwettelijk Hof. Mijnheer Calvo, ik heb het Grondwettelijk Hof niet moeten bellen. Als u dat op een correcte manier zou bekijken, zou u meteen zien dat dit zou worden geannuleerd door het Grondwettelijk Hof.

Mijnheer Calvo, nieuw in uw redenering is dat u zegt dat het 1,2 miljard is, gebaseerd op het systeem van het Grondwettelijk Hof, met name het repartitiesysteem. Ik herhaal dat het Grondwettelijk Hof het repartitiesysteem heeft aanvaard op basis van een bedrag van 250 miljoen euro. U praat hier over vijf keer meer en dat verandert uiteraard helemaal het systeem en de proportionaliteit die wordt gelinkt aan het bedrag van 250 miljoen euro. Daarom creëert u die onzekerheid. Daarom creëert u een kerstcadeau voor Electrabel. Ik meende te hebben begrepen dat dit uw gewoonte niet is, maar blijktbaar is dat nu een beetje veranderd.

Mijnheer Calvo, ten slotte, wanneer het gaat over een systeem van repartitie, zoals het werd toegepast voor die 250 miljoen euro, dan heeft dat ook betrekking op de andere actoren die dat zouden moeten betalen. U kunt zeggen dat ik de vriend ben van Electrabel, maar u hebt nu aangetoond dat u de vriend bent van Electrabel door zo'n amendement in te dienen.

Als wij uw voorstel zouden toepassen voor de andere kernenergieproducenten – ik praat niet over Electrabel – dan zouden zij zeker in moeilijkheden komen. Als degenen die nu produceren op basis van nucleaire energie en die 25 % van de kernenergie produceren, zouden moeten betalen op basis van dezelfde repartitie als deze die werd betwist voor het Grondwettelijk Hof, dan zouden zij zeker in moeilijkheden komen.

Het gevolg van uw amendement is dat Electrabel twee kerstcadeaus krijgt. Het zou immers vernietigd worden en wanneer het niet wordt vernietigd — ik ben er zeker van dat het zou gebeuren —, zou het zeker alle concurrenten vernietigen die nucleaire energie gebruiken, omdat zij niet in staat zijn om zo'n bedrag te betalen.

Daarom is uw redenering absoluut niet correct. U hebt een show opgevoerd, u hebt dat vrij goed gedaan. U hebt willen provoceren om zo een debat te creëren, dat heb ik nu goed begrepen, maar met dat spel speel ik niet mee.

17.34 Steven Vanackere, ministre: Monsieur le président, je serai extrêmement bref car ce point a été discuté hier, en commission du Sénat. Il est vrai que je n'étais pas présent en commission de la Chambre, mais ne disposant pas de la capacité d'ubiquité, mon absence ne peut être interprétée comme un manque d'intérêt, bien au contraire.

Toujours est-il qu'au Sénat, j'ai fait savoir ma volonté de présenter une stratégie, dès le mois d'octobre. C'est d'ailleurs la raison pour laquelle M. Mrael a décidé de retirer son amendement.

Je vous propose d'accepter, aujourd'hui, le texte tel qu'il est libellé, sachant que même si un délai n'est pas

prévu, il existe un engagement politique ferme. Cela vaut sans doute plus qu'un délai inscrit dans une loi qui peut être reporté par la suite. Je m'engage ici à élaborer une stratégie dans les temps impartis et, ensuite, à l'accompagner d'un plan dans les plus brefs délais.

17.35 Thérèse Snoy et d'Oppuers (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, nous avons déjà entendu ce genre de propos la semaine dernière. Mais je ne comprends pas la contradiction. Une stratégie à long terme relève d'un travail d'une autre nature qui est, d'ailleurs, déjà entamé.

Le plan de quatre ans doit baliser le travail actuel des services de la Commission interdépartementale du Développement durable. Il doit être soutenu et suivi par le Conseil fédéral du Développement durable. Ces institutions, quelque peu malmenées durant ces dernières années, sont dans l'attente. En effet, on ne leur confie pas les missions auxquelles elles ont droit.

Pour ma part, je ne vois pas de contradiction. Donnez-nous une date. Vous parlez de votre engagement, mais s'il est réel, pourquoi ne pouvez-vous nous donner un délai? Pourquoi ne pouvez-vous pas adopter notre amendement qui vise à prévoir un délai d'un an et qui n'est nullement contradictoire avec l'élaboration d'une stratégie? La stratégie, vous devez l'élaborer puisque c'est dans la loi. Il serait plus simple et plus sûr de fixer, également dans ce cas, un délai dans la loi.

17.36 Kristof Calvo (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik feliciteer u alvast, want u bent erin geslaagd om tijdens de eerste twee weken van uw ministerschap meteen het aandeel nucleair van andere spelers dan Electrabel fors op te voeren. Ik nodig u uit om de cijfers die u hanteert nog eens na te kijken. Ik ga ervan uit dat, als dit echt zo zou gebeurd zijn, u er wel een persbericht over zou hebben verspreid. Kijk uw cijfers dus zeker nog eens na. Het argument van de concurrentie zal ook vervallen als deze regering echte initiatieven neemt en een andere verdeelsleutel voorstelt. De speler nodigt u daarvoor uit.

Ten tweede, u luistert echt niet. Ik vind dat bijzonder, bijzonder jammer. Het gaat over zo'n fundamenteel debat. Ik heb u drie objectieve criteria gegeven voor de 10 euro per MWh billijke marge. U geeft er geen enkel. U zegt zelfs niet dat u dit zult bekijken en dat u binnen twee maanden met een wetsontwerp zult komen. U geeft geen enkel engagement. Begrijp dus de verontwaardiging van onze fractie. Het is de vierde keer op rij dat de kerstman van de traditionele partijen hetzelfde kerstcadeau onder de boom legt.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Nous passons à la discussion des articles. Le texte corrigé par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1957/4)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie verbeterde tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1957/4)**

Le projet de loi compte 6 articles.
Het wetsontwerp telt 6 artikelen.

* * * * *

Amendements déposés:
Ingediende amendementen:

Art. 2

- 1 - *Kristof Calvo cs (1957/2)*

Art. 6

- 2 - *Kristof Calvo cs (1957/2)*

* * * * *

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Conclusion de la discussion des articles:

Aangehouden: de stemming over de amendementen en de artikelen 2 en 6.

Reservé: le vote sur les amendements et les articles 2 et 6.

Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1 en 3 tot 5.

Adoptés article par article: les articles 1 et 3 à 5.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

18 **Projet de loi portant des dispositions diverses (1952/1-17)**

18 **Wetsontwerp houdende diverse bepalingen (1952/1-17)**

Chers collègues, avant d'entamer cette discussion, je voudrais, au nom de la Conférence des présidents, faire la déclaration suivante. Je vous demande votre attention.

Dans la situation actuelle très difficile que nous connaissons et au vu des circonstances qui ont imposé au gouvernement de prendre, dans de brefs délais, des mesures frappant l'ensemble de la population, je pense, comme vous tous sans doute, qu'il serait inadmissible que le Parlement et ses membres ne participent pas à l'effort global demandé et ce, proportionnellement à ses moyens.

Ainsi, conformément à la décision de la Conférence des présidents de ce 21 décembre, un groupe de travail se met immédiatement en place, afin de proposer, notamment, des mesures concrètes d'économie ainsi qu'une révision du système de pensions des parlementaires tout en veillant à garder le caractère spécifique de cette fonction.

Nous nous conformons en cela à la déclaration gouvernementale qui précisait, entre autres, que le système de pensions des parlementaires serait progressivement aligné sur celui du secteur public.

Andere voorstellen, waarmee wordt ingegaan op het verzoek van de regering aan het Parlement om besparingen te realiseren op de vergoedingen en op de bijzondere functies, zullen worden geformuleerd ter gelegenheid van de bespreking van de begroting van de Kamer, die samen met de Rijksmiddelenbegroting voor 2012 ter stemming zal worden voorgelegd.

Une concertation étroite sera également menée avec le Sénat afin d'assurer une cohérence entre les décisions prises par nos assemblées. La présidente du Sénat fera d'ailleurs la même communication devant son assemblée.

Voorts zal er in de komende weken contact worden genomen met de assemblees van de deelgebieden.

En conclusion, je crois que je reflète ainsi la position, et j'insiste, unanime, de la Conférence des présidents en disant que nous nous engageons tous à mettre tout en oeuvre pour que le Parlement et ses membres soient pleinement solidaires dans les efforts nécessaires imposés à toute la population en ces temps difficiles. (*Applaudissements*)

Il avait été décidé de faire cette déclaration, voilà qui est fait!

(...): (...)

Le **président**: Il n'y a pas de discussion sur ce point! Nous n'avons pas encore entamé la discussion. C'est une déclaration du président qui reflète la position de la Conférence des présidents.

Nous allons maintenant entamer la discussion sur le projet de loi portant des dispositions diverses.

Discussion générale ***Algemene bespreking***

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

Les rapporteurs sont Mme Valérie De Bue, M. Jenne De Potter et M. Jef Van den Bergh. Ils renvoient tous les trois à leur rapport écrit.

Je voudrais préciser que pour l'instant, il y a 48 inscrits. Nous avons déterminé un ordre pour la discussion des différents chapitres du projet.

Titre 2 - Budget **Titel 2 - Begroting**

Trois intervenants sont inscrits à l'heure actuelle pour ce chapitre.

18.01 Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik beleef hier een déjà vu. Ongeveer een jaar geleden hebben wij hier bij de bespreking van de diverse bepalingen dezelfde discussie gevoerd en heb ik ongeveer hetzelfde betoog gehouden.

Ik zal het werk in de commissie niet herhalen; ik zal wel graag ingaan op de artikelen 2 tot en met 9 inzake de begroting. Wij hebben drie punten van fundamentele kritiek op die artikelen. Daarom zegt ik alvast dat we dat deel in de commissie niet hebben gesteund.

Het Rekenhof heeft de zaken bekeken. Ik citeer uit het boek dat afgelopen week werd voorgesteld aangaande de derde evaluatie van de inwerkingtreding van het project Fedcom bij sommige departementen van het algemeen bestuur. Het Rekenhof merkt op dat de minister van Begroting en zijn administratie belangrijke inspanningen hebben geleverd om tegemoet te komen aan de opmerkingen en aanbevelingen die het Rekenhof vanaf zijn 164ste Boek hiermee heeft geformuleerd, maar dat er voor een aantal problemen nog steeds geen afdoende oplossing voorhanden is.

Waar spreken wij eigenlijk over? Wij spreken over het systeem Fedcom, geïntroduceerd bij wet in 2003, dat ervoor zou moeten zorgen dat onze administraties vlotter, eenvormiger, duidelijker en efficiënter kunnen werken. Daar gaat het eigenlijk om: een efficiëntere werking van de administraties.

De wet van 2003 voorzag in een uiteindelijke indiensttreding, uiterlijk op 1 januari 2012. Dat gaf de diensten en de ministeries 9 jaar om Fedcom in gebruik te nemen en de systemen aan te passen aan het nieuwe boekhoudkundige systeem.

Wat stellen wij vandaag vast bij de artikelen inzake diverse bepalingen? Wij stellen vast dat de toetreding tot het Fedcomsysteem voor een aantal administraties en overheidsdiensten opnieuw wordt uitgesteld, ditmaal tot 2014. Dat is onbegrijpelijk.

U zult hier straks fiscale maatregelen nemen, waardoor onder andere notarissen zich op twee weken conform moeten verklaren. U zult hier maatregelen goedkeuren, waardoor ondernemers die vandaag eigenaar zijn van hun eigen bedrijf, getaxeerd worden als ze op het einde van het jaar nog niet vlug de nodige aanpassingen doen.

Dat verlangt u van de privé.

De overheid neemt voor zichzelf negen jaar, stelt na die negen jaar vast dat het niet lukt en doet er nog eens twee jaar bij. Gezien wat vandaag voorligt en denkend aan de discussies die daarover in de commissie werden gevoerd, moeten wij vaststellen dat er geen garantie is en dat deze wet effectief zal zijn uitgevoerd op 1 januari 2014.

Wij hebben concrete vragen gesteld over de Regie der Gebouwen die nog altijd een aantal jaren achterstaat met de boekhouding. Wij hebben ook vragen gesteld over de dienst Pensioenen. Wij hebben vragen gesteld inzake Defensie en blijkbaar zou men daar een mouw weten aan te passen.

Mijnheer de minister, als u niet komt met een concreet plan met concrete deadlines dan zal het Rekenhof volgend jaar opnieuw dezelfde vaststelling doen die wij hier vandaag doen en die wij ook vorig jaar hebben gedaan, met name dat er niet serieus wordt gewerkt aan de introductie van Fedcom en aan het efficiënter maken van onze overheid.

Een tweede punt van kritiek heeft betrekking op de bepalingen in verband met het voorafgaand visum dat nodig is voor instanties die nog niet zijn toegetreden tot Fedcom. Het is duidelijk dat overheidsinstanties, die niet in Fedcom zitten, normaal gezien vooraf een visum moeten vragen aan het Rekenhof om uitgaven te kunnen doen. Het is normaal dat daaraan een mouw wordt gepast. Men kan niet voor elke kogelpen, die moet worden aangekocht, aan het Rekenhof vragen of die aankoop oké is. Er wordt ter zake een uitzondering gemaakt door middel van fondsvoorschotten en kredietopeningen. Op zich is dit natuurlijk een goede zaak, maar wij stellen vast in dit wetsontwerp dat de uitzondering opnieuw de regel zal worden. Men zal zich dus opnieuw conformeren aan een uitzonderingssysteem voor degenen die hun huiswerk niet op voorhand hebben gedaan en dus eigenlijk te kort zijn geschoten. Hiermee samenhangend is dat ook voor de vereisten inzake interne controle en functiescheiding in het verleden nooit de nodige stappen werden gezet door de bevoegde minister.

Ik heb uw voorganger het afgelopen jaar hierover een aantal keren ondervraagd. Ik heb altijd het antwoord gekregen dat men zich in een periode van lopende zaken bevond waardoor deze beslissingen niet konden worden genomen. U hebt nu de volle bevoegdheid. Ik hoop dat u hiervan zeer snel werk zult maken.

Samen met Fedcom wordt ook bepaald dat de activa van de Staat en haar diensten eindelijk in het systeem zullen worden ingebracht. Ook daar krijgen de instanties vijf jaar de tijd om vast te stellen wat hun thesaurie is, en wat hun voorraden en activa zijn.

Mijnheer de minister, stel u voor dat de controleurs van uw collega, die een privébedrijf bezoeken, te horen krijgen dat over de voorraden zal worden nagedacht en dat over vijf jaar een antwoord zal worden gegeven. Dit is de vergelijking die gemaakt moet worden. Wat wij van de privésector verlangen, moeten wij ook van onszelf verlangen. Mijnheer de minister, ik meen dat u op dat vlak onvoldoende ambitie aan de dag hebt gelegd. Het moet mogelijk zijn om van die termijn nog een stukje af te knabbelen.

Ik kom tot ons laatste punt van kritiek, de controle van de vastleggingen en de vereffeningen.

De controleurs moeten in principe toezien op de juiste vastlegging van de kredieten, alsook op de vereffening van die kredieten. Zij zijn rekenplichtig aan het Rekenhof. De oplossing die wordt aangeboden in dit ontwerp houdende diverse bepalingen is min of meer dezelfde als in het verleden. Het gaat opnieuw om een bric-à-brac, om prullen in de marge. Wij stellen vast dat verschillende FOD's en POD's de vastleggingen en vereffeningen verschillend toepassen, en dat de controles die gebeuren dikwijls veeleer formeel zijn, en zeker niet van aard om te garanderen dat de zaken juist worden toegewezen.

Wij zien ook dat het overschrijden van budgetten vandaag geen probleem is. Ik verwijs naar mijn betoog van vorige week over de derde aanpassing van de begroting. De FOD Buitenlandse Zaken is er blijkbaar in geslaagd, ondanks de beperkingen van het systeem, op bepaalde posten onder nul te gaan, wat het systeem niet zou mogen toelaten. U hebt mij geantwoord dat de controles onverkort doorgaan. Ik vraag u om ter zake de nodige concrete maatregelen te nemen om controles uit te voeren zoals zij moeten worden uitgevoerd.

Collega's, ter afsluiting wil ik zeggen dat ik met deze kritiek niet alleen sta. Ik wil opnieuw citeren uit het boek van het Rekenhof, dat deze week werd voorgesteld: "Het Rekenhof heeft de verwerking van de schuldvorderingen onderzocht van hun ontvangst tot de vaststelling van het recht en de boeking ervan in de algemene boekhouding en in de begrotingsboekhouding. Het Rekenhof komt daarbij tot de conclusie dat het regelgevend, administratief en boekhoudkundig kader onvolledig is en dat de ontwikkelde procedures niet volstaan."

Collega's, mijnheer de minister, wij kunnen er niet bij dat u met zo'n voorstel komt en dat er niet meer werk van gemaakt is, op een ogenblik dat de regering zich kan beroepen op haar volheid van bevoegdheid. Wij dagen u uit op zeer korte termijn met concrete oplossingen te komen om hier paal en perk aan te stellen en om duidelijk te maken dat ook de overheid ernstig met haar boekhouding wil omgaan, en vooral dat wie werkt voor of diensten levert aan de overheid, op tijd betaald wordt.

18.02 Olivier Deleuze (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, j'imagine que vous n'attendez pas de moi une intervention sur les badges dans les aéroports, sur l'organisation de la Cour des comptes ou sur la Caisse nationale des calamités! Pourtant, c'est cela l'objet originel de la loi portant des dispositions diverses. Le 13 décembre, quand nous avons reçu ce document, nous nous disions: *business as usual*! Et puis, vous avez décidé de greffer sur les badges des aéroports une réforme fondamentale de notre système de sécurité sociale et, en particulier, de notre système des pensions.

Outre le fait que cette méthode est pour le moins hétérodoxe d'un point de vue des travaux parlementaires – franchement, peu importe! –, elle est surtout injuste par rapport à un débat qui est nécessaire au sein de la société belge.

Oui, bien sûr, il faut des réformes et des modernisations de notre système de sécurité sociale parce que le *statu quo* signifie son échec. Oui, il faut que ce soit clair! Il faut que ce soit structurel et que cela respecte la rigueur budgétaire pour arriver à ce à quoi nous nous sommes engagés, à savoir un équilibre budgétaire de la "maison Belgique" pour 2015. Mais, en le faisant ainsi, d'une certaine manière, vous estimez que les citoyens ne sont pas en état d'assumer un débat et des décisions concernant ces points fondamentaux.

Bien sûr, le gouvernement actuel n'est pas l'unique responsable de cette situation puisque l'on a assisté à un immobilisme absolu en matière de pensions et de décisions ces dernières années. Cependant, nous pensons que la société belge est parfaitement capable de comprendre qu'il faut changer pour garantir la solidarité interpersonnelle. Elle est parfaitement capable de le comprendre!

En greffant toutes ces réformes sur un document portant des dispositions diverses dont le contenu était parfaitement indigent, vous ne rendez pas service à la réforme que vous voulez entreprendre. De nouveau, nous pensons que cette réforme est légitime parce qu'elle est nécessaire. De par les modalités mais aussi le fond de cette réforme et du fait de la non-prise en considération de certaines situations particulières, on a fait d'une opportunité un problème. C'est cette méthode et les déclarations incendiaires d'au moins un d'entre vous qui ont provoqué aujourd'hui des grèves, des manifestations, etc. C'est d'ailleurs parfaitement un droit dans une démocratie.

Par conséquent, à mon sens, c'est une faute de la part du gouvernement. Il s'agit d'une régression de notre maturité collective, alors que cela aurait pu constituer une avancée.

De nouveau, d'accord pour la rigueur budgétaire et les réformes! Les accords auxquels nous sommes parvenus d'un point de vue institutionnel sont clairs et transparents dans le changement fondamental qu'ils vont apporter et sont acceptés. Bien qu'ils touchent à des points symboliques, ils n'ont pas donné lieu à des grèves ou des révoltes, sauf du côté de ceux qui, parmi nous, en vivent ... Et c'est une surprise pour nous. Cependant la présente réforme, dont personne ne conteste la légitimité – nous connaissons la situation en Grèce, au Portugal et en Italie –, a conduit à des protestations complètement compréhensibles en raison de son caractère brutal et simpliste et de l'improvisation qui y préside, comme si vous aviez quelque chose de honteux à cacher.

Quant à la manière dont nous allons agir dans l'opposition, nous n'allons pas proposer des réformes qui ne sont ni tenables d'un point de vue budgétaire ni absurdes d'un point de vue sociétal. Permettez-moi de vous dire qu'une autre méthode eût été possible, bien sûr. Nous n'allons pas pratiquer la flibuste en rentrant mille amendements, comme cela a pu se faire naguère au parlement. C'était M. Daems, je m'en souviens. Il y eut beaucoup d'arbres abattus! Nous allons donc vous montrer qu'une autre solution aurait été possible. Bien entendu, les mesures prennent des véhicules différents: il y a des modifications législatives, des arrêtés royaux et des mesures budgétaires qui seront discutées en janvier. Mais, hors de cette Maison, cela aura relativement peu d'impact.

Permettez-moi de mettre l'accent sur quelques mesures qui auraient pu être décidées différemment et qui, par conséquent, auraient été mieux acceptées.

Je commence par la plus emblématique, à savoir la suppression des aides fiscales pour les économies d'énergie.

Quelles furent vos motivations? Ennuyer les Régions? C'est la seule motivation intelligible, mais elle est complètement absurde. Finalement, celui qui en pâtit ne s'intéresse pas vraiment de savoir quel ministre,

quel niveau de pouvoir, est responsable pour le fait qu'il ne peut plus rénover sa maison d'un point de vue énergétique. Pour lui, cela n'a aucun intérêt!

Quelle est donc votre motivation pour supprimer cette mesure? Elle coûtera 5 ou 6 000 emplois dans les PME, dans les emplois locaux, etc. Le tableau budgétaire institutionnel reprend un chiffre d'à peu près 333 millions. Nous savons que ce chiffre est vraisemblablement sous-estimé, car il doit probablement s'agir du double: 600 millions de dépenses que vous refusez pour de mauvaises raisons.

Par conséquent, la question est de savoir d'où les écologistes pourraient bien sortir ces 600 millions.

Je ne reviendrai pas sur l'exposé de mon collègue Calvo concernant la rente nucléaire, mais en choisissant de ne pas suivre le régulateur officiel, le seul régulateur fédéral que nous octroie la loi, vous vous êtes privés de 650 millions d'euros, différence entre la fiscalité nucléaire proposée par le régulateur et celle que vous avez retenue, la différence entre 1,2 milliard et 550 millions d'euros. Vous vous êtes privés de la somme qui eût été nécessaire pour maintenir en Belgique 6 000 emplois dans les PME, 6 000 emplois locaux et une diminution de la facture énergétique pour ces milliers de gens qui auraient pu rénover leur habitation.

Tout cela pour quoi? Pour embêter Nollet? Ce serait cela la motivation sublime de votre stratégie politique? Vous irez l'expliquer à ceux qui perdent leur emploi dans le secteur de la construction.

Un deuxième exemple. Nous avons vu avec intérêt les épures budgétaires parues à la mi-novembre dans la presse et celles qui ont été finalement retenues dans votre accord. Certaines mesures nous frappent: elles auraient pu être modifiées et vous empêcher, tout en respectant la rigueur budgétaire, de mettre la pression sur ceux qui ne sont absolument pas responsables de la situation difficile dans laquelle nous vivons.

Nous n'estimons pas que les jeunes en recherche d'un emploi sont responsables collectivement de nos problèmes budgétaires et économiques. Il n'est aucun sens sociétal de faire peser sur eux des mesures telles que la réduction des allocations d'attente à trois ans pour les cohabitants, et nous savons que ce sont des cohabitantes dans les deux tiers des cas.

Une autre mesure vise le stage d'attente; celui-ci est porté de 9 à 12 mois. Il y a en Belgique 20 % de chômeurs chez les jeunes. Pensez-vous qu'il y a 20 % de personnes qui n'ont pas envie de trouver du travail? Pensez-vous que les choses vont se résoudre en mettant la pression sur eux? Ne pensez-vous pas au contraire qu'en vous privant de la possibilité de créer des milliers d'emplois, par exemple dans la construction, vous donnez un double message extrêmement cruel en supprimant d'un côté les emplois et en mettant la pression sur ceux qui en cherchent à la sortie des études.

C'est une erreur. Ce n'est pas de cette manière-là que vous rendrez l'espoir à une société. Cela vous rapportera quoi, cette affaire de stage d'attente? Cela va vous rapporter 131 millions en 2012. Puis-je attirer votre attention sur le fait que, en matière d'intérêts notionnels, le coût brut est de 4 milliards, le coût net est de 2 milliards, et que vous avez là un gisement d'argent qui vous permettrait d'arrêter de mettre la pression sur les jeunes?

En modulant ces dispositions en fonction des PME, en fonction des investissements que les entreprises font en recherche et développement, vous pourriez non seulement dégager des sommes pour diminuer la pression sur les jeunes et sur les femmes qui, je pense, ne sont pas responsables de l'écroulement de Lehman Brothers en 2008. Vous pourriez aussi promouvoir l'emploi en articulant les dispositions par rapport à l'emploi. Vous vous en êtes privés et vous voulez qu'on vote cela. Nous ne voterons pas cela. *(Applaudissements)*

En matière de précompte immobilier, nous avons également déposé un amendement. Je ne pense pas que vous le voterez, et pourtant vous auriez intérêt à le faire. Que dit cet amendement? Plutôt que mettre un prélèvement de 4 % sur les revenus mobiliers au-delà de 20 000 euros par an, pourquoi n'irions-nous pas davantage au sommet de la pyramide? C'est bien pour les classes moyennes, libraires et compagnie. Et cela permet de dégager 200 millions supplémentaires, parce que, si vous faites passer ce prélèvement de 4 % à 19 %, et si vous le ciblez non pas à 20 000 euros de revenus, mais à 30 000 euros de revenus, ce qui correspond à peu près à un capital de 1 250 000 euros, vous parvenez à dégager 200 millions d'euros supplémentaires par an.

Que pouvez-vous faire avec cette somme? Arrêter de mettre la pression sur le crédit-temps et sur

l'interruption de carrière. Pourquoi dites-vous aux gens que, puisque leur espérance de vie est plus grande, il faut réformer le système des pensions et des prépensions – et, là, vous avez raison – et que vous supprimez le crédit-temps et l'interruption de carrière? Par conséquent, c'est la liberté qu'ont les gens d'un peu maîtriser leur vie et leur emploi du temps, s'ils ont des enfants ou s'ils décident d'interrompre leur activité, que vous rendez plus difficile à atteindre.

Pourquoi? Parce que vous ne voulez pas faire passer la fiscalité un peu plus haut dans la pyramide, alors que ces dernières années, la part des revenus du capital dans la richesse nationale tend à augmenter en pourcentages.

Vous dites qu'il faut épargner les travailleurs, ceux qui travaillent, ceux qui se lèvent tôt, qu'il faut leur permettre d'avoir une vie meilleure. Mais vous faites l'inverse, puisque vous favorisez ceux qui se lèvent tard et vous mettez la pression sur le crédit-temps et sur l'interruption de carrière. C'est une erreur de votre part. C'est une erreur!

Si vous votez ces deux amendements, vous respecterez toujours le prescrit européen et vous respecterez toujours ce à quoi nous nous sommes engagés au niveau fédéral, au niveau des Régions, au niveau des Communautés, à savoir atteindre l'équilibre budgétaire en 2015 dans la "maison Belgique". Mais vous le ferez peut-être en respectant mieux les êtres humains qui sont derrière les chiffres, car adopter une mesure linéaire, c'est faire comme si nous étions tous égaux. Nous ne sommes pas tous égaux!

Je prendrai encore un exemple: les taxes sur les opérations boursières. Vous avez abaissé le plafond à un niveau très bas. Vous constaterez que nous avons déposé un amendement qui relève le plafond limitant ces taxes sur les opérations boursières. En relevant ce plafond, vous gagnez 100 millions d'euros. Le but n'est pas de gagner 100 millions d'euros, c'est de savoir ce que vous allez faire avec cette marge de manœuvre. Cela correspond aux mesures que vous prenez concernant la dégressivité des allocations de chômage, la disponibilité et les emplois convenables.

De nouveau, je voudrais prendre l'exemple suivant: vous changez l'emploi convenable, parce que vous augmentez le nombre de kilomètres à parcourir pour accepter un emploi. Ainsi, un Bruxellois n'aura-t-il pas de problème d'accepter un emploi, puisque les emplois se trouvent tout autour de sa ville, laquelle est desservie par des transports en commun. Mais si j'habite la campagne, où je suis peu desservi en transports en commun et où mon salaire éventuellement ne me permet pas facilement de me déplacer, comment vais-je procéder si vous rendez cette notion d'emploi convenable plus difficile et si vous passez de 25 kilomètres à 60 kilomètres? Pourquoi ne rendez-vous pas ces mesures un peu plus subtiles? Pourquoi ne tenez-vous pas compte du fait que, derrière les chiffres, il y a des gens?

Ainsi, si vous augmentez un tant soit peu la taxe sur les opérations boursières, à savoir la taxe sur les spéculateurs, vous mettrez moins de pression sur les gens qui cherchent du travail, car l'impression que vous dégagez, c'est que s'ils n'ont pas de travail, c'est de leur faute!

De nouveau, nous sommes parfaitement d'accord de lutter contre la fraude sociale, qu'elle soit individuelle ou collective. Nous sommes parfaitement d'accord sur le fait qu'il faille réformer notre système de sécurité sociale, de façon constante et qu'il faille le moderniser, parce que c'est à cette condition-là que la solidarité interpersonnelle continuera.

Mais vous faites ceci la veille de la trêve de fin d'année, en *stoemelings*, dans un projet de loi qui concerne les badges dans les aéroports, d'une façon totalement indiscriminée, qui est en fait le résultat de votre précipitation. Après des années d'immobilisme, au lieu de profiter de cette nécessité pour organiser un débat de société sur les réformes nécessaires, vous en faites un épouvantail. C'est la raison pour laquelle nous ne voterons pas ce texte. (*Applaudissements*)

18.03 Hagen Goyvaerts (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister van Begroting, ik zie dat u deze namiddag nogal zenuwachtig rondloopt maar ik zal u geruststellen. Wij zitten in de algemene bespreking, dus u moet van mij niet direct vragen verwachten over de drie artikelen in de diverse bepalingen want de diverse bepalingen zijn uitgegroeid tot iets helemaal anders. Bij de aanvang van deze marathonzitting over het wetsontwerp houdende diverse bepalingen moeten we een kat een kat durven noemen.

Wat we de afgelopen dagen allemaal over ons heen hebben gekregen naar aanleiding van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen tart iedere verbeelding. Collega's, wat is het Parlement overkomen? Eerst

vraagt de nieuwe regering de hoogdringendheid voor haar ontwerpen inzake de diverse bepalingen waardoor alle mogelijke termijnen inzake besprekingen, rapportering en verslaggeving komen te vervallen. Vervolgens heeft men de parlementsleden vorige donderdag en vorige vrijdag tot en met maandagavond op een gevorderd uur bedolven onder amendementen. Daartoe heeft de meerderheid de listige truc toegepast om amendementen te laten indienen door leden van de meerderheidspartijen, kwestie van de schijn te wekken dat de amendementen niet van de regering afkomstig waren.

Vervolgens kregen we amper de tijd – of in veel gevallen niet eens de tijd – om de amendementen grondig te bestuderen, al was het maar om te begrijpen wat de draagwijdte en de impact van de batterij aan amendementen voorstellen. Er is hier een tijd geweest, collega's, waarin er in de commissie voor de Financiën een afspraak was dat er voor belangrijke amendementen minstens 48 uur bestudeertijd werd afgesproken. Dat was de zogenaamde Bogaertdoctrine. Ik stel vast dat sinds de heer Bogaert staatssecretaris is geworden die doctrine ook meteen kwam te vervallen.

Er bestaat trouwens een omschrijving om veel wettelijke bepalingen op een snelle en slordige manier door het Parlement te jagen. In het Nederlands noemt men dat door de strot duwen. Dat is wat er de afgelopen dagen in de diverse commissies is gebeurd en wat vandaag ook in deze plenaire vergadering zal gebeuren, of de wetsbepalingen die voorliggen nu juridisch in orde zijn of niet, of er voor de wetsbepalingen een advies van de Raad van State gevraagd is of niet, of de wetsbepalingen de toets van de Raad van State hebben doorstaan of niet, of het advies van de privacycommissie is gevraagd voor een aantal specifieke fiscale bepalingen of niet, of de Nationale Bank akkoord gaat met het toewijzen van een nieuwe bevoegdheid waardoor zij een filiaal wordt van de FOD Financiën of niet. Het blijkt voor deze nieuwe regering zonder Vlaamse meerderheid allemaal de normaalste zaak van de wereld te zijn. Sterker nog, ik heb de overtuiging dat dit de leden van de meerderheid er niet van weerhoudt om hun verstand op nul te zetten en straks het volledige wetsontwerp kritiekloos goed te keuren, met de ogen toe.

Ja, mijnheer de voorzitter, gisteren, op 21 december, zijn we in het bezit gesteld van een aantal adviezen van de Raad van State.

U zult begrijpen dat wij amper de tijd hebben gehad om ze grondig te bestuderen. Niettemin is een aantal kritieken van de Raad van State heel terecht. Zij bevestigen ons in wat tijdens de commissiebesprekingen door de verschillende leden werd opgeworpen.

Ik geef enkele voorbeelden. Over de taks op de omzetting van de effecten aan toonder in de effecten op naam bepaalt de Raad van State dat de taks een schending is van het vertrouwensbeginsel, omdat er een schending is van de gelijke behandeling van rechtsonderhorigen. De omzetting moest vóór 31 december 2013 gebeuren. Bijgevolg is er een discriminatie ten opzichte van wie de aandelen reeds heeft omgezet. In het voorliggende wetsontwerp is voor genoemde discriminatie geen redelijke verantwoording gegeven.

Ook op de uitzonderingsmaatregel voor de staatsbons waarop tussen 24 november 2011 en 2 december 2011 kon worden ingetekend, heeft de Raad van State kritiek geuit.

Er zijn ongetwijfeld ook nog andere, terechte kritieken en juridische onvolkomenheden door de Raad van State geformuleerd. Ik hoef enkel te verwijzen naar de kritiek die de Raad van State heeft gelanceerd op de hele pensioenhervorming, die hier ook met de karwats door het Parlement wordt gejaagd. Ik heb begrepen dat de commissie voor de Sociale Zaken deze namiddag, of misschien nog steeds, een aardig boompje over de hele kwestie heeft opgezet en opzet. De commissieleden zijn nog volop in debat over een aantal bijstellingen.

Wij zijn dan ook uitermate benieuwd naar de manier waarop de huidige regering zonder Vlaamse meerderheid met de genoemde kritieken zal omgaan. Wij hebben daarstraks al een vergadering van de commissie voor de Financiën gehad. De minister van Financiën heeft ons toegezegd dat hij in de huidige, plenaire vergadering bijkomende toelichting bij het fiscale gedeelte zal geven. Het spreekt echter vanzelf dat wij ook naar de andere departementen uitkijken, teneinde te weten in welke mate zij hun teksten zullen aanpassen aan of zullen reageren op de kritieken van de Raad van State. Het voorgaande is een fundamenteel element dat wij in overweging moeten nemen om het zogenoemde wetsontwerp houdende diverse bepalingen te evalueren.

Collega's, laat ons immers man en paard noemen. Het gaat hier in de feiten niet om een wetsontwerp

houdende diverse bepalingen. Het gaat, gelet op de massale hoeveelheid amendementen van leden van de meerderheidspartijen – om te vermommen dat de amendementen van de regering komen –, over een zuivere programmawet. Ik zou zelfs meer durven zeggen. Het is een zuivere volmachtenwet geworden.

Het is een volmachtenwet met aangelegenheden die ieder op zich een grondige discussie vragen en een eigen wetsontwerp waard zijn. Het steekt echter niet zo nauw voor de huidige, nieuwe regering zonder Vlaamse meerderheid. Zij doet maar voort.

Collega's, vele amendementen hebben ook een aanzienlijke begrotingsimpact, niet zozeer aan de uitgavenzijde dan wel aan de inkomstzijde. Ik heb er het lijstje van de minister van Financiën, dat hij in de commissie heeft rondgedeeld, er nog even bijgenomen. Zonder rekening te houden met de bankentaks en met de ramingen voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude, slaan de fiscale maatregelen voor 2012 op 3,4 miljard euro. Voor 2013, collega's, slaan zij op 4 miljard euro en voor 2014 op 4,6 miljard euro.

Dat alles komt op de kap van de werkende man en vrouw. Dat is dus niet slecht geboerd voor een kersvers minister van Financiën. Het overtreft zelfs de wildste dromen van zijn voorganger.

Voor de belastingverhogingen primeren blijkbaar voor deze nieuwe regering. De amendementen stralen vooral het snelle geld en het snelle gewin uit. Dat men in een budgettair moeilijke tijd moet besparen, wil ik gerust aannemen. Dat men in een budgettair moeilijke tijd een aantal maatregelen dient te herzien, lijkt mij ook de redelijkheid zelve. Met de hakbijl, vlak vóór 25 december, een aantal maatregelen abrupt afschaffen en de afschaffing laten ingaan op 1 januari 2012, zonder dat er in een overgangperiode of een uitrolregeling is voorzien en zonder dat er overgangsbepalingen zijn uitgewerkt, is om moeilijkheden en miserie vragen.

Dat zal ongetwijfeld gepaard gaan met negatieve overgangseffecten, zeker nadat men eerst 535 dagen nodig heeft gehad om tot een akkoord te komen, om vervolgens op 6 december de eed af te leggen en dan van het Parlement, en bijgevolg van de oppositie, te verwachten dat vele maatregelen met een aanzienlijke begrotingsimpact er blindelings en met de karwats worden doorgejaagd. Ik heb in dit Parlement sinds 1999 al veel meegemaakt, maar een dergelijke werkwijze tart iedere verbeelding.

De collega's van de Vlaams Belangfractie zullen straks bij verschillende onderwerpen interveniëren, maar in de algemene bespreking wou ik dit toch even aan de orde stellen, om de toon van het verdere debat te zetten.

18.04 Minister **Olivier Chastel**: Mijnheer de voorzitter, collega's, enkele punten werden maandag al in de commissie besproken.

Waarom is de inwerkingtreding voor de overheidsadministraties, de administratiediensten en de overheidsbedrijven uitgesteld tot 1 januari 2014?

Oorspronkelijk was voorzien in de progressieve inwerkingtreding van de wet van 22 mei 2003 houdende de organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat, begeleid door de invoering van FEDCOM, die de nieuwe comptabiliteit van de Staat moet ondersteunen. De inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2012 voor de laatste FOD's en POD's was dus gepland.

Aan de in de wet opgenomen operationele voorwaarden voor de hervorming van de begroting en van de boekhouding werd echter nog niet voldaan, opdat ze in werking treedt voor alle diensten bedoeld in artikel 2, §§ 2 tot 4. Daarom werd de inwerkingtreding van de wet voor die diensten uitgesteld tot 1 januari 2013.

Wanneer uiterlijk op 1 januari 2013 artikel 10 van de wet van 22 mei 2003 tot wijziging van de wet van 29 oktober 1846 op de organisatie van het Rekenhof van kracht wordt, zal het voorafgaande visum van het Rekenhof wegvallen. Met de beslissing van de wetgever om het visum te schrappen, krijgt het Rekenhof de waarborg dat het permanent en in real time toegang krijgt tot begrotingsaanrekeningen. Artikel 61, derde lid van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat biedt die waarborg. Hetzelfde artikel geeft ook de minister van Begroting en, desgevallend, de Kamer van volksvertegenwoordigers de waarborg dat ze onverwijld zullen worden ingelicht door het hof telkens het een kredietoverschrijding of een kredietoverdracht vaststelt.

Het artikel beoogt voorts om de controle van de vastleggingen te behouden zoals die nu verloopt. Daarbij houdt het wel rekening met de FOD's en POD's die nu ook deel uitmaken van de FEDCOM-perimeter.

In de jaren '90 rees de vraag of het noodzakelijk was om nog in een externe controle te voorzien en of het niet beter was om die te vervangen door een interne controle. In 2008 besliste het Parlement om die controle te behouden.

Op het moment loopt er bij de FOD Begroting een studie naar de toekomst van de controle van de vastleggingen om na te gaan hoe de efficiëntie daarvan verbeterd kan worden.

Over het principe van functiescheiding, vermeld in artikel 29 van de wet van 22 mei 2003, kan ik het volgende zeggen. Er is een ontwerp van koninklijk besluit in de maak betreffende de spelers die betrokken zijn.

18.05 Gerolf Annemans (VB): Mijnheer de voorzitter, ik ben blij dat wij straks ook het pensioenhoofdstuk zullen kunnen aanvatten, aangezien de minister van Pensioenen net is gearriveerd.

De **voorzitter:** Hij is er wel, maar niet hier. Hij bevindt zich op de publiektribune.

18.06 Minister Olivier Chastel: Het gaat om een uitvoeringsbesluit van artikel 29 van de wet van 22 mei 2003 tot organisatie van de begroting en de boekhouding van de federale Staat. Het werd al besproken met de stafdirecteur Begroting en Beheerscontrole.

Op 14 juni en 4 augustus 2011 heeft de inspectie van de Financiën hierover een advies uitgebracht na een informele bespreking van het ontwerpbesluit. Die werkwijze vloeit voort uit de zorg om aan de Ministerraad ontwerpen van koninklijk besluit voor te leggen die een gunstig advies hebben gekregen van de inspectie van Financiën.

In het tweede advies van de inspectie van Financiën luidt het dat de tekst kan worden beschouwd als een aanvaardbaar vertrekpunt voor de uitwerking van een definitieve tekst.

In het licht van dat advies werkt men thans verder aan de uitwerking van het ontwerp. Daarna krijgt de inspectie het nogmaals voor advies, waarna het ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan de Ministerraad.

18.07 Steven Vandeput (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord.

Ik heb een aantal bijkomende antwoorden gekregen op de vragen zoals gesteld in de commissie. Ik blijf er echter bij dat er vandaag nog altijd onvoldoende garanties zijn dat de bepalingen effectief zullen worden uitgevoerd.

Mijnheer de minister, ik heb u uitgedaagd. U hebt aangekondigd dat er koninklijke besluiten zullen worden gepubliceerd. Ik zal u blijven volgen, zoals dat mijn taak is in het Parlement.

De **voorzitter:** Vraagt iemand het woord voor een repliek? (Nee)

Titre 3 - Affaires sociales

Titel 3 - Sociale Zaken

Nous passons au titre 3. J'en profite pour dire que je vais suivre l'ordre tel qu'il a été défini et remis aux différents chefs de groupes. Le titre 3 porte sur les Affaires sociales et concerne les articles 10 à 14.

Les inscrits sont: MM. Beuselinck, Bacquellaine, Gilkinet et Mme Fonck.

18.08 Manu Beuselinck (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in de gezondheidszorg wordt er in 2012 2,3 miljard euro bespaard. Dat zegt althans de regering op papier. Die 2,3 miljard wordt natuurlijk niet echt bespaard. Iedereen die de begroting van Volksgezondheid van de laatste jaren opvolgt, weet dat er een onderbenutting van het budget is geweest en dat een gedeelte van dit budget werd doorgesluisd naar andere delen van de sociale zekerheid. Bij ongewijzigd beleid zou reeds 1,9 miljard euro worden bespaard ten opzichte van de begrotingsdoelstelling met een groeivoet van 4,5 %. Uitgeven wat je bij ongewijzigd beleid ook zou uitgeven, zou ik niet direct als een besparing bestempelen.

De groeinnorm is eindelijk aangepast. Die knop van 4,5 werd voor even althans teruggedraaid. Ook de Christelijke Mutualiteiten stellen dat het gros van de besparingen in werkelijkheid eigenlijk fictief zijn en dat er geen 2,3 miljard euro wordt bespaard, maar 425 miljoen euro.

Onze algemene kritiek op de begroting van Volksgezondheid in haar geheel weerspiegelt zich ook in dit wetsontwerp houdende diverse bepalingen. Platgetreden paden worden opnieuw bewandeld. Het vinden van geld verloopt via de klassieke weg. Men zoekt wat bij de artsen, bij de geneesmiddelenindustrie en bij de andere zorgverstrekkers. Samen zijn die goed voor 85 % van de echte besparingen. Volgens mij getuigt dit allemaal van zeer weinig toekomstvisie.

In deze diverse bepalingen gaat het vooral over de geneesmiddelenindustrie. Een van de maatregelen is dat er een bijkomende heffing van 1,95 % komt op de omzet van terugbetaalde specialiteiten.

18.09 Minister **Laurette Onkelinx**: ... (*zonder micro*)

Le **président**: Madame la ministre, je vous suggère de laisser parler les intervenants. Vous pourrez répondre globalement.

18.10 **Laurette Onkelinx**, ministre: Monsieur le président, je ne voulais pas le laisser s'enfermer dans une erreur.

18.11 **Manu Beuselinck** (N-VA): In elk geval zijn de prijzen met 1,95 % gezakt. Dat of een heffing, dat is voor mij hetzelfde.

U laat de firma's de keuze tussen een lineaire of een modulaire daling. Bij een lineaire daling gaan alle producten van dezelfde firma met 1,95 % dalen. Bij een modulaire daling krijgen de firma's de keuze om een aantal producten minder in percentage te laten dalen dan andere, met een maximale daling van 20 %.

Nieuw is ook dat het voor de generische geneesmiddelen niet meer verplicht is om de prijs van de originele geneesmiddelen te volgen.

Wij vinden dat deze modulaire prijsdaling, mogelijk tot maar liefst 20 %, en de daarbij horende loskoppeling van de generische geneesmiddelen met de prijs van de referentiespecialiteiten, kan leiden tot een verzwakte positie van de generische producenten. Het gevaar bestaat immers dat bedrijven vooral de prijzen zullen laten zakken van geneesmiddelen die al *off patent* zijn en dus al in een referentietrugbetaling zitten. Zij zijn dus al gedaald in prijs met 35 %, 40 % tot 45 %. Als die prijzen nog eens met 20 % dalen, zult u begrijpen dat het voor de generische firma's moeilijk wordt en dat hun marges zeer klein worden. Het risico is dat bepaalde generische producten of zelfs generische firma's zullen moeten afhaken. Zij hebben immers niet de marge die de klassieke geneesmiddelenindustrie wel heeft met de prijzen van niet-terugbetaalde geneesmiddelen die nog niet zijn gedaald met 35 tot 40 %.

Ik ben benieuwd naar uw antwoord in dat verband.

Uw voorgestelde oplossing om dit te vermijden, de loskoppeling van de prijzen van generische producten met de referentiespecialiteiten, zal in de praktijk ook, dat hebt u trouwens zelf toegegeven, net als uw begroting, fictief blijken te zijn.

De bestaansreden van een generisch product is immers de goedkopere prijs. Als een arts al niet meer weet of een generisch product goedkoper is dan een referentiespecialiteit, hoe wil men de artsen dan nog stimuleren om generisch voor te schrijven?

Mevrouw de minister, in de praktijk zal die ontkoppeling er niet komen. Uit die redenering volgt dan ook dat bepaalde generieken van de markt zullen verdwijnen met alle gevolgen van dien op lange termijn.

Tot slot maakt het systeem van de voorgestelde ontkoppeling het huidige ingewikkelde systeem alleen maar nog complexer en de transparantie voor alle betrokken partijen wordt hierdoor echt op de proef gesteld.

Wij zijn er voorstander van om de prijzen te laten variëren en ze te brengen op het gemiddelde van de ons omringende landen en van de meeste Europese landen, om alzo de markt te laten spelen.

Wij dienden dan ook twee amendementen in, om enerzijds de ontkoppeling en anderzijds de modulering op te heffen. Wij zijn ervan overtuigd dat er andere manieren bestaan om het beoogde effect en het beoogde objectief van de begroting te halen. Ik geef u een klein voorbeeld. Het zou misschien beter zijn om het aandeel van de generische geneesmiddelen te verhogen op de Belgische markt. Dat zou ook een belangrijk effect hebben op de begroting en op de uitgaven, en het geeft tegelijk het signaal aan de generische firma's dat er een toekomst is in België.

Mijn wetsvoorstel inzake het goedkoop voorschrijven door artsen lijkt mij efficiënter. Het belonen van artsen die een merkelijk hoger percentage dan het gemiddelde goedkope producten voorschrijven, zal automatisch een positieve invloed hebben en bijgevolg zal er meer goedkoop voorgeschreven worden, wat uiteindelijk het budget ten goede komt. Anderzijds, artsen die, in vergelijking met hun collega's, te weinig goedkope producten voorschrijven — dat gebeurt ook — worden bestraft. Ik meen dat dit een betere redenering is en een betere stimulans dan een lineaire prijsdaling.

Ik ben ontgoocheld over dit ontwerp. Er is opnieuw enkel sprake van hier en daar een aantal procenten afromen. Bovendien wordt voor één van de partners en voor de volksgezondheid een en ander moeilijk gemaakt en van responsabilisering is er geen sprake. Eigenlijk wordt niemand hier beter van.

18.12 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le président, madame la ministre, chers collègues, en matière de soins de santé, deux dispositions me paraissent importantes.

Il y a tout d'abord la fixation de l'objectif budgétaire. Dorénavant, chaque acteur du secteur des soins de santé sait à quoi s'en tenir. Les conventions vont pouvoir s'activer et travailler, dès le mois de janvier, sur la base d'un objectif budgétaire connu, ce qui est important.

Cela dit, je voudrais ici dissiper certains malentendus. En effet, j'entends parfois dire que l'on allait diminuer les dépenses en soins de santé. Il ne s'agit évidemment pas de cela. Il s'agit plutôt de réaligner l'objectif budgétaire en tenant compte des dépenses réelles, par toute une série de mécanismes et d'ajustements. C'est ainsi que l'objectif budgétaire a été fixé à 25,6 milliards avec, bien entendu, des économies. Et vouloir réduire à rien 420 millions d'euros d'économie dont une partie est à charge des médecins – 130 millions d'euros, ce n'est pas négligeable –, une autre à charge du secteur pharmaceutique – 170 millions d'euros, c'est beaucoup puisque cela représente 40 % des économies – me semble pour le moins discutable. On ne peut donc pas considérer qu'il n'y a pas une volonté d'effort de chacun des partenaires de l'assurance maladie. Je signale d'ailleurs que c'est cette volonté qui a permis d'arriver à un accord médico-mutualiste, accord qui n'était pas gagné d'avance. Ce dernier est, en fait, devenu effectif depuis hier. Il était important pour sauver le système de concertation entre tous les acteurs des soins de santé.

J'attire ici l'attention sur le fait que le système de santé belge doit sa bonne réputation notamment au système de concertation médico-mutualiste qui a toujours permis de trouver des solutions sans rupture. Il a également permis de garantir une certaine sécurité pour le patient en termes de qualité des soins et de tarifs. Ce sont donc les caractéristiques de notre système de soins de santé qui sont préservées à l'occasion de l'accord de gouvernement et de l'accord médico-mutualiste. Il fallait, selon moi, le souligner. Des économies vont donc être faites au niveau des honoraires et du secteur pharmaceutique.

Madame la ministre, à ce stade, il me semble nécessaire de préciser une nouvelle fois un certain nombre d'éléments en établissant une comparaison avec d'autres secteurs.

Le réalignement de l'objectif budgétaire consistant à réaliser 420 millions d'économies implique que tous les acteurs acceptent la notion de responsabilité et de rigueur par rapport à leur positionnement et à leur action spécifique dans le secteur. J'ai été assez surpris de lire dans le bulletin de la Cour des comptes certaines critiques portant sur le système de bonus-malus des organismes assureurs. Or les mutualités ne doivent pas rester au balcon. C'est peut-être sujet à caution, mais je dis souvent qu'il y a environ le même nombre d'employés de mutuelles que de médecins généralistes. Non, excusez-moi, c'est le même budget pour les frais administratifs des mutuelles que pour la médecine générale – mais on comptabilise beaucoup moins d'employés de mutuelles que de médecins généralistes.

Je ne veux pas en tirer de conclusions hâtives, mais il m'apparaît que le système de bonus-malus qui est en vigueur pour inciter les organismes assureurs à gérer rigoureusement le budget de l'assurance maladie ne fonctionne pas comme il le devrait. C'est, en tout cas, ce que nous explique l'audit de suivi de la Cour des comptes. À cet égard, je demande une mise au point.

S'agissant du secteur hospitalier, nous n'allons pas échapper à une réforme. Il a été beaucoup question des suppléments d'honoraires. Tout le mécanisme de ristourne ou de retenue sur honoraires médicaux dans les hôpitaux doit être revu, en tenant compte des relations juridiques entre les gestionnaires d'hôpitaux et les médecins hospitaliers et en n'oubliant pas non plus la nécessité de réduire le nombre des lits hospitaliers – car nous sommes toujours au-dessus de la moyenne européenne. De même, il est indispensable d'assurer des collaborations inter-hospitalières efficaces et pertinentes.

Je terminerai en revenant sur l'essentiel. Je dis toujours que les médecins et tous ceux qui s'occupent de ce secteur doivent s'intéresser aux gens qui souffrent le plus. Je continue de penser que certains des malades les plus gravement atteints ne sont pas nécessairement ceux vers lesquels l'assurance maladie se concentre en priorité. Cela me paraît assez curieux. Je ne prendrai qu'un seul exemple, dont nous avons discuté récemment en commission de la Santé.

Pour les personnes atteintes de l'hépatite C, un nouveau médicament vient de sortir; il s'agit d'inhibiteurs de protéase, reconnus par l'Agence européenne. Ils sont remboursés en France, mais pas chez nous: ce n'est pas normal. Puisqu'ils ont fait la preuve d'une certaine efficacité, ils devraient bénéficier du remboursement.

Le malade ne doit pas être suspendu au bon vouloir de l'industrie pharmaceutique.

18.13 Laurette Onkelinx, ministre: Vous connaissez bien le système? À un moment, on demande aux autorités publiques de participer au prix du médicament par le biais du remboursement. Sans demande, cela pose problème. Or, dans ce cas, nous n'avons pas de dossier. Sinon, je ne sais comment faire.

18.14 Daniel Bacquelaine (MR): Cela fait partie des négociations à avoir avec l'industrie pharmaceutique. En Europe, quand un médicament est disponible et reconnu par l'Agence européenne du médicament, tout malade européen doit bénéficier de ce médicament.

18.15 Laurette Onkelinx, ministre: Il faudra alors songer à augmenter la norme de croissance des dépenses de soins de santé.

18.16 Daniel Bacquelaine (MR): Pas nécessairement. Je trouverais normal qu'en cas de rhume ou de grippe, le remboursement ne se calcule pas de la même façon qu'en cas de maladie grave. Tout cela est une question de priorité.

Dans notre système, le ticket modérateur pour n'importe quelle brouille vaut autant que pour une maladie grave. Il s'agit donc d'une question de priorité. Il conviendra de déterminer où sont les véritables priorités dans notre système.

Je maintiens que le maximum à facturer pour maladie chronique doit dépendre de la gravité de la pathologie et non de la situation financière du malade. Pour la situation financière du malade, il existe des aides spécifiques, comme le système Omnio, qui fonctionnent, et tant mieux. La gravité de la pathologie me semble un critère à prendre en considération, comme c'est le cas dans beaucoup de pays où les pathologies sont listées pour être traitées de façon particulière. Nous devrions évoluer vers ce système; nous reviendrons sur cette priorité.

Je prendrai un autre exemple: les examens complémentaires que l'on fait subir aux patients dans nos grands centres hospitaliers. On les refuse à certains patients alors qu'on sait qu'ils existent, qu'ils sont très peu invasifs et qu'ils ne font pas souffrir les gens; mais on les leur refuse parce qu'ils ne sont pas assez malades, que le stade de leur maladie n'est pas encore assez avancé.

Par contre, les gens qui sont à un stade très avancé et qui vont avoir de grandes difficultés à survivre, ceux-là, on leur autorise ce type d'examens complémentaires, alors qu'on aurait mieux fait de le leur permettre bien avant. Je pense au FibroScan, par exemple, pour les examens du foie; on exige d'avoir un foie très endommagé pour accepter que le patient bénéficie d'un examen complémentaire qui ne le fera pas souffrir.

Je trouve cela assez particulier. Alors que si on le faisait avant, le patient pourrait sans doute bénéficier plus tôt de traitements plus efficaces. Il faut que l'on s'interroge sur la priorité que l'on donne aux personnes qui souffrent le plus et aux personnes qui présentent les maladies les plus graves. Notre système n'est pas

toujours suffisamment spécifique à cet égard.

Le **président**: La parole est à M. Gilkinet.

18.17 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Il s'agit de la partie Soins de santé?

Le **président**: Il s'agit de la partie Affaires sociales, les articles 10 à 14. Vous vous êtes inscrit.

18.18 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): J'interviendrai sur la partie Emploi.

Le **président**: D'accord. C'est une bonne nouvelle! Il n'y a pas de problème, vous êtes inscrit sur tout!

18.19 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, madame la ministre, il y a un élément que je veux mettre en évidence car il est lié à un fait d'actualité, c'est l'objectif budgétaire global de l'assurance soins de santé. Tant mieux qu'un accord médico-mut soit intervenu hier! C'est extrêmement important d'abord et avant tout pour les patients; cela évite des déconventionnements massifs et un report sur la poche du patient au niveau des frais médicaux. Il faut en cela saluer la responsabilité des acteurs de la santé qui ont, *in fine*, conclu cet accord médico-mut.

Je voudrais en profiter pour nous projeter vers l'avenir dans ce cadre budgétaire global. Il me semble important de ne pas réfléchir au budget pour le simple plaisir d'y réfléchir, mais afin que ces économies aient un sens au niveau des avancées qualitatives pour les patients et ce, en lien avec les acteurs de la santé.

Je ne serai pas plus longue, monsieur le président.

18.20 Laurette Onkelinx, ministre: Je renverrai tous les acteurs qui doivent participer aux économies, les pharmacies, les firmes pharmaceutiques, les médecins et notamment les médecins spécialistes, vers la N-VA pour expliquer ce qu'est une économie.

Je voudrais aussi dire à M. Bacquelaire et à Mme Fonck que tout ne s'arrête évidemment pas avec ces quelques dispositions. Avec les notes de politique générale et surtout lors du grand oral, j'aurai l'occasion d'expliquer la vision qu'ensemble nous pouvons développer pour conserver un système de soins de santé finançable mais toujours de grande qualité.

18.21 Manu Beuselinck (N-VA): Als u spreekt over besparingen ...

18.22 Minister Laurette Onkelinx: Het gaat over de generieken.

Les mêmes questions ont été posées sur les génériques en commission et j'ai donné toutes les réponses détaillées. Vous les trouverez dans le rapport. Ce n'est certainement pas de votre faute. Vous étiez probablement présent dans d'autres commissions.

18.23 Manu Beuselinck (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik meende dat ik mijn amendementen mocht verdedigen, maar misschien vindt u van niet, dat weet ik niet. Dat is wel de reden waarom ik naar het spreekgestoelte kom.

Mevrouw de minister, u spreekt van besparingen. Mijn kritiek bestaat erin dat die besparingen altijd maar een paar procentjes hier en een paar procentjes daar zijn.

Ik zou bijvoorbeeld kunnen vragen – de heer Bacquelaire spreekt over prioriteiten – waarom we niet eens kijken naar de doelmatigheid van alles wat er gebeurt in Volksgezondheid. Zijn alle handelingen en alle behandelingen echt doelmatig? Daarmee bedoel ik, zijn ze efficiënt, en tegen welke prijs zijn ze efficiënt? Ik denk dat wij dat in de toekomst moeten nagaan.

Onze volksgezondheid is zeer toegankelijk en dat is erg goed. Laten we echter bekijken van waar we komen. In 1970 bedroegen de uitgaven in de gezondheidszorg 2 %. Nu bedragen die uitgaven meer dan 7 %. Op een bepaald moment zal er een limiet zijn. Ik zou niet graag hebben dat dit ten koste van de toegankelijkheid is.

Daarom stel ik voor dat we erover nadenken hoe we de gezondheidszorg efficiënter en doelmatiger kunnen maken. Als de begrotingsbesprekingen plaatsvinden en als de beleidsnota voorligt, dan ben ik graag bereid om daarover verder met u te spreken.

De **voorzitter**: Applaus op alle banken!

Monsieur Bacquellaine, vous souhaitez réagir? (*Non*)

Madame Fonck, vous souhaitez bien réagir? (*Non*)

Titre 7 - Emploi

Titel 7 - Werk

Mme de Coninck s'absente quelques minutes. Madame Demir, souhaitez-vous attendre la présence du ministre ou voulez-vous déjà commencer votre intervention?

18.24 Zuhal Demir (N-VA): Mijnheer de voorzitter, aangezien u zegt dat minister De Coninck maar een paar minuten weg is, stel ik voor om even te wachten.

De **voorzitter**: Ja, het is maar voor twee minuten, ik denk voor een interview op tv.

18.25 Zuhal Demir (N-VA): Dan wacht ik even.

De **voorzitter**: Wij vatten de bespreking aan van titel 7, "Werk". Het betreft de artikelen 78 tot en met 85. De bevoegde minister is mevrouw De Coninck. Er zijn vijf leden ingeschreven: mevrouw Demir, mevrouw Kitir, de heer Gilkinet, mevrouw Fonck en mevrouw Gerkens.

18.26 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, en matière d'emploi, s'il n'y a pas beaucoup de mesures, que ce soit en nombre d'articles ou au niveau des effets, certaines ne sont quand même pas banales, c'est le moins que l'on puisse dire.

Les défis sont grands en matière d'emploi et je voulais insister auprès de Mme la ministre, comme je l'ai fait en commission, sur la concertation sociale et les différentes rencontres avec les partenaires sociaux. Elle s'y est engagée et nous y reviendrons lors de la discussion de la note de politique générale qui contiendra, je l'espère, des mesures qui auront fait l'objet d'une concertation avec les partenaires sociaux.

18.27 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik wil kort even uitleggen waarover het gaat, zodat het duidelijk is voor iedereen. Het gaat hier over drie hoofdstukken.

Een eerste hoofdstuk zorgt ervoor dat voortaan 60 % van de nieuwe dienstenchequebanen voorbehouden blijft voor werklozen, voor leefloners en werklozen met een inschakelingsuitkering. Hiervan kan wel afgeweken worden als een werkloosheidsbureau een afwijking toestaat op basis van de werkloosheidsgraad en het werkgelegenheidsgebied. Deze maatregel is een positieve maatregel, want hij zorgt er uiteindelijk voor dat de meest kwetsbare groep gemakkelijker aan werk zal geraken.

Een tweede hoofdstuk creëert een financiële responsabilisering voor de werkgevers indien er overbenutting is en tijdelijke werkloosheid. De Koning zal de nodige maatregelen nemen om deze responsabilisering uit te werken, natuurlijk samen met de sociale partners. Momenteel is er reeds een gelijkwaardige maatregel in de bouwsector. Op die manier vermijden wij dat er overmatig gebruik is van de economische werkloosheid.

Het derde hoofdstuk gaat over de werkloosheid met bedrijfstoeslag. Wij schaffen het halftijds brugpensioen af vanaf 1 januari 2012. Deze maatregel wordt afgeschaft omdat daarvan eigenlijk niet heel veel gebruik gemaakt wordt. Vandaag zitten ongeveer 700 mensen in dit systeem. Alle mensen die in dit systeem zitten, blijven in dit systeem en blijven hun rechten behouden.

De tweede reden waarom dit afgeschaft wordt, is omdat het administratief een hele rompslomp is om in dit systeem te geraken. Gaandeweg zijn er andere alternatieven gekomen die het halftijds brugpensioen vervangen, bijvoorbeeld de landingsbanen.

Het laatste deel gaat over het feit dat wij voortaan niet meer de naam brugpensioen gebruiken maar

werkloosheid met een bedrijfstoeslag. Dit sluit meer aan bij de realiteit en zal er voor een stuk voor zorgen dat de verwarring tussen het vervroegd pensioen en het brugpensioen voortaan weggewerkt zal worden.

Le **président**: Madame Demir, souhaitez-vous commencer votre intervention?

18.28 Zuhal Demir (N-VA): Mijnheer de voorzitter, het heeft geen enkele zin dat ik mijn tussenkomst doe als de minister van Werk hier niet is.

Le **président**: Nous attendons donc l'arrivée de la ministre de l'Emploi.

Je suspends la séance pendant cinq minutes.

La séance est suspendue.
De vergadering is geschorst.

*La séance est suspendue à 19.37 heures.
De vergadering wordt geschorst om 19.37 uur.*

*Elle est reprise à 19.39 heures.
Ze wordt hervat om 19.39 uur.*

La séance est reprise.
De vergadering is hervat.

La parole est à Mme Demir.

18.29 Zuhal Demir (N-VA): Ik zit hier iets langer dan mevrouw De Coninck. Mevrouw de minister, het is misschien de gewoonte in Antwerpen om tijdens de gemeenteraden of tijdens het schepencollege interviews te geven. In principe is zulks hier echter niet de gewoonte. Daarom heb ik ook even gewacht op uw terugkomst. Mijn boodschap is immers voor u bedoeld.

Mevrouw De Coninck, u bent vorige week met een aantal amendementen naar de commissie gekomen. Ik moet bekennen dat ik enigszins verbaasd was. U kent immers ook de ziekte van onze arbeidsmarkt. Ik had eigenlijk verwacht dat u met een aantal belangrijke maatregelen naar de commissie zou komen.

Onze arbeidsmarkt – u hoeft niet de slimste van de klas te zijn om dit te weten – is immers ziek. U ziet dat gewoon.

Het eerste probleem heeft te maken met wie er geen job op de arbeidsmarkt vindt. Dat zijn de laaggeschoolden, de oudere werknemers en de allochtonen. Een tweede probleem zijn de hoge loonkosten. Een derde probleem is een gebrek aan mobiliteit op onze arbeidsmarkt.

Hoe zullen wij de arbeidsmarkt genezen? Ter zake zijn er twee mogelijkheden. Ofwel past u homeopathie toe, ofwel geeft u de arbeidsmarkt een intensieve zuurstofkuur.

Ik zou voor het laatste opteren. Er zijn immers grote dossiers, die moeten worden opgelost, zoals het eenheidsstatuut, dat al jaren op de agenda van de sociale partners staat. De sociale partners slagen er jammer genoeg maar niet in tot een oplossing te komen. Het Grondwettelijk Hof heeft in 2010 in zijn arrest geoordeeld dat er tegen 2013 een oplossing moet komen. Ik lees in het regeerakkoord echter dat de huidige regering van plan is nogmaals een advies aan de sociale partners te vragen.

Wat is er in het wetsontwerp houdende diverse bepalingen opgenomen? Ik zal mij op twee items toespitsen.

Het eerste item is de afschaffing van het halftijdse brugpensioen. Ongeveer 650 werknemers zitten in dat systeem. U wil het systeem afschaffen, wat niet slecht is. U wil echter een probleem oplossen, dat geen probleem is. Niemand gebruikt het systeem immers.

Een tweede artikel in de tekst gaat over de naamsverandering van het brugpensioen.

Voor het brugpensioen was het Canada Dryregeling, maar dat mocht niet meer. Nu mogen we het niet meer brugpensioen noemen. Voortaan noemen we het werkloosheid met een bedrijfstoeslag.

Het Generatiepact werd in 2005 door Guy Verhofstadt en zijn liberalen ingevoerd. De bedoeling was om werknemers langer aan het werk te zetten. De wet op het Generatiepact voorziet ook heel expliciet in een evaluatie van het Generatiepact. Jammer dat uw voorgangster, minister Milquet, hier niet is. Zij heeft in de commissie voor de Sociale Zaken altijd beloofd dat er tegen 1 oktober 2011 een evaluatie van het Generatiepact zou komen. Ik heb geen evaluatie gezien.

18.30 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Dat moesten de vakbonden doen!

18.31 Zuhal Demir (N-VA): Mevrouw Rutten, als de sociale partners niet tot een evaluatie komen, dan vind ik dat de minister van Werk, mevrouw De Coninck, haar verantwoordelijkheid moet nemen. Zij moet eerst een evaluatie maken. De cijfers zijn er en ze zijn duidelijk. Er zijn meer bruggepensioneerden na het Generatiepact dan voordien. Men moet de cijfers evalueren en vervolgens maatregelen nemen.

18.32 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mevrouw Demir, ik kan er geen touw meer aan vastknopen. U wil een evaluatie van het Generatiepact. Er zijn heel veel vakorganisaties, die dat vandaag vragen. Ik neem akte van het feit dat de N-VA zich achter het standpunt van de vakbonden schaart.

U zegt dat er maatregelen moeten komen. Laat dat nu exact zijn wat er voorligt; laat dit nu exact zijn wat de minister doet, wat de regering doet: ze neemt maatregelen.

U maakt van twee dingen een. Ofwel gaat u de straat op, staat u aan de poorten en voert u actie, omdat u een evaluatie wil van het Generatiepact, ofwel geeft u toe dat de regering maatregelen neemt en dat u het over de inhoud ervan wil hebben.

18.33 Zuhal Demir (N-VA): Mevrouw Rutten, wie wou een evaluatie van het Generatiepact? Wie heeft de evaluatie van het Generatiepact in de wet van 2005 ingeschreven? Ik niet. De toenmalige eerste minister Guy Verhofstadt en zijn ploeg hebben dat gedaan.

Zij hebben het Generatiepact uitgevonden en hebben erin voorzien dat er een evaluatie zou komen. Er is nu geen evaluatie. Ik heb voorgesteld dat het Parlement die evaluatie eventueel zou maken. Er moet immers een evaluatie komen. Als het Parlement die evaluatie niet mag maken, moet de minister eerst een evaluatie maken om dan maatregelen te nemen.

Ik stel vast dat men wel in de marge de leeftijd voor het individueel brugpensioen een klein beetje zal optrekken. Hetzelfde gebeurt ook voor de loopbaanvoorwaarden: een klein beetje in 2013 en dan pas in 2016 nog eens. Wij hebben dan intussen al een andere regering.

Men zal het systeem van brugpensioen lichtjes aanpassen, maar het systeem blijft bestaan, en dat is de essentie, mevrouw Rutten. Juist of niet?

18.34 Gwendolyn Rutten (Open Vld): U gaat wel heel licht over die naamsverandering. Ik hoor u ook geen alternatief formuleren.

Die naamsverandering duidt erop wat we in essentie met die personen willen aanvangen. U hebt er blijkbaar moeite mee dat de regering sneller gaat dan de evaluatie en nieuwe maatregelen indient. Als wij de maatregelen echter bekijken, zien wij dat die in essentie erop neerkomen dat we een en ander terugbrengen tot wat het moet zijn, namelijk het beschikbaar houden van werkzoekenden voor de arbeidsmarkt.

U doet dat lacherig af als een naamsverandering. Voor mij is dat essentieel de filosofie van wat de tekst wil zeggen en misschien moeten wij het daarover eens hebben.

18.35 Zuhal Demir (N-VA): Mevrouw Rutten, de beschikbaarheid van de oudere werknemers geldt pas vanaf 2016 voor een leeftijd van vijfenvijftig jaar, terwijl u weet dat de Vlaamse minister van Werk dat nu al doet. Oudere werknemers tot achtenvijftig jaar moeten zich inderdaad aanmelden bij de VDAB en de federale regering slaagt er nog niet eens in om te doen wat men op Vlaams niveau heeft gedaan.

Mevrouw Rutten, u kunt het gewoon niet goedpraten. Wat had u moeten doen? U had niet de leeftijd mogen optrekken. Voor herstructurering bijvoorbeeld is het nog steeds mogelijk op de leeftijd van tweeënvijftig, net als voor collectief ontslag.

Wat had u moeten doen? U had het systeem moeten laten uitdoven. Ik ben vorig jaar naar de Carrefour geweest, waar een man van achteenvijftig jaar zei dat hij niet op brugpensioen wou, maar dat hij wel moest, omdat het systeem bestaat.

Wat moet men doen? Men moet denken over een nieuw loopbaanmodel. Men moet maatregelen nemen om de oudere werknemers te activeren.

(...): (...)

Le **président**: Madame, je vous interromps tout de suite. Si vous intervenez sans demander la parole, personne ne comprend ce que vous dites et cela ne sert à rien. Si vous voulez intervenir, faites-moi signe et je vous donnerai la parole.

18.36 Zuhail Demir (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, voor mij is het duidelijk dat het systeem blijft bestaan. Zoals ik daarstraks reeds heb aangehaald, zal de leeftijd in de periode 2013-2016 wel lichtjes opgetrokken worden. Er komt ook een naamsverandering. Mijn vraag luidt echter wat er fundamenteel verandert.

Het brugpensioen is nu namelijk al een werkloosheid met een bedrijfstoeslag. Immers, wie aan de leeftijd en aan de loopbaanvoorwaarden voldoet en door zijn werkgever wordt ontslagen, komt door dat ontslag in de werkloosheid, bij de RVA. Daarbovenop krijgt men een toeslag van het bedrijf. Ik begrijp dus niet wat er fundamenteel zal veranderen. Het systeem blijft bestaan.

Wat we moeten doen, is het product bekijken. Het product is het brugpensioen. Is dat een goed product, ja of nee? Als we de cijfers bekijken die de Hoge Raad heeft verzameld naar aanleiding van de evaluatie die er moest komen, dan is het volgens mij duidelijk dat dit product niet het juiste...

18.37 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mevrouw Demir, het gaat hier over mensen! Het gaat hier niet over een product dat u in uw winkelwagen kunt plaatsen. Het gaat over mensen.

Mevrouw Demir, wat is uw alternatief? Aan de ene kant zegt u dat de vakbonden gelijk hebben want er is geen evaluatie gebeurd van het Generatiepact. Aan de andere kant zegt u dat het met mij erbij allemaal nog veel erger zou zijn geweest, en u herleidt mensen tot een product. Van twee dingen één, alstublieft.

18.38 Zuhail Demir (N-VA): Mevrouw Rutten, ik vind het brugpensioensysteem een asociaal product. Ik vind het de taak van de overheid om die oudere werknemers te activeren en om hen te helpen werk te zoeken. (Applaus)

Dat kan men echter niet zomaar. Wat is het grootste probleem als een oudere werknemer zich gaat aanbieden? De hoge loonkosten. Een werkgever denkt twee keer na. Hij zit met gigantische kosten als hij die werknemer moet ontslaan. U kent ons ontslagrecht ook, dat is heel rigide.

Die zaken moeten structureel hervormd worden. Het probleem moet opgelost worden. Het probleem, dat is het eenheidsstatuut, dat is het ontslagrecht, dat zijn de loonkosten.

Mevrouw Rutten, u legt mij woorden in de mond over de vakbonden, maar ik had het over de sociale partners die niet tot een evaluatie zijn gekomen. Ik heb altijd voorgesteld om die evaluatie hier in het Parlement te laten doorgaan, maar blijkbaar was ik de enige die dat vroeg. Ik weet niet waarom, maar niemand wilde een evaluatie van het Generatiepact.

Wat doet men dus? In plaats van uit te maken of het systeem van brugpensioen goed is of niet – ik mag het al geen product meer noemen – gaat men het gewoon een nieuw etiket geven. Daar komt het op neer want, mevrouw Rutten, het systeem van brugpensioen blijft bestaan. Ik zal u één ding zeggen: wij zijn een van de weinige landen in heel Europa waar dit bestaat. Spanje heeft deze week het systeem van brugpensioen afgeschaft. België is dus een van de weinige landen in Europa dat dit heeft. Als u de aanbevelingen leest van de OESO of van de Europese Commissie, is het grootste probleem dat altijd terugkomt in die rapporten

het probleem van de oudere werknemers. Mevrouw Rutten, mevrouw de minister, u weet ook dat u het probleem niet oplost door het brugpensioen te behouden. U moet structureel iets doen aan de mobiliteit op de arbeidsmarkt, de instroom die beperkt is, de loonkosten, het ontslagrecht dat veel te rigide is. Dat had moeten gebeuren, maar spijtig genoeg is het niet gebeurd.

Mevrouw de minister, tot slot, u heeft zelf gezegd dat al wie oren en poten heeft, moet werken. Dat is een uitspraak van minister De Coninck. Ik hoop, mevrouw de minister, dat u voor onze oudere werknemers die het echt niet verdienen om in de werkloosheid te blijven zitten, structureel iets zult doen om die mensen uit de werkloosheid te halen en aan het werk te zetten.

Wij hebben ten slotte in de commissie voor de Sociale Zaken de discussie gehad over langer werken, iets wat ik alleen maar kan toejuichen. We moeten ook: Europa zegt dat ook. Maar een hele grote uitzondering is hier het brugpensioen.

18.39 Gwendolyn Rutten (Open Vld): U mag van mij nog even blijven staan. Voor praatkracht krijgt u misschien een 10, maar voor daadkracht een dikke 0. Er moeten maatregelen worden genomen. Ik hoor van u geen enkel alternatief. Akkoord dat er structureel dingen moeten gebeuren: wel, die gebeuren hier. In deze regering, stap voor stap pakken we dit aan en zetten we mensen opnieuw aan het werk.

U zegt dat er maatregelen moeten worden genomen om te vermijden dat oudere werknemers afgedankt worden. Akkoord, maar dat doet deze regering. De leeftijdspiramide zal moeten worden gerespecteerd wanneer men overgaat tot ontslag. Dat is één van de elementen die ingeschreven staan in het regeerakkoord. Het is heel concreet. Ik hoor u echter geen enkel concreet voorstel doen om het anders aan te pakken. Voor praatkracht krijgt u misschien een 10, maar voor daadkracht een dikke 0.

18.40 Zuhal Demir (N-VA): Mevrouw Rutten, ik vrees dat u niet goed luistert. Ik heb daarnet toch gezegd wat de oplossingen zijn?

18.41 Gwendolyn Rutten (Open Vld): (...)

18.42 Zuhal Demir (N-VA): Die zullen er komen. Het eenheidsstatuut, uw ontslagrecht, uw gigantische loonkosten...

Wat de leeftijdspiramide betreft, waarnaar u verwijst, ben ik van mening dat het een lege doos wordt. Ik zal u zeggen waarom. De leeftijdspiramide heeft tot doel dat bij een herstructurering de werkgever de werknemers in categorieën moet opdelen, waarbij hij niet alle oudere werknemers mag ontslaan. De sanctie waarin men nu voorziet, is echter veel te licht.

U ziet toch wat er gaat gebeuren? Ik zou het als werkgever ook doen. Ik zou de som maken en ik zou zien dat het goedkoper is de extra sociale bijdrage te betalen die u als sanctie vraagt. Met alle gevolgen van dien. De leeftijdspiramide is maar windowdressing, u pakt het probleem niet structureel aan, mevrouw Rutten.

Het loopbaanmodel, het eenheidsstatuut, het ontslagrecht, dat zijn de oplossingen voor het probleem!

18.43 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, madame la ministre, avant de refaire le débat de façon un peu plus étendue dans le cadre des notes de politique générale dans ce parlement, je voulais faire le point avec vous sur quelques enjeux en matière d'emploi qui sont en lien avec ce projet de loi portant des dispositions diverses et, surtout, avec les amendements que la majorité nous a apportés de façon un peu étonnante. C'est un peu la même technique que celle qui a été utilisée dans le secteur des pensions mais dans une proportion moindre. Il faut bien l'avouer.

Avant de passer en revue quatre points précis, je voudrais vraiment vous encourager à ne pas suivre la méthode utilisée en matière de pensions par le gouvernement et le ministre Van Quickenborne. Il me semble qu'une réforme, dans ce pays, ne peut fonctionner que si elle s'appuie sur un dialogue social de qualité et respectueux, ce qui ne veut pas dire qu'en définitive, ce n'est pas le politique qui décide. Cependant, si les partenaires ne se sentent pas respectés, on obtient des mouvements d'humeur comme ceux que l'on vit aujourd'hui.

En matière d'emploi, les incompréhensions sont moindres que celles qui existent en matière de pensions

mais je crois percevoir, dans votre manière d'envisager les dossiers, une certaine volonté d'avancer, en oubliant peut-être cette dimension de concertation. Cela apparaissait dans les amendements déposés en commission des Affaires sociales et par rapport auxquels vous n'aviez d'autres réponses que de me dire que cela figure dans l'accord de gouvernement. Ce n'est pas suffisant!

Cet accord de gouvernement, tout ce parlement ne l'a pas signé et il ne faut pas croire que la société tout entière et les acteurs sociaux y sont liés. Il faut leur expliquer le sens et, éventuellement, pouvoir amender les dispositions qui sont prises.

Si je peux me permettre de vous faire quelques suggestions, je vous invite à être attentive aux décisions qui sont prises dans ce gouvernement. On ne peut pas avoir de politique de l'Emploi sans avoir une politique fiscale et des politiques d'investissement qui soutiennent l'emploi.

Je prendrai deux exemples au hasard, mais qui nous sont chers.

Le premier, j'y reviendrai à propos des dispositions en matière de finances, a trait à la suppression abrupte des aides fiscales à l'isolation des maisons. Tout cela est coûteux en termes d'emploi. Il s'agissait d'une mesure qui soutenait l'activité dans des secteurs de pointe peu délocalisables, secteurs qui commençaient à s'organiser pour répondre aux attentes des citoyens. J'espère qu'ils continueront à se développer. Ils le feront avec moins de soutien public. En effet, si les aides régionales continuent d'exister, voire d'augmenter, les aides fédérales, elles, disparaissent.

Un autre exemple est celui de l'importance de conditionner toute aide publique, notamment en matière fiscale - je pense aux intérêts notionnels -, à la création effective d'emplois en établissant un contrat clair avec le monde de l'entreprise, en arguant que la Belgique est un pays où il fait bon investir, où il y a de la main-d'œuvre de qualité, où règne - j'espère ne pas devoir utiliser l'imparfait - une certaine paix sociale, où les entreprises peuvent bénéficier d'aides. Mais il y a une contrepartie à ces aides: prendre des engagements clairs en matière d'emploi.

Plus de cinq milliards ont été accordés aux entreprises en matière d'aide fiscale, via les intérêts notionnels, sans conditionnalité aucune en matière d'emploi. Il en résulte qu'une entreprise comme ArcelorMittal, notamment à Liège mais dans d'autres régions, a réalisé des bénéfices importants grâce à cette mesure d'intérêts notionnels et se permet de s'en aller, les promesses non tenues et laissant un désert social derrière elle.

Madame la ministre de l'Emploi, comme je l'ai fait en commission des Affaires sociales, je vous souhaite le meilleur travail possible. Néanmoins, j'ai deux recommandations à vous faire: soyez vigilante eu égard à la concertation sociale, même si c'est vous qui déciderez avec le gouvernement et observez mieux ce que font vos collègues en matière de fiscalité. C'est ce qui a manqué au cours des dernières années.

J'en viens au cœur du texte qui nous est soumis aujourd'hui. Le premier amendement examiné en commission, via un texte déposé par nos collègues de la majorité qui, pas plus que ceux qui règlent la réforme des pensions, n'avait été soumis au Conseil d'État, consiste en une habilitation accordée au Conseil des ministres "pour fixer des conditions et modalités par rapport à l'obligation de l'engagement des chômeurs complets indemnisés, des bénéficiaires de l'allocation d'insertion et des bénéficiaires du revenu d'intégration dans le cadre du régime des titres-services."

C'est une habilitation assez large et je ne sais pas exactement ce que vous allez en faire.

Effectivement, je pense qu'on doit être attentif, sur le marché de l'emploi, aux personnes les plus éloignées de l'emploi et les aider à en retrouver, par exemple dans le cadre du système des titres-services, dont on ne doit pas oublier qu'il coûte très cher en termes de budget. Je pense qu'on doit le faire dans une perspective de qualité d'emploi, qui n'existe pas partout aujourd'hui dans le cadre du régime des titres-services. C'est ce qu'indiquent très clairement les différentes études qui sont réalisées régulièrement pour évaluer le dispositif des titres-services, que ce soit celles d'Idea Consult ou du SPF Emploi.

La qualité de l'emploi est très variable d'une entreprise à l'autre. On n'offre pas toujours, même quand c'est possible, des contrats à temps plein aux travailleurs, qui sont le plus souvent des travailleuses. Il y a une grande rotation des travailleurs dans certaines entreprises, parce que, via les aides de types SINE et Activa, l'engagement est plus intéressant en début de carrière et génère même un bénéfice, parfois important, pour

l'entreprise. Par contre, celles qui veulent travailler dans la durée et offrir un contrat à durée indéterminée, avec des barèmes liés à des commissions paritaires de qualité, sont pénalisées. Elles se retrouvent aujourd'hui dans une situation d'incapacité de prise en charge des salaires et des cotisations sociales des travailleurs, parce que le système n'a pas été pensé à ce stade dans la durée.

Je vous invite, au-delà des dispositions et des habilitations que la majorité va vous donner, à réfléchir et à agir pour la qualité de l'emploi dans le secteur des titres-services pour des barèmes suffisants, pour un financement suffisant et amélioré pour les entreprises qui jouent correctement le jeu, qui offrent des formations à leurs travailleurs, qui attribuent des salaires décents à ces travailleurs. On les trouve principalement dans le secteur public, les CPAS, les ALE, et dans le secteur non marchand, notamment dans l'insertion sociale. Par contre, on identifie assez clairement, cela transparaît dans toutes les études, que, dans le secteur privé, certains abusent du système pour générer des bénéfices indus qui ne sont pas utilisés pour de la création d'emplois.

Madame la ministre, vous avez en matière de titres-services un défi à relever: améliorer la qualité de l'emploi. J'attends d'autres dispositions que celles qui figurent dans votre texte. Nous avons déposé une proposition de résolution à ce sujet.

J'en viens au deuxième élément au sujet duquel je souhaite réagir. Il s'agit de la logique qui consiste à faire porter la responsabilité du non-emploi sur les travailleurs eux-mêmes.

Effectivement, pour travailler, il faut le vouloir. Mais le vouloir ne suffit pas. C'est une condition nécessaire, mais pas suffisante. Pourquoi? Parce que, aujourd'hui, il n'y a pas suffisamment d'emplois au regard du nombre de personnes sur le marché du travail.

Certes, certaines niches d'emplois ne trouvent pas preneurs. C'est dommage! Des réponses doivent être trouvées au niveau de la formation et de l'encouragement mais des questions salariales peuvent parfois aussi expliquer ce phénomène de pénurie de main-d'œuvre.

Mais quand il est question de l'emploi des jeunes et des aînés, il ne suffit pas de les contraindre à rechercher un emploi, il faut également faire en sorte que de l'emploi soit disponible. La responsabilité du non-emploi doit davantage être portée par les entreprises elles-mêmes que par les travailleurs, même si ceux-ci doivent être accompagnés et formés.

À ce sujet, madame le ministre, nous avons déposé deux amendements que j'ai déjà défendus en commission des Affaires sociales. L'un vise le principe de l'instauration d'une cotisation de responsabilisation pour les employeurs qui licencient des travailleurs âgés de plus de 52 ans. En effet, c'est beau d'obliger, à l'occasion de la réforme des pensions, les travailleurs à travailler plus longtemps; mais s'ils sont licenciés ou si personne ne veut les engager, comment faire pour les mettre au travail?

Il faut donc que les entreprises qui envisagent de licencier un travailleur âgé réfléchissent à deux fois, et si elles décident quand même de le faire, il faut leur demander de payer une cotisation de responsabilisation au profit des caisses de la sécurité sociale, ce afin d'assumer avec ceux qui cotisent la charge du licenciement et du non-emploi des travailleurs âgés.

Madame la ministre, vous avez instauré une cotisation de responsabilisation pour cause économique. Il serait, selon nous, plus pertinent de se pencher sur les conditions effectives du chômage économique. Nous estimons que les entreprises peuvent y accéder trop facilement, notamment parce que l'année de référence reste l'année 2008 qui est une année particulière d'un point de vue économique. En effet, il s'agit de l'année qui a connu la première crise financière. Il nous semble donc que l'on pourrait se doter de critères plus fins en la matière. De tels critères sont repris dans une proposition de loi que nous avons déposée. Ils font aujourd'hui l'objet d'un amendement que nous avons déposé.

Je vous invite, madame la ministre, à envisager cette dimension de responsabilisation des employeurs. Aujourd'hui, il est trop facile de licencier. Il faut trouver des "désincitants" au licenciement, au-delà de toutes les mesures positives – je ne parle pas de la contrainte – prises notamment en matière d'accompagnement des travailleurs.

Le troisième élément que je voudrais souligner à l'occasion de la discussion de cette loi portant des dispositions diverses, c'est votre amendement qui vise à supprimer les possibilités de prépension à mi-

temps, qui s'ajoute à des mesures en matière de crédit-temps. On rend plus difficile, moins avantageux, l'accès au crédit-temps.

Je vous invite à réfléchir à une meilleure combinaison entre le temps de travail et le temps de vie privée. Vous devez être attentive, dans le cadre de ces formules, à la pénibilité de certaines fonctions qui justifie entièrement le fait que certains travailleurs lèvent le pied en fin de carrière. Je pense aux enseignants face à des classes maternelles, je pense aux travailleurs manuels qui doivent travailler à l'extérieur. Je constate que ce gouvernement est en train de supprimer ces possibilités souples de lever le pied progressivement mais également, par exemple dans le cadre du plan Tandem qui existe dans le secteur de l'aide à la jeunesse, de jouer un rôle de tutorat positif à l'égard de jeunes travailleurs. Ce gouvernement oublie que quand un travailleur décide d'abandonner une part de son temps de travail, il est remplacé par un autre travailleur. C'est du partage du temps de travail volontaire, ce qui diminue le taux de chômage et qui active – une des notions auxquelles vous êtes particulièrement attachés – certains travailleurs plutôt jeunes qui sont amenés à prendre un remplacement d'un cinquième-temps, puis d'un mi-temps, puis de deux mi-temps ou de plusieurs cinquième-temps.

Ce sont des formules intelligentes qui permettent de partager le travail disponible entre plus de travailleurs. Je pense que c'est un calcul à court terme de pénaliser ceux qui recourent à ce genre de formules de manière unilatérale, sans prendre en compte la pénibilité effective des carrières ni la possibilité de création d'emplois en remplacement des périodes non prestées.

En cherchant des économies, ce gouvernement génère des problèmes et des coûts supplémentaires. Ce sont deux exemples évidents. J'ai cité les aides fiscales à l'isolation, qui ont un effet positif sur l'économie, sur l'emploi et sur l'environnement et je cite ici ces manières de partager le temps de travail. Il me semble que vous prenez une fausse piste, que vous faites de fausses économies en coupant dans ces budgets de façon unilatérale.

Enfin, dès lors que la majorité se permet de faire preuve de créativité au mépris du Règlement de la Chambre, j'ai déposé en commission un amendement qui visait à revenir sur une mauvaise décision du gouvernement précédent. Le collègue Hans Bonte, que je regrette de ne pas voir en séance, mais également d'autres députés s'en sont également plaints. C'est le principe du prélèvement unilatéral des réserves des Agences locales pour l'Emploi. Il me semble que cette mesure est inappropriée.

Certes, si une ALE dispose de réserves énormes et n'en fait rien ou si elle investit dans l'immobilier au lieu de le faire dans la création d'emplois, vos services d'inspection doivent jouer leur rôle et identifier les problèmes, mettre la pression et - le cas échéant -, de façon chirurgicale, reprendre ces réserves pour les affecter à d'autres politiques d'emploi. Mais, si le financement actuel des titres-services est avantageux en début de carrière, il devient insuffisant lorsque le travailleur conserve cet emploi. Donc, il faut des réserves pour pouvoir assumer cette augmentation salariale qui est liée à l'ancienneté. Ce sont des réserves sociales qui méritent d'être préservées. Vous visez également ces ALE qui ont mis l'argent de côté à cet effet. Cela me semble être une faute.

Voici un autre exemple de réserves justifiées. Ce sont celles qui sont nécessaires pour dynamiser des activités économiques favorables à l'emploi. Je pense à des ALE qui investissent dans le secteur du repassage dans le cadre des titres-services. Les réserves financent un bâtiment et un équipement et permettent ainsi l'accès à l'emploi.

Dans ce cas-ci, de manière indifférenciée, quel que soit le projet lié à cette réserve, la ministre Milquet a décidé, pour des raisons budgétaires, d'y prélever, mais avec possibilité pour les entreprises concernées de contester, mais a posteriori; elles doivent préalablement verser l'argent au SPF Emploi avant de contester éventuellement.

Tout cela avant le 31 décembre! Pourtant, certaines se sont engagées dans des travaux d'investissement très lourds et sont liées à des crédits qu'elles ne pourront pas rembourser parce qu'elles auront dû vous verser de l'argent qu'elles essaieront de récupérer via une négociation. Il s'agit d'un véritable renversement de la charge de la preuve!

Autant sur les pensions, nous arriverons à mobiliser une majorité dans ce parlement pour soutenir des décisions à rendre effectives au 31 décembre 2011, sans en avoir parfois mesuré toutes les conséquences sur les travailleurs, autant je ne comprends pas qu'ici, vu le nombre de fois que votre collègue Hans Bonte

est monté à cette tribune taper du poing sur la table, pourquoi une des premières mesures prises ne soit pas de revoir cette décision unilatérale injuste.

Madame la ministre de l'Emploi, c'est une première intervention, mais je ne doute pas que nous débattons de façon plus approfondie dans le cadre de votre note de politique générale.

Je vous laisse le temps et la capacité de découvrir cette fonction et cette enceinte. Néanmoins, par cette intervention, j'ai essayé de façon constructive de vous fournir quelques pistes de travail utiles et nécessaires.

18.44 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, je souhaite insister sur la dimension du genre - lecture homme-femme -, des dispositions qui nous sont proposées à travers le projet de loi portant des dispositions diverses. Je ferai le même genre d'intervention, avec quelques éléments différents, lorsque nous aborderons la thématique des pensions, parce que tout est lié.

La manière dont on va permettre aux travailleurs et aux travailleuses d'organiser leur carrière et donc les années qui vont leur permettre d'avoir droit à une pension complète ou non, va avoir une influence sur les revenus de la pension. Je ne peux donc pas accepter qu'on dise qu'on va prendre des mesures dans une des dimensions sans automatiquement essayer d'en imaginer les conséquences sur ce que sera la pension de ces femmes. Et je trouve particulièrement choquant que, dans les mesures qui sont proposées via les dispositions diverses, il y en ait qui visent spécifiquement les travailleuses.

Quand on touche aux possibilités d'interrompre sa carrière, on sait que ce sont les femmes qui y recourent, qu'il s'agisse d'une pause ou d'un crédit-temps. Pourquoi le font-elles? Elles ne le font pas seulement parce qu'elles veulent se former ou acquérir de nouvelles compétences; elles le font parce qu'il y a des enfants dont il faut s'occuper et que les équipements collectifs sont insuffisants; elles le font parce que la répartition des tâches entre les hommes et les femmes n'est pas encore, malheureusement, égalitaire dans notre société; elles le font parce qu'il y a des vieux parents dont il faut aussi s'occuper en plus des enfants et petits-enfants.

Nous agissons donc sur une étape de la vie et un des aspects de la vie de ces femmes sans vérifier si, autour de leur temps de travail, existent tous les dispositifs leur permettant d'avoir un travail qui leur donne accès à des droits complets.

Dans notre société, le temps partiel se développe de plus en plus. C'est dans les années 1980 que l'on a développé ce concept et incité les travailleurs à accepter du temps partiel. En 1983, 20 % de femmes et 2 % d'hommes travaillaient à temps partiel. Aujourd'hui, 43 % des femmes travaillent à temps partiel contre 8 % pour les hommes.

Sur ce million de travailleurs à temps partiel, seuls 52 606 ont une assimilation temps plein pour leur pension. Par conséquent, si l'on ne tient pas compte de cette dimension, les mesures d'emploi relatives à la carrière auront de nouveau une influence négative sur la pension de ces travailleurs et, surtout, de ces travailleuses.

Je voulais attirer votre attention, madame la ministre, sur la nécessité d'avoir vraiment une lecture de toutes les politiques pratiquées en matière d'emploi, ce qui n'a pas été fait pour ce projet de loi portant des dispositions diverses. J'espère que, dans les mois à venir, la préoccupation sera réelle en la matière, sous peine de créer de la pauvreté, pauvreté des travailleurs et des futurs pensionnés qui, pourtant, ont accepté en 1997 de porter l'âge de leur retraite à 65 ans plutôt qu'à 60 ans. Par ce biais, ils ont accepté que des dizaines de milliards soient épargnés sur leur dos sans compensation aucune de considération en qualité de travailleuse.

Il m'importait de vous le signifier maintenant. Il sera important d'établir le même lien avec le ministre des Pensions.

Le **président**: Madame la ministre, je vous donne la parole, étant entendu qu'il y aura aussi des discussions sur la note de politique générale au sein des commissions.

18.45 Minister **Monica De Coninck**: Mijnheer de voorzitter, ik zal proberen kort te antwoorden.

Men kan hier natuurlijk een discussie beginnen over ons arbeidsmarktbeleid in zijn totaliteit. Er zijn daarover

een aantal vragen gesteld. Ik ben ervan overtuigd dat wij in de toekomst twee pistes moeten volgen. Ten eerste, er is een regeerakkoord en wat daarin gestipuleerd staat, moet ook worden uitgevoerd. Men heeft er lang genoeg over onderhandeld. Ten tweede, wij moeten kijken naar die arbeidsmarkt en naar de maatregelen die wij eventueel kunnen nemen om onze doelstelling, namelijk meer mensen aan het werk krijgen en hen langer laten werken, te kunnen realiseren. Ik heb daarover al met de sociale partners overlegd.

U mag van mij niet verwachten dat ik hier nu al allerlei instrumenten toelicht om die doelstelling te bereiken, als men tegelijkertijd van mij vraagt om ook met de sociale partners te overleggen en goed doorsproken voorstellen op tafel te leggen. Ik kan u echter verzekeren dat wij dit zullen doen. Ik kan u ook zeggen dat ik met iedereen wil praten en dat ik best wel creatief wil zijn. Ik wil inderdaad een transparantere, effectievere arbeidsmarkt organiseren, maar als de sociale partners – ik bedoel daar iedereen mee voor alle duidelijkheid – niet creatief willen meedenken, dan zullen wij als regering en ik als minister onze verantwoordelijkheid moeten nemen.

De amendementen die werden voorgesteld en verdedigd, slaan vooral op de elementen die in het regeerakkoord staan. Ik kan u verzekeren dat, alhoewel men hierover denigrerend kan doen, dit eigenlijk toch al vrij straffe initiatieven zijn als men de context bekijkt.

Er is nogal wat discussie geweest en er zijn nogal wat vragen gesteld over brugpensioen en de reden waarom dit nu werkloosheid wordt met bedrijfstoelage. Het is eigenlijk een werkloosheidsvergoeding met bedrijfstoelage. Brugpensioen evoceert heel erg het idee dat men met pensioen is en dat het een brug vormt naar het eigenlijke pensioen, terwijl wij eigenlijk meer de klemtoon willen leggen op het feit dat het een werkloosheidsuitkering is waaraan een toeslag is verbonden, maar waarbij het echter absoluut niet verboden is om terug te worden geactiveerd en terug te keren naar de arbeidsmarkt.

Als we het op die manier benoemen moeten we tegenover de mensen en de werkgevers veel sterker de nadruk leggen op het organiseren van vorming en activeringstrajecten. Er moet voor worden gezorgd dat er banen en jobs zijn voor vijftigplussers en wij moeten proberen deze mensen terug in te schakelen. Ik weet dat de communicatie de laatste dagen door de snelheid niet altijd optimaal geweest is en we steken daarvoor de hand in eigen boezem. Aan de andere kant zijn landingsbanen echter niet afgeschaft. Ze konden vroeger beginnen op 50 jaar en nu kunnen ze beginnen op 55 jaar. Men doet alsof dat allemaal niet meer kan. Neen, we hebben vooral in functie van mensen die steeds ouder worden en langer leven – gelukkig maar – een aantal zaken verschoven.

U haalt woorden uit interviews aan, dat iedereen met oren en poten aan zijn lijf moet werken. Ik weet dat dit een West-Vlaamse uitdrukking is. Zoals u weet weten West-Vlamingen wel iets van werken. Het is een boutade om te zeggen dat we ervoor moeten zorgen dat alle mensen hun competenties gebruiken en dat we verder aan die competenties moeten werken. In die zin geloof ik er heel sterk in dat we mensen kansen moeten geven. Mensen die deze kansen grijpen moeten we belonen, maar we moeten die kansen natuurlijk ook creëren in de vorm van jobs en vorming.

Mijnheer Gilkinet, ik geloof uiteraard in het overleg met de sociale partners. U moet echter begrijpen dat, als de institutionele hervormingen doorgaan, de Gewesten volwaardige partners worden in het verhaal. Ik wil benadrukken dat dit geen ondergeschikte besturen zijn. Wij zullen moeten leren een federale Staat te zijn, ook met Gewesten. Er kan maatwerk geleverd worden en we kunnen een haute-couturebeleid ontwikkelen, afhankelijk van de context waarin we moeten functioneren.

Ik wil ook zeggen dat ik met betrekking tot fiscaliteit, controle en inspectie heel sterk met John Crombez zal samenwerken om ervoor te zorgen dat zwartwerk en allerlei vormen van ontwijking worden gedetecteerd en aangepakt. Ik denk onder meer aan detachering en tewerkstelling van buitenlanders die hier niet legaal zijn.

Uiteraard zullen wij hiervoor een investeringsbeleid moeten ontwikkelen, maar ook een aantal innovatieve projecten, al dan niet in samenspraak met de Gewesten.

Ik ben het met u eens als het gaat over de kwaliteitsvolle werkkrachten. We zijn ervoor gekend en wij zullen daarin verder moeten investeren. Het is ook de verantwoordelijkheid van werkgevers om ter zake initiatieven te nemen.

Met betrekking tot de dienstencheques hebben wij duidelijk gezegd dat ze in de eerste plaats zijn bedoeld

om bepaalde jobs uit het zwartwerk te halen, maar ook om een aantal preciaire groepen een kans op een job, een inloopjob, op duurzame tewerkstelling te geven.

Wij hebben heel uitdrukkelijk bepaald dat het 60 % langdurige werklozen en zelfs mensen die van een leefloon leven moeten zijn, maar ook daar moeten wij de context en de regiogebonden kenmerken in beschouwing nemen om te kijken of dit al of niet kan worden gerealiseerd.

Zijn de werklozen verantwoordelijk voor hun eigen werkloosheid? Dat is een discussie die men niet op twee minuten kan voeren. Voor alle duidelijkheid, ik denk dat het hier om een dubbele verantwoordelijkheid gaat.

Men moet kansen krijgen maar mensen moeten die kansen ook wel opnemen. Wij moeten uiteraard naar de competenties kijken, naar de groeikansen, naar hoe men mensen kan helpen te emanciperen, maar het is mijn absolute overtuiging dat men mensen niet laat groeien door alleen werkloos te zijn. Wij moeten mensen dus kansen geven en begeleiden, maar uiteraard ook voor jobs zorgen.

Met betrekking tot de responsabilisering inzake tijdelijke werkloosheid baseer ik mij op de cijfers van 2011. Er zou ongeveer 610 miljoen euro aan worden uitgegeven. De bedoeling van de regering is om daarop 14 miljoen euro te besparen door strikter toe te zien op die bedrijven die veelvuldig een beroep op die maatregel doen.

Eerlijk gezegd, die 14 miljoen euro is in verhouding niet echt een groot bedrag. Wij zullen daar zeker geen jacht op maken.

Wat het brugpensioen en de genderproblematiek betreft, als vrouw ben ik daarvoor uiteraard gevoelig. Het brugpensioen bestaat nog, voor zware beroepen. Het tijdskrediet dat daarmee samenhangt, is niet geschrapt voor degenen die een aanvraag ingediend hebben tot 28 november en het tijdskrediet opnemen vóór april van volgend jaar. Als u de voorstellen goed leest, dan zult u ook merken dat wij naast het zorgen voor invalide mensen voor het eerst ook de notie “zieke kinderen” hebben opgenomen. Als men alle maatregelen samenneemt, dan kan men in specifieke, gemotiveerde gevallen vijf jaar tijdskrediet opnemen. Ik weet dat vooral vrouwen dat doen, voor familie. Die regeling werd eigenlijk nog een stuk uitgebreid in plaats van ingeperkt.

Wat de PWA-regeling betreft, de vorige regering heeft een aantal maatregelen genomen. Die zijn ook verwerkt in de begroting van dit jaar. Dat is niet zo gemakkelijk te veranderen. Er lopen ook een aantal gerechtelijke procedures daaromtrent. Ik ben van plan om de uitspraken af te wachten en, afhankelijk daarvan, de gepaste maatregelen te nemen. Ik ben er wel van overtuigd dat wij kunnen onderhandelen en dat wij zeker moeten onderhandelen over een aantal maatregelen betreffende — ik bedoel dat heel breed — sociale-economieprojecten. Wij kunnen daarin innovatief zijn en jobs creëren, om de meest preciaire groepen tewerk te stellen.

U mag, ten slotte, niet vergeten dat er aan de pensioenleeftijd van 65 jaar niet wordt geraakt. Ik daag u uit om naar de buurlanden te kijken. Wij hebben daarvoor hard gevochten, net als voor de indexregeling. Nu moeten wij onze afspraken nakomen.

18.46 Zuhail Demir (N-VA): Mevrouw de minister, uw antwoord verschilt blijkbaar van wat u daarnet tegen de groene fractie zei. Ik hoorde u zeggen dat het brugpensioen blijft bestaan. Ik weet niet wat de Open Vld-fractie daarvan vindt, maar ik hoorde dat het brugpensioen blijft bestaan.

U zei ook “als de institutionele hervormingen doorgaan”. Ik meende dat het een zekerheid was, maar u zei heel duidelijk “als”. (*Rumoer*)

Le président: Monsieur Landuyt, un peu de silence, s'il vous plaît! Si vous avez des explications à donner, faites-le dans le couloir!

18.47 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, madame la ministre, je vous remercie pour votre écoute et votre volonté de répondre aux questions des parlementaires. Cela me semble être de bon augure, même si je ne suis évidemment pas d'accord sur tout ce que vous avancez. Je sens toutefois une capacité à évoluer, ce qui est très positif.

J'évoquerai rapidement cinq éléments. Il est clair que, dans le cadre de la réforme de l'État, le dialogue

social est amené à s'organiser davantage sur une base régionale mais, dans l'attente de la réforme de l'État, vous devez continuer à assumer vos responsabilités en la matière, de la même manière que l'État fédéral aurait dû maintenir ses aides fiscales à l'isolation. Ce n'est pas parce que l'on va réformer l'État demain que vous ne devez plus assumer vos responsabilités.

En matière de titres-services, j'entends votre volonté de faire en sorte que soit engagé 60 % de public plus précarisé. C'est une raison de plus pour être particulièrement attentive aux efforts de formation de chaque entreprise et à la qualité de l'encadrement. Il faut arriver à des systèmes de financement différenciés pour les entreprises de titres-services qui jouent correctement le jeu et veillent à offrir aux travailleurs, et principalement aux travailleuses, des emplois de qualité de longue durée avec des barèmes corrects. Dans le système de financement, il y a certainement quelque chose à faire. Il ne suffit pas de dire qu'il faut 60 % de public précarisé. Il faut se donner les moyens de réussir ce défi.

Pour ce qui concerne le crédit-temps, la bouteille est à moitié vide ou à moitié pleine selon qu'on la regarde du côté de la N-VA ou du côté d'Écolo! Je persiste à dire qu'il s'agit d'une erreur de la part de ce nouveau gouvernement de supprimer toutes ces possibilités qui sont données d'abandonner, de façon volontaire ou contrainte, une partie de son temps de travail en fonction de la pénibilité de sa charge, de choix familiaux ou personnels, parce que c'est une manière de redistribuer le temps de travail et de mettre plus de personnes à l'emploi. Vous ne pouvez pas nier qu'une des actions majeures de l'accord de gouvernement est de couper dans toutes ces possibilités. Or, ce sont des économies de bouts de chandelles! Cela ne correspond pas à une vision moderne de la conciliation entre le travail et la vie privée.

Je profite du fait que M. Bonte soit revenu en séance pour lui dire que j'ai déposé un très bon amendement concernant les réserves des ALE, de PWA's, sujet sur lequel il est intervenu régulièrement. Je vois que votre stratégie est d'attendre que la justice se soit prononcée. On peut espérer qu'elle donne effectivement raison à ceux qui attaquent l'État fédéral mais il est un peu paradoxal d'entendre une ministre dire qu'elle espère perdre en justice pour qu'elle puisse corriger ce que la personne avant elle a mal fait. Si c'est la seule manière d'y arriver, espérons que la justice se prononce rapidement et qu'elle condamne l'État fédéral à remettre en ordre ce qu'il a mal fait!

Enfin, vous dites qu'il faut plus de personnes âgées au travail. Pour cela, madame la ministre, il faut plus d'emplois. Et plus d'emplois pour les aînés, c'est cela qui pose problème aujourd'hui.

Persoonlijk feit **Fait personnel**

De **voorzitter**: De heer Bonte krijgt het woord voor een persoonlijk feit.

18.48 Hans Bonte (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer Gilkinet, ik heb uit uw uiteenzetting begrepen dat u verwijst naar een aantal initiatieven dat wij hier hebben genomen, met name inzake een van de in mijn ogen meest aberrante maatregelen die de vorige regering heeft getroffen, zijnde de eenzijdige aanslag op de PWA-reserves.

Ik blijf bij mijn standpunt ter zake. Ik heb ook uw argumentatie daaromtrent gehoord. Ik wil er één argument aan toevoegen.

Ik ben er nogal van overtuigd dat, wanneer wij de strijd tegen de structurele werkloosheid echt willen aangaan, het ook belangrijk is dat niet alleen de regio's maar ook de lokale niveaus of lokale besturen zich engageren.

Ik vrees dat, wanneer de PWA-maatregel een te grote ravage aanricht op het werkveld, zijnde de gemeenten en de steden, er een instrument verloren gaat dat bijna het enige instrument is om lokaal tewerkstellingsbeleid te voeren.

Het voorgaande is een argument dat ik aan het debat wil toevoegen.

Ik heb hier drie of vier keer via amendering geprobeerd aan bedoelde maatregel een einde te maken. Wij zijn zelfs met de koepel van Vlaamse PWA's naar het Grondwettelijk Hof gestapt. Zulks heeft de toenmalige meerderheid niet belet om het koninklijk besluit ter zake goed te keuren.

De verwijzing die de minister maakt, is alleen dat een reeks PWA's vandaag al deels hun reserves hebben ingeleverd. Een aantal, zowel in het zuiden, het centrum als in het noorden van het land, heeft dat niet gedaan. Er zijn dus nog altijd juridische contestaties bezig, waaronder ook het PWA waarvan ik het voorzitterschap waarneem, waarmee PWA's voor de Raad van State proberen de vernietiging van bedoeld koninklijk besluit te bekomen.

Nu alles terugschroeven via een wet waarvan ik niet weet welke rechtsconsequenties zij heeft, lijkt mij dan ook geen goede zaak. De minister heeft gelijk dat zij wil afwachten wat de rechtbanken daaromtrent uitspreken.

Ten tweede, lees het regeerakkoord. Er is natuurlijk ook zoiets als de regionalisering van het werkgelegenheidsbeleid, inclusief het PWA-beleid. Ter zake moeten wij opletten dat geen lege dozen naar de regio's worden verschoven. Ik hoop echter wel dat er een nieuwe dynamiek kan worden gecreëerd, om zeker ook op het lokale niveau de structurele werkloosheid aan te pakken.

18.49 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Mijnheer Bonte, ik sluit mij volkomen aan bij het begin van uw redenering, maar niet bij het einde ervan.

Vous m'avez donné un argument supplémentaire pour défendre les agences locales pour l'emploi: c'est le fait qu'elles sont locales et donc ancrées dans des réalités bien concrètes.

Vous êtes parlementaire du groupe sp.a et vous défendez l'accord de gouvernement et la position de la ministre de l'Emploi. Et, en tant que président d'une ALE, vous allez à la Cour constitutionnelle contre une option prise par le gouvernement fédéral, que vous ne vous donnez pas l'occasion de remettre en cause en votant l'amendement que nous vous proposons. Je vous invite à aller au bout de votre raisonnement et à agir maintenant.

Il y a encore quelques semaines, vous étiez impatient que cela se fasse. Je vous en donne l'occasion. Il y a d'autres collègues que j'ai entendus se plaindre, vu leurs responsabilités locales, de cette mesure qu'ils jugent démesurée et inadaptée, ce que je pense également.

Le **président**: À mon avis, vous n'avez pas convaincu M. Bonte!

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

La parole est à Mme Gerkens.

18.50 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, j'apprécie que la ministre nous dise qu'elle est prête à entendre et à écouter tous les intervenants. Effectivement, je pense que ces rencontres lui permettront de se rendre compte que les mesures qui ont été décidées concernant ces périodes de la carrière qui ne sont pas forcément travaillées auront des conséquences graves pour les travailleuses.

Nous sommes entrés dans une logique comme quoi, lorsqu'on ne travaille pas, il est normal qu'on ne s'ouvre pas des droits. Nous pouvons rencontrer en partie cette logique, sauf que pour de nombreuses personnes ce n'est pas un choix de ne pas travailler à certains moments. Dès lors, ces personnes-là ne peuvent être pénalisées.

Madame la ministre, j'espère que vous irez à la rencontre de toutes ces organisations qui analysent de manière approfondie la situation des travailleuses en Belgique et que dès lors vous accepterez de corriger les termes repris dans le projet de dispositions diverses, parce qu'ils sont vraiment dangereux pour ces travailleuses-là. *(Applaudissements)*

Le **président**: Voilà qui termine le titre 7 concernant l'emploi.

Au titre 9, article 128, sur les indépendants: pas d'orateur inscrit.

Titre 4 - Mobilité
Titel 4 - Mobiliteit

Nous arrivons au titre 4, article 15, une matière qui intéresse le ministre Wathelet.

Nous entendrons MM. Wollants et Veys. M. Van den Bergh devant participer à une réunion extérieure s'est excusé.

18.51 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, collega's, om te beginnen wil ik zeggen dat het heel spijtig is dat de heer Van den Bergh hier niet aanwezig is, want ik had hem graag enkele vragen willen stellen over zijn verslag. Daar is namelijk wel een en ander mis mee.

Le **président:** Monsieur Wollants, si je devais regretter tous ceux qui ne sont pas là pour l'instant, je passerais ma vie à le faire! Il faut accepter le fait tel qu'il est: il s'est excusé.

18.52 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik zal mijn betoog houden voor de leden die wel aanwezig zijn. Ik ben er zeker van dat de heer Van den Bergh het later allemaal in het verslag wel zal nalezen.

Wat is er mis met het verslag? Wij hebben een ontwerpverslag gekregen en wij hebben een definitief verslag gekregen. In het definitieve verslag is ongeveer anderhalve pagina toegevoegd met punten die in de commissie niet aan bod zijn gekomen. Dat zijn de antwoorden die de staatssecretaris zou moeten hebben gegeven. Wij hebben met zijn allen kunnen vaststellen dat het antwoord er toen niet kwam. Vandaag staat het erin, zij het natuurlijk niet uit de mond van de staatssecretaris.

Ik lees een klein deel uit die anderhalve pagina voor: "Het kabinet van de staatssecretaris voor Mobiliteit of de diensten van de eerste minister hebben de Raad van State vermoedelijk om advies verzocht over het wetsontwerp houdende diverse bepalingen, maar dat advies heeft de Algemene Directie Luchttransport niet bereikt."

Wat hier staat, is eigenlijk het antwoord van die Algemene Directie Luchttransport en in het geheel niet van de staatssecretaris. Wij zijn daar in de commissie nadien specifiek op doorgegaan, net omdat het antwoord er niet was. Vandaag staat het erin. U begrijpt dat wij met zo een verslag niet verder kunnen.

Ik kom nu tot wat hier wordt voorgesteld. Er wordt beslist om de maatregel van de identificatiebadges op de luchthaven opnieuw te verlengen. Die verlenging hebben wij vorig jaar ook toegekend. Op basis van het antwoord van de Algemene Directie Luchttransport kunnen wij zien hoe het komt dat een en ander vandaag nog altijd niet in orde is. De eerste werkgroep die zich daar na de verlenging over heeft gebogen, vond plaats in maart. De verloren drie maanden zijn met andere woorden aan het einde toegevoegd. Door pure nalatigheid duikt er een probleem op.

Dat vind ik nog niet het allerergste in het verhaal. De Raad van State merkt heel duidelijk op dat de Gewesten hierin moeten worden betrokken. Het gaat over mobiliteit en daarover is de bijzondere wet heel duidelijk: er moet overleg worden gepleegd met de Gewesten. Mijnheer de staatssecretaris, in de commissie zei u dat het overleg gevraagd en lopende was. Heel duidelijk is toen de afspraak gemaakt dat u ons zou inlichten wanneer het advies van de Gewesten zou zijn gevraagd. Vandaag stellen wij vast dat het er nog altijd niet is. Het is onwaarschijnlijk belangrijk om de Gewesten erbij te betrekken, zeker nu wij aan de vooravond staan van een eventueel institutioneel akkoord – afhankelijk of het West-Vlaams is of niet –, dat gevuld is met samenwerkingsakkoorden waarvoor er telkens moet worden overlegd. Als er nu al weinig of geen aandacht is voor het overleg, dan houd ik mijn hart vast.

Dus, mijnheer de staatssecretaris, ik vraag het u nu opnieuw: hoe hebt u het overleg met de Gewesten georganiseerd en wanneer heeft dat plaatsgevonden? In de bevoegdheidsverdeling van dit land is dat onwaarschijnlijk belangrijk.

18.53 Tanguy Veys (VB): Mijnheer de staatssecretaris, wij hebben het genoeg gehad om op 15 december voorliggend artikel uit het wetsontwerp houdende diverse bepalingen te bespreken. We startten al in mineur, want het was in uw afwezigheid. Achteraf is gebleken waarom u liever afwezig bleef: u had op dat moment niet veel te vertellen. U was blijkbaar nog bezig met uw spoedcursus. Anderen volgen een spoedcursus Nederlands, u volgde blijkbaar een spoedcursus over mobiliteit.

Eenmaal de commissie u gesommeerd had, was u niet in staat om op een aantal pertinente vragen te antwoorden. U hebt het geluk gehad dat u werd geholpen door uw ghostwriter – collega Wollants heeft er al naar verwezen – collega Van den Bergh, die ervoor heeft gezorgd dat, waarschijnlijk op een moment waarop wij even afwezig waren, u daar toch zeer pertinent het woord hebt genomen en met heel opvallende informatie naar voren bent gekomen.

Wie het verslag leest, zal misschien merken dat de lezing van het verslag langer duurt dan de commissievergadering zelf. De collega's, vooral van de PS, herinnerden eraan dat er een belangrijke huldiging in de plenaire vergadering zou plaatsvinden en dat het toch niet kon dat de commissie nog zou voortduren, terwijl de plenaire vergadering reeds werd aangevat. Dat gaf niet direct aanleiding tot een goede manier van werken, waarbij men voorstelde om, hoewel men bezig was met de algemene bespreking, toch al te stemmen over de tekst.

Collega's, dat is toch geen correcte manier van werken, tenzij dat een bedoeling heeft. Sommigen waren misschien graag om 14 u 15 in de plenaire vergadering voor de vele camera's, of misschien mag ik ervan uitgaan dat sommigen wel een oprechte bekommernis hadden, maar dat mag er ons niet van weerhouden ons werk als Parlements lid te doen.

Er werden in de commissie pertinente vragen gesteld. Waarom stemmen wij hier vandaag over iets wat we vorig jaar al hebben goedgekeurd? Neem de bewuste commissievergadering van 15 december 2011. Als u de klok 365 dagen kon terugdraaien, dan zou u merken dat in de commissievergadering van 15 december 2010 net hetzelfde werd gevraagd met dezelfde argumentatie. Blijkbaar zijn de diensten van Mobiliteit er niet in geslaagd om op een jaar tijd het dossier in orde te maken.

In de stukken maakt men zich sterk dat alles in orde zal komen. Ik citeer de toelichting: "Uiterlijk op 1 januari 2012 zal er een permanente wettelijke regeling in werking zijn." Over een paar dagen is het 1 januari 2012, maar die permanente wettelijke regeling is er nog altijd niet.

Toen in de commissie gevraagd werd hoe het stond met de adviezen van de Gewesten – waarover de Raad van State een pertinente opmerking had gemaakt – zei u: "Zij zijn gevraagd." Maar dat kan evengoed via e-mail gebeurd zijn op diezelfde vijftiende december. Ook hierop kon u niet antwoorden.

In diezelfde commissie werd gevraagd: "Mijnheer de staatssecretaris, u hebt nu een jaar de tijd gehad; wij hebben u al eens 12 maanden uitstel gegeven voor iets wat al lang geregeld had moeten zijn; welke zijn de bijzondere omstandigheden waardoor men niet in staat was dit te regelen?" U antwoordde: "Het is een moeilijk dossier, er moeten nog enkele kwesties geregeld worden..." Kortom, u hield zich op de vlakte.

Ik kan begrijpen dat u het dossier niet tot in de details kent, maar ik ga ervan uit, wanneer u een dossier komt verdedigen in de commissie, dat u toch minstens over een aantal stukken beschikt waaruit u kunt citeren. U had op dat moment kunnen zeggen: "Kijk, dat zijn de omstandigheden, dat zijn de problemen waaraan wij werken, daar hebben wij veel tijd in gestoken." Maar u kon toen niet op de vragen antwoorden.

Vandaar mijn enorme verwondering over de manier waarop u met dit dossier naar het Parlement bent gekomen. Iedereen zegt: "Wij moeten ervoor zorgen dat er geen juridisch vacuüm ontstaat, het is belangrijk dat wat gerealiseerd wordt in orde is." Niets van die bezorgdheid zie ik in uw motivatie of in de ernst waarmee u dit dossier bent komen verdedigen.

Ik vind dat u met deze manier van werken het Parlement niet ernstig neemt, laat staan de problematiek. Daarom hebben wij in de commissie tegengestemd.

18.54 Staatssecretaris **Melchior Wathelet**: Mijnheer de voorzitter, ik wil graag antwoorden op de vragen.

Ik betreur de manier waarop dat is behandeld. In de commissievergadering heb ik de memorie van toelichting gelezen. Daarin stond dat de deelstaten geconsulteerd waren, wat echter niet gebeurd was. Dat is duidelijk.

Ik heb daarom direct een brief geschreven aan de secretaris van de commissie om te melden dat datgene wat in de memorie van toelichting geschreven stond, niet correct was. Vervolgens heb ik wel zelf het initiatief genomen om contact op te nemen met de verschillende deelstaten en hen een brief te schrijven.

Dat moest rechtgezet worden, omdat het advies van de Raad van State meer dan duidelijk was. Die contacten moesten gelegd worden en dat heb ik daarom zelf gedaan, meteen toen ik gemerkt had dat dit tegenstrijdig was met wat in de memorie van toelichting geschreven stond. Wat in de memorie van toelichting stond, was niet gebeurd, en dus heb ik het zelf gedaan. Dat heb ik in volle transparantie willen verduidelijken in het verslag van de commissie.

Ik aanvaard het feit dat dit zeker niet de beste manier van werken is. Wanneer men zich baseert op een memorie van toelichting, dan moet die duidelijk en ook absoluut correct zijn. Het is nu rechtgezet.

Daarnaast moet ik ook zeggen dat wij ons uiteraard geen juridisch vacuüm kunnen permitteren na 31 december 2011. Dit moet dus bij stemming goedgekeurd worden, om geen vacuüm te creëren. In de tussenperiode zijn de nodige contacten gelegd om dat recht te zetten.

18.55 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, nu staat natuurlijk nog altijd in het verslag dat het advies van de Gewesten werd gevraagd maar dat u het nog niet hebt ontvangen. Ik neem aan dat er aan het verslag een deel wordt toegevoegd waarin u deze feiten uiteenzet, want dit is natuurlijk heel verregaand. Als men er niet in slaagt om de bijzondere wet, die momenteel de basis vormt voor de bevoegdheidsverdeling, goed na te leven, dan houd ik echt mijn hart vast voor wat hier in de toekomst zal gebeuren.

Deze regering had de ambitie om het zwaartepunt tussen de Gewesten en de federale overheid te verschuiven. Ik veronderstelde dat dit in de richting van de Gewesten zou gebeuren en niet in omgekeerde richting.

18.56 Tanguy Veys (VB): Mijnheer de voorzitter, ik dank de staatssecretaris voor zijn antwoord. Hij probeert hier in de plenaire vergadering te laten uitschijnen als zou hij het dossier hebben rechtgetrokken en als zou hij zijn job hebben gedaan. Mijnheer de staatssecretaris, u had op voorhand uw job moeten doen. U had vooraleer u met dat dossier naar de commissie zou gaan, ervoor moeten zorgen dat het dossier in orde was, en niet achteraf komen zeggen dat u het dossier hebt rechtgetrokken. Op het moment dat de vragen werden gesteld, hebt u niet de uitleg gegeven die u nu komt geven. U heeft toen geprobeerd uw gezicht te redden. U hebt de meerderheid misbruikt om dit artikel door de commissie te laten goedkeuren, terwijl dit een aanfluiting was van de werkzaamheden in de commissie. Ik meen dat u toen uw rol van staatssecretaris niet hebt gespeeld en dat u misbruik hebt gemaakt van de meerderheid.

Als u verwijst naar de adviezen die werden gevraagd aan de Gewesten, wijst de heer Wollants er terecht op dat het niet de bedoeling kan zijn dat uw beleid ertoe zal leiden dat dit opnieuw ten koste gaat van de Gewesten. Ik denk dat u eens te meer ervoor moet zorgen dat u de afspraken, die in het verleden werden gemaakt, nakomt zonder ons iets wijs te maken.

Titre 5 - Finances – Titre 6 - Dotations

Titel 5 - Financiën – Titel 6 - Dotaties

Le **président:** Ce chapitre étant terminé, nous abordons les titres relatifs aux Finances (titre 5) et aux Dotations (titre 6) avec le ministre Vanackere.

Onze intervenants se sont inscrits.

18.57 Veerle Wouters (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wat hier voorligt, is een wetsontwerp houdende diverse bepalingen, al zou ik het veeleer een programmawet met diverse bepalingen noemen.

Het oorspronkelijke wetsontwerp dat wij ontvingen, was een lege bus met dertien armzalige artikels. Ondertussen is het een mastodont geworden. Het werd aangevuld met een arsenaal aan amendementen. De meeste amendementen houden lastenverhogingen in, maar wij zien bijzonder weinig besparingsvoorstellen.

De eerste trein met belastingverhogingen is vertrokken, en als ik "eerste trein" zeg, betekent dit dat er nog een tweede trein zal volgen. Die vertrekt na Nieuwjaar.

Deze werkwijze en hetgeen voorligt, is een toonbeeld van een regering zonder visie bij wie complexiteit

heerst. Het wetsontwerp is zeer ingewikkeld opgesteld en doet heel wat vragen rijzen.

Ik moet mijn voorzitter en fractieleider gelijk geven, wij zitten hier met een belastingregering.

Mijnheer de minister, toen wij maandag begonnen met de bespreking van deze amendementen, heb ik u eerst een advies gegeven en u gezegd dat het misschien goed zou zijn, mocht u het advies van de Raad van State en van de Nationale Bank inwinnen, mocht u de privacycommissie aanspreken en overleggen met bepaalde sectoren. Er waren immers heel wat onduidelijkheden. Het was zeker en vast geen dreigement dat wij naar de Raad van State zouden stappen. Wij hadden beloofd constructief mee te werken en niet op de rem te gaan staan. Als onze partij iets belooft, doen wij dat ook. Ook wij streven naar een begroting in evenwicht in 2015. Ook wij willen dat het hier terug op de rails komt.

Toen ik gisteren laat thuiskwam, was ik verwonderd toen ik in mijn mailbox een advies van de Raad van State vond, waarvoor dank, mijnheer de minister.

Le **président**: C'est moi qui l'ai demandé.

18.58 Veerle Wouters (N-VA): Mijnheer de voorzitter, dan wil ik u daarvoor hartelijk danken.

Mijnheer de voorzitter, ik hoopte dat het advies er gekomen was ingevolge mijn uiteenzetting van maandag in de commissie, maar wellicht kreeg de meerderheid schrik dat de oppositie toch nog naar de Raad van State zou stappen en het verhaal een beetje zou vertragen.

Mijnheer de minister, ik heb gisteren het advies van de Raad van State aandachtig gelezen. Ik was enigszins blij, in die zin dat het advies helemaal overeenstemde met mijn uiteenzetting in de commissie op maandag. Men kan natuurlijk een advies vragen aan de Raad van State, dat is goed en wel, maar als men een advies vraagt, moet men het ook volgen, want anders heeft het natuurlijk absoluut geen zin.

De Raad van State had, of beter, heeft volgende opmerkingen, want ondertussen zijn er natuurlijk nog geen wijzigingen aan deze amendementen of wet gebeurd.

Een eerste opmerking heeft te maken met het centraal meldpunt. Volgens ons is dat de zoveelste voorbode van het feit dat er straks of morgen toch een vermogensbelasting zal worden geïnd en dat men stilaan een vermogenskadaster tot stand brengt. Dat centraal meldpunt zou ervoor moeten zorgen dat wanneer een belastingplichtige meer dan 20 000 euro roerende inkomsten heeft, hij een extra belasting van 4 % op zijn roerende inkomsten moet betalen.

Ik heb maandag reeds gezegd dat de manier waarop dit wordt voorgesteld, de manier van werken en de wijze waarop dat aanmeldpunt moet functioneren, totaal onduidelijk is. De zienswijze, de manier waarop men dit wil bewerkstelligen, is niet haalbaar. De vraag is immers welke gegevens men moet bijhouden en waar die naartoe moeten.

Mijnheer de minister, tijdens de commissievergadering van maandag antwoordde u mij dat ik niet bang moest zijn, dat er helemaal niet zo'n haast bij was omdat het absoluut niet klaar moest zijn op 1 januari. Tegen het einde van het jaar zou ook goed zijn, vermits pas dan die belastingen zullen worden geheven. Inderdaad, maar als aan bedrijven en bankinstellingen zal worden gevraagd om gegevens door te spelen aan het centraal meldpunt, dan moeten betrokkenen natuurlijk ook weten wat zij moeten bijhouden. De vraag is dan op welke manier dit zal gebeuren. Zal daarvoor het Rijksregisternummer worden gebruikt? Het eerste amendement strekt ertoe de bankinstellingen toe te laten om het Rijksregisternummer hiervoor aan te wenden.

Quid voor de vennootschappen en de kmo's die ook dividenden uitkeren en ook deze roerende inkomsten moeten doorspelen aan het centraal meldpunt? Op basis van welke gegevens moeten zij dat doorgeven? Er staat immers nergens in de wet dat het een kmo of een vennootschap is toegestaan om het Rijksregisternummer te gebruiken.

Ons inziens zitten er dus nog allerlei fouten in die regelgeving. Ik verwijs naar wat collega Van Quickenborne altijd zegt, namelijk dat men de administratieve werklast voor de bedrijven wil verminderen. Nu, ook hier komt er voor een aantal bedrijven een extra administratieve last bij.

De tweede opmerking die gegeven werd door de Raad van State inzake roerende inkomsten heeft te maken met de Letermestaatsbon. Hierop wordt een uitzonderlijk tarief van roerende voorheffing toegepast. De Raad van State zegt dat dit niet kan, dat in dit raam het vrij verkeer van kapitaal geschonden wordt en dat het gelijkheidsbeginsel geschonden wordt. Daarstraks hebben we nog een commissievergadering gehad en u hebt gezegd dat in de wettekst niet staat dat het gaat over een Belgische staatsbon. Daarmee geeft u dus toe dat de verlaagde roerende voorheffing van toepassing is op alle gelijkaardige staatsbons die in deze periode in België of in het buitenland zijn uitgegeven. U wil dus absoluut zeggen dat het niet alleen om de Belgische staatsbons gaat.

Mijnheer de minister, als men naar de verantwoording van dat artikel gaat kijken, dan vermeldt u niets anders dan dat het gaat om een uitzonderlijke situatie waarin België zich bevindt. Het was van uitzonderlijk belang voor ons land dat we die ontsporende situatie gingen aanpakken. Dan zou ik ook mijn verantwoording maar aanpassen, want met die verantwoording kan ik perfect geloven dat de Raad van State ervan uitgaat dat hier enkel de Belgische staatsbons gevisieerd worden. Volgens ons is het woord "staatsbons" trouwens een typisch Belgisch begrip en zullen hieruit ook nog problemen voortspruiten. U hebt die maatregel snel-snel genomen. Het was gewoon een reactie op onze voorzitter, Bart De Wever, die in De Zevende Dag zei dat men een staatsbon uitgaaf en dat men dan onmiddellijk de belastingen erop ging verhogen.

Voor dat heel complexe gegeven, de manier waarop u de roerende inkomsten wil belasten, komen wij met een ander voorstel. Dat voorstel is ook bij amendement ingediend. Er liggen dus wel degelijk amendementen voor, mevrouw Rutten. Wij stellen een bevrijdende roerende voorheffing van 21 % voor. Wij willen een vereenvoudiging. Zelfs de belastingexperts en fiscalisten zeggen dat dit systeem te complex is. Wij willen vereenvoudiging.

Een volgende punt zijn de effecten aan toonder die plots zeer snel moeten worden omgezet. Wij vinden dit een contractbreuk met de burger. Ik verwijs naar de wet van 14 december 2005, waarmee de beslissing werd genomen dat deze effecten aan toonder pas tegen 31 december 2013 moesten worden omgezet. Alle burgers die dergelijke effecten hadden, gingen ervan uit dat ze de tijd hadden tot 31 december 2013 en niet tot 31 december 2011. Men kan niet zomaar dingen veranderen. In dit geval zit men ook nog met een ongelijkheid. De mensen die dit volgend jaar indienen, betalen een last van 1 %. Degenen die dit in 2013 indienen, moeten een last van 2 % betalen. Ook hier is er een ongelijkheid. Wij kunnen absoluut niet aanvaarden dat een lastenverhoging een motivatie moet zijn om de mensen aan te zetten om dit om te zetten. Dat gaat er bij mij niet in. Ik heb nog nooit geweten dat een belasting heffen motiverend werkt om iets te doen.

Heel wat van onze opmerkingen zijn door de Raad van State bevestigd.

Los van deze bedenkingen wil ik nog drie belangrijke aandachtspunten naar voren brengen.

Ten eerste, de energiebesparende uitgaven. Wie durft te zeggen dat dit de meest groene regering is die er ooit is geweest, het spijt mij, maar dat gelooft geen mens meer.

Ik wil het eerst hebben over de overgangsbepaling waarin wordt voorzien voor lage-energiewoningen, passiefwoningen en nulenergiewoningen.

Wat zegt men hier? Men heeft alleen recht op deze aftrek vanaf het moment dat men voor 31 december 2011 is gecertificeerd. Men heeft dus de tijd tot 31 december 2011 om een aanvraag te doen en dan moet de bevoegde instantie ervoor zorgen dat men voor eind februari een certificaat heeft.

Dat gaat er bij ons absoluut niet in. Het kan niet dat mensen die op 28 november vernamen dat dit wordt afgeschaft hun huis op een maand af hebben, want certificatie is alleen mogelijk vanaf het ogenblik dat het huis volledig klaar is. Ik kan mij niet voorstellen dat dit op maand is gelukt.

Daarom dienen wij ons amendement opnieuw in. Het kan niet dat wij de datum van 31 december 2011 handhaven om die certificaataanvraag te doen. Met ons amendement willen wij verwijzen naar het moment waarop de bouwvergunning werd verleend. Als de bouwvergunning voor 28 november 2011 is goedgekeurd, moeten de mensen die aftrek kunnen krijgen.

U bent die mensen voor de gek aan het houden. U hebt die mensen beloofd dat zij 10 jaar de mogelijkheid

tot aftrek hadden. Op het ogenblik dat men een huis bouwt, verwacht men ook dat de overheid haar belofte nakomt.

In de energiebesparende uitgaven wordt drastisch geschrapt. Er blijft er nog één over: de dakisolatie. Dat is dan misschien wel een van de meest efficiënte materialen, maar door alleen daarmee te werken, zal men het niet halen. Wat ik ook vreemd vind, is dat het totale aftrekbare bedrag nog altijd hetzelfde is. Vorig jaar ging het over een bedrag van 2 000 euro. Men kon dat besteden aan verschillende energiebesparende maatregelen. Nu blijft er nog één over, maar het aftrekbare bedrag blijft 2 000 euro. Volgens mij is dit een klein regeltje *à la carte*, voor het Waals Gewest, want het Waals Gewest heeft voorzien in een premie voor dakisolatie. Daarnaast is er dus een mooie aftrek via de Belgische belastingen. Bijgevolg zal de dakisolatie bij onze zuiderburen gratis zijn.

18.59 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mevrouw Wouters, ik neem aan dat wij straks het amendement zullen goedkeuren waarin de N-VA de afschaffing van de fiscale voordelen voor dakisolatie bepleit. Ik zit nu anderhalf jaar in dit Parlement. Elke keer, in elke commissie, in elk debat, in elke plenaire vergadering, heeft uw fractie niets anders gedaan dan te zeggen dat geen enkele maatregel die met ecofiscaliteit te maken had overeind mocht blijven, omdat die tot de bevoegdheden van de regio's behoort. In het Vlaams Parlement steken wij de hand uit om de handschoen op te nemen en adequate maatregelen uit te werken. Als u hier komt met een enerzijds-anderszijdsverhaal en de daad niet bij het woord voegt, dan zeg ik, voor de tweede keer vanavond: goede praatkracht, nul daadkracht.

18.60 Veerle Wouters (N-VA): Mevrouw Rutten, ik hoop dat wij heel snel kunnen overgaan, binnen de zes maanden, tot het overdragen van alle usurperende bevoegdheden, met de middelen natuurlijk.

Vervolgens ga ik in op de vaststelling dat de btw-plichtigen zullen worden uitgebreid. Voortaan zullen ook de notarissen en gerechtsdeurwaarders btw-plichtig worden. Dat is een vreemde maatregel, want waarom worden advocaten niet btw-plichtig?

Ook ter zake zullen wij in de problemen komen. Volgens de EU-richtlijn moeten de drie beroepscategorieën btw-plichtig worden.

Een volgende vraag bij de maatregel betreft de overgangsbepaling. Het is heel kort dag dat de notarissen en gerechtsdeurwaarders vanaf 1 januari 2012 plots btw-plichtig zijn en dus hun software, hun manier van werken en de zaken die zij moeten bijhouden, moeten aanpassen. Het betreft een maatregel die op een week tijd zomaar wordt beslist.

Mijnheer de minister, u haalde in de commissie aan dat u vandaag met de betrokkenen overleg ter zake zou hebben of hebt gehad. Ik wil straks dan ook graag van u een antwoord krijgen op de vraag wat uit het overleg is gekomen en wat het standpunt van de betrokken beroepscategorieën is.

Last but not least wil ik het over de voordelen van alle aard hebben, namelijk de bedrijfsvoertuigen. Wie nu nog van mening is dat het aanpakken van de bedrijfsvoertuigen een groene maatregel is, mag het vergeten. Het is een regelrechte bedrijfsautotaks, niet meer en niet minder. Het is een schoolvoorbeeld van hoe het niet moet. In de maatregel ontdekken wij nogmaals het gebrek aan visie.

Wij kunnen begrijpen dat de regering de begroting niet op orde kan krijgen met alleen maar besparingen en dat er dus hier en daar ook belastingen moeten worden geheven. Dat moet volgens een bepaalde verhouding en daarover verschillen wij van mening. Wij willen namelijk twee derde besparingen en een derde belastingverhogingen. Wat voorligt, behelst minder besparingen en meer belastingen.

De maatregel in kwestie gaat te ver.

18.61 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Ik wou even duidelijk maken wat de alternatieven van de N-VA zijn.

Mevrouw Wouters, de alternatieven van uw partij zijn een blanco blad. Voor elke maatregel inzake fiscaliteit die wij in de commissie voor de Financiën hebben besproken, hebt u welgeteld geen enkel alternatief. Het blad is blanco, blanco, blanco.

18.62 Veerle Wouters (N-VA): Mevrouw Rutten, u speelt elke keer hetzelfde plaatje af. De mensen zijn dat

plaatje ondertussen beu gehoord.

Waarom gaat de maatregel voor ons veel te ver? De parafiscale druk op het inkomen in dit land is bij de hoogste ter wereld. De overheid wil geen lastenverlaging, maar zij heeft wel ontwijkingen toegestaan, met het veelvuldig gebruik van bedrijfsvoertuigen tot gevolg. Dat heeft bovendien perverse neveneffecten op het milieu en zorgt ervoor dat het loonbeleid ondoorzichtig wordt.

De regering wacht lang genoeg, tot een gebruik ingeburgerd is, en dan beschouwt zij het ineens als een misbruik, wat een nieuwe belasting erop verrechtvaardigt. Dat gaat er bij ons niet in.

Betekent de manier waarop dat alles straks berekend moet worden, een vereenvoudiging voor het ondernemen? Nee! Kijk eens welke administratielasten daarmee gepaard gaan. De kranten berichten nu al dat de sociale secretariaten het vast en zeker niet in orde zullen krijgen. Mijnheer de minister, ik hoorde u daarstraks zeggen dat u toch voor correcte loonbriefjes zult zorgen, maar 9 kansen op 10 zijn de loonlasten voor januari veel hoger, omdat die mensen niet precies weten hoe zij een en ander moeten berekenen.

Volgens ons scheelt daar toch iets aan. Men heeft het bijvoorbeeld over de cataloguswaarde. Waaruit bestaat de cataloguswaarde? Uit de factuur, kortingen, btw en opties. Men betaalt dus belastingen op basis van het factuurbedrag? Volgens mij zullen de bedrijven bijgevolg geen nieuwe auto's meer kopen, maar tweedehandsauto's, *nearly new cars*, zodat het factuurbedrag een stuk lager ligt.

Worden de kortingen meegerekend?

18.63 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mevrouw Wouters, ik onderbreek u. Ik weet niet of u afgelopen weekend *Jobat* gelezen hebt? Dat is niet bepaald een regeringstijdschrift, het is een onafhankelijk medium. Ik zag daarin een overzicht van de 10 populairste bedrijfswagens. Mijn vraag is dan: over welke wagens hebt u het in uw betoog?

Ik zie dat de lasten voor maar liefst 7 van de 10 populairste bedrijfswagens verminderen in plaats van te vermeerderen. Als u een verhaal vertelt van lastenverhoging en loonkostenverhoging, vraag ik u over welke van die 10 auto's u het hebt? Zo niet klopt uw verhaal niet.

18.64 Steven Vandeput (N-VA): Mevrouw Rutten, het strekt u tot eer dat u kranten leest in het weekend en dergelijke. Ik doe dat echter ook.

Ik heb een artikel voor me liggen dat ik voor u wil citeren: "Het begrotingsplan van 'tuut' is bekend en, toegegeven, het is eerlijk berekend. Het bevat geen onzinnige terugverdieneffecten. Geen sprake van 500 000 nieuwe jobs of andere onrealistische beloftes. Maar het plan is absoluut niet moedig. 'Tuut' durft niet te besparen op de uitgaven van de overheid zelf. Neen, in plaats daarvan kiezen zij ervoor om werkende mensen meer belastingen te laten betalen. Een modaal tweeverdienersgezin met een huisje, met wat pensioensparen en wat spaarcenten, zal 1 000 euro belastingen meer moeten ophoesten. Zij sluiten zich daarmee netjes aan bij sp.a en CD&V." Getekend, 7 juni 2010, Alexander De Croo, voorzitter Open Vld.

Mevrouw Rutten, of hier nu Groen! staat, Open Vld, sp.a of CD&V, het is allemaal gelijk. U bewijst vandaag met woord en vuur dat u een absolute belastingregering in het zadel wil houden.

18.65 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mijnheer Vandeput, ik denk dat de rest van het halfroond het nog nooit zo oneens met u is geweest als bij deze interventie, maar als u wilt, dan wissel ik even. De bladen zijn blank, blank, blank! (*Rumoer*)

Le **président**: Vous refaites toujours les débats qui ont déjà eu lieu en commission. C'est du déjà vu, déjà entendu et répété mille fois! Il n'y a plus de télévision ni de radio, je vous le signale au cas où! Madame Wouters, vous avez la parole.

18.66 Veerle Wouters (N-VA): Mijnheer de voorzitter, wij hadden het daarnet over het factuurbedrag, de kortingen en de btw. De vraag is natuurlijk over welke btw het gaat. Gaat het om de btw op het originele factuurbedrag of de btw die oorspronkelijk had moeten worden betaald, als er geen kortingen zouden zijn toegekend? Daarnaast zijn er de opties, die ook meetellen. Ik wil jullie eraan herinneren dat bijna 20 % van de omzet bij de verkoop van auto's alleen al uit opties bestaat. Wat gaat er gebeuren met die opties? Men

zal gewoon geen opties meer nemen, waardoor het totale bedrag waarop wordt belast, zal dalen. Die opties brengen heel wat btw-inkomsten met zich mee die ook zullen verdwijnen.

Tevens zal er een verschuiving komen van het segment. Men zal niet alleen overschakelen naar zuinigere auto's, wat misschien wel voor een stuk de doelstelling is, maar men zal ook overschakelen naar tweedehandsauto's en naar minder opties. Ik vraag mij dan ook af of jullie ermee rekening hebben gehouden dat hierdoor ook de inkomsten, meer bepaald die uit btw, zullen dalen.

Mevrouw Rutten, ik heb u zien verwijzen naar die zeven auto's. Sommigen zullen misschien niet veel meer moeten betalen. Er zijn er echter die een heel stuk meer zullen moeten betalen. Hoe komt dat? Als men zijn werknemer een loonsverhoging wil geven, dan kost dat enorm veel voor de werkgever. Wij weten allemaal dat een bedrijfsvoertuig vaak een compensatie is voor extra loon. Jullie gaan mensen belasten die dit bedrijfsvoertuig vaak elke dag gebruiken. Het kan voor ons gewoon niet dat deze mensen hiervoor moeten opdraaien. Zet de juiste stap en dat is het verlagen van de loonlasten. Eens de loonlasten zijn verlaagd, zijn wij perfect bereid om stapsgewijs dit voordeel van alle aard voor de bedrijfsvoertuigen op te trekken of aan te passen. Dit is echter niet iets dat men van de ene op de andere dag beslist. Een werkgever die ondertussen een bedrijfsvoertuig heeft gegeven aan zijn werknemer, zal niet zomaar een andere auto geven, zodat hij minder belastingen moet betalen.

Er was ook een aantal probleempjes, zoals een wijziging van artikel 66bis, waardoor plots ook de carpoolers in het vizier kwamen. Zij konden hun kilometeraftrek niet meer inbrengen. Ik ben u dankbaar dat u dat toch heeft ingezien, mijnheer de minister, en dat u dat artikel vandaag via een amendement intrekt. Wij zullen niet vervelend doen, want wij hebben beloofd dat we daarover niet moeilijk zullen doen.

Een probleem waarmee nog geen rekening is gehouden, zijn de hybride auto's en elektrische wagens. Ik verwijs naar de gelijkaardige regelgeving in Nederland. Die auto's hebben vaker een hogere factuur. Ze zijn duurder bij de aankoop, maar ze zijn wel heel milieuvriendelijk, doch dat weegt niet door in de berekening van de cataloguswaarde waarop wordt belast. Daarmee kunt u ook rekening houden, mijnheer de minister. Ook in Nederland heeft men dat ingezien en ook daar heeft men de wet geamendeerd.

De regering heeft het vertrouwen van de burger geschaad door bepaalde maatregelen te nemen zonder de juiste overgangsbepalingen. Mensen willen rechtszekerheid. Dat biedt deze wet niet. Zoals het spreekwoord zegt: haast en spoed is zelden goed.

Le **président**: J'attire l'attention sur le fait que, dans la discussion générale, la limite de temps imparti est de 30 minutes. Dans ce cas, nous sommes à la limite autorisée. Je préfère prévenir que guérir.

18.67 Herman De Croo (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik wilde daarstraks op een van uw opmerkingen eerbiedig reageren. U hebt gezegd dat de onderbrekingen min of meer overbodig waren geworden omdat radio en televisie hier niet meer zouden zijn. Ik vermoed dat u wat te vlug uw idee daarover hebt uitgebracht. Ik vind dat elke onderbreking haar waarde heeft, ook zonder de aanwezigheid van radio en televisie.

Le **président**: Je ne crois pas avoir parlé trop vite, monsieur De Croo. J'ai dit ce que je pensais et c'est mon droit.

18.68 Olivier Henry (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, ce n'est un secret pour personne, le budget qui sera présenté demain en commission des Finances est le plus difficile à réaliser depuis plusieurs années puisque, rien que pour l'année 2012, il fallait trouver 11 milliards d'euros. Ce montant, trois fois supérieur à celui de 2009 et de 2010, est colossal.

Il fallait évidemment répondre aux exigences de l'Europe: diminuer notre déficit à 2,8 % du PIB en 2012 et s'inscrire, dès à présent, dans un retour à l'équilibre structurel.

Le texte, aujourd'hui à l'examen, comporte d'ores et déjà un grand nombre de mesures fiscales qui sont reprises dans l'accord gouvernemental et qui impacteront le budget 2012.

Comme je le disais, le montant de 11 milliards à trouver est colossal, mais le gouvernement n'a eu de cesse d'élaborer un budget juste, dans le cadre duquel il est tenu compte de la capacité contributive de chaque contribuable. C'est en tout cas, ce que nous avons constaté à la lecture des mesures fiscales qui nous sont présentées aujourd'hui.

Le gouvernement a refusé de tomber dans le piège des mesures d'austérité injustes et aveugles. Il ne faut toutefois pas se voiler la face. La rigueur est malheureusement nécessaire, tant pour joindre nos objectifs européens que pour protéger notre pays et la qualité de vie de nos concitoyens. Il sera également primordial de relancer notre économie et de soutenir l'emploi, en particulier celui de nos jeunes.

Concrètement, une des mesures présentées vise à faire contribuer de manière plus importante les grosses fortunes à l'effort nécessaire. Pour le PS, il était temps de taxer le capital des plus nantis. Une cotisation spéciale sur les hauts revenus du capital est instaurée et la taxation des dividendes et intérêts est harmonisée vers le haut. Par ailleurs, la taxation des *stocks options* est augmentée.

Néanmoins, dans un souci d'équité et de justice fiscale, les petits épargnants ne seront pas touchés. D'ailleurs, les carnets d'épargne ne sont pas visés par ces nouvelles mesures. Ces petits épargnants ne seront donc pas sanctionnés par la crise économique et financière que nous devons surmonter. Pour mon groupe, ce n'est clairement pas à eux d'en faire les frais. Il était temps d'opérer un basculement vers le revenu du capital. La solidarité doit être plus que jamais le mot d'ordre.

Les mesures fiscales sur le capital et la cotisation sur les hauts revenus rapporteront plus d'un milliard d'euros, une avancée considérable pour mon groupe. Dans le même temps, la taxe sur les opérations de bourse est repensée et augmentée. Cette taxe fait contribuer ceux qui spéculent et, par la même occasion, décourage les comportements souvent nocifs et dangereux pour notre économie.

Enfin, mon groupe tient à saluer la mesure qui vise à revoir le mécanisme des intérêts notionnels, avec une limitation importante du taux pour les grandes entreprises. En effet, celles-ci en ont parfois abusé sur le dos de l'État. Un taux moins important et l'absence de report sur plusieurs exercices permettront une économie de l'ordre de 1,6 milliard pour l'État. Par contre, le taux préférentiel pour les petites et moyennes entreprises, véritable moteur de l'économie réelle, est conservé.

Mesdames, messieurs les ministres, chers collègues, mon groupe est satisfait de voir les mesures fiscales aujourd'hui sur la table. Certains tabous sont tombés, notamment en matière d'intérêts notionnels et, surtout, un pas important vers un traitement plus équitable entre les revenus du travail et du capital est, pour la première fois, franchi.

18.69 Philippe Goffin (MR): Monsieur le président, chers collègues, dans chaque crise, il y a une opportunité, paraît-il. Afin d'assurer le futur de notre pays, il fallait que nous prenions nos responsabilités. 11,3 milliards, ce n'est pas simple à trouver. Il fallait enrayer le déficit structurel de la Belgique et atteindre les objectifs européens.

Nous devons nous engager résolument dans cet assainissement budgétaire et dire la vérité aux gens. C'est dans ce contexte que nous souhaitons aujourd'hui mettre en avant quelques-unes des mesures qui ont été adoptées.

Tout d'abord, concernant les voitures de société, beaucoup de choses ont été dites et ont peut-être été mal comprises. Il est important de bien expliquer ces mesures. On peut les résumer en disant que finalement l'effort budgétaire sera supporté tant par les utilisateurs que par les employeurs. C'est du cinquante-cinquante. La logique environnementale a été maintenue dans cet exercice, puisque le paramètre principal pour le calcul des effets repose toujours sur les émissions de CO₂ qui seront produites par ces voitures.

L'achat des petites voitures et des voitures moyennes reste encouragé par rapport aux voitures que l'on peut appeler d'agrément. Cela veut dire que les véhicules de classe supérieure, inutiles pour l'environnement mais choisies pour leur confort, seront davantage taxées que les voitures de base.

Mon collègue du Parti socialiste l'a dit, les petits épargnants ont été soutenus, reconnus, puisque aucun impôt nouveau ne sera perçu sur les comptes d'épargne et sur le patrimoine immobilier. En effet, si nous prévoyons une harmonisation à 21 %, tant sur les intérêts que sur les dividendes, nous ne touchons pas aux carnets d'épargne: 15 % pour ceux-ci, pour la partie excédant le montant exonéré de 1 770 euros, 10 % pour les boni de liquidation, et 15 % sur les intérêts des bons d'État actuellement émis. La confiance que les Belges ont accordée à leur État est confirmée. Seuls ceux qui bénéficient de revenus importants venant du capital verront leur effort augmenter.

L'application de la TVA pour les huissiers et les notaires, l'Europe nous l'imposait. Avec le Portugal, nous étions le seul pays européen à ne pas l'appliquer. Il est tout à fait normal que cette TVA soit applicable. Il faudra veiller à ce que le particulier qui recourt à son notaire ou les personnes qui doivent faire appel aux huissiers ou subir leur passage ne soient pas encore davantage pénalisés.

En outre, le maintien des intérêts notionnels à un taux significatif de 3 % s'imposait pour nous au moment où nos Régions cherchent à attirer différents investisseurs. Cela permet aussi de réduire l'endettement dans les sociétés, puisque les fonds propres sont valorisés.

Certains regrettent les mesures qui ont été prises quant aux dépenses en vue d'économiser l'énergie et aux véhicules propres. La réponse vous a été donnée à plusieurs reprises: l'État fédéral n'a fait que reconnaître une réalité juridique, à savoir que cela revient aux Régions.

18.70 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Je ne sais pas quand on a voté ce que vient d'expliquer notre collègue, le fait que l'État fédéral n'avait pas le droit d'intervenir en matière de fiscalité, comme il le fait depuis dix ans, pour susciter des choix positifs pour l'environnement.

Je sais qu'il y a un accord institutionnel auquel nous sommes associés, mais il sera d'application dans deux ans. Donc, vous ne devez pas affirmer à la tribune quelque chose qui n'est pas vrai! Aujourd'hui, l'État fédéral est tout à fait compétent pour poursuivre ces politiques, et d'ailleurs, il maintient ses aides pour l'isolation des toits. Il pourrait, du reste, le faire au nom de ses engagements à Durban sur les sommets climatiques; il pourrait le faire au nom de la politique de l'emploi dont on débattait avec Mme De Coninck il n'y a pas si longtemps. Il y a plein de portes que l'on pourrait utiliser pour le faire. Ne vous cachez pas derrière des réalités institutionnelles qui ne sont pas pour justifier des choix budgétaires néfastes!

18.71 Philippe Goffin (MR): Au-delà de tout cela, face à un effort sans précédent demandé à la population, je crois qu'il faut faire oeuvre de pédagogie. Il faut expliquer aux Belges pourquoi et comment. Il faut le dire clairement, sans détour. Le monde est complexe, nous devons prendre le temps de l'explication, laisser toute la place à la vérité, à la transparence. Allez dans les rues, allez dans les familles, vous verrez que les gens ne comprennent pas grand-chose à ce qu'il se passe! La presse informe de son mieux, parfois de manière approximative, peut-être de notre faute, peut-être de celle de textes parfois un peu compliqués. Mais le temps de l'explication est vraiment nécessaire.

L'effort budgétaire que nous soutenons passe par l'assainissement de nos finances publiques, mais il faut aussi le dire, par un effort demandé aux citoyens, un effort important.

Face aux inquiétudes, aux interrogations, aux déceptions, à l'incompréhension, parfois même à la colère, nous devons nous lancer dans un grand "remue-ménage", si vous me permettez le mot, qui nous attend au niveau de l'État. Dans un premier temps, nous devons expliquer plutôt que subir.

Ce matin, je rencontrais des étudiants d'HEC de l'Université de Liège et je leur ai parlé de ce qui allait se passer aujourd'hui. Je leur ai dit qu'on allait discuter, peut-être tard dans la nuit, et qu'il n'était pas évident de se faire entendre. Ils m'ont demandé comment on pouvait faire passer un message positivement face aux représentants de la Nation.

Comme on avait le temps, on a parlé avec eux. Être étudiant, c'est l'âge du rêve. C'est l'âge où l'on a envie de construire des projets. Que nous disent-ils? Ils nous disent très simplement que l'on sent bien qu'on est à la fin d'un cycle et qu'il semble bien que, par rapport à un cycle qui s'achève, il faut pouvoir définir de nouvelles possibilités, ouvrir de nouvelles portes. Ces jeunes, et toutes les générations qui composent notre pays, sont prêts à réfléchir. Je crois qu'il faut leur faire confiance. Il faut leur dire qu'on est capable avec eux, d'ouvrir un débat pour imaginer un nouveau modèle de cohésion sociale avec deux éléments forts car la jeunesse est prête à cela: une solidarité active mais aussi une responsabilité.

Face à ce qui nous attend, n'attendons plus! Utilisons le temps qui nous est offert pour le débat! Réfléchissons ensemble, dans nos partis politiques, dans nos associations, dans les écoles et les universités ainsi que dans les familles car on sent que la société doit changer. Et le modèle, tel que nous le connaissons, nous avons la chance qu'il ne sera pas changé par la violence mais par le débat. Ce moment est important pour nous.

Au nom de mon groupe, je dirai que nous devons faire preuve d'humilité, d'imagination, de créativité pour définir ce qui devra sans doute être, demain, un nouveau modèle qui, pour nous, doit très clairement reposer sur la solidarité et la responsabilité.

18.72 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal met een raadseltje beginnen. Tussen 1987 en 1999 hebben wij het geprobeerd toen wij met CD&V in de regering zaten, en het is niet gelukt. Tussen 1999 en 2007, toen wij met de VLD in een regering zaten, is het niet gelukt. Nu wij met CD&V en Open Vld in een regering zitten, is het wel gelukt. Ra ra, wat is het? Een grondige hervorming van de fiscaliteit op roerende inkomsten.

Ik herinner mij nog, toen ik in 1989 begon, dat een van mijn eerste initiatieven was om te proberen iets te doen aan een fundamentele onrechtvaardigheid in onze fiscaliteit, met name het grote verschil in behandeling tussen het inkomen uit arbeid en het inkomen uit vermogen. Ik zal in zes punten de belangrijkste verschillen aanstippen tussen de fiscale behandeling van inkomens uit arbeid en inkomens uit kapitaal.

Ik denk aan een gezin tweeverdieners. Collega Deleuze noemde deze groep "zij die vroeg moeten opstaan". Van elke 100 euro die zij verdienen, dragen zij 48 euro af aan belastingen en sociale bijdragen. Om het eenvoudig en eenduidig te houden, denk ik vervolgens aan een gezin bij wie 100 euro binnenkomt enkel en alleen uit kapitaal. Hun bijdrage is 15 %. Welnu, het verschil tussen 48 % en 15 % is een van de grootste fiscale onrechtvaardigheden waartegen ik mij de afgelopen twintig jaar heb verzet.

Dat is echter niet het enige verschil. Wat stellen wij vast als wij kijken naar de evolutie van beide inkomens gedurende de laatste twintig jaar? Wij stellen vast dat het aandeel in het totale nationale inkomen van het inkomen uit kapitaal of uit vermogen sterk is toegenomen, terwijl het inkomen uit arbeid slechts lichtjes is toegenomen. Een groeiende ongelijke verdeling van de inkomens, dat is de eerste belangrijke ontwikkeling.

Een tweede belangrijke ontwikkeling, is de volgende. Als men nagaat bij wie die inkomens zitten, dan valt op dat de inkomens uit vermogen zwaar geconcentreerd zitten bij de hoogste decielen, de hoogste inkomensgroepen. De 20 % hoogste inkomens in België bezitten 70 % van het roerend kapitaal uit vermogen. Dat is een tweede groot verschil.

Een derde groot verschil is de informatie die daarover algemeen bestaat. Over inkomens uit arbeid is alles gekend. De fiscus krijgt van de werkgever zelfs jaarlijks de fiche waarop tot de laatste euro het inkomen wordt vermeld van de genietende van het arbeidsinkomen. Over inkomens uit kapitaal en vermogen daarentegen, weten wij bijzonder weinig. Zoek maar naar studies in dat verband, het zal niet gemakkelijk zijn. Dat betekent dat de fiscus hier volledig afhankelijk is van het correcte gedrag van de belastingplichtige die zijn inkomen zelf moet aangeven. Dat is het derde grote verschil.

Het vierde verschil in de fiscale behandeling is, gelukkig maar, de progressiviteit van de belasting op inkomens uit arbeid, in die zin dat een eerste schijf is vrijgesteld en dat de heffing vervolgens gaat van 25 % naar 50 %. Op kapitaal is er een *flat tax* van 15 % of 25 %.

18.73 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer Van der Maelen, enerzijds kan ik het met u eens zijn, maar anderzijds heb ik het een beetje lastig met wat u zegt.

De sp.a is de laatste twintig, vijftientwintig jaar aan de macht geweest en telkens u aan de macht was, zijn de lasten op arbeid verhoogd. Ons land is nog altijd nagenoeg wereldkampioen wat de lasten op arbeid betreft.

Als men kapitaal niet erft, heeft men het verdiend met arbeid. Dat wil zeggen, in tweede instantie. U zegt dat wij in eerste instantie de helft van ons inkomen hebben afgestaan door ervoor te werken, en als wij het dan verdiend hebben, wordt het nogmaals belast. Als ik u goed begrijp, is dat nog niet voldoende. Het moet van 15 % naar 21 %.

Het feit dat men kapitaal over heeft om te sparen of te beleggen, wil zeggen dat men ervoor heeft gewerkt, of dat men het heeft geërfd, maar dat is iets totaal anders, dat zijn lasten op de erfenis.

Ik heb het er moeilijk mee dat die vergelijking constant wordt gemaakt. Wij zijn wereldkampioen in de lasten op arbeid en in heel de regeringsverklaring, in al wat voorligt, staat helemaal niets over de vermindering van de lasten op arbeid. Mocht u een echte socialist in hart en nieren zijn, dan had u ervoor gezorgd dat dit er

niet in zat en dan had u gepleit voor een vermindering van de lasten op arbeid.

18.74 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijn antwoord is dubbel.

Ten eerste, de belastingen in België zijn zeer hoog op inkomens uit arbeid. Ik heb er geen probleem mee om toe te geven dat wij dat gedaan hebben omdat wij ons sociaal model overeind willen houden.

Op 4 december, en dit is een bron die zeker niet kan verdacht worden van grote linkse sympathieën, heeft de OESO een rapport uitgebracht over ongelijkheid in Europa. Op 34 landen zijn er 29 die de laatste tien jaar een groeiende ongelijkheid hebben gekend, 5 hebben dat niet gekend. Van die 5 zijn er 4 die vertrekken vanuit een situatie van grote ongelijkheid en die zich verbeterd hebben. En er is één land, namelijk België, waar men reeds op een hoog niveau van sociale bescherming stond en waar men er, onder meer dankzij de progressiviteit van de belastingen op arbeid, in geslaagd is om het sociaal model overeind te houden. Als socialist ben ik er trots op dat wij erin geslaagd zijn ons sociaal model overeind te houden, al geef ik toe dat daarvoor een grote inspanning moet worden gevraagd aan de bevolking.

Ten tweede, collega Dedecker, is uw bewering niet juist dat in België op andere inkomsten dan die uit arbeid hoge belastingen worden geheven. Qua belastingen op inkomen uit arbeid staat België, in vergelijking met andere Europese landen, inderdaad op de derde of de vierde plaats, maar de belastingen op roerende inkomsten, op inkomsten uit vermogen, liggen laag. In dat verband haal ik opnieuw een bron aan die men niet kan verdenken van linkse sympathieën. PwC, PricewaterhouseCoopers heeft een studie gemaakt van de fiscale behandeling van een vermogen van 500 000 euro, bestaande voor 250 000 euro uit aandelen en voor 250 000 euro uit ander roerend kapitaal, en ze heeft de belastingdruk daarop vergeleken in België, Nederland, Frankrijk en Duitsland.

De belastingdruk daarop bedraagt in België – als men dom is en niet bij een goede fiscale adviseur ten rade gaat – 15 %, tegen 27 % in Nederland, 30 % Frankrijk en 35 % in Duitsland. Daarmee is bewezen dat inkomsten uit vermogen in België laag belast worden.

Ik maak mijn gedachtegang af. Mocht er geen crisis zijn... Ik pleit er al twintig jaar voor dat België zijn fiscaal systeem op de Europese gemiddelden zou afstemmen. Dat betekent dat wij de belastingen op arbeid moeten verlagen, maar dat wij de belastingen op inkomen uit kapitaal moeten verhogen. Want ik wil geen sociale afbraak. Dat is de richting die wij bij elke fiscale hervorming moeten uitgaan: de lasten op arbeid verlagen, de lasten op inkomsten uit vermogens verhogen, zodat beide soorten belasting in de buurt van het Europese gemiddelde komen.

18.75 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer Van der Maelen, met wat u het laatst gezegd heb, ga ik nog deels akkoord, maar dat doet u nooit. Ik ga akkoord. Kijk bijvoorbeeld naar Slowakije of Tsjechië, met 21 % op alles: 21 % btw, 21 % lasten op arbeid, 21 % lasten op kapitaal. Dat doet u niet, we hebben constant de lasten op arbeid verhoogd.

U spreekt over die *gap* die wordt aangehaald door de OESO, die uw vrienden niet zijn. Hebt u er al eens over nagedacht dat wij onze eigen armoede organiseren? Ik hoor uw partij dikwijls praten over de armoedegrens; 15 % van onze mensen zou onder de armoedegrens zitten. Natuurlijk, de armoede wordt georganiseerd door het systeem dat wij hebben. Mensen worden in de werkloosheid gehouden met het systeem dat wij nu hebben. Absoluut.

Wat is de armoedegrens voor een gezin met twee kinderen, mijnheer Van der Maelen? Dat is 2 035 euro bruto op maandbasis. Hoeveel belastingen betaalt men in dit land, de marginale schijf, als men 2 035 euro verdient? Dat is 40 %. Ik heb uw partij nog nooit een serieus voorstel horen doen om bijvoorbeeld de belastingvrije schijf op te trekken tot het minimuminkomen van 12 500 euro. Dankzij de lasten op de arbeid, dankzij die hoge belastingen organiseren we dus onze eigen armoede.

Nog één feit, omdat u niet ingaat op mijn opmerking over de erfenisrechten. Die zitten nu op het Vlaamse niveau. Uw partij zit sedert het ontstaan van de Vlaamse regering bij de ministerportefeuilles. De erfenisrechten zijn naar mijn bescheiden mening – ik heb daar ook twee jaar mijn broek versleten en mij veel verveeld – naar omlaag gegaan. De lasten voor mensen die niet werken, die het overdragen aan hun kinderen, hebt u dus al omlaag gehaald. U staat altijd een prachtig sociaal discours te verkopen, maar het is altijd: “Luister naar mijn woorden, kijk niet naar mijn daden.” Die 10 % boven aan de maatschappelijke ladder betaalt ook geen belastingen, omdat ze fiscale raadgevers en accountants hebben en met hun fortuin in het

buitenland zitten. De goede middenklasse echter, die zijn botten afdraait, die de grootste belastingbetaler is in België, moet nog een keer opdraaien voor een extra belasting op haar kapitaal, op wat ze aan de kant heeft gezet. Dat is het probleem van dit land.

18.76 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Ik weet niet of de heer Van der Maelen eerst wil antwoorden op wat de heer Dedecker zegt? Anders wordt het misschien een rommeltje.

Mijnheer Van der Maelen, ik ben het grotendeels met u eens. U zegt dat u de lasten op arbeid wil verlagen en meer wil laten bijdragen door diegenen die vermogend zijn. Mooi zo. Alleen stel ik vast dat in deze wetgeving niets terug te vinden is over een vermogenswinstbelasting.

Het enige amendement dat daarvoor een oplossing zou moeten bieden, is amendement nr. 9 op artikel B-3. Als u dat allemaal optelt, moeten die mensen nog altijd minder betalen dan het marginaal tarief in de personenbelasting.

Hetgeen u vertelt, als zou u naar een rechtvaardigheidsprincipe gaan, komt niet overeen met de feiten. Wij hebben een amendement ingediend om ervoor te zorgen dat het wel zou kloppen, maar ons amendement is weggestemd.

Wij hebben gevraagd om bij de extra bijdrage van 4 % die u heft op dividenden en intresten van meer dan 20 000 euro, te kijken naar de proportionaliteit. Wij hebben een amendement ingediend dat de totale heffing op dividenden en intresten van meer dan 30 000 euro op jaarbasis op 19 % brengt, in totaal 40 %; dat is nog altijd minder dan de marginale personenbelasting, maar al meer dan voor wie een inkomen heeft van 1 700 euro netto per maand en nog altijd meer dan wat u voorstelt.

Mijnheer Van der Maelen, wat betekent die 30 000 euro, het niveau dat wij voorstellen? Dat komt neer op een achterliggend vermogen van meer dan 1 200 000 euro aan roerende inkomsten. De maatregel die de regering op dat punt voorstelt, luidt 4 % extra. Dat is triestig. Dat is niet rechtvaardig, terwijl er geen vermogenswinstbelasting komt en de fiscale regularisaties aan spottarieven, die nog altijd heersen in ons land, niet worden aangepakt.

Degenen die jarenlang zwart geld in het buitenland hebben belegd, die daaruit roerende inkomsten hebben gehaald en die slechts gedeeltelijk aangeven, laat u gewoon voortdoen. Zo werkt u blijvend mee aan een permanente fiscale amnestie. Daartegen staat er niets in het voorliggend wetsontwerp.

Mijnheer Van der Maelen, ik begrijp dat u hier voor uw achterban een heel mooi verhaal probeert te vertellen, maar de werkelijkheid – datgene wat er niet in staat – toont dat u echt gefaald hebt. Vooral de liberalen hebben hun slag hier thuisgehaald, niet de socialisten.

18.77 Dirk Van der Maelen (sp.a): Ik zal doorgaan met mijn verhaal. Mevrouw Almaci, op bepaalde momenten zal ik proberen om u van antwoord te dienen.

Ik ben en blijf voorstander van het Nederlandse model van vermogenswinstbijdrage en dat weet u. U zit in de luxueuze situatie van de oppositie. Dat is intellectueel gezien soms een heel luxueuze positie. U kan uw theorieën verkondigen zonder te proberen ze te realiseren. Het is spijtig, maar een vermogenswinstbijdrage kan men in België niet van vandaag op morgen invoeren; dat heeft alles te maken met de staat waarin ons ministerie van Financiën verkeert en met de informatie die men heeft over vermogens.

Hoe gaan we in België de fiscaliteit op roerende inkomsten organiseren als deze wet wordt goedgekeurd? Heel eenvoudig. Mensen betalen 0 % op hun inkomsten uit geld op een spaarboekje als ze onder het grensbedrag van 1 770 euro blijven. Ze betalen 15 % als ze het op het spaarboekje laten staan en boven die grens van 1 770 euro komen. Ze betalen 21 % als ze een andere vorm dan het spaarboekje gebruiken en als de vermogenswinst minder is dan 20 000 euro. Ze betalen 25 % als ze dividenden of kapitaalopbrengsten hebben die in totaal meer bedragen dan 20 000 euro. Dit is een begin van progressiviteit.

Ik weet niet over wie u spreekt, mijnheer Dedecker, maar de Vlaming zoals ik hem ken spaart om een huis te bouwen nadat hij of zij een partner heeft gevonden. De eerste tien jaar kan er niet veel worden gespaard. Het weinige zetten ze op een spaarboekje. Dan worden de kinderen groot en studeren ze verder. Als die kinderen het huis uit zijn, dan kunnen ze gaan naar andere vormen dan het gewone spaarboekje. Dat is het

model van de modale Vlaming. Voor hen is hetgeen hier staat wel een goed systeem.

Het is daarenboven ook herverdelend, want de opbrengst ervan, collega's, zal in 2012 917 miljoen euro bedragen. Dat betekent dat, voor de eerste keer, de grote kloof in de fiscale behandeling van inkomens uit arbeid en inkomens uit kapitaal voor een deel wordt dichtgereden, niet voor een klein bedrag, maar voor 917 miljoen euro.

De tweede vaststelling is dat de progressiviteit is ingebouwd. Kunnen wij verder gaan, collega Almaci? Ja, als wij daarvoor een meerderheid vinden. Ik wil u echter vragen om eens de test te doen onder alle oppositiepartijen, waar u bij bent, en na te gaan of u een meerderheid hebt voor de percentages die u voorstelt. Die meerderheid hebt u zelfs in de oppositie niet, want het Vlaams Belang noch de N-VA gaat daarmee akkoord. Ook de Open Vld gaat niet akkoord. Wij zijn gegaan tot waar wij konden gaan.

18.78 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mijnheer Van der Maelen, uit uw oppositiejaren – het is amper een paar weken geleden – weet u nog wel dat, als u iemand aanspreekt, die persoon ook het recht heeft om te reageren.

Uiteraard verwijst u naar de verschillen in de oppositie, maar u weet ook heel goed dat wij uw bondgenoot waren in de onderhandelingen, tot zover wij mochten meedoen.

Wat stel ik nog vast? Met betrekking tot de energiebesparende maatregelen gaan wij er 780 miljoen euro op achteruit. Zo wordt de middenklasse rechtstreeks getroffen. Met betrekking tot een aantal andere maatregelen gaan wij er ook op achteruit. Er is geen vermogenswinstbelasting. U vertelt een heel verhaal en speelt een riedeltje af, alsof u al jaren in de meerderheid zit en nooit in de oppositie hebt gezeten. Het is heel duidelijk dat u het bijzonder moeilijk hebt met de feitelijkheid dat de maatregelen inzake roerende inkomsten wel degelijk veel verder hadden kunnen gaan.

De heer Lippens heeft zelf opgeroepen tot een hogere bijdrage. Er waren heel wat buitenlandse voorbeelden, waarbij de rijken zelf hebben gezegd dat zij een duit in het zakje wilden doen en dan slaagt deze regering er nog niet in, onder duidelijke druk van de liberalen, om een koerswijziging in te zetten. Hetzelfde geldt voor de taks op de beursverrichtingen, die veel hoger had kunnen zijn. U had daar het plafond kunnen wegnemen. Dat hebt u ook niet gedaan. Wij hebben geprobeerd u te helpen met een amendement. Over zaken waarvoor u vroeger opkwam, begint u nu te vertellen dat ze niet mogelijk zijn. Vroeger beweerde u nochtans bij hoog en laag dat ze in een knip en een wip konden worden ingevoerd.

Le **président**: Madame Almaci, est-il possible de faire de courtes répliques au lieu de se lancer chaque fois dans des interpellations? Ce doit être possible! Sinon, on n'en sortira pas.

18.79 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Lastenverhogingen zijn altijd moeilijk. Het zijn nu eenmaal moeilijke tijden, zeker als we 11,3 miljard euro moeten vinden. Dan doet men wat nodig is.

In mijn repliek op de heer Van der Maelen, en voor de volledigheid, wil ik zeggen dat de 40 % die Groen! voorstelt inderdaad onredelijk is. Daarvoor hoeft men niet alleen naar de oppositie te kijken. Daarvoor mag u ook naar ons kijken.

Mevrouw Almaci, dat is 40 % op geld waarop al is betaald. Hoe onredelijk die voorstellen ook zijn en hoe oneens we het ook zijn met elkaar, u hebt ten minste de verdienste om voorstellen te doen en alternatieven in te dienen.

Het zijn lastenverhogingen. We zijn het er niet mee eens, maar de andere oppositiepartij doet geen enkel ander voorstel. Ik zal mijn blad nog eens bovenhalen: dat is blanco, blanco, blanco. Als de linkerkant en de rechterkant beide vechten, denk ik dat de regering in de zoektocht naar 11,3 miljard euro nog niet zo slecht bezig is.

18.80 Ben Weyts (N-VA): Ik hoor weinig mensen van Open Vld het woord nemen. Ik vraag mij nog altijd af waarom Open Vld de regering steunt. Ik heb het nog altijd niet gehoord.

Ik hoor alleen mevrouw Rutten het woord nemen, als wij opmerkingen maken en zeggen dat wij het anders zouden doen, om te vertellen dat wij geen alternatieven hebben. Het verweer van Open Vld bestaat erin te zeggen dat we misschien wel gelijk hebben, maar ze vraagt wat ons alternatief is.

Dat is de argumentatie van Open Vld om de regering te steunen. Inderdaad, een wit blad, alle argumenten waarmee u de regering steunt, staan inderdaad op datzelfde wit blad. Waarom u die maatregelen steunt, dat is een wit blad.

Ik heb nog niet gehoord waarom u die maatregelen zo goed vindt en waarom het geen Franstalige belastingregering zou zijn. Dat heb ik nog niet gehoord.

Uw argumenten, dat is een wit blad.

18.81 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, ik zal in twee zinnen op de woorden van mevrouw Almaci reageren.

Ten eerste, de toelichting van mevrouw Rutten heeft bewezen dat er helemaal geen meerderheid is voor wat u voorstelt en dat het dus onhaalbaar is. Ik moet zulks met u vaststellen.

Ten tweede, mevrouw Almaci, ik wil er u op wijzen dat wij tussen 1999 en 2003 samen met de VLD in een regering hebben gezeten. Ook toen is het niet gelukt. Wij zijn met de bedoelde maatregelen veel verder geraakt dan wij ooit konden komen in de regering waarvan wij samen met Groen! – het was toen nog Agalev – deel uitmaakten.

Wat stel ik met het nieuwe systeem vast? Ik stel vast dat er een hogere bijdrage komt van inkomens uit vermogen. Er is een sterke progressiviteit. Die twee punten heb ik al aangehaald. Voorts sluiten wij met die manier van fiscale behandeling meer aan bij het gemiddelde van onze Europese buurlanden.

Ten slotte, en dit is een belangrijke doorbraak, wij zullen er in België dankzij het centrale meldpunt voor de eerste keer in slagen om op een georganiseerde manier informatie over inkomens uit vermogen bijeen te brengen. Zulks zal ons meer macro-informatie bezorgen. Zonodig kan de informatie ook micro worden gebruikt, door ze aan de fiscus door te geven. Wij zullen echter zien wat wij daarvan kunnen maken.

Mijnheer de voorzitter, ik rond af.

Onze fractie ziet in de tekst, zoals u al kon vermoeden, een heel positieve ontwikkeling. Er wordt immers een stap in de goede richting gedaan, namelijk naar meer fiscale rechtvaardigheid en naar een gelijke behandeling van inkomens uit arbeid en inkomens uit vermogen.

Ik geef aan de leden die hebben gereageerd, grif toe dat het systeem nog eenvoudiger kan. Als het van mij afhangt, ben ik graag bereid om mij de komende jaren te blijven inzetten om tot een eenvoudig systeem van vermogenswinstbijdrage te komen, naar het voorbeeld van wat in Nederland bestaat.

18.82 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer Van der Maelen, ik heb nog een vraag. Ik ben dus verwonderd dat u al weggaat. Ik heb nog een vraag over de notionele-intrestaftrek.

U zit hier al een tijdje. U zat in de oppositie. U verklaart dat het in de oppositie toch zo ontzettend gemakkelijk is. Ik heb u in uw oppositiejaren over niks anders horen praten dan over de afschaffing van de notionele-intrestaftrek. U hebt over niets anders gesproken.

Wat merk ik nu? Er is een kleine vermindering van de notionele-intrestaftrek. U moet ze eens goed bekijken. Ik heb hier immers nog een prachtig voorbeeld voor mij liggen, namelijk van Telenet. Telenet is onder andere door uw Vlaamse regering in het leven geroepen. Het bedrijf heeft al 1,33 miljard euro winst gemaakt. Dankzij de notionele-intrestaftrek heeft het nog geen euro belastingen betaald.

Ik zal u dus mijn visie geven. Laat de notionele-intrestaftrek voor de kmo's bestaan. Zij maken immers 80 % van de werkgevers in dit land uit. Schaf de notionele-intrestaftrek voor de grote bedrijven af.

Ik hoor u daarover echter met geen woord reppen.

Zeg mij nog eens, in vijf minuten, wat u er vandaag van denkt in vergelijking met veertien dagen geleden. De voorzitter mag de tijd aftrekken van mijn spreektijd.

18.83 Dirk Van der Maelen (sp.a): Cato de Oude parafraserend zou ik het volgende durven te zeggen: ik blijf overigens van oordeel dat de notionele-intrestaftrek beter wordt afgeschaft.

Zelfs in de oppositie is hiervoor geen meerderheid. Ook in de meerderheid is hiervoor geen meerderheid te vinden. Wij hebben dat vastgesteld.

U zegt dat de regering twee maatregelen heeft genomen. De eerste maatregel is de verlaging van de intrestvoet van 3,8 naar 3 % en ten tweede het stuwmeer van 12 miljard aan notionele-intrestaftrek, dat ligt te wachten op gebruik. Op die twee vlakken is er opgetreden. De opbrengst daarvan is 1 520 miljoen euro. U noemt dat peanuts, ik niet! U noemt dat niets; ik vind dat al redelijk veel!

Ik ben ervan overtuigd dat de notionele-intrestaftrek in België nog sneller zal verdwijnen dan wij hier allemaal denken. U hebt de plannen gehoord die Merkel en Sarkozy, het duo Merkozy, Europa hebben opgelegd om te komen tot een budgettaire unie, of wat men in het Engels een *fiscal union* noemt. In die *fiscal union* is door Merkozy voorzien in een harmonisering van de vennootschapsbelasting, zowel voor de grondslag als de tarieven. Als die grondslag er komt, is het gedaan met de notionele-intrestaftrek in België. Ik vertrouw erop dat wij heel snel de begrafenis van de notionele-intrestaftrek in België zullen meemaken.

Laat ik nu even als politicus zeggen: ik zal blij zijn als dat verdwijnt, zonder dat ik ervoor elders een prijs heb moeten betalen.

18.84 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mijnheer Van der Maelen, ik heb een heel concrete vraag voor u.

Ik heb goed naar uw uiteenzetting geluisterd. U blijft verdedigen dat de totaliteit evenwichtig is. U hebt ook gesproken over de haalbaarheid. U wil eigenlijk wel verder gaan, maar niet alle maatregelen zijn haalbaar met de huidige meerderheid in het Parlement. U hebt ook het mooie voorbeeld gegeven van het spaarboekje, waarop nul procent wordt betaald, zolang men onder de grenswaarde van zowat 1 700 euro blijft. Er zijn echter mensen die tien spaarboekjes hebben met telkens een bedrag van minder dan 1 700 euro. Oorspronkelijk bestond het plan erin om dat aan te pakken, want tien keer 1 700 euro is 17 000 euro. Met uw andere maatregelen kunt u niets doen, maar die misbruiken bestaan wel.

Zou het niet aangewezen zijn dat het Parlement dat systeem aanpakt? Denkt u dat dit haalbaar is, met uw kennis van oppositie en meerderheid?

18.85 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer Van Hecke, ik denk dat het makkelijk mogelijk is om daar iets aan te doen in het kader van de fraudebestrijding. Het volstaat gewoon om de moed te hebben — ik weet niet of er daartoe een meerderheid in de Kamer is — om aan de banken te vragen de nummers van alle spaarrekeningen die Belgen aanhouden, te melden aan het centraal meldpunt. Als blijkt dat iemand veel van dat soort rekeningen heeft, kan er worden opgetreden.

Ik meen te mogen zeggen dat de huidige meerderheid kordaat beslist heeft om zowel de sociale fraude als de fiscale fraude aan te pakken. Ik twijfel er niet aan dat de meerderheid ook de fraude met spaarboekjes wil aanpakken.

18.86 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de voorzitter, ik vraag even het woord.

Ik heb geen vraag voor de heer Van der Maelen, maar wel voor de heer Van Hecke.

Mijnheer Van Hecke, ik vraag mij af wie hier de kleine man verdedigt.

Hoe komt het dat mensen met zo veel spaarboekjes zitten? Welnu, gedurende tien jaar zijn zij allerlei soorten beleggingsproducten aangegaan bij de banken, maar zij hebben een pak poen verloren. Zij hebben in aandelen belegd, maar zij hebben het niet gehaald van de grote heren over wie de heer Van der Maelen het had, die goede adviseurs kunnen betalen en met hun centen naar het buitenland gaan.

Wie verdedigt u hier eigenlijk? Dat vraag ik mij af. De mensen zullen hun spaarboekjes niet aangeven; zij betalen nog liever 25 % roerende voorheffing. Dat is de realiteit.

In plaats van hier te zitten blazen om alles, om de vennootschappen en weet ik veel, kunt u misschien een klein beetje tot realiteitszin komen. De werkmensen zijn wereldkampioen in het betalen van lasten op arbeid, en nu gaat u ook nog een hetze ontketen door te zoeken waar zij nog een spaarboekje hebben. In feite is dit een belachelijke discussie.

18.87 Dirk Van der Maelen (sp.a): Collega Dedecker, ik begrijp uw laatste reactie niet. De Belgische wet bepaalt duidelijk, als men geld op een spaarboekje zet, dat er niets aan de hand is zolang men onder de 1 770 euro blijft. In een gezin van twee personen mogen beiden zo'n spaarboekje hebben. Als die twee personen daarnaast nog een pak andere spaarboekjes hebben, het spijt mij, maar dan plegen zij fraude.

Wij zijn bereid om de sociale fraude aan te pakken, ik hoop dat u ook bereid bent om dit soort fraude aan te pakken. Als iedereen in België correct zijn bijdrage zou leveren, zouden wij de bijdrage van degenen die nu heel veel moeten geven, gemakkelijk wat kunnen verlagen. Dat is wat de sp.a, graag zou zien gebeuren.

18.88 Kristof Calvo (Ecolo-Groen!): Collega Van der Maelen, ik heb uw betoog aandachtig beluisterd. Het is geen gemakkelijke opdracht om dit toe te lichten of te verdedigen. Ik heb er alle respect voor dat u dit met zo veel assertiviteit doet.

Er is wel één punt dat ik moeilijk begrijp. U geeft heel duidelijk een aantal fiscale maatregelen uit dit regeerakkoord, van deze regering, een onvoldoende. U kondigt al uw volgende studiedagen en initiatieven aan. U zei: "Wij zijn vandaag niet groot genoeg om onze wil door te drijven." Ik ben niet de strateeg van de sp.a, maar zou het niet kunnen dat door vandaag te zeggen "wij zijn niet groot genoeg, hoewel wij bijna even groot zijn als de Vlaamse liberalen", u er op die manier voor zorgt dat u volgende keer nog kleiner wordt? Zorgt u er niet voor dat al die hardwerkende Vlamingen die vandaag isoleren en verbouwen, die in overvolle tweedeklascompartimenten zitten bij de NMBS, die gek worden van de te lage belastingen voor bedrijven, zich nog meer afkeren van de linkerkant? Zorgt u er niet voor dat uw compromis de volgende keer nog slechter zal zijn dan vandaag? Zou dat kunnen, mijnheer Van der Maelen?

Le **président**: M. Van der Maelen a terminé. Chers collègues, j'insiste: ne transformez pas vos répliques en interpellations!

18.89 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Geachte collega's, het hoeft niet gezegd, wat we hier vandaag aan het doen zijn is het resultaat van ongelooflijk geklungel. Dubbel zo veel pagina's aan amendementen en subamendementen op een ontwerp dat origineel werd ingediend, Parlementsleden die ze ondertekend hebben en niet kunnen uitleggen wat ze eigenlijk ondertekend hebben, andere mensen die niet getekend hebben en die dan de uitleg en de verdediging moeten doen, een tijdsbestek dat te kort is om de degelijkheid van een en ander te onderzoeken waardoor tijdens de werkzaamheden pertinente vragen ter plekke in amendementen moesten worden gegoten en beloften van verdere opvolging via een programmawet die er nog moet komen in januari. Dit is haast- en prutswork.

De Raad van State stelt dat heel voorzichtig maar toch duidelijk vast. Het is het Parlement onwaardig en het is het dieptepunt in vier jaar van chaos in dit Parlement. We hebben inderdaad het commentaar van de Raad van State gekregen op artikel A-3 en B-3, waarop we – vrees ik – nog geen duidelijk antwoord van de meerderheid hebben gekregen. Bepaalde inkomsten – daarmee sluit ik het procedureel gedeelte af – die de regering voor 2012 voorziet, zouden wel eens kunnen vernietigd worden, onder andere de maatregel met betrekking tot die roerende inkomsten, mijnheer Van der Maelen, omdat dit niet goed omschreven is, omdat het onduidelijk is hoe de grens van 20 000 euro moet worden berekend en omdat er geen motivering is. Het zal hele nare gevolgen hebben voor dat ene stapje dat u binnen de meerderheid dan toch hebt kunnen zetten. Het was een goede stap, maar het zou des te pijnlijker zijn als die zou worden herroepen.

De druk die de voorbije dagen op dit Parlement werd gezet is dus volstrekt contraproductief geweest. U dreigt er op termijn meer tijd mee te verliezen dan u ermee wint en u zult debatten opnieuw moeten voeren.

Minstens even interessant als wat er in die procedure is gebeurd, is wat er niet in het ontwerp inzake financiële bepalingen staat. Er is wel een hogere btw op digitale tv's maar geen taks op tickets voor businessvluchten. Het is niet moeilijk te zien welke groep hiermee werd bediend en welke groep het meest werd geraakt. Het is ook meteen duidelijk dat het ecologische aspect op geen enkele wijze een overweging was voor deze meerderheid. Daarmee hebt u meteen de rode raad voor dit onderdeel financiën: besparen op de kap van de middenklasse en van diegenen die het nu financieel al het moeilijkst hebben, de rijken met de ene hand iets afnemen maar voldoende uitzonderingen laten om toch nog vergoed te worden op een

ander vlak.

Laat mij even komen tot de notionele-intrestaftrek. Ik heb er daarnet bewust niet te veel over gezegd, want ik wil een overzichtje maken. Die notionele-intrestaftrek, zo wordt gezegd, wordt na vier jaar eindelijk hervormd, na vier jaar. De vorige regering besliste in oktober 2007 om een onderzoek te doen naar de misbruiken van die notionele-intrestaftrek.

De oorspronkelijke bedoeling was bedrijven te stimuleren om nieuwe investeringen te doen met eigen in plaats van geleend kapitaal. Het bleek echter dat heel wat bedrijven die doelstelling omzeilden om zo minder belastingen te moeten betalen. Zowel experts uit de financiële wereld als de administratie waren het roerend eens: er bestaan op grote schaal misbruiken van die intrestaftrek. Onlangs vestigde ook de dienst Financiële Criminaliteit van de politie de aandacht van de onderzoekers op mogelijke misbruiken.

Vooraleer u reageert op hetgeen ik nu net heb gezegd, die laatste vier zinnen zijn niet van mijn hand. Ze zijn van de hand van de collega's van de sp.a. Uiteraard ben ik het hiermee roerend eens. Reeds op 2 maart 2008 stelde de sp.a vast dat de kosten van de notionele-intrestaftrek de pan uitswingden, dat men weigerde om de misbruiken aan te pakken. De collega's Van der Maelen en Vanvelthoven hebben toen samen met de PS een wetsvoorstel ingediend dat papieren constructies zoals kapitaalverhogingen met leningen die zowel bij het moederbedrijf als bij de dochterbedrijven worden afgetrokken, verbodt, want die leveren geen jobs op. Ze wilden de vrijgekomen budgettaire ruimte gebruiken voor maatregelen ter ondersteuning van de koopkracht van de gezinnen.

Mooi, ik ben het tot nu toe helemaal eens met hetgeen daar gezegd werd, maar niet alleen met hen. Ik ben het ook eens met de collega's van cdH en de PS die in februari 2010 naar aanleiding van een golf ontslagen bij AB InBev, dat volop winst maakte, een nieuw wetsvoorstel indienden. Mevrouw Arena en de heer Mathot wilden het gebruik van de notionele-intrestaftrek onmogelijk maken voor bedrijven die niet in moeilijkheden verkeren maar toch tot collectief ontslag overgaan, zoals AB InBev dat deed.

In maart 2010 vroegen diezelfde partijen dat minister van Financiën Didier Reynders dat belastingvoordeel voor bedrijven, de intrestaftrek, zou koppelen aan het creëren van jobs.

Ik denk ook aan de dappere opinie van Gwendolyn Rutten van de Open Vld, die achter het principe blijft staan, wat wij de voorbije jaren overigens ook steeds hebben gedaan, maar die op 18 januari 2011 aangaf wel open te staan voor een debat over de verfijning van de intrestaftrek. Ik citeer haar: "Het is de taak van de overheid om elke beleidsmaatregel regelmatig tegen het licht te houden en te kijken of het belastinggeld goed wordt besteed. Wij willen dus zeker mee nadenken over verfijningen en bijstellingen van het systeem opdat het nog doeltreffender werkt." Mevrouw Rutten, u spreekt verder ook over het wegwerken van zuiver financiële constructies die geen enkele meerwaarde hebben.

Ik ben het ten slotte ook eens met de collega's van CD&V, die na een lange radiostilte van een aantal jaren een standpunt over de notionele-intrestaftrek doorgaven aan het ACV.

Op 27 januari 2011 staat op de website van het ACV – u kan dat nog steeds opzoeken, ik heb dat daarnet gedaan – dat ze het systeem, net als wij, willen behouden, maar dat ze toch iets willen doen aan de zogenaamde postbusconstructies, lees: de lege financiële constructies.

Tot slot wil ik ook even denken aan de heer Bruno Colmant, de ex-kabinetschef van de vorige minister van Financiën, de geestelijke vader van de maatregel. Voor zijn opmerking op 13 juli 2010 ben ik hem nog altijd bijzonder dankbaar. Hij zei dat de interestaftrek moet worden hervormd, zodat het de helft minder aan de Staat kost. Dat betekent minder dan 2,5 miljard euro. Op die manier kunnen er ook meer kmo's van gebruikmaken.

Hij heeft er verschillende artikelen over geschreven, onder andere met onze expert van de Dexiacommissie, Georges Hübner, gekozen door deze meerderheid. Mensen die er iets van zouden kunnen weten, mij dunkt.

Nog volgens de heer Colmant: de notionele-interestaftrek, een maatregel waardoor bedrijven minder vennootschapsbelasting moeten betalen, komt vandaag vooral de multinationals ten goede.

De heer Colmant lanceerde daarop in de krant verschillende pistes om het systeem te hervormen, waarbij de rente die de kmo's kunnen aftrekken gevoelig moet worden verhoogd en die van grote bedrijven moet

worden verlaagd.

Die differentiëring is heel sterk en moet volgens hem tot een halvering van de kosten leiden.

Men zou zo kunnen vermoeden, mijnheer Van der Maelen, mevrouw Rutten, collega's van CD&V, PS, cdH en MR, dat er een groot draagvlak voor een hervorming bestaat. Helaas, driewerf helaas. Zelfs de heer Van der Maelen zegt dat dit draagvlak er vandaag niet is.

Net zoals met de bijzondere bankencommissie heeft deze meerderheid de voorbije jaren zeer veel mooie woorden gebruikt, maar als puntje bij paaltje komt, vergeet ze die mooie woorden en doet ze alsof haar neus bloedt. Het waren slechts zinsbegoochelingen.

Alle mooie woorden ten spijt beperkt deze regering zich tot het vastleggen van een vaste rentevoet van 3 % en het afschaffen van de overdracht, zonder enige aanpassing aan het systeem. Geen aanpassing ten voordele van de kmo's, die jobs creëren maar niet kunnen delokaliseren. Zij zijn voorwaar een belangrijke partner in deze economisch barre tijden! Geen verlaging van het percentage tot 2,5 %, zoals de bedenker, Bruno Colmant, voorstelde. Geen koppeling aan jobbehoud en jobcreatie of aan investeringen, zoals de collega's van cdH en PS in het verleden bepleitten. Zelfs het minimum minimorum, waarover u het de voorbije jaren allemaal eens was, de aanpak van de zuiver financiële, papieren postbusconstructies, komt er niet.

Geen aanpak, of noem het zoals u het wil. Niets van dat alles zit in het huidige voorstel. Nochtans was er toen unanimitéit.

Collega's, meent u echt dat het geheugen zo kort is, dat de burger dit zal slikken? Vindt u dat bedrijven zoals Arcelor, dat tussen 0 en maximaal 5,7 % vennootschapsbelasting betaalt – maar zijn warme lijn van de ene dag op de andere dag sluit, met een verlies van duizenden banen tot gevolg –, vindt u dat bedrijven die herstructureren terwijl zij volop winst maken – zoals AB InBev –, vindt u dat bedrijven die de burger jarenlang met hoge facturen opzadelen – zoals Electrabel –, vindt u dat de meer dan 800 bedrijven die nauwelijks belastingen betalen, verder mogen genieten van deze maatregel, zonder enige voorwaarde? Geloof u echt dat de burger dat pikt?

In deze tijden van crisis maakt u de werkloosheidsuitkeringen degressief, terwijl u de werklozen aanspoort tot het actiever zoeken naar jobs, die er niet zijn. Dat is dan goed gedaan, progressieven in deze regering!

Kortom, er komen geen aanpassingen, enkel snel geldgewin, door de rentevoet een beetje te verlagen en vast te leggen. *Il faut le faire!*

Collega's van de meerderheid, u maakt van websites als bespaarbelastingen.be uw objectieve bondgenoot. Al jaren huldigen zij de slogan "Double dip, gewoon doen".

Ik citeer: "Geachte, wij nemen aan dat dit welkom is, nu de media elkaar proberen te overtroeven met negatieve economische informatie. Daarom geven wij graag tegengas met een leuke fiscale tip om u wat op te beuren. De notionele-intrestaftrek... kent u nog wel. Deze notionele-intrestaftrek geeft u de kans om te werken met de zogenaamde *double dip*. Wij hadden het er vroeger al over. Het is geen hamburgersaus. Wij lichten even toe. Stel, u heeft een vennootschap A en een vennootschap B. B heeft de aandelen van A. Stel dat A een pand koopt en hiervoor bij de bank geld leent. Dat geld is dus vreemd vermogen. Er zijn hierdoor geen voordelen op het niveau van de notionele-intrestaftrek. Doe het anders, wees fiscaal trendy, en kies voor de *double dip*. Laat de vennootschap B lenen. Die vennootschap B leent dus bij de bank en brengt die lening in bij het kapitaal van A. Die kapitaalverhoging geniet wel van de notionele-intrestaftrek. Vervolgens koopt vennootschap A haar pand. Vennootschap B kan de intresten van de lening aftrekken en factureert bijvoorbeeld leuke managementfeestjes aan A, zodat B inkomsten heeft om af te zetten tegenover de intresten op de lening. Dit is dus een win-winverhaal. Voor meer info kunt u op de site terecht."

Op dezelfde site vond ik nog het leuke bericht dat men voor de regering-Di Rupo alvast een e-boek klaarstoomt met een overzicht van alle fiscale maatregelen en de eventuele ontsnappingstips. U bent niet gealarmeerd. U zou het wel moeten zijn. In *Trends* las ik vorige week nog dat de weg naar de hel van de belastingen geplaveid is met heel wat uitwegen naar de hemel. De grote banken, de vermogenden en de grote bedrijven die in *business* en *premium class* vliegen, krijgen door de regering-Di Rupo de rode loper naar de hemel uitgerold. De kleine bankiers, de kmo's die voor jobs zorgen, onze bouwsector en de gewone

burgers mogen boeten voor de zonden van al die anderen.

Ondertussen heeft de regering al lang aangekondigd en duidelijk gemaakt dat zij voor de mensen weinig kan doen, omdat er geen geld is. Er moet bespaard worden. Er is geen geld om de vervangingsinkomens te verhogen of de belastingen te verlagen voor degenen die elke dag gaan werken. De ontsparing van de notionele-intrestaftrek neemt de regering er nochtans nog al te graag bij.

Collega's, ook deze paragraaf komt uit de perstekst van de N-VA over de notionele-intrestaftrek en eindigt als volgt: "Het is een kwestie van prioriteiten stellen. Wie de notionele-intrestaftrek degelijk zou hervormen, zou al heel wat extra geld vinden", waarmee het perfect mogelijk is de energiebesparende maatregelen te behouden.

Die laatste zin heb ik eraan toegevoegd. Inderdaad, prioriteiten stellen, is een kwestie van willen. Het is heel duidelijk dat u met deze meerderheid niet wil.

Het gebrek aan het stellen van prioriteiten is erg duidelijk wat betreft die energiebesparende maatregelen. In plaats van op elk niveau, in elk parlement de zeilen bij te zetten, kiest de regering ervoor om in volle klimaatcrisis niet alleen het klimaat, maar ook de klimaatbewuste burgers en de bouwsector recht in het hart te treffen.

Wie zei ook alweer dat dit de groenste regering ooit zou worden? Ik zal uw geheugen opfrissen, want in de commissie werd daarover nogal vaag gedaan. Niet toevallig kwam die uitspraak van de voormalige minister van Energie en Klimaat, die indertijd wel wist wat hij moest doen om het klimaatprobleem aan te pakken, maar dat niet deed omdat hij herverkozen wilde worden.

De heer Tobback is hier niet, maar hij en verschillende leden van zijn fractie zijn nu herverkozen. Waar zijn die groene maatregelen nu?

Laat het heel duidelijk zijn, collega's. Dit is een historisch dieptepunt. Terwijl de sectoren van de bouw en van de hernieuwbare energie bij de meest jobintensieve sectoren zijn, slaagt u erin om in volle crisis net die groeisectoren aan te pakken. Deze maatregel zal leiden tot het rechtstreeks verlies van minstens 5 000 jobs in die sectoren. *Il faut le faire*.

Mevrouw Temmerman, dat is de berekening van de vorige regering, die ons voorrekende hoeveel jobs er zouden bijkomen. U moet mij niet geloven. Kijk gerust naar wat hierover in het verleden werd gezegd door de meerderheid.

Wat u vandaag doet, is geen besparing. U voert gigantische meerkosten in op lange termijn, voor de burgers wier energiefactuur niet meer zal dalen, waardoor vooral de middenklasse en de armere groepen worden getroffen. Zonder de subsidies of de belastingkredieten, want die haalt u ook in één klap weg, zullen zij die investeringen niet kunnen doen.

Het zijn meerkosten voor de bouwsector. De regering in lopende zaken bepleitte de isolaties nog met hart en ziel als crisismaatregel en zei dat hij duizenden jobs zou opleveren. Die jobs zouden niet delokaliseren. Die jobs, waarmee de toenmalige meerderheid pochte omdat ze verklaarden waarom onze economie het nog relatief goed bleef doen, terwijl het in Europa veel slechter ging, zullen nu verdwijnen.

De maatregelen die u neemt zijn ook bijzonder abrupt. Er werd nauwelijks in overgangsmaatregelen voorzien, bijvoorbeeld voor mensen met een passiefbouw. Wij hebben er een lang debat over gevoerd. Wij hebben ons amendement ingediend. Wij zijn gevolgd door de collega's van de N-VA met betrekking tot het feit dat u werkt met certificaten van een of twee maanden, terwijl het heel duidelijk is dat aanvragers van een bouwvergunning voor een passiefhuis daarover lang hebben nagedacht omdat het belangrijke budgettaire meerkosten met zich brengt. U maakt daar abstractie van. Die mensen kunnen u niets schelen. Nog liever een tijd de notionele-intrestaftrek laten bestaan zoals hij bestaat, als blinde maatregel, en nog liever de door u aangespoorde mensen treffen die met goede intenties een keuze maken die goed is voor jobs, het klimaat en ons land, dan werkelijk nadenken over hervormingen die miljarden kunnen opbrengen!

Driemaal verlies. De waarheid is simpel: het gaat om geld, nu, ten koste van alles. De rekening wordt doorgeschoven naar de toekomstige generaties in plaats van werk te maken van een verschuiving van de lasten op arbeid naar lasten op vervuiling en grote vermogens, zoals Europa dat ook heeft gevraagd. Wij

bengelen op dat vlak aan de staart in Europa. In de plaats daarvan verhoogt deze regering unilateraal de lasten voor de gemiddelde burger en laat zij tal van ontsnappingswegen open voor de grote vermogens en bedrijven.

Er is een schaamlapje, dat klopt. De bedrijfswagens. Er moest iets gebeuren aan de bedrijfswagens. Ons land is de trieste koploper in Europa, ver voor de tweede, Duitsland. Daar is er overigens een auto-industrie die de onze vele malen overtreft. Een bedrijfswagen is intussen meer een statussymbool geworden dan wat anders. Vele CEO's, financiële directeurs, bedrijfsleiders, werknemers en ministers kunnen zich eenvoudigweg geen leven meer voorstellen zonder een bedrijfswagen. Het is een element van prestige en gezag. Het is ook al te vaak een element van loonvorming geweest, jarenlang gestimuleerd door de overheid. Het gevolg is dat bijna een op twee wagens op onze wegen een bedrijfswagen is. Aangezien er intussen zo veel rondrijden, maakt niet langer het bezit maar de grootte van de bedrijfswagen het verschil in een bedrijf. De Belgische bedrijfswagen, mevrouw Rutten, heeft te maken met 'overdimensionering'.

Het aandeel van kleine stadsautootjes in het geheel is beperkt tot 30 %. Het gaat in de regel over grote kolossen die niet in verhouding staan tot hun eigenlijke gebruik en die enorm veel ruimte in beslag nemen. Het is dan ook goed dat er een loskoppeling gebeurde. Het grootste deel van de bedrijfswagens heeft overigens ook nog altijd een dieselmotor. Wat mensen misschien niet weten, is dat Europa België al heeft gewaarschuwd voor het niet-halen van de normen inzake fijn stof.

Wat vandaag gebeurt, is niet zomaar een maatregel. Men is erop gericht munt te slaan uit een maatregel die moet worden genomen, willen wij een Europese veroordeling met een fikse boete tot gevolg vermijden. De belasting wordt gekoppeld aan de catalogusprijs en de CO₂-uitstoot om zo het voordeel van alle aard te bepalen. Op het eerste gezicht is dat een goede zaak, maar wie verder kijkt, ziet dat deze doelstelling helemaal geen groene maatregel is.

U verschuilt zich achter dit argument, maar het is u om Europa en de centen van de middenklasse te doen. U hebt namelijk een achterpoortje gecreëerd. In het verleden was het systeem immers gekoppeld aan het aantal gereden kilometers. Die zijn nog steeds fiscaal aftrekbaar a rato van 0,15 eurocent, maar het voordeel van alle aard werd berekend aan 0,30 eurocent. De aftrekbaarheid bedroeg de helft van het voordeel van alle aard. Bij de berekening van het voordeel van alle aard zal men thans geen rekening meer houden met het aantal gereden kilometers, enkel met de catalogusprijs en de CO₂-uitstoot. De fiscale aftrek voor het aantal gereden kilometers kan volgens het voorliggend regeringsamendement niet hoger zijn dan het bedrag van het voordeel van alle aard. Het zou maar erg zijn. Het kan echter wel gelijk zijn aan nul. Vreemd!

18.90 Jean Marie Dedecker (LDD): U vindt het normaal dat men zich baseert op de catalogusprijs. Ik weet dat de groenen het vaak hebben over tweedehandskleding. Stel dat u morgen naar een winkel van tweedehandskleding gaat en daar staat dat u btw moet betalen op de nieuwwaarde. Zou u daarmee tevreden zijn? Zou u het normaal vinden dat u btw moet betalen op de nieuwwaarde van een kledingstuk dat al vijf jaar werd gedragen?

18.91 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, het was niet meteen mijn bedoeling om te onderbreken. Het is echter belangrijk voor het verslag, omdat wij hetzelfde debat ook in de commissie hebben gevoerd.

Voor tweedehandswagens is het uiteraard niet de cataloguswaarde die zal tellen. Tweedehandswagens worden geteld aan de hand van de laatste factuur, mijnheer Dedecker. Het betreft dus niet de originele factuurwaarde maar de tweedehandswaarde, wat in de commissie heel duidelijk is toegelicht.

18.92 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, het ging over energiebesparingen in woningen. Dat thema zijn wij al voorbij. Ik zal over dat punt tijdens een volgende discussie van gedachten wisselen met mevrouw Almaci.

18.93 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mijnheer Van der Maelen, ik wil altijd het debat aangaan. Ik was echter bij de logica aangekomen.

Vroeger was de aftrek 0,15 euro per km, zijnde de helft van het voordeel van alle aard. Die logica valt weg. Wie heel veel rijdt, kan nu de helft meer aftrekken dan vroeger. Dus geeft de regering met de ene hand wat zij met de andere hand neemt, maar dan wel enkel voor zij die heel veel rijden. Een dergelijke redenering

heet dan groene logica. Men moet het maar vinden!

18.94 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mevrouw Almaci, ik heb daarstraks dezelfde vraag gesteld aan de leden van de N-VA en mijn rechtvaardigheidsgevoel gebiedt mij dan ook om hetzelfde aan u te vragen.

U hebt het daarnet, op een toon die, eerlijk gezegd, van bijzonder veel afgunst getuigt en die niet de mijne is, gehad over hele dikke bakken als bedrijfswagens, waarmee mensen rijden. Een dergelijke uitspraak getuigt van bijzonder weinig respect. Ik zou u willen vragen om in het lijstje van daarstraks aan te duiden welke auto's u catalogeert als exorbitante, dikke bakken waarmee mensen zouden rijden.

Ik ben het fundamenteel oneens met uw zienswijze. Het gaat over redelijke wagens, die mensen voor hun werk nodig hebben. Iedereen moet inderdaad een inspanning doen, wat, geloof mij vrij, niet gemakkelijk en niet fijn is. Er is ter zake echter wel voor een redelijke oplossing gekozen.

18.95 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Ik had eerder applaus verwacht. Mevrouw Rutten, u moet niet verwijzen naar het gevolg van een maatregel waarover we straks nog moeten stemmen. U moet kijken naar de realiteit vandaag op onze wegen.

Ik zal eerst repliceren, mijnheer de voorzitter, want anders zou de indruk kunnen ontstaan van afgunst. U mag vandaag kijken naar het soort auto's op onze wegen. Niet wij zeggen dat, maar alle statistieken bewijzen het: auto's die veel groter zijn dan nodig is, die veel meer verbruiken dan nodig is, met veel meer fijn stof. Dat zou het resultaat zijn van de invoering van die maatregel. Dat is niet de realiteit van vandaag.

Le **président**: Madame Rutten, on va finir par distribuer ce journal afin que tout le monde en dispose!

18.96 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Ce ne serait pas mal, monsieur le président!

Juist is gewoon juist: ik heb hier een lijstje met de tien populairste bedrijfswagens. Ik heb er tot nu toe geen merken uit aangehaald; het komt ons niet toe dat te doen. Ik kan u wel zeggen – u kunt de tekst uitdelen – dat het niet gaat over buitensporig grote gevaartes op de weg, mevrouw Almaci. De mensen zijn trouwens nog altijd vrij om te kiezen welke wagen ze willen in ons land, gelukkig maar. U moet niet doen alsof de maatregel buitengewoon onevenredig is. Het gaat om personen, die hun wagen nodig hebben voor hun werk. Dit lijstje bevat die wagens.

Le **président**: J'espère qu'on ne va plus sortir ce catalogue, qu'on a déjà sorti suffisamment!

18.97 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mevrouw Rutten, ik kan u geruststellen. Mijn echtgenoot heeft zelf een bedrijfswagen, een redelijke middenklassenauto met dieselroetfilter, waardoor de uitstoot beperkt wordt. U maakt er meer een karikatuur van dan ik.

18.98 Jean Marie Dedecker (LDD): Mevrouw Almaci, hoe zit het met de auto waarmee uw partijvoorzitter rijdt? Dat is een wagen die nog 20 liter verbruikt, met een roetfilter die blauw uitslaat. (*Hilariteit*)

18.99 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mijnheer Dedecker, mijn voorzitter gebruikt Cambio. U zou dat eens moeten proberen.

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, onze fractie had in de commissie een amendement ingediend om te verhelpen dat men met de ene hand geeft en met de andere hand neemt. Men neemt van de middenklasse en geeft aan degenen die zeer veel rijden. Mevrouw Rutten, daarover hebt u niets gezegd. Dat is gewoon de vaststelling.

Collega's van de meerderheid, wij hoopten in de commissie nog dat het ging om een vergetelheid wegens haastwerk, maar helaas, u hebt ons amendement niet gesteund. Alle discussies en afleidingsmanoeuvres ten spijt, daarmee verspeelt u uw laatste greintje aan argumenten inzake het groene gehalte of de groene intenties van de regering.

Maar niet getreurd, wij geven vandaag een tweede kans om onze amendementen goed te keuren. Het gaat om amendementen over de notionele-intrestaftrek, over de energiebesparende maatregelen en over maatregelen inzake bedrijfswagens die een werkelijk groen bedrijfswagensysteem tot stand zouden

brengen. Die kans geven we, al was het maar om uw gezicht te redden.

Of het nu de burger, de Raad van State of andere adviesorganen zijn, die u op termijn tot andere gedachten zullen dwingen, omdat het moet, omdat het aangevochten wordt, omdat het aangevuld moet worden, in programmawetten of elders, het is duidelijk dat de voorliggende set aan maatregelen gewoon dient om geld op te halen.

Het wetsontwerp is volledig en alleen erop gericht om geld op te halen en het ontbreekt aan alle kanten aan visie. De levensnoodzakelijke investeringen in isolatie worden afgeschaft. De lasten op lonen blijven hoog. Er is geen verschuiving, zoals Europa vraagt, naar vermogenswinsten en vervuiling. De notionele-intrestaftrek blijft een blinde maatregel, waarvan misbruik kan en zal worden gemaakt. Het lijstje van *Trends* is, wat dat aangaat, exemplarisch.

Voorwaar, dat is het tegengestelde van goed bestuur. Voorwaar, dat is het tegenovergestelde van een groene regering.

18.100 Jenne De Potter (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik zal vrij kort zijn, gelet op het gevorderde uur en de besprekingen die nog moeten volgen.

Collega's, vandaag bespreken wij een aantal belangrijke fiscale maatregelen met uitvoering van het begrotingsakkoord, waarmee wij 11,3 miljard euro moeten zien te vinden. De inspanning die wij leveren, is de grootste in de geschiedenis van ons land.

Kloppen de meerderheidspartijen zich vandaag euforisch op de borst? Neen. Collega's, euforie is vandaag niet op haar plaats. Belastingmaatregelen zijn altijd moeilijk, maar het zijn nu eenmaal moeilijke tijden.

Collega's, politici moeten nu eenmaal verder durven te denken dan de waan van de dag, de vergadering van vandaag. Van politici wordt verwacht dat ze ook verantwoordelijkheid nemen. Verantwoordelijkheid nemen is wat wij hier vandaag doen, met een reeks maatregelen op fiscaal en sociaal vlak en op het vlak van de werkgelegenheid.

We vragen inderdaad inspanningen van onze burgers om de overheidsfinanciën opnieuw op orde te zetten, maar we doen dat op een sociaal rechtvaardige manier, zonder sociale afbraak. Ik verwijs naar het feit dat de roerende voorheffing op spaarboekjes niet wijzigt en op het feit dat er progressiviteit wordt ingebouwd in de taxatie van de roerende inkomsten.

Ik maak ook nog van de gelegenheid gebruik om te wijzen op een aantal andere maatregelen, maatregelen die ervoor zorgen dat de belastingen beter worden geïnd, maatregelen in het kader van de strijd tegen de sociale en fiscale fraude.

Met onderhavig wetsontwerp wordt een aantal stapjes gezet, wordt een aantal nieuwe noodzakelijke maatregelen genomen, maar dat is uiteraard nog veel te beperkt. Het mag geen eindpunt zijn.

Op het vlak van fraudebestrijding is het regeerakkoord bijzonder uitgebreid, onder andere voortbordurend op het voorbereidende werk van de heer Devlies.

Mijn oproep aan de regering is dan ook om daadwerkelijk werk te maken van de strijd tegen de sociale en fiscale fraude. Zorg ervoor dat de achterpoortjes worden gesloten, roep een halt toe aan constructies die het belastingstelsel ondermijnen. In het Parlement moeten en willen wij daaraan meewerken.

Alleen door de fraude daadwerkelijk aan te pakken, kunnen wij ervoor zorgen dat burgers die correct hun belastingen betalen en van wie wij inspanningen vragen, zich verzoenen met het voorgestelde beleid.

Dat is de oproep, die ik aan de regering zou willen overbrengen. Moeilijke tijden vragen moeilijke beslissingen. Die moedige beslissingen moeten wij nemen en zullen wij vandaag ook steunen. Een concrete, correcte, eerlijke en efficiënte belastinginning is daarbij onontbeerlijk.

Onze fractie is klaar om daar mede werk van te maken.

18.101 Barbara Pas (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, in de algemene bespreking heeft mijn goede

collega Hagen Goyvaerts het gehad over de stroom aan amendementen, die groter is dan het oorspronkelijke ontwerp. Ik ga heel kort in op een van die amendementen, om een ballonnetje te doorprikken.

In de commissie voor de Financiën werd maandagavond om 18 u 30 het zoveelste amendement binnengegooid op het reeds uitgebreide wetsontwerp houdende diverse bepalingen. Het trok onmiddellijk mijn aandacht, omdat het ging over de dotaties aan de koninklijke familie. In de verantwoording stond dat het zou gaan om een besparing op de dotaties. Er was weliswaar een uitzondering: de civiele lijst.

De 6,4 miljoen euro besparingen waarvan sprake was, leken mij op het eerste gezicht veel te weinig, maar beter dat dan niets, vond ik. Ik heb mij in de commissie dan ook onthouden op dit amendement. Intussen heb ik wat meer tijd gehad om de cijfers na te gaan. In het voorliggende ontwerp wordt de dotatie aan onze kroonprins voor 2012 vastgelegd op ruim 934 000 euro. In 2011 ontving hij 923 000 euro. Jawel, 11 000 euro minder. Toch raar, voor een besparing!

Koningin Fabiola zal in 2012 ruim 1 460 000 euro krijgen, 20 000 euro meer dan in 2011, toen zij 1 440 000 euro ontving. Zo heeft zij een weduwepensioen dat meer dan 160 keer hoger is dan een normaal weduwepensioen. Misschien iets om straks mee te nemen in de pensioenbesprekingen?

Ook prinses Astrid en nummer 13 in de reeks van de troonopvolging, prins Laurent, zullen in 2012 meer euro's op hun rekening ontvangen dan in 2011. Volgens de verantwoording gaat het om een vermindering met 2,2 % in vergelijking met de geïndexeerde dotaties van 2011, maar het gaat niet om een reële vermindering en dus ook niet om een besparing.

De stijging is gewoon een beetje minder groot. De indexsprongen die voor het koningshuis in het verleden buitensporig waren – denk maar aan de frappante indexsprong van maar liefst 800 000 euro, die de meesten onder u in dit Parlement een aantal jaren geleden hebben goedgekeurd –, zijn indexsprongen waarvan de naar koopkracht zoekende burgers alleen maar kunnen dromen. Dat die indexsprongen een beetje zouden worden bijgesteld, zou er nog maar aan mankeren.

Het koningshuis heeft er zeker geen last van. Iedereen voelt vandaag de crisis, behalve zij. Met 13,8 miljoen euro aan dotaties en minstens nog even veel dat wordt uitgegeven aan allerlei diensten zoals transport en beveiliging, had de bijdrage van het koningshuis veel groter mogen zijn.

De gewone werkende burger geeft meer dan de helft van zijn loon af. Dankzij de nieuwe regering zal hij minder aftrek voor kinderopvang kunnen inbrengen. Met de verhoging van de btw naar 21 % op betaaltelevisie zal hij meer betalen om televisie te kijken. Hij zal door de bankentaks meer moeten betalen voor een lening, terwijl de woningen nu al onbetaalbaar zijn. Hij zal ook niet meer kunnen genieten van fiscale aftrekken voor energiebesparende maatregelen. Op dakisolatie na wordt zonder enige logica en visie hier en daar geschrapt. Kortingen op milieuvriendelijke wagens worden stopgezet en ook de onvermijdelijke accijnzen op benzine en tabak gaan verder de hoogte in.

18.102 Laurent Louis (MLD): Monsieur le président, je suis d'accord pour que l'on fasse des économies, mais il est étonnant de vouloir s'attaquer aux dotations royales alors que les montants qu'elles représentent sont relativement peu élevés comparativement aux dotations allouées aux partis politiques.

J'encourage donc le Vlaams Belang à dénoncer lesdites dotations plutôt que de dénoncer, un peu dans le vide et en permanence, celles attribuées à la famille royale. Je ne vois pas pourquoi elles devraient être aujourd'hui remises en question alors que l'on est en plein milieu d'un règne.

Je voulais intervenir car je constate que l'on 'tape' toujours sur la monarchie. Or, celle-ci est très importante dans notre pays, elle est encore le ciment entre les Belges. Il est temps de la protéger.

Le **président**: La parole est à la défense: M. Veys.

18.103 Tanguy Veys (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer Louis, u bent natuurlijk zeer bezorgd om het koningshuis. U hoopt misschien eens op de koffie te mogen gaan. Het grote verschil met politieke partijen is dat deze verkozen zijn, dat zij een democratische legitimiteit hebben en dat geldt niet voor het koningshuis.

Le **président**: On ne va pas se lancer dans un débat sur la monarchie et les partis politiques à cette heure-

ci! Madame Pas, continuez!

18.104 Barbara Pas (VB): Collega Louis, uiteraard neem ik vandaag het woord over de dotaties. Het is een deel van een artikel van het ontwerp dat vandaag voorligt. Dus uiteraard geef ik daarover mijn mening. De dotaties van de partijen zijn vandaag niet aan de orde.

In verband met hetgeen collega Veys heeft gezegd, het volgende. Partijen krijgen een dotatie naargelang het aantal democratisch verkozenen. Ik denk niet dat Franstaligen, die om puur partijpolitieke redenen de partijdotaties van het Vlaams Belang willen afnemen met gerechtelijke procedures, goed geplaatst zijn om daarop commentaar te geven.

Mijnheer de voorzitter, ik ga meteen over tot de conclusie. Terwijl de burgers in dit land massaal moeten inleveren en met allerhande belastingverhogingen om de oren worden geslagen, wekt u ondertussen met zulke artikeltjes die u op het laatste moment nog binnensmijdt in de commissie, valselijk de schijn op dat het koningshuis mee inlevert. Niets is minder waar, de stijging is gewoon een beetje minder groot.

Integendeel, een van de rijkste families van dit land krijgt een wel enorme inkomenssteun. Het gaat om 13,8 miljoen euro aan dotaties en nog eens minstens even veel voor allerlei diensten, van transport en beveiliging tot elektriciteitsrekeningen en zelfs de kosten voor het poetsen van het Paleis; daarvoor moeten zij niet eens de dotaties gebruiken. De bijdrage van het koningshuis had in de besparingsronde veel groter moeten zijn. Het was een kans geweest om daar in te grijpen, maar alweer is het een gemiste kans.

Zoethoudertjes als deze sussen misschien uw geweten, voor zover u er allemaal een hebt, maar ons kunt u er alleszins niet mee sussen.

18.105 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Monsieur le ministre, l'intérêt d'intervenir en fin du volet Finances est d'avoir bien écouté les collègues. Pour ma part, je n'accepte ni le fatalisme creux des uns qui pensent qu'il n'y a pas d'alternative, que la situation que nous vivons est une fatalité, que c'est la faute à "pas de chance" et que l'on ne peut rien y changer, ni l'autosatisfaction suffisante des autres qui prétendent tenir des réformes en matière de finances jamais vues auparavant.

Effectivement, l'accord de gouvernement et ce projet de loi portant des dispositions diverses ou, en tout cas, les amendements qui ont été ajoutés au texte qui nous était originellement soumis, contiennent des dispositions qui ne sont pas inintéressantes et que nous avons votées en commission des Finances. En effet, elles permettaient de trouver de nouvelles recettes. Dans la recherche de l'équilibre budgétaire nécessaire à tous les niveaux de pouvoir, il faut avoir le courage d'identifier les recettes et, si possible, des recettes vertueuses, qui font contribuer ceux qui en ont le plus les moyens et qui ont la faculté de changer de comportement, notamment pour ce qui concerne la spéculation financière.

En la matière, un constat demeure présent à mon esprit: ceux-là mêmes qui ont été incapables d'empêcher les crises dont nous payons aujourd'hui durement le prix sont les plus zélés à nous expliquer les recettes à appliquer, c'est-à-dire une austérité aveugle.

Au contraire, nous devrions trouver la même énergie et la même rapidité pour réformer le secteur de la finance, comme on le fait en matière sociale et de pensions.

Si nous avons soutenu certaines des dispositions de votre texte, monsieur le ministre des Finances, nous avons déposé des amendements destinés à corriger ou accentuer certaines mesures.

Nous regrettons des glissements fiscaux apparus lors de la dernière ligne droite de la négociation pour la formation de ce gouvernement, comme la disparition d'une TVA sur les billets d'avion en *business class* et une augmentation de la TVA sur les abonnés à un distributeur de programmes de télévision. Cet exemple indique clairement le glissement: au lieu de toucher les plus nantis, il a été décidé d'atteindre tout le monde, ce qui pèse davantage dans le budget des plus faibles d'entre nous.

Je reviendrai sur quatre éléments fondamentaux du texte.

Le premier est la suppression des aides fiscales fédérales à l'isolation des maisons. Aujourd'hui, 40 % de la consommation énergétique de la Belgique est liée à la consommation énergétique des bâtiments, dont deux tiers de la part des particuliers.

La qualité énergétique du bâti belge, malgré les efforts réalisés depuis quelques années, reste faible. Il reste énormément à réaliser en cette matière. C'était un choix triplement gagnant, mais votre choix de supprimer les aides est triplement perdant.

Il est perdant en matière économique et de création d'emploi: nous estimons la perte entre 3 et 5 000 emplois sur base des chiffres de la Confédération Construction. Le choix initial aurait été pertinent sur le plan social: en aidant les concitoyens à moins consommer, la facture énergétique aurait été diminuée d'autant. Sur le plan environnemental aussi: il ne suffit pas de négocier à Durban, à Kyoto ou ailleurs et de s'engager, la main sur le cœur, pour des efforts en diminution de production de gaz à effet de serre et de particules fines dont l'impact est désastreux pour la santé; il faut encore passer à l'acte.

Supprimer ces aides constitue une triple erreur de la part du nouveau gouvernement, bien qu'elles soient vertueuses sur le plan économique. Comme je le disais tout à l'heure à M. Goffin, je n'accepte pas l'argument imposant que les compétences soient uniquement régionales dès à présent. Il s'agit d'un projet de réforme de l'État à mettre en œuvre et il n'existait aucune raison, ni économique ni environnementale ni sociale, de supprimer ces aides avant l'heure.

Dans la foulée, vous avez décidé de supprimer d'autres types de mécanismes intéressants. Ainsi, monsieur le ministre des Finances, les personnes qui construisent actuellement une maison passive, une maison basse énergie – choix qui n'est pas évident puisqu'il y a des surcoûts sur des réductions d'impôts – et qui n'auront pas terminé leurs travaux avant la fin de l'année, perdent cet avantage sur lequel elles comptaient dans leur évaluation budgétaire. Vous changez les règles du jeu en cours de route. Des mesures transitoires, que nous proposons par le biais d'un amendement, nous semblent nécessaires. Accepter cet amendement serait, de la part de la majorité, aussi reconnaître qu'elle s'est quelque peu trompée, qu'elle a effectivement envie de participer de cet effort climatique et énergétique général et de démontrer qu'elle est un peu verte néanmoins.

Le troisième élément que je voudrais souligner constitue, selon moi, une avancée intéressante. La majorité propose d'augmenter les revenus de la taxe sur les opérations boursières. Il s'agit d'une mesure intéressante, notamment parce qu'elle touche principalement ceux qui réalisent des opérations boursières. Ce n'est pas le commun des mortels, ce n'est pas le pensionné d'aujourd'hui ou de demain qui sera impacté par votre réforme ou alors à la marge, en bon père de famille; ce sont principalement des personnes qui en ont les moyens et qui font le choix de spéculer.

Augmenter la taxe sur les opérations boursières a une double vertu: une vertu budgétaire. Elle permet effectivement d'obtenir des recettes supplémentaires qui sont importantes dans le cadre budgétaire qui est le nôtre mais également de freiner les phénomènes de spéculation qui déstabilisent l'économie et qui peuvent conduire parfois – on l'a vu dans le cadre bancaire – à des interventions d'État particulièrement coûteuses. Mais, à ce niveau-là, vous n'avez fait que la moitié du chemin, monsieur le ministre des Finances, puisque vous n'avez pas levé les plafonds qui sont aujourd'hui applicables et qui font que, proportionnellement, ceux qui jouent le plus, ceux qui ont le plus les moyens, paient beaucoup moins de taxes sur les opérations boursières que les plus petits qui font des placements en bon père de famille.

Nous proposons dès lors un amendement qui permet, d'une part, de renforcer doublement ces dispositions, en optimisant les recettes – recettes complémentaires qui peuvent apporter des solutions pour l'État, y compris pour avoir une réforme des pensions moins douloureuse pour les citoyens – et, d'autre part, de freiner encore davantage, monsieur Bogaert, la spéculation qui est un véritable problème auquel votre gouvernement s'attache beaucoup trop peu.

Je ne serai pas plus long car ma collègue Meyrem Almaci a été à la fois exhaustive et très claire dans ses arguments.

Je terminerai avec un sujet qui me tient à cœur, celui des intérêts notionnels. Je suis fort déçu, monsieur Van der Maelen, de vous sentir moins combatif sur ce sujet aujourd'hui qu'il y a deux semaines. La loi qui a instauré les intérêts notionnels, qui a été votée par un gouvernement socialiste-libéral, est vraiment problématique en termes d'équité et d'efficacité fiscale. Elle est beaucoup trop généreuse à l'égard de certaines entreprises qui ont beaucoup de fonds propres, qui ont une capacité à réaliser des montages fiscaux, parfois, dans le cadre des opérations *double dip*, de déduire deux fois les mêmes sommes, de reporter sur sept ans les déductions fiscales, de faire ce qu'elles souhaitent en matière d'emploi, y compris

licencier des travailleurs alors qu'elles réalisent des bénéfices importants.

Cette mesure des intérêts notionnels, vu son coût, est une des raisons pour lesquelles notre pays est dans une situation budgétaire aussi difficile. Plutôt que de réaliser de tels cadeaux fiscaux à l'époque, il aurait fallu accélérer le désendettement de la Belgique. On se trouverait aujourd'hui dans une situation budgétaire beaucoup plus saine, qui éviterait de nous mettre à la merci des marchés financiers.

Pour cette raison, mon groupe, à l'époque quatre députés Ecolo, avait été le seul à voter contre cette mesure et avait formulé des contre-propositions, par exemple, par un amendement qui avait été refusé, conditionner l'accès à cette mesure au maintien de l'emploi. Ce n'était déjà pas très ambitieux! Quand on voit que certaines entreprises peuvent gagner des dizaines de millions d'euros, chaque année, grâce aux intérêts notionnels et payer quasi 0 % d'impôts, c'était minimaliste. Même cela n'a pas été suivi!

Cela a permis à ArcelorMittal de réaliser de plantureux bénéfices grâce à la mesure des intérêts notionnels – nous les avons évalués à 1,5 milliard d'euros au cours des cinq dernières années – tout en se moquant de l'économie et des travailleurs belges, jusqu'à annoncer il y a peu la fin de ses ambitions de relancer la phase à chaud sur Liège.

Cela montre que cette mesure est trop généreuse vis-à-vis des multinationales. Il s'agit d'un bon outil de communication à l'étranger pour attirer des investisseurs chez nous. Simplement, il faudrait conclure un contrat honnête avec ceux qui veulent en bénéficier, précisant: "Oui, vous êtes les bienvenus, oui, il y a de la main-d'œuvre qui ne demande qu'à travailler avec vous. C'est la stabilité sociale – en tout cas, jusqu'à jeudi dernier. C'est le cœur de l'Europe. Les moyens de communication sont efficaces. On y trouve des systèmes fiscaux avantageux, mais pas sans contrepartie. On ne vous autorise pas à concevoir des montages fiscaux qui vous permettent de déduire deux fois la même somme. On ne vous permet pas de venir sans créer d'emplois."

C'est pourquoi nous avons déposé des amendements qui sont issus d'une proposition de loi que nous avons élaborée pour améliorer le système des intérêts notionnels tout en le conditionnant au maintien de l'emploi.

De même, nous demandons que diminue la déductibilité des PME qui bénéficient de ces intérêts. Car il s'agit d'emplois de proximité.

De plus, les entreprises qui investissent dans la recherche et le développement peuvent bénéficier d'une déductibilité de leurs fonds propres. Mais, en contrepartie, on supprime la possibilité de montages artificiels tels que la double déductibilité.

En effet, quel est le sens de cette mesure beaucoup trop généreuse qui permet de déduire pendant sept ans les bénéfices des intérêts notionnels? Il en résulte que les plus grandes sociétés ne paient quasiment plus d'impôts. Ceux qui invoquent le taux moyen d'imposition comme argument pour affirmer que la charge fiscale est trop lourde se trompent. Il importe de produire une analyse société par société: certaines paient trop, d'autres pas assez. Il faut recréer de l'égalité qui soit aussi de l'efficacité économique.

J'en termine avec la question des intérêts notionnels. Un nouveau ministre des Finances! J'espère qu'en la matière, certains tabous pourront être levés et que nous pourrons, monsieur Vanackere, comme sur d'autres matières, avoir un débat adulte sur base de véritables arguments. Au-delà du débat et de l'écoute, j'espère que vous pourrez agir, car il ne suffit pas d'écouter, même si c'est la première étape vers l'action.

En conclusion, sans déflorer les débats que nous devons tenir lors de la discussion des notes de politique générale, je voudrais également insister sur le rôle de la lutte contre la fraude fiscale dans le rétablissement de l'équilibre budgétaire de notre État. Comme je le disais tout à l'heure, d'une part, il n'y a pas de fatalité, il y a moyen de se sortir de cette situation; d'autre part, ne vous réjouissez pas trop vite, monsieur Van der Maelen, chers collègues du PS ou éventuellement du cdH s'ils ont un avis sur la question.

Si on relève le plafond de la taxe sur les opérations boursières, mais qu'on permet par ailleurs la délocalisation des opérations boursières via des sociétés étrangères, on n'a rien gagné en termes de recettes.

Face à l'imagination sans fin et face aux moyens infinis ou quasi des sociétés et des personnes physiques qui tentent de frauder, il faut que l'État montre qu'il a une réelle volonté et se donne les moyens de lutter

effectivement contre la fraude fiscale. C'est clairement un des défis de cette nouvelle majorité sur lequel j'espère que nous pourrons revenir et surtout sur lequel, j'espère, il y aura des avancées que nous attendons depuis le rapport de la commission d'enquête sur le même thème.

18.106 Hagen Goyvaerts (VB): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijnheer de staatssecretaris, zoals daarstraks aangekondigd in mijn algemene bespreking en in opvolging van collega Barbara Pas, zou ik twee deeltjes uit deze programmawet met u willen overlopen, in het deel fiscaliteit. Ik zou een aantal elementen onder het vergrootglas willen leggen, met name de nieuwe regeling inzake ecovoertuigen en het nieuwe belastingstelsel inzake de voordelen van alle aard voor bedrijfsvoertuigen.

We hebben hier deze namiddag al dikwijls gehoord dat aan de oppositie altijd gevraagd wordt of zij een voorstel of een tegenvoorstel heeft, collega Weyts. Ik denk dat wij als oppositiepartij ons niet geroepen moeten voelen om een voorstel te doen. In Engeland zeggen ze: "The duty of the opposition is to oppose, to propose nothing and to turn out the government." Dat wil dus zeggen dat wij oppositie voeren: wij gaan niks voorstellen, maar wij gaan wel de regering uitkleden. De twee elementen die ik vandaag aan u wil voorleggen, zitten in dat kader.

Ten eerste, de manier waarop deze nieuwe regering zonder een Vlaamse meerderheid – dat kunnen we niet hard genoeg blijven onderstrepen – de zaken aanpakt, en daar bent u ongetwijfeld van op de hoogte, mijnheer de minister, leidt toch tot nogal wat onduidelijkheid in de getroffen sectoren. Ik verwijs naar de abrupte afschaffing van de fiscale voordelen voor milieuvriendelijke voertuigen en de invoering van een nieuw belastingstelsel voor bedrijfswagens voor werknemers. Voor de rest hebben de traditionele partijen de afgelopen jaren de mond vol gehad over het belang van groene fiscaliteit, maar als puntje bij paaltje komt blijkt het engagement toch veel kleiner te zijn en zijn de maatregelen even snel weer afgeschaft als ze genomen waren.

Als men dan bovendien het sprankeltje economische groei dat er nog is, nog verder de kop wil indrukken of wil fnuiken, moet deze nieuwe regering die geen Vlaamse meerderheid heeft, zo handelen zoals ze in haar amendementen heeft geschreven. Kom ons binnen enkele maanden dus niet vertellen dat de markt van milieuvriendelijke voertuigen is ingestort en dat ten gevolge daarvan een aantal jobs verloren is gegaan. De meerderheidspartijen moeten dan in eigen boezem durven kijken en beseffen dat het allemaal eigen schuld, dikke bult is.

Bovendien – dat vergeet men ook nogal eens in de gevolgen van een beslissing te verrekenen – zijn er de gevolgen van een terugvallende activiteit voor de fiscale inkomsten, zoals btw, sociale bijdragen, personenbelasting en vennootschapsbelasting. In de vele maatregelen die u in uw programmawet voorstelt, mijnheer de minister, heb ik toch de indruk dat daar niet direct rekening mee is gehouden.

Wat het onderdeel opheffing van het fiscaal voordeel voor ecovoertuigen betreft, de federale korting op factuur voor milieuvriendelijke auto's krijgt dus om budgettaire redenen geen verlenging in 2012. Weg met de stimulans voor schone auto's, weg met de ecofiscaliteit. De communicatie van deze beslissing en de abrupte stopzetting van de maatregel zorgt voor commotie – dat is het minste wat we kunnen zeggen –, zeker in het vooruitzicht van het komende autosalon. We kunnen er begrip voor opbrengen dat de regering een fiscale maatregel wenst te herbekijken, maar deze abrupt stopzetten zonder overgangsmaatregelen is ons inziens een verkeerde aanpak. Het komt er echter op aan om in het belang van de consument een duidelijk uitloopscenario voor de premie vast te leggen. Zonder een duidelijke en goed gecommuniceerde overgangsmaatregel dreigt de korte periode tot het einde van het jaar ronduit een zootje te worden voor de klant, voor de autosector zelf en voor de bevoegde overheidsdiensten die de inschrijvingen van de voertuigen en de aanvragen voor de premie moeten afhandelen. Er moet ook zekerheid gegeven worden aan iedereen die recent een auto heeft besteld of zal bestellen voor het einde van dit jaar, daarbij rekenend op de CO₂-korting, maar wiens voertuig pas in de loop van volgend jaar kan worden geleverd. Het is nu eenmaal een vaststaand feit dat voertuigen niet direct uit stock leverbaar zijn. Het kan bovendien toch niet de bedoeling zijn om dergelijke engagementen te verbreken.

De Vlaams Belangfractie is van mening dat er een overgangsregeling moet komen die rekening houdt met de realiteit op de markt. Er is momenteel een verhoogde vraag naar nieuwe auto's die nog in aanmerking komen voor deze premie. Enkel mits een duidelijk en realistisch uitloopscenario kan men de overgang vlot laten verlopen, waarbij de klanten op een correcte manier geïnformeerd kunnen worden. Vandaar dat ik in deze plenaire vergadering opnieuw het amendement zal indienen dat wij ook in de commissie hebben ingediend. Het draagt nu de nummers 6 en 7. Dat amendement strekt ertoe een betere uitrolregeling vast te

leggen waardoor de autobedrijven de tijd krijgen om de consument duidelijk te informeren. Het amendement laat ook toe om het normale ritme van de markt te handhaven. De consument wacht traditiegetrouw immers op de periode van het autosalon om een nieuw voertuig te kiezen en te bestellen. De te verwachten rush op de nieuwe voertuigen in december zal erdoor beperkt worden tot uiterlijk 31 januari 2012. Dit kan de afhandeling van de dossiers enkel ten goede komen. Het bewijs van de bestelling wordt ingediend vóór 5 maart 2012. De aanvraag tot terugbetaling van de premie conform de huidige reglementering dient te gebeuren binnen de drie maanden volgend op de levering van het voertuig. Dat is ons voorstel.

Immers, mijnheer de minister, zelfs in de regeling die u nu voorstelt, zijn er ongetwijfeld ook uitgaven die u voor dit punt ook in 2012 moet doen. Ter zake in een uitrolregeling voorzien, kan dus niet veel budgettaire impact hebben.

Mijnheer de minister, wat het bijstellen van de voordelen van alle aard voor de bedrijfsvoertuigen betreft, is in de voorbije decennia de bedrijfswagen ter compensatie van de hoge loonkosten een deel van het loon van vele werknemers gaan uitmaken.

Aan de problematiek van de hoge loonkosten in dit land zal de huidige regering niets doen. Ik heb in het regeerakkoord nergens gelezen dat het de bedoeling is de loonkosten te verlagen. De aanhoudende loonhandicap en de daaraan gekoppelde, zwakke concurrentiepositie ten aanzien van de buurlanden hebben ervoor gezorgd dat werkgevers op een creatieve manier naar alternatieven inzake bezoldiging zijn gaan zoeken. Het voordeel van alle aard met een bedrijfswagen is ter zake voor vele werknemers een vast onderdeel van hun loon geworden. Sterker nog, een dergelijk beleid werd door de overheid mede geïnstitutionaliseerd en aangemoedigd, teneinde de hoge lasten op arbeid op een kunstmatige manier te compenseren.

U zult ongetwijfeld al hebben begrepen dat vele werknemers zich vragen stellen bij de nieuwe regeling rond bedrijfswagens, die zij dagelijks nodig hebben om hun boterham te verdienen. U zult ook begrijpen dat vele werknemers hun bedrijfsvoertuig niet zomaar aan de kant kunnen zetten, om vervolgens met een bakfiets naar het werk te rijden.

Ik ben ook van mening dat met de nieuwe maatregel van de regering er nog veel meer met de bedrijfswagen zal worden rondgereden en dat de betrokkenen vele onnodige kilometers zullen rijden. Vele werknemers redeneren immers dat zij, als zij dan toch meer moeten betalen, hun bedrijfswagen voortaan voor alles en nog wat zullen gebruiken. Aldus zal de overheid een oneigenlijk gebruik stimuleren.

Of de maatregel een positieve bijdrage aan het milieu zal leveren, is dus nog maar de vraag. Wij kennen echter wel de finaliteit van de maatregel. De werknemer betaalt finaal de belastingverhoging, terwijl de werkgever er voor niets tussenzit.

Ik wil er de leden ook op wijzen dat de nieuwe regeling niet alleen op nieuwe bedrijfswagens van toepassing wordt, maar op alle bedrijfswagens. De nieuwe regeling gaat dus in voor alle bedrijfswagens die momenteel al rijden en die in de toekomst zullen rijden.

Terwijl de vroegere regeling voor de bepaling van de kilometerkostprijs op de CO₂-uitstoot van het betrokken voertuig en op de woon-werkafstand was gebaseerd, stapt de huidige regering vanaf 1 januari 2012 over naar een regeling die gebaseerd is op de CO₂-uitstoot en op de waarde van het voertuig, inclusief btw, opties en toebehoren, en exclusief korting. Dat betekent dus dat een werknemer die een jaar geleden zijn keuze heeft gemaakt voor een bedrijfsvoertuig met de gunstigste performantie en een lage CO₂-uitstoot, nu plots met een totaal andere manier van berekening van zijn voordeel van alle aard wordt geconfronteerd. Voortaan wordt immers de waarde van het voertuig in rekening gebracht. De werknemer is de komende jaren als het ware door zijn bedrijfsvoertuig gegijzeld.

Het merkwaardige is bovendien dat het voordeel van alle aard voor sommige bedrijfsvoertuigen zal dalen. Wie zou dat hebben gedacht in deze tijden van crisis en besparingen, laat staan dat iemand daarom heeft gevraagd. Voor andere werknemers zal het voordeel van alle aard stijgen met 200 %. Ook daar strooit deze regering de werknemers zand in de ogen. SD Worx, toch niet de eerste de beste, heeft uitgerekend dat voor de meeste werknemers het voordeel van alle aard zal stijgen met 40 %. Voor de middenkaders zal het persoonlijke aandeel in het voordeel van alle aard stijgen met 70 %. Als men uitgaat van een mediaan bedrijfsvoertuig, dan moeten wij vaststellen dat er voor de kleine bedrijfsvoertuigen geen bijdrage wordt gevraagd en dat uw volledige maatregel, mijnheer de minister, wordt betaald door de bedrijfsvoertuigen die

boven het mediaan bedrijfsvoertuig liggen. Het onbegrijpelijke aan deze maatregel is dus dat de spreiding van de lasten voor kleine en grote bedrijfsvoertuigen sterk uiteenloopt, waardoor de kloof tussen een kleine en een grote bedrijfswagen alsmaar groter wordt.

De moraal van het verhaal is dus dat de hardwerkende middenklasse de pineut is. Zij die het meeste bijdragen aan de Staat worden nog meer belast. Ik heb deze week gelezen in een persartikel dat de middenklasse zich gesandwichd voelt. In de wandelgangen horen wij bij sommige meerderheidspartijen dat de nieuwe inkomsten en belastingen nogal meevallen. Ik vrees dat zij die dit zeggen, dwalen.

De armsten blijven terecht buiten schot bij de besparingen, maar ook de rijksten ontspringen de dans, want die kan men niet pakken of zij vertrekken met hun vermogen naar andere oorden. Zij doen aan *jumping over Europe*. Zij blijven hier niet. De middenklasse blijft verweesd achter. Zij zijn te arm om mee te doen met de grote jongens. Zij zijn bij deze maatregelen de klos, de pineut.

Ik geef u op een briefje dat bij de volgende begrotingscontrole in maart 2012 zal blijken dat er nog veel geld nodig is. De bijkomende nieuwe belastingen zullen dan opnieuw het beproefde recept volgen.

Mijnheer de minister, volgens de Vlaams Belangfractie zijn beide maatregelen, alsook de maatregelen die andere collega's al hebben toegelicht, ondoordacht en zij zullen dan ook niet op onze steun kunnen rekenen.

18.107 Bernard Clerfayt (FDF): Monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, "moeilijke tijden, moeilijke maatregelen" disait tout à l'heure M. Jenne De Potter. Mais "moeilijke maatregelen" ne veut pas dire "goede maatregelen".

La Commission européenne encourageait notre pays, le 7 juin dernier, à prendre des mesures courageuses, susceptibles de remettre l'économie belge sur le chemin de la croissance. La Commission européenne nous invitait à réaliser un gros effort budgétaire, je cite: "Prendre pour le budget 2012 les mesures nécessaires, principalement du côté des dépenses, pour réaliser un effort structurel visant à ramener le déficit sous les 3 % du PIB." Or, dans ce chapitre, vous nous proposez un effort qui porte pour les trois quarts en recettes fiscales nouvelles. Dans le budget, ce sera à peine un quart en dépenses. Les mesures fiscales que vous proposez vont détruire la croissance économique, pourtant faible, que nous attendions pour 2012. Ces mesures vont contribuer à ramener la croissance à pratiquement 0 %, détruisant même les bases fragiles sur lesquelles vous avez construit votre budget. Une croissance à pratiquement 0 %, c'est une situation économique dans laquelle le chômage va croître.

Par vos mesures, vous allez augmenter le chômage dans ce pays et aggraver la situation sociale de nombreux travailleurs. La Fédération des Entreprises de Belgique vient de confirmer mon analyse en affirmant que la croissance ne dépassera sûrement pas 0,2 %, c'est-à-dire pratiquement 0 % en 2012. Toutes les études concluent à ce même résultat: une croissance nulle pour 2012.

En fait, toutes les mesures fiscales que contient ce chapitre concourent à détruire la croissance et non pas, comme nous y invite l'OCDE - ce fameux bureau d'études des pays industrialisés qui est basé à Paris et où nous avons été très fiers d'envoyer notre premier ministre comme secrétaire général adjoint -, ou la Commission européenne, à prendre des mesures structurelles sur le plan fiscal qui vont remettre notre économie sur la voie de l'augmentation de l'emploi, de l'augmentation du pouvoir d'achat et d'une reprise de la croissance. Or ce gouvernement et ses mesures décident d'emprunter le chemin inverse.

Monsieur Vanackere, qu'êtes-vous en train de faire? Vous augmentez la fiscalité sur les entreprises de l'ordre de presque 2 milliards d'euros. À vous qui vous targuez de vouloir défendre l'emploi, je dis bravo! Cela donnera évidemment très envie aux entreprises de rester en Belgique ou de venir s'y installer et de créer de l'emploi!

Par ailleurs, on sait que la Belgique est championne toutes catégories de la fiscalité sur les revenus du travail. Qu'en est-il de la diminution d'impôt tant attendue? Rien! Or, on le sait, réduire l'impôt sur le travail permet aux travailleurs de participer plus activement à l'économie par l'effet du pouvoir d'achat, mais aussi de lutter contre les pièges à l'emploi et facilite l'incitation à accepter un emploi en le rendant plus attractif.

Par les mesures qui sont prises, vous touchez clairement les travailleurs et les classes moyennes, même si vous essayez de dire le contraire. Vous augmentez considérablement l'impôt de ces dernières en supprimant les réductions écofiscales diverses pour toute une série de ménages (plus de 600 millions dans

le cadre du budget de l'an prochain). Vous augmentez l'impôt en taxant plus à travers les voitures de société.

La société SD Worx – on vient d'y faire référence – a montré que l'avantage imposable pour les travailleurs qui bénéficient d'une voiture de société va augmenter de 44 % en moyenne. Pour les cadres supérieurs, membres de direction, ce sera une majoration de l'ordre de 70 %. En moyenne, un cadre sera taxé de plus de 500 euros par an, rien que sur le volet voiture de société.

Invoquer l'argument environnemental pour justifier cette taxation est un total non-sens. En effet, si, comme je l'ai déjà dit, je partage la conviction suivant laquelle le système fiscal particulier des voitures de société provoque des effets pervers en matière de congestion et de pollution, je constate également que cet avantage constitue un élément de la rémunération du travail. On ne peut, dès lors, pas proposer une modification du traitement du véhicule de société sans prévoir de contrepartie pour les travailleurs. Mais il semble bien que vous ayez oublié cet aspect. Toujours est-il que l'on impose une taxe supplémentaire à la classe moyenne et aux travailleurs.

En matière de fiscalité environnementale, comme d'autres l'ont dit avant moi, ces réductions écofiscales qui avaient été développées au fil du temps constituent un levier important pour la croissance vers l'économie de transition, l'économie verte que tout le monde appelle de ses vœux. Ces réductions permettaient à de nombreux ménages d'investir dans un secteur important pour l'avenir économique de ce pays.

C'est d'ailleurs pour cette raison que le précédent gouvernement, auquel pratiquement tous les partis participaient, avait pris des mesures très fortes à l'occasion de son plan de relance de 2009, mesures qui encourageaient le secteur de la construction et le recours à tous les investissements pour l'isolation ou la production d'énergie d'origine solaire.

Supprimer ces mesures – cela représente plusieurs centaines de millions pour l'année prochaine – n'aura pour effet que de réduire l'activité dans le secteur de la construction et de diminuer les recettes fiscales émanant de ce secteur. C'est la raison pour laquelle j'ai déposé en commission et que je redépose des amendements.

Ceux-ci visent à maintenir le régime des réductions écofiscales et des crédits d'impôts pour les investissements économeurs d'énergie dans les habitations, puisque dans votre justification, vous indiquez que ce seraient des compétences usurpées aux Régions que l'État exercerait depuis tant d'années. Or, simultanément, vous maintenez un régime de réduction d'impôts pour l'isolation des toitures à un taux de 30 %. Ce ne peut être l'un ou l'autre! Si vous confirmez que ces mesures peuvent être prises par le niveau fédéral en termes de réduction d'impôts, il n'y a pas de raison de les supprimer, si ce n'est une simple volonté budgétaire de réaliser des économies, de toucher à la classe moyenne et de prendre des risques en termes de croissance économique et d'activité dans le secteur de la construction.

C'est la raison pour laquelle je redépose un amendement, que j'ai déposé en commission, qui vise à maintenir le régime de réduction fiscale pour les investissements économeurs d'énergie jusqu'au moment où vous aurez transféré la compétence et la matière fiscale dans le cadre de la fameuse loi de financement que vous proposez de déposer dans les semaines, dans les mois qui viennent. Aussi, faisons entrer en vigueur ce transfert de compétences aux Régions au moment où vous transférez la matière fiscale.

Enfin, j'ai déposé et je redépose un troisième amendement pour conserver un système d'incitation à l'acquisition des voitures propres. Nous sommes presque à la veille du Salon de l'auto. Supprimer ces mesures de but en blanc aura un effet désastreux sur les ventes dans le secteur, sur l'effet d'incitation à l'acquisition de véhicules beaucoup plus propres. Je vous propose de le faire de manière à réaliser une économie certaine de 328 millions d'euros en 2012 et à supprimer les aides sous la forme d'une réduction sur facture qui grève le budget 2012 en la transformant en réduction d'impôts, qui ne commencera à coûter qu'à partir de 2013, et en restreignant le nombre de voitures qui bénéficieront de l'aide pour perpétuer l'effet d'incitation à acquérir les véhicules les plus propres.

À la lecture de toutes vos mesures, que vous justifiez parce que les temps sont difficiles, comme le disait M. Jenne De Potter, parce que l'Union européenne nous y invitait, je m'interroge et je me demande si vous avez clairement lu les recommandations de la Commission européenne. La cinquième recommandation de la Commission européenne porte sur la fiscalité. Elle dit ceci: "Renforcer la participation au marché du travail en réduisant les charges fiscales et sociales élevées qui pèsent sur les bas salaires, d'une manière qui soit

neutre pour le budget, en mettant en place également un système de diminution progressive des allocations de chômage, (...). Prendre des mesures pour transférer la charge fiscale du travail vers la consommation et rendre le système fiscal plus favorable à l'environnement."

Vous n'appliquez aucune des recommandations de l'Union européenne! Il n'y a pas de baisse de fiscalité ou de parafiscalité sur les bas salaires. Il n'y a pas de glissement de la fiscalité du travail vers la fiscalité sur la consommation et il n'y a pas de développement de la fiscalité environnementale. C'est tout le contraire, vous détruisez les mesures qui existent!

Président: André Frédéric, vice-président.

Voorzitter: André Frédéric, ondervoorzitter.

En terme fiscal, vous faites exactement le contraire de ce que l'Union européenne nous recommande pour nous placer sur la voie d'une fiscalité plus incitative au travail, qui encourage la croissance économique et la création d'emplois, une fiscalité qui nous pousse vers une économie de transition par des emplois plus verts et des activités plus respectueuses de notre empreinte écologique.

Vous oubliez donc que la fiscalité n'a pas pour seul objet de déplacer des masses budgétaires des citoyens et des entreprises vers les poches de l'État!

Vous oubliez que la fiscalité a aussi le rôle incitatif de conduire les activités économiques dans le sens désiré; aujourd'hui, l'important est de baisser la fiscalité sur le travail pour inciter à la création d'emplois et inciter à l'emploi, mais aussi de décourager la consommation excessive d'énergie afin de pousser à des comportements et des activités plus vertueuses envers l'environnement.

Vos mesures ne relèvent que de la rage taxatoire: 75 % de l'effort en fiscalité, de manière aveugle, sans respect pour les recommandations de l'Union européenne, engendrant un effet désastreux sur la croissance, ce qui aggravera les maux, les problèmes structurels de la Belgique.

Curieusement, vous alourdissez la fiscalité sur les revenus de l'épargne alors que l'Europe n'a rien reproché à ce sujet. Pas un mot de la recommandation ne porte sur ce point: l'Europe n'a pas semblé considérer que la taxation des revenus de l'épargne était particulièrement problématique en Belgique. Sans doute le faites-vous entraînés et poussés dans le dos par les agences de notation, comme Standard & Poor's, Fitch et les autres, qui viennent de dégrader la note de la Belgique.

À propos de la taxation sur le capital, j'ai entendu M. Van der Maelen nous raconter tout à l'heure qu'il était légitime et normal d'avoir une fiscalité sur les revenus de l'épargne qui soit à un niveau comparable au taux de fiscalité moyen sur les revenus du travail.

Pourtant, comparant les taux de fiscalité, la différence est de taille entre le travail et le capital: en effet, le revenu du travail est le revenu du capital humain des travailleurs et le revenu de l'épargne, donc les dividendes, les intérêts, c'est le revenu du capital monétaire et financier. En Belgique, les revenus du capital humain sont spontanément indexés; ils le sont par le mécanisme d'indexation. Il n'existe donc pas de risque de dépréciation de la valeur du capital humain: un travailleur continue à conserver sa capacité à travailler, année après année, par son expérience professionnelle.

Au contraire, le capital financier s'érode avec l'inflation. Un rendement de 4 % sur le capital avec une inflation de 2 %, les premiers 2 % servent à maintenir la valeur du capital et votre rendement réel n'est que de 2 %.

Président: André Flahaut, président.

Voorzitter: André Flahaut, voorzitter.

Quand on taxait à 15 % des dividendes nominaux, rendements nominaux de 4 %, on taxait déjà à 30 % le rendement réel. En les passant à 21 %, on va taxer à 42 % le rendement réel des intérêts et des dividendes, donc dans des proportions qui sont comparables à la taxation des revenus sur l'épargne.

Je me pose une autre question quant à la nécessité d'augmenter de 15 à 21 % la taxation sur les intérêts que verse l'État belge sur ses propres emprunts. Dans le texte, il y a une exception pour les emprunts dits "Leterme", ceux qui ont été émis entre le 26 novembre et le 2 décembre, de mémoire. Vous faites une

exception au motif que, maintenant le taux de taxation à 15 %, le taux d'intérêt que sert l'État belge est fonction d'un calcul de précompte à 15 %. Si vous passez demain le taux de précompte à 21 %, l'État belge va payer plus cher le taux des emprunts. Autrement dit, ce que vous prétendez être une recette fiscale, taxer à 21 % les revenus des dividendes que l'État versera dans le futur sur ses emprunts, n'est pas une recette puisque l'État payera plus cher en dépenses. Il devra servir un taux d'intérêt supérieur pour compenser cette hausse de la fiscalité.

Donc je dépose un amendement pour vous proposer, pour les emprunts d'État futurs, le maintien d'un taux d'intérêt à 15 %, comme vous l'avez compris pour les émissions "Leterme". Je crois qu'il faut le maintenir à l'avenir, sinon c'est une fausse recette budgétaire. Ce serait sinon une manière d'amener l'État à dépenser plus à l'avenir pour ses dépenses d'intérêts.

De manière générale, les mesures fiscales que vous proposez vont brimer la croissance, elles ne répondent nullement aux problèmes que nous connaissons dans notre fiscalité en Belgique: une fiscalité excessive sur le travail, notamment les bas et moyens salaires, une fiscalité qui devrait se déplacer d'une fiscalité sur les revenus à une fiscalité sur la consommation et une fiscalité environnementale qui est aujourd'hui encore plus insuffisante que par le passé.

Comme d'autres l'ont dit, je regrette la manière avec laquelle le gouvernement a proposé ces amendements. En faisant déposer des amendements par les membres de la majorité, on a contourné l'avis du Conseil d'État. On vient de recevoir en urgence l'avis du Conseil d'État sur un petit aspect qui a soulevé un problème d'illégalité d'une des mesures par rapport aux règles du marché européen. On a refusé de consulter la Commission de la protection de la vie privée pour la question du mécanisme du point de contact qui va permettre de mieux connaître les revenus du capital.

Et je crains que, sur une série de ces mesures, en raison de la mécanique qui a été choisie, vous ayez demain de mauvaises surprises, parce qu'on risque de soulever – soit la Commission de la protection de la vie privée, soit le Conseil d'État – une série d'irrégularités qui vont mettre à mal vos mesures.

Ces mesures sont donc d'un ordre purement budgétaire. Elles font souffrir, à mon sens, inutilement la classe moyenne, les travailleurs, sans corriger notre fiscalité et c'est la raison pour laquelle nous allons voter contre cette proposition.

18.108 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de voorzitter, collega's, zoals beloofd zal ik, op dit late uur, uit respect voor de vergadering kort zijn, tenzij u met mij in debat wil gaan. Alles is gezegd, maar er zijn toch nog een paar puntjes, waarover ik uitleg wil krijgen, mijnheer de minister, zoals over het btw-tarief van 21 % voor notarissen. De advocaten zullen dat niet betalen, maar ik begrijp waarom: zolang de helft van het Parlement uit advocaten bestaat, zal daaraan heel weinig veranderen.

Ik heb twee items. Het eerste item is een verzoek, mijnheer de minister. U sprak over de dematerialisering van de effecten. Die was eind 2013 gepland. U hebt vlug een maatregel uitgevaardigd om de effecten nog vóór Nieuwjaar te dematerialiseren. Die wet wordt hier vandaag goedgekeurd. Ik heb een verzoek. U kunt er misschien straks op antwoorden. Het is een verzoek om een redelijke termijn. U zou vandaag aan de mensen kunnen vragen om hun effecten te deponeren. Al wie deponeert, zou dan aan de extra kosten van 1 % ontsnappen, op voorwaarde dat ze dan drie maanden krijgen om de akte te laten passeren bij een notaris, want dergelijke zaken moeten bij een notaris gebeuren. Ik hoop dat u op dat verzoek zult ingaan.

Ik wil het ook nog hebben over een ander, heel belangrijk punt. Het is iets wat u niet beseft. Mijnheer de minister, u weet dat er in dit land 800 000 bedrijfswagens rondrijden. Bij CD&V weet men hoeveel dat is. De heer Leterme heeft ooit 800 000 stemmen gehaald. U weet dat die op een korte tijd verzwolgen kunnen worden. Zoals een stemmenaantal vernietigd kan worden, kan men ook een hele bedrijfssector vernietigen. Van die 800 000 – ik weet dat dit voor Wallonië niet zo belangrijk is – rijden er 110 000 in Wallonië en 130 000 in Brussel. De rest rijdt in Vlaanderen, over een taxatietransfer gesproken...

Die taxatie is bijna onmogelijk. Ik zal u straks een paar voorbeelden geven. Waarom is die bedrijfswagen zo'n succes? Omdat wij in dit land onze lasten op arbeid zo zwaar hebben gemaakt dat men in feite arbeid via een bepaalde vorm van solden moet aanbieden. Wij doen dat, met de dienstencheques, maar die zullen ook al duurder worden. Ook voor de bedrijfswagens hebben wij dat gedaan, omdat er geen sociale lasten op betaald moesten worden. Als de baas een euro opslag geeft, moet hij drie euro betalen. Wat hebben wij gedaan? Wij hebben het systeem van de bedrijfswagen gecreëerd. Wat een truweel is voor een metser of

wat een hamer is voor een timmerman, is een bedrijfswagen voor een vertegenwoordiger.

Ik zie dat de groenen vaandelvlucht plegen. Mevrouw Almaci zei net dat het niet gaat over auto's voor arbeiders, maar om de *dikke légumes*, zoals een voormalig politicus uit Hasselt eens heeft gezegd. Vijfentwintig procent van alle bedrijfswagens behoort toe aan arbeiders die de auto nodig hebben om te werken. Wat doen wij? We zullen die economie vernietigen.

Ik lees een briefje voor: "Ik ben thans belast op een voordeel van alle aard voor mijn wagen van 2 835 euro per jaar, eigendom van mijn vennootschap, een Lexus."

Ik weet dat het een gevaarlijk woord is in deze afgunstmaatschappij, maar er zijn mensen die met een Lexus rijden. We zijn ook heel gelukkig in dit land. Herinner u de woorden van de baas van Volvo, van uw partij, mijnheer Weyts. Zij krijgen heel wat subsidies en leningen, ook van de Vlaamse regering. Hij zei: "Als die wet erdoor komt, dan zal dat nefast zijn voor onze hele industrie."

Wat gebeurt er nu? Met het geld van de belastingbetaler subsidiëren we de auto-industrie. Wie met de auto rijdt, zullen we zodanig belasten dat de autofabriek opnieuw verdwijnt.

Wat zegt die persoon met de Lexus? "Als die wet erdoor komt, dan betaal ik 12 231 euro belastingen per jaar." Die auto heeft een CO₂-uitstoot van 270 gram CO₂.

Ik gebruik een ander voorbeeld, dat van de BMW, nog zo een woord in de afgunstmaatschappij, waarin we allemaal moeten rijden met een *vélocipède*, gemaakt van ijzerdraad en bosbladeren. Ik zie u knikken, mijnheer de minister. Voor een BMW met een CO₂-uitstoot van 181 gram was de prijs vroeger 2 144 euro. Nu is het 10 877 euro. Gelukkig gaat het over de catalogusprijs. Ik heb daarstraks horen zeggen dat het bij wagens in occasie om de factuurprijs gaat en niet over de catalogusprijs. Wie vertrouwd is met de fiscaliteit en het bedrijfsleven, weet dat we in plaats van een ontzettend grote nieuwe markt een ontzettend grote occasiemarkt zullen krijgen. Dan krijgt u van mij de uitdaging om de strijd met de zwarte markt aan te gaan.

Waarom leg ik zo de nadruk op Lexus en op BMW? Welnu, ik heb een lijst bij van Skoda. U kent de Skoda wel; die kunt u bezwaarlijk de Mercedes onder de auto's noemen. Skoda heeft 104 verschillende wagens, met allerhande cc en allerhande volume. Van die Skoda's, heren van de groene partij, zijn er precies twee met een CO₂-uitstoot van 89 gram. Dat wil zeggen dat de 102 andere Skoda's een uitstoot hebben hoger dan de 95 gram, maar waarop geen belasting betaald moet worden. Waarmee zijn wij dan eigenlijk bezig in ons land?

De lasten op arbeid zouden wij moeten verminderen, maar iedereen die zijn autootje nodig heeft om te gaan werken, zal extra moeten betalen.

Het gaat niet over een klein beetje extra. Ik geef een voorbeeld van een berekening. Voor een kaderlid zal het al heel vlug 800 euro bedragen. Voor de heel kleine wagen van de arbeider zal 460 euro betaald moeten worden, om te gaan werken. Het is om te gaan werken! De trein moet men niet nemen, want die personeelsleden staken al 22 dagen per jaar. Een mens heeft zijn autootje dus nodig om te gaan werken.

Mijnheer de minister, besef heel goed dat u op dit moment een bedrijfssector aan het vernietigen bent in ons land. Besef heel goed dat u de lasten op arbeid magistraal verhoogt met die maatregel.

Ik heb een laatste vraag. Ik houd het bij een vraag. Wat geldt voor een bedrijfswagen, wat geldt in de privésector, geldt dat ook voor de overheid? Ik zal een lukraak voorbeeld nemen: de baas van het Comité P. Geldt die regeling ook voor die administrateur-generaal, die een dienstauto heeft voor zijn woon-werkverkeer, die over een gratis taxi kan beschikken, die nog een wagen met chauffeur heeft en die, net zoals wij, nog een treinabonnement eerste klasse heeft?

Geldt het ook voor de mensen die in overheidsdienst werken en die een dienstwagen ter beschikking krijgen?

Op die vragen zou ik graag een antwoord krijgen.

Mijnheer de minister, ik vind die maatregel een van de ergste lasten op arbeid van de voorbije jaren.

18.109 Steven Vanackere, ministre: Monsieur le président, nous avons passé presque cinq heures, presque autant qu'en commission, pour discuter d'un certain nombre de choses. Plusieurs collègues ont repris des arguments qui ont déjà été développés et auxquels il a été répondu en commission.

Ik laat mij dus niet verleiden om opnieuw te antwoorden op vragen die ik in de commissie al heb beantwoord, zoals de vraag over de tweedehandswagens. Natuurlijk zal die worden bepaald op de factuurprijs van die tweedehandswagens, met opties. Als er misbruiken zijn, zal er worden ingegrepen.

Ik zal deze plenaire vergadering niet verlengen door opnieuw in te gaan op de uiteraard behartigenswaardige overwegingen die al in de commissie werden beantwoord. Dat lijkt mij niet respectabel ten opzichte van de collega's die wel hebben deelgenomen aan de commissievergadering. Ik verwijst naar het verslag voor een aantal vragen die nu opnieuw worden gesteld.

Dat neemt niet weg dat ik toch wel ...

18.110 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de voorzitter, ik wil graag tussenkomen.

18.111 Minister Steven Vanackere: U heb ik dan nog een antwoord gegeven!

18.112 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de minister, wacht even. De regering komt af met boeken wetteksten, die zij ons door de strot ramt op twee tot drie dagen tijd. In de commissies werd er dag en nacht gewerkt. Niet iedereen kan daar aanwezig zijn. In de plenaire vergadering kan men nog altijd dezelfde amendementen indienen, de wetten bespreken en vragen stellen aan de minister. Dat is het democratisch werk van dit Parlement. Ik kan niet overal aanwezig zijn, dat is ontzettend moeilijk. Ik houd mij aan mijn democratisch recht om hier vragen te stellen en het democratisch recht dat u daarop ook moet antwoorden.

Le **président**: Je propose qu'on laisse le ministre répondre. Vous aurez l'occasion de répliquer si vous le souhaitez.

18.113 Minister Steven Vanackere: Tenzij u akkoord gaat dat ik hier anderhalf uur sta, ga ik mij beperken tot die dingen die niet zijn aangekaart in commissie. Ik zeg dat met alle respect en u moet daarin zeker geen kritiek van mijnentwege zien over het feit dat u bepaalde zaken opnieuw aankaart. Trouwens, u hebt zonet een antwoord van mij gekregen dat u ook reeds in het verslag zult gelezen hebben. Ik geef daarmee aan dat ik gerust wil ingaan op een aantal dingen.

Op een bepaald ogenblik van de avond kreeg het debat toch een bepaalde *envergure* en ging het verder dan een aantal punctuele overwegingen. Daarom wil ik toch ook eens een aantal zaken heel duidelijk zeggen.

De overheidstekorten van vandaag zijn de belastingen van morgen. Dat heb ik geleerd als student.

Les déficits d'aujourd'hui sont les impôts de demain.

Hier, en weinigen hebben ernaar verwezen, moeten wij 11,3 miljard euro vinden, meer dan 15 miljard als wij kijken naar horizon 2014. Collega's, dat is een kolossale opdracht, een opdracht die het niet verdient om op een schampere manier als 'prutswerk' te worden afgedaan, als men niet zelf de moed heeft om te zeggen hoe men het dan wel zou doen.

Deze regering doet dat met 34 % maatregelen in de ontvangsten, waarvan 15 % rechtstreeks weegt op de natuurlijke personen, vooral, en dat werd hier aangegeven, in hun roerende inkomsten. Ook al zal dat aandeel van belastingen in de oplossing van het tekort afnemen tot 28 % in 2014, er zal geen enkele politicus gevonden worden die zal beweren dat hij plezier schept in het heffen van belastingen.

Dat zou politici natuurlijk vooral moeten aanmoedigen om overmatige tekorten te vermijden. Maar goed, hier staan wij nu. Hier staan wij nu met een land dat tegen de 100 % staatsschuld torst en dat een tekort heeft dat, ook al vinden wij in Europa collega's die er nog slechter aan toe zijn, nog steeds de schaduw van een *excessive deficit procedure* boven ons hoofd brengt. Dat is de realiteit vandaag. Wij kunnen daarover allerlei overwegingen ten beste geven om te kijken hoe wij hier zijn gekomen, maar wij staan hier nu met de opdracht om 11,3 miljard te vinden.

Weinigen hebben eraan herinnerd dat wij ook een formidabele morele plicht hebben voor de welvaart van heel de bevolking, de kleine mensen, de middenklasse, iedereen, om ons tekort terug te dringen. Niemand kan in redelijkheid voorstellen om 11,3 miljard te vinden via minder uitgaven alleen. Collega's, dat zou een maatschappelijke atoombom zijn. Het zou de publieke dienstverlening ontmantelen en de koopkracht van vele kwetsbare groepen onherstelbaar aantasten.

Aan iedereen die zegt "De belastingen die u voorstelt, staan mij niet aan", mag men de vraag stellen: "Hebt u een beter alternatief?" Ik weet het, *the opposition has to oppose*, en als u niet de ambitie hebt ooit het alternatief te zijn, dan kunt u zich gerust installeren en zeggen: "Ik hoef u geen alternatief te geven, ik kan mij beperken tot kritiek." Dat kan. Maar als u behoort tot een fractie die de ambitie heeft het land te leiden, mag u niet kregelig reageren wanneer men u bij voorstellen over het terugdringen van bepaalde belastingopbrengsten vraagt: "Wat zou u in de plaats doen?"

Aan andere oppositiepartijen, die ten minste het voordeel van de consequentie hebben wanneer zij voorstellen doen inzake het verhogen van sommige belastingen, kan het eresaluut worden gegeven dat zij consequent zijn, maar zij mogen ook niet kregelig reageren wanneer wij hun uitleggen dat *trop d'impôts tue l'impôt*, en als wij hen uitleggen dat een belasting van 40 % op spaargeld elke kans op groei ontnemt, waardoor men in een vicieuze cirkel terechtkomt. Zij mogen niet kregelig reageren als wij dat zeggen.

Aan nog andere collega's, die nu nieuw zijn in de oppositie, en die hun nieuwe rol ontdekken, zeg ik: "Wij verstaan u wel, *la fonction crée l'organe*." Maar het is niet goed dat men te snel vergeet waarvoor men heeft geijverd in de jaren dat men verantwoordelijkheid droeg, en dat men ineens het omgekeerde vertelt.

Wij hebben met zes partijen een evenwicht gevonden. Ik durf u te verzekeren dat voor elk van de zes partijen dat evenwicht afwijkt van wat zij als het ideaal hier zouden belijden. Dat is niet moeilijk. Maar er is een evenwicht, en het heeft alvast in vergelijking met wat de oppositie formuleert één groot voordeel: het behoort tot het rijk van datgene wat in de werkelijke wereld zal gebeuren. Het zal het werkelijk tekort op een werkelijke manier aanpakken.

Nog één ding. Partijen die vinden dat sommige beleidsdomeinen, zoals ecofiscaliteit, beter ter harte worden genomen door de Gewesten – net zoals trouwens mijn partij dat vindt – zijn niet goed geplaatst als zij hier stellen dat de federale overheid de bestaande regelingen zou moeten behouden. Zij zijn niet goed geplaatst om te vinden dat het door hen verafschuwde Belgische niveau zulke maatregelen moet behouden. Men moet kunnen kiezen. Als men vindt dat bepaalde domeinen beter door de Gewesten behartigd worden, moet men hier geen amendementen indienen om ze federaal te houden.

Mijnheer de voorzitter, ik zou het zorgvuldig vinden om ten aanzien van de overwegingen die de Raad van State heeft geformuleerd voor het verslag hier een aantal antwoorden te geven, omdat wij dat niet in de commissie hebben kunnen doen.

Inzake artikel 19 zegt de Raad van State iets over de verjaringstermijn, die naar 5 jaar wordt teruggebracht. Ik wil benadrukken dat die alleen van toepassing is op de bedrijfsvoorheffing en de roerende voorheffing, gestort vanaf 1 januari 2011. We spreken hoe dan ook over een periode die nog maar begint te lopen. Men heeft nog vier jaar de tijd om de terugbetaling te vragen. Er rijst dus geen probleem van een onredelijke halvering van de termijn.

De fameuze kwestie met betrekking tot artikel 28 inzake de keuze tussen de Nationale Bank en de FOD Financiën is door een amendement van de meerderheid al opgelost.

Voor het overige bepaalt de wettekst heel duidelijk hoe de sokkel van 20 000 euro moet worden berekend. De wettekst bepaalt duidelijk dat eerst de dividenden en interesten worden aangerekend die niet aan de bijkomende heffing zijn onderworpen. Er zijn trouwens ook een aantal duidelijke voorbeelden in de verantwoording opgenomen.

Dan kom ik op het afwijkend regime voor de staatsbon. Verschillende collega's zijn daarop teruggekomen en de Raad van State vraagt daarover ook meer klaarheid. Ik denk dat de Raad van State er verkeerdelijk van uitgaat dat de maatregel beperkt is tot de Belgische staatsbon. Nergens in het dispositief of in de verantwoording staat een beperking in die zin.

De uitzondering is dus ook van toepassing op staatsbons van andere EU-lidstaten en van andere staten tout court, op voorwaarde dat ze zijn uitgegeven tijdens de periode van 24 november 2011 tot 2 december 2011 en dat er tijdens dezelfde periode op ingeschreven is.

Een opmerking van de Raad van State over artikel 55 betreft de btw voor notarissen en gerechtsdeurwaarders. De oude bepaling betreft inderdaad onder meer de situatie waarin een persoon die nog geen belastingplichtige was de hoedanigheid van belastingplichtige krijgt, maar deze redenering gaat niet op voor notarissen en gerechtsdeurwaarders omdat zij reeds belastingplichtigen waren. Notarissen en gerechtsdeurwaarders zijn immers vrijgesteld van btw, maar niettemin hebben zij al de hoedanigheid van btw-belastingplichtige zonder recht op aftrek. Dat is de reden waarom artikel 49, ten derde van het btw-wetboek is aangepast, om hen toch de mogelijkheid te geven om de btw te recupereren die ze als vrijgestelde belastingplichtigen nog niet in aftrek hebben kunnen brengen.

Dus de ruimere en algemenere verwoording van de nieuwe bepaling dekt de situatie waarin het belastingstatuut wijzigt ingevolge de opheffing van een vrijstellingsregeling.

Er zijn ook verschillende vragen geweest over de fameuze omzetting van effecten aan toonder in gedematerialiseerde effecten of effecten op naam.

In de wet van 14 december 2005 besliste de wetgever dat er bij de omzetting geen kosten mochten worden aangerekend. Men sprak wel degelijk van kosten, niet van belastingen. Ik zie dus niet goed in waarom wij nu zouden vinden dat de wetgever zichzelf het recht heeft ontegensprekend om heffingen of taksen in te voeren of aan te passen, en daarmee ook bepaalde gedragingen te sturen.

De gedraging die hier moet worden gestuurd, is dat van een verplichting die werd gecreëerd in 2005 en die vanaf 2008 eigenlijk diende te gebeuren; in 2011 wordt echter vastgesteld dat zovelen het nog altijd niet gedaan hebben. En ja, deze belasting wordt dus inderdaad gebruikt om mensen aan te moedigen. Ik weet dat mensen er niet van houden dat ik de woorden "belasting" en "aanmoedigen" in één zin gebruik, maar dan mag u dat gerust zien als de stok achter de deur die ervoor moet zorgen dat men nu eindelijk doet wat de wetgever al lang geleden heeft verondersteld dat men zo snel mogelijk zou doen.

Ik zie daar geen enkele discriminatie in, en geen enkele contractbreuk. Wie dat ziet als contractbreuk, beste wetgever, ontnemt de prins, de overheid, het recht om belastingen te heffen. Iedereen die zich vandaag in een woning bevindt die hij ik weet niet hoeveel jaren geleden heeft gebouwd, zal wel gehoopt hebben dat er aan zijn onroerende voorheffing niks gebeurt. Dat heeft de belastingheffer niet het recht ontnomen om daarop nieuwe belastingen te heffen. Of dat aangenaam, fijn en sympathiek is, dat is een heel andere kwestie, maar bestempel het in godsnaam niet als contractbreuk. Op dezelfde manier heeft iemand die een paar jaar geleden een staatsbon heeft gekocht en daarmee zijn geld heeft vastgezet voor vijf of tien jaar, vastgesteld dat er een nieuwe fiscaliteit op de opbrengsten is. Is dat contractbreuk? Laten wij toch de juiste woorden gebruiken en vermijden dat er in de samenleving ergernis ontstaat wanneer men mensen niet duidelijk maakt dat een belasting wel degelijk kan veranderd worden en dat de wetgever het recht heeft om dat te doen.

Er is een terechte opmerking van de Raad van State op artikel 65, met name het verschil tussen de tekst van de wet en de tekst van de verantwoording. De tekst van de verantwoording moet worden aangepast, want de tekst van de wet is juist. Het is de boekwaarde van de titels die bepalend is. Een zelfde overweging geldt trouwens voor de artikelen 73 en 74; ook daar is de tegenstrijdigheid tussen de wettekst en de verantwoording eenvoudig op te lossen door te erkennen dat de wettekst de juiste versie is en dat, met andere woorden, de verantwoording dientengevolge moet worden aangepast. Dat bleek ook al uit de discussies in de commissie.

Tot slot een laatste opmerking over de premie voor milieuvriendelijke wagens. Collega's, ik stel vast dat dagelijks meerdere reclamespotjes op radio en televisie duidelijk uitleggen onder welke omstandigheden particulieren nog van de korting op factuur kunnen genieten. Sinds 2 december staat die beslissing van de onderhandelende partijen trouwens ook op de website van de FOD Financiën. De pers heeft die mededeling zeer ruim overgenomen. Ik durf zelfs te stellen dat er al meer ruchtbaarheid aan is gegeven dan bij loutere publicatie in het *Belgisch Staatsblad*.

Sommige merken hebben in september al aangekondigd dat de premie op het einde van het jaar zou aflopen. Er is zelfs nog in een overgangsmaatregel voorzien voor wie al een auto voor 28 november heeft

besteld. Ik ga dus niet akkoord met de bewering van de Raad van State dat er onvoldoende tijd zou zijn.

Dit, collega's, is in een notendop de reactie van de regering op de adviezen van de Raad van State. Afgezien van wat wij samen in de commissie hebben opgelost, heb ik het gevoel dat wij tegen deze adviezen wel degelijk kunnen standhouden met de suggestie het voorstel als zodanig goed te keuren.

18.114 Veerle Wouters (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u wil een tegenvoorstel. U wil weten wat wij willen. Wij hebben al heel duidelijk gemaakt waar wij naartoe willen, namelijk naar meer besparingen en naar minder belastingen.

Mevrouw Rutten, u blijft met uw leeg papiertje zwaaien. Wij hebben wel degelijk een aantal voorstellen geformuleerd. U kunt de werkloosheid aanpakken en deze beperken in de tijd. Onder andere Open Vld was daarvan ook voorstander.

Een andere mogelijkheid is het afslanken van het ambtenarenapparaat, in mensen en in middelen. Wij hebben het dan over het minder vervangen van mensen die met pensioen gaan. Ik denk dat daar ook heel veel geld te rapen valt, waardoor men veel minder moet belasten en waardoor de overheid het goede voorbeeld geeft met behulp van besparingen.

Le **président**: Je donne la parole à Mme Almaci qui souhaite intervenir pour une réplique.

18.115 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, ik weet dat het laat is en dat u moe bent.

Geachte minister, ik kan alleen zeggen dat het een verdienstelijke poging is om recht te praten wat fundamenteel krom is. U hebt natuurlijk een zware erfenis gekregen, een reeks complexe en brutale amendementen, baf, een week nadat u minister bent geworden, amendementen die alle kanten op schieten, voor iedereen een beetje, maar die fundamenteel niet kunnen overtuigen en die het volgende, essentieel element van het regeerakkoord niet kunnen verhullen: 25 % van de besparingen gebeurt in de sociale bescherming en bij de middenklasse, 10 % van de besparingen gebeurt bij de groep die het meest vermogend is en in de financiële hervormingen. Dat is de realiteit – en dat alleen – van de besparingen die vandaag voorliggen.

Wij hadden het omgekeerde voorgesteld in de onderhandelingen. Het zijn jammer genoeg de liberalen en de rechtse krachten in de regering, die het wat dat betreft gehaald hebben. Dat is de realiteit, waar we voor staan.

Er waren andere keuzes mogelijk, maar die zijn niet gevolgd. U spreekt over een lastenverhoging, maar u weet heel goed dat wij heel consequent, zowel tijdens de onderhandelingen, in de commissie als hier zonet, hebben gezegd dat er een verschuiving van de lasten moet komen. Een lastenverlaging op arbeid betekent jobcreatie. Die weg hebt u echter niet gevolgd. Neen, er is geen verschuiving gekomen van de lasten op arbeid naar die op vervuiling en naar een vermogenswinstbelasting, zoals Europa – nochtans een grote leidraad van velen hier in het Parlement – ons heeft voorgedragen. Die weg is niet gevolgd. Europa laat het wat dat betreft ineens afweten als goeroe voor sommigen. U probeert het te verdraaien, u probeert het te vermommen.

Hetzelfde geldt voor de bedrijfswagen. Inderdaad, 70 % van de gebruikers is de gewone bevolking. Voor hen is het een belangrijk aspect van hun loon. U hebt echter niet gewild om samen met de hervorming de lasten op arbeid voor hen te verlagen. De veelgebruikers hebt u wel een achterpoortje gegeven. Daar hebt u ervoor gezorgd dat de fiscale aftrek tot nul kan gaan, terwijl het vroeger maar de helft was.

Voorts is er het feit dat u door het intrekken van de energiebesparende maatregelen de door u aangehaalde groene ondernemingen zult doden. Die sectoren kunnen niet delokaliseren en de meerderheid heeft de voorbije jaren gezegd dat ze belangrijk waren voor ons land om de crisis heelhuids door te komen. *Il faut le faire*. Onvoorstelbaar is dat.

Nu doet u alsof inkomsten uit dividenden en interesten spaargelden zijn. Ons amendement zegt duidelijk dat het gaat om alles boven 30 000 euro, met name bij een roerend vermogen van meer dan 1 200 000 euro. Dat hebben wij vandaag voorgesteld, omdat u weigert een vermogenswinstbelasting in te voeren, laat staan het principe te aanvaarden. Dat u dat onterecht en onrechtvaardig vindt, maakt heel duidelijk dat het niet van de meerderheid zal afhangen om een vermogenswinstbelasting in te voeren en de sterkste schouders te

laten bijdragen aan de oplossing van de crisis die we vandaag meemaken. Neen, u zoekt het bij die middenklasse, die voor een kwart mag opdraaien voor alle besparingen. Tien procent is voor de sterkste schouders.

Het mag duidelijk zijn wiens rug de meerderheid heeft gekrabbd, mevrouw Rutten. Het is niet de rug van de middenklasse, niet de rug van hen die het vandaag het moeilijkst hebben, het is de rug van hen die de grootste achterpoortjes hebben. U mag trots zijn op uzelf.

18.116 Hagen Goyvaerts (VB): Mijnheer de voorzitter, ik zal kort zijn in mijn repliek, omdat de minister verwees naar het debat over het formuleren van een voorstel.

Naast u zit een staatssecretaris, mijnheer de minister, die in zijn vorig leven een actief Parlements lid was. Hij heeft ooit eens een voorstel gedaan om de transfers in de sociale zekerheid in de tijd te beperken. Vlaanderen betaalt ieder jaar 6 miljard euro aan transfers. Iedereen heeft na de verkiezingen nogal eens gesproken over het confederalisme en de bevoegdheden die moeten worden overgeheveld. Ik stel voor dat u de oefening toch eens maakt in de regering om eens iets te doen aan de transfers in de sociale zekerheid. Ik denk dat u daar nog iets kunt halen. Er is ook nog sprake van een transfer in de staatsschuld, die samen met de sociale zekerheid ieder jaar 12,5 miljard euro kost aan Vlaanderen.

Het wordt stilaan tijd dat die diefstal – want dat is geen contractbreuk meer – wordt beëindigd en dan hebt u voldoende geld om uw federale regering, die op dat moment misschien helemaal overbodig zal zijn geworden, te depanneren.

18.117 Bernard Clerfayt (FDF): Monsieur le ministre, vous avez dit que vous vous souveniez de votre cours d'économie selon lequel les déficits d'aujourd'hui sont les impôts de demain. Mais ce qui différencie l'activité économique, les emplois, les revenus et les recettes fiscales d'aujourd'hui et l'activité économique, les emplois, les revenus et les recettes fiscales de demain, c'est éventuellement la croissance économique.

Si vous choisissez la voie de la croissance ou de la relance de la croissance, vous aurez plus d'emplois, plus de revenus et plus de recettes fiscales qui, sans accroître la pression fiscale, vous permettront de rembourser votre déficit.

Par contre, si vous choisissez la voie qui tue la croissance économique, vous n'aurez pas plus d'activité économique, pas plus d'emplois, pas plus de revenus et vous devrez accroître la pression fiscale, ce qui sera douloureux.

C'est ce chemin que vous avez choisi. C'est ce qui nous différencie, monsieur le ministre.

18.118 Jean Marie Dedecker (LDD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt mij uitgedaagd. U zegt hier al de hele avond dat ik een paar voorstellen moet doen.

Ik denk dat wij hier constructieve voorstellen hebben gedaan. De heer Van der Maelen heeft het steeds over de notionele intrest. Ik geef een voorbeeld. Belastingen heffen, is keuzes maken. Ik heb een schitterende keuze voor u. Schaf de notionele intrest af voor grote ondernemingen, laat hem toe voor de kmo's en u hebt onmiddellijk twee tot drie miljard in de portefeuille, het is sociaal eerlijk en economisch eerlijk.

Ik heb nog een tweede voorstel. U weet heel goed waarover ik het zal hebben. Bijvoorbeeld, de laatste weken werd onze rating verlaagd omdat u anderhalf miljard hebt beloofd aan de ARCO-vrienden van de christelijke zuil.

In vijf minuten tijd heb ik al viereenhalf miljard gevonden. Dat is twintig keer meer dan de lasten op arbeid die u verhoogt voor de mensen met een bedrijfswagen. Als u mij nodig hebt, kan ik het morgen om tien uur op uw kabinet komen uitleggen.

Le président: Chers collègues, nous sommes arrivés au terme de l'examen des titres 5 et 6.

Titre 8 - Pensions

Titel 8 - Pensioenen

Nous abordons maintenant le titre 8 – Pensioenen, soit les articles 86 à 127. Il y a 13 inscrits.

18.119 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, ik zal beginnen met u te feliciteren. Uw pensioenplan heeft er in ieder geval al voor gezorgd dat er één dag minder is gewerkt.

Wij kunnen begrip opbrengen voor de verontwaardiging van de stakers. Mensen zijn ongerust over hun toekomst. Het is de regering die ervoor moet zorgen dat hun ongerustheid wordt weggenomen. Wij moeten de betrokkenen een duidelijk perspectief op de toekomst bieden. Wij zijn van mening dat in de voorliggende plannen een dergelijke zekerheid ontbreekt.

De N-VA is ook overtuigd van het feit dat wij allemaal langer moeten werken. In die zin zijn wij van oordeel dat uw plan een stap in de goede richting is. Voor ons is de voorliggende hervorming echter economisch onvoldoende, sociaal onrechtvaardig en juridisch gebuisd.

Waarom is zij economisch onvoldoende? De voorliggende hervorming is eigenlijk slechts een kleine bijsturing van een hopeloos verouderd pensioenstelsel. Het is een poging om mensen langer aan het werk te houden, door een verhoging van de minimumleeftijd van het vervroegd pensioen en ook door een verhoging van de minimumloopbaanduur. Het zijn absoluut verdienstelijke maatregelen.

Er is echter meer nodig. Europa dringt ook aan op een fikse verhoging van de effectieve uittredingsleeftijd. Bij het pakket dat nu voorligt, hebben wij geen enkel idee van de impact op de gemiddelde pensioenleeftijd.

Ook onze buurlanden durven op voornoemd vlak een heel stuk verder te gaan. Wat hier taboes zijn, is bij hen al heel harde realiteit. Verschillende buurlanden hebben hun wettelijke pensioenleeftijd tot 67 jaar opgetrokken.

Indien wij een dergelijke maatregel hier in België niet willen laten doorgaan en een verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd op termijn willen vermijden, moeten wij sterkere hervormingen doorvoeren. Wij hebben geen glazen bol nodig om te beseffen dat op korte termijn nog een heleboel stappen moeten worden gezet.

Ik kijk ter zake even naar de Studiecommissie voor de Vergrijzing.

18.120 Stefaan Vercamer (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw Grosemans, u verwijst naar andere landen, waar de pensioenleeftijd is opgetrokken. Bent u dan voorstander om de pensioenleeftijd op te trekken?

18.121 Karolien Grosemans (N-VA): Ik heb dat net aangegeven. Ik heb verklaard dat andere landen ... Ik spreek misschien te snel. Ik kom immers uit Limburg.

Ik heb echter net verklaard dat wij willen vermijden dat de pensioenleeftijd moet worden opgetrokken. Daarom zijn er echter meer maatregelen nodig. Ik heb gezegd dat de voorliggende hervorming een eerste stap is. Indien wij echter willen vermijden dat de pensioenleeftijd moet worden opgetrokken, moeten wij meer maatregelen treffen.

18.122 Stefaan Vercamer (CD&V): Over welke maatregelen hebt u het?

18.123 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer Vercamer, zij komen er aan. Betoon een beetje geduld. Ik zal een en ander nu uitleggen.

De Studiecommissie voor de Vergrijzing schat de meerkosten van de vergrijzing op de pensioenen op 3,6 % van het bbp tegen 2030 en op 4,3 % van het bbp tegen 2060. De impact op het budget is gigantisch. Het is dan ook een evidentie dat wij ervoor moeten zorgen dat de werkelijke pensioenleeftijd de wettelijke pensioenleeftijd sneller benadert. Daarmee moeten wij niet te lang wachten.

Wat ik echter mis, is een visie. De bevolking moet uw maatregelen in een kader kunnen plaatsen. De mensen hebben een perspectief nodig. Wij werken langer, maar dan moeten wij ook gegarandeerd recht hebben op een degelijk pensioen. Langer werken houdt een andere loopbaan in, een loopbaan met meer flexibiliteit, waar momenten kunnen worden ingelast om bij te tanken, bij te scholen of van job te veranderen.

Wat wij nodig hebben, is een omvattend plan, zowel voor de loopbaan als voor het pensioen. Als wij dat voorgelegd hadden, dan hadden wij wellicht de angst van de mensen kunnen wegnemen en dan waren zij vandaag niet met duizenden aan het staken omdat zij onzeker zijn over hun toekomst. Het is aan de regering om die angst en de sociale onrust weg te nemen en te vermijden.

Er moeten ook bijkomende stappen met betrekking tot de ambtenarenpensioenen gezet worden. Wij hebben enkele dagen geleden een rapport van het Rekenhof gekregen waaruit blijkt dat de uitgaven voor de overheidspensioenen in de afgelopen vijf jaar met 25 % gestegen zijn, tot 10 miljard euro. Het Rekenhof voorspelt dat het groeitempo in de komende jaren nog zal versnellen. 42 % van de federale administratie is ouder dan 50 jaar.

Verder is ook de spanning tussen de ambtenarenpensioenen en de pensioenen uit de privésector onhoudbaar. Een ambtenarenpensioen is nog altijd veel hoger dan een pensioen uit de privésector. Dat is historisch gegroeid. Men noemt het een uitgesteld loon, maar tegenwoordig is de loonkloof grotendeels verdwenen. De lonen van de ambtenaren zijn marktconform geworden, maar de hoge ambtenarenpensioenen zijn er nog altijd. Daar moeten wij toch eens naar kijken. Wij moeten daarvoor onze kop niet in het zand steken. Het moet betaalbaar blijven. Laten wij eerlijk blijven tegenover de bevolking.

De plannen zijn ook sociaal onrechtvaardig. Wij moeten de veranderingen namelijk met ons allen realiseren. Wij moeten allemaal langer werken, alle lagen van de bevolking, alle beroepscategorieën. Voor ons is het onaanvaardbaar dat in uw plan bepaalde categorieën uitzonderingsregimes genieten, bijvoorbeeld het rijdend personeel van de NMBS. Zij kunnen op 55 jaar met pensioen gaan. Het gaat over 7 000 personeelsleden die nu nog altijd op 55 jaar met pensioen kunnen gaan. Mijnheer de minister, ik kan u garanderen dat heel veel mensen uit de privésector dat discriminerend en onrechtvaardig vinden. Een treinbestuurder met een loopbaan van 36 jaar kan op 55 jaar met pensioen gaan, met behoud van 75 % van zijn wedde.

Dat komt neer op 2 200 euro netto.

Niet alleen voor het rijdend personeel van de NMBS, maar ook voor de politie en de militairen laat u de leeftijdsgrenzen om met pensioen te gaan ongemoeid. Natuurlijk zijn de treinbestuurders, de politie en de militairen tevreden met die regeling en willen zij die behouden, maar dat is eigenlijk sociaal onaanvaardbaar voor de rest van de bevolking. Dat valt niet meer uit te leggen.

Mijnheer de minister, wij leggen daarom een eerste amendement neer dat betrekking heeft op de preferentiële regelingen voor het rijdend personeel van de NMBS, de politie en de militairen. Wij baseren ons op het rechtvaardigheidsprincipe en het gelijkheidsbeginsel. Wij vinden die uitzonderingsregimes niet te verantwoorden en ons amendement wil die dan ook schrappen. Als wij met z'n allen langer moeten werken, laat het dan ook echt met z'n allen zijn!

Laten wij eerlijk blijven tegenover de bevolking. Er moet nog werk worden gemaakt van de activering van degenen die vastzitten in bepaalde uitkeringsstelsels. Als wij onze sociale welvaart en onze sociale zekerheid willen behouden, moet elkeen de kans krijgen, uiteraard naar zijn of haar mogelijkheden, om actief deel te nemen aan het sociaaleconomisch leven.

Men moet zolang mogelijk deelnemen aan het sociaaleconomisch leven. Daarom vinden wij dat alle obstakels om verder te werken na de pensioenleeftijd moeten verdwijnen. In dat verband dienen wij een tweede amendement in dat ertoe strekt om zowel voor de werknemers, de zelfstandigen als de ambtenaren de cumulatiegrenzen weg te werken. Het gaat hier over de nieuwe vijfenzestigplussers die na hun vijfenzestigste en na hun wettelijke pensioenleeftijd actief willen blijven. Zij mogen daarvoor niet gestraft worden. Met dit amendement schaffen wij de nu bestaande cumulatiegrenzen af. Uiteraard worden de inkomsten belast en worden er geen nieuwe pensioenrechten opgebouwd, maar de bestraffing verdwijnt met ons amendement.

Laten wij eerlijk blijven tegenover de bevolking. Langer werken is niet alleen de verantwoordelijkheid van de werknemers, maar ook van de werkgevers. Zij moeten ervoor zorgen dat er geen plaats is voor discriminatie, ook niet ten aanzien van oudere werknemers. Iedereen moet de kans krijgen om aan het werk te blijven, ook de categorieën die het heel moeilijk hebben, zoals oudere werknemers of mensen met een arbeidshandicap.

Nogmaals, laten wij eerlijk blijven tegenover de bevolking. Wij scharen ons achter het idee om het pensioenstelsel van de Parlementsleden te herzien en bij te sturen. Het is onverkwikkelijk dat u, die zoveel ervaring hebt in het Parlement en de politiek door en door kent, de pensioenen van de Parlementsleden vergat. Het is de oppositie die u daarop heeft gewezen, waardoor u zei dat u uw verantwoordelijkheid moet dragen en moet snoeien in onze voordelen.

Welnu, alleen als wij in onze eigen voordelen snoeien en de pensioenregeling van de Parlementsleden hervormen, kunnen wij geloofwaardig de mensen ervan overtuigen dat de hervormingen nodig zijn.

Le **président**: Madame, cela est prévu.

(...): (...)

18.124 Karolien Grosemans (N-VA): Ja, dat weet ik, maar ik mag er toch nog eens op wijzen dat onze fractie dat ook zeer belangrijk vindt?

Le **président**: Madame, je vous interromps, car je voudrais préciser le contenu de la déclaration qui a été faite. Et c'est valable pour tous les partis présents dans cette assemblée. Nous avons mis en place le groupe de travail. Nous allons avancer.

18.125 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik mag zeggen dat wij dat ook belangrijk vinden. Eigenlijk had dat ertussen moeten staan. Eigenlijk had dat nu nog bij stemming goedgekeurd moeten worden.

Le **président**: Tout le monde trouve ça important, puisqu'on l'a dit tout à l'heure.

18.126 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wij vinden de plannen ook op juridisch vlak gebuisd.

De manier waarop de regering dat dossier heeft aangepakt, is ondermaats. Eerst tracht men, via amendementen op het wetsontwerp houdende diverse bepalingen, de hele zaak door het Parlement te jagen. Vervolgens worden er amendementen ingediend om de vorige amendementen te corrigeren. Dan volgen er over een aantal elementaire tekortkomingen vernietigende opmerkingen van de Raad van State. Voor ons was dat vandaag de druppel, los van de inhoud. Die manier van beleid voeren is eigenlijk een aanfluiting van de democratie.

Door het geklungel van de regering lopen die hervormingen het risico om door het Grondwettelijk Hof vernietigd te worden.

Tot slot, deze maatregelen zijn een eerste stap in een dossier waarin veel te lang veel te weinig is gebeurd. Ze hebben wel de verdienste van die eerste stap.

Laten wij echter eerlijk blijven tegenover de bevolking. Het is echt niet meer dan een eerste, schuchtere pas, gelukkig in de goede richting.

Mijnheer de minister, bovendien drukt u die maatregelen erdoor op een manier die zowel bij de bevolking, de vakorganisaties als de rechtscolleges kwaad bloed zet. Ik denk dat een dergelijke hervorming zich niet kan veroorloven om achteraf nog in twijfel te worden getrokken.

18.127 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mevrouw Grosemans, ik heb zeer geduldig gewacht tot het einde van uw redevoering vooraleer het woord te vragen. Ik moet zeggen dat ik een beetje op mijn honger blijf zitten. Onze collega, de heer Vercamer, heeft u in het begin al onderbroken. Ik heb dezelfde bekommernis als hij.

U zegt dat we moeten komen tot een feitelijke uitstapleeftijd van 65 jaar. Ik heb echter eerder uw fractieleider, de heer Jambon, horen zeggen dat we moeten gaan naar een gemiddelde uitstapleeftijd van 65. "Gemiddeld".

In het begin hebt u gezegd dat wij de wettelijke pensioenleeftijd niet moeten verhogen van 65 naar 67. Ik heb

gewacht op de maatregelen die u dan wel voorstelt om de feitelijke uitstapleeftijd te verhogen van 60 naar 65 jaar.

Het enige dat ik van u heb gehoord, is een lofzang op het tijdscrediet, op de combinatie arbeid en gezin, fantastisch!

Bovendien, een eliminatie van uitzonderingsregimes bij de NMBS, de militairen en de politie zal, naar ik vrees, niet volstaan om uw ambitie te realiseren van 60 naar 65.

Ik wil u dus heel concreet vragen welke maatregelen u voorstelt om uw ambitie te realiseren.

18.128 Karolien Grosemans (N-VA): Wij moeten in ieder geval vermijden dat wij van 65 naar 67 gaan. Ik denk dat het te vermijden is. Er moeten voorstellen worden gedaan, maar het zijn niet onze voorstellen die op tafel liggen. Het zijn de voorstellen van de regering. Jullie hebben ervoor gekozen om een regering te vormen met de PS. Jullie hebben die voorstellen samen gemaakt. Mevrouw Rutten, u mag blij zijn dat wij constructief oppositie voeren en respect hebben voor uw voorstellen.

18.129 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Uw collega's van de N-VA applaudisseren alhoewel u geen antwoord hebt kunnen geven op mijn vraag. U hebt gezegd dat dit een eerste stap is. Ik veronderstel dan ook dat er voor uw partij nog een tweede, een derde en misschien zelfs een vierde stap moet komen. Kunt u misschien beginnen met te zeggen wat voor u de tweede stap zal zijn? Of durft u niet?

18.130 Karolien Grosemans (N-VA): Ik herhaal opnieuw dat onze voorstellen niet voorliggen. Dit gaat over de voorstellen van de regering. Wij hebben gevraagd om het pensioendeбат te starten in januari. Wij zullen daar met voorstellen komen.

18.131 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, bonjour à toutes et à tous! Bonjour!

En cette heure tardive ou matinale, c'est selon, il est peut-être un peu tard ou un peu tôt pour raconter toute l'histoire. Avant d'aborder le fond du projet dont nous parlons maintenant, à savoir le volet Pensions de ce projet de loi, j'ai envie de m'arrêter quelques instants sur le contexte. La réalité d'aujourd'hui, après cette période interminable de formation d'un gouvernement, les 540 jours, c'est cette crise économique à l'échelle mondiale causée par les turpitudes du secteur bancaire, des systèmes financiers, des bulles spéculatives, lesquelles ont aussi amené une dégradation des finances publiques par le sauvetage massif des banques par l'État. La réalité d'aujourd'hui est aussi la dégradation de la confiance dans notre économie qui fait craindre une hausse des taux d'intérêt par les emprunteurs, c'est-à-dire les États, les entreprises et les particuliers. Comme dit l'adage, "la peur n'évite pas le danger."

La réalité à laquelle on doit faire face aujourd'hui, ce n'est rien de moins que la survie de la zone euro et de la monnaie unique européenne qui est d'ailleurs remise en question par des chefs européens eux-mêmes. Il n'y a bien sûr pas de fatalité, comme certains l'ont dit dans ce débat. Ce nouveau gouvernement porte donc sur ses épaules un défi immense, c'est de remettre notre pays sur la voie de la confiance, de la croissance et de l'emploi, tout en ramenant nos finances publiques à l'équilibre pour 2015 et ce, dans une juste répartition des efforts, ce qui est une notion certainement subjective analysée différemment par les uns et les autres.

Un deuxième défi majeur, chers collègues, se présente à nous. C'est celui du vieillissement démographique. Quand on parle des pensions de manière générale, j'ai le sentiment qu'on parle peu, beaucoup trop peu de cet élément qui est essentiel et dont on s'occupe dans ce parlement et au niveau du gouvernement depuis une dizaine d'années.

Le fait que, chaque année, le nombre de personnes qui quittent le marché du travail tend désormais à dépasser le nombre de jeunes qui y entrent est une démonstration de ce que ce vieillissement n'est pas un défi pour demain mais déjà un défi pour aujourd'hui. C'est un défi qui va s'amplifier au cours des années, non pas dans les quelques prochaines années mais dans les prochaines décennies jusque certainement la deuxième moitié du XXIe siècle. Dans ce cadre-là, l'allongement des études et de l'espérance de vie qui – c'est une bonne chose – a augmenté de plus de dix ans au cours des cinquante dernières années nous fait admettre que la prolongation des carrières est un impératif et non plus seulement une possibilité.

Notre parlement, notre commission des Affaires sociales a étudié le vieillissement démographique. Je rappelle que, sous la présidence de notre collègue Hans Bonte, déjà en 2004-2005, une année entière de travaux a été consacrée à des auditions de partenaires sociaux, d'experts, de fonctionnaires techniciens en cette matière. Ces travaux avaient abouti, après de longues discussions, au vote unanime d'une résolution reprenant une série de recommandations en vue de faire face au choc démographique.

Sous la précédente législature, la Conférence nationale des pensions a réalisé un travail méthodique avec les mêmes acteurs (partenaires sociaux, monde académique, experts des administrations). Le travail réalisé a été de grande qualité. Il a abouti au Livre vert qui constitue un puits d'informations très pertinentes et un outil d'analyse de toutes les questions liées à la problématique du vieillissement démographique, notamment la pérennité de notre système de protection sociale, la soutenabilité financière de nos régimes de pensions, en particulier le régime des pensions légales dans le régime de répartition, mais aussi la place et le rôle des seniors dans notre société.

Parallèlement, la commission des Affaires sociales, présidée par notre collègue Yvan Mayeur, s'est également penchée sur le sujet et a auditionné les partenaires sociaux et des experts. Elle a analysé le contenu du Livre vert, avec le précédent ministre des Pensions, en vue d'envisager les décisions à prendre en la matière.

Je rappelle également que si nous avons pu respecter le calendrier qui nous était imparti, nous ne nous serions pas retrouvés face au scénario d'urgence que nous connaissons aujourd'hui.

Monsieur le ministre, un troisième défi, qui vous concerne particulièrement au regard de vos nouvelles compétences, est celui de la concertation sociale. Depuis plusieurs jours, cette dernière est au cœur de la question. Faut-il rappeler que ce sont les partenaires sociaux qui, à la fin de la guerre, ont adopté le Pacte de solidarité sociale qui est devenu la pierre angulaire de notre système de sécurité sociale?

Il est de tradition impérative dans notre pays que toute réforme en matière de sécurité sociale passe par une négociation avec les partenaires sociaux qui sont – ne l'oublions pas – les garants de la cohésion sociale.

Ces derniers jours, on a entendu parler de scénario à la hussarde, ce qui est antinomique vu notre tradition de concertation sociale.

Vous l'avez bien compris. Vous avez d'ailleurs exprimé dans plusieurs médias, aujourd'hui, votre volonté de rencontrer les partenaires sociaux. Évidemment, en cette fin d'année, le calendrier pose problème. Mais en adoptant le projet de loi comprenant les lignes directrices de la réforme, nous donnons au gouvernement la capacité de prendre, par arrêté royal, un certain nombre de dispositions qui devront d'ailleurs être avalisées par le parlement.

Je prends deux exemples. D'abord, la question des métiers pénibles dans la fonction publique; il n'est pas question de tenir une position unilatérale en cette matière, mais de tenir compte de la connaissance de terrain des partenaires sociaux. Idem pour la limitation des périodes assimilées qui devra faire l'objet de négociations avec les partenaires sociaux, les représentants des entreprises et des travailleurs. Vous vous y êtes engagé et vous avez bien compris que le maître-mot est la concertation et le dialogue. Notre groupe vous invite à l'organiser sur tous ces aspects et à lui donner un maximum d'espace et de chance.

Monsieur le ministre, un quatrième défi pour vous est celui de l'information et de la pédagogie.

Du côté francophone, l'article du journal *Le Soir* de mercredi qui titrait "La pension de survie supprimée – 600 000 personnes concernées par cette mesure" a provoqué un grand émoi dans la population, beaucoup d'inquiétude. On sait qu'il n'en est rien; d'ailleurs, il n'y a pas une ligne sur les pensions de survie dans le présent projet de loi. Néanmoins, il faut une information, beaucoup de pédagogie, expliquer le pourquoi et le comment et aussi objectiver le débat. La transparence est très importante.

Je fais notamment référence à une discussion en commission lundi dernier et aujourd'hui encore, par exemple, sur le régime spécifique des pensions complémentaires pour les journalistes. Votre tâche à présent est d'objectiver les chiffres, de rencontrer les organisations représentatives de ces travailleurs et de voir avec eux le système mis en place pour remplacer le système actuel.

Cela dit, la ligne directrice de cette réforme est l'amélioration significative du taux d'emploi et le maintien à l'emploi des travailleurs âgés.

J'ai cependant envie de souligner que ce débat est lié au débat sur l'emploi, il concerne votre collègue, Mme De Coninck, ministre de l'Emploi et du Travail. Il faut promouvoir l'emploi auprès de tous les demandeurs d'emploi, de toutes les personnes sans emploi et améliorer le taux d'emploi des travailleurs âgés, mais aussi le taux d'emploi des jeunes des autres catégories de travailleurs, indépendamment de leur âge, de leur sexe, de leur niveau de qualification, de leur origine ethnique et, éventuellement, de leur handicap.

Il faut travailler sur le taux d'emploi à tous les niveaux. Il ne serait pas correct d'opposer le travail des aînés au travail des jeunes; de dire qu'il n'en faut plus pour les uns parce qu'il n'y en a pas assez pour les autres. Nous devons ensemble, tous niveaux confondus, relever le taux d'emploi de manière générale.

18.132 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Monsieur Delizée, je vous écoute avec beaucoup d'intérêt sur une matière qui me tient à cœur, comme vous le savez. Vous feignez d'ignorer qu'en matière de concertation, le mal a été fait par les amendements déposés par les six partis de la majorité, y compris le vôtre. Il ne fallait pas signer cet amendement si vous estimiez qu'il fallait d'abord consulter les partenaires sociaux.

Par ailleurs, je vous entends parler d'emploi et de ne pas opposer les plus jeunes et les plus âgés. Mais c'est exactement ce qui se passe avec l'accord de gouvernement que vous avez signé, avec la suppression de toutes les possibilités de crédit-temps, de partage volontaire du temps de travail entre des jeunes ou des moins jeunes, ce qui aura pour conséquence la suppression du plan Tandem. Êtes-vous occupé à réécrire l'accord du gouvernement? Le reniez-vous? J'ai l'impression que l'on ne parle pas de la même chose et que vous n'avez pas vécu les mêmes choses que celles que j'ai vécues depuis jeudi en commission des Affaires sociales.

18.133 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur Gilkinet, je n'ignore rien. Nous sommes effectivement dans un calendrier de fin d'année. Nous sommes le 23 décembre, c'est une réalité. Je l'ai dit en commençant. Maintenant, les choses sont ce qu'elles sont. Un accord de gouvernement est intervenu, lequel a donné lieu à un projet de loi contenant des lignes directrices. Il appartient au ministre de poursuivre la concertation, parce que les arrêtés royaux qui doivent être pris doivent l'être en concertation avec les partenaires sociaux. Voilà simplement ce que j'ai voulu indiquer. Pour le reste – j'y reviendrai dans mon propos – l'emploi demeure évidemment la bataille principale qui nous concerne tous.

Notre pays compte un taux trop faible d'emploi des travailleurs âgés. À cet égard, le Pacte des générations a déjà essayé d'apporter des améliorations et produit certains résultats. Ils sont appréciés différemment par les partenaires sociaux, parce que les zones d'analyse sont différentes, mais en tout cas, les deux admettent qu'il y a des résultats positifs en cette matière, même s'ils s'avèrent encore certainement insuffisants. De plus, les paramètres changent à cette époque.

Ce que je voulais dire, chers collègues, c'est que le durcissement des conditions d'accès aux différentes formes de retrait du marché du travail n'a pas de sens si on ne suscite pas aussi un débat sur une véritable culture de l'allongement de la carrière. On ne peut pas adhérer à un système qui ne consiste qu'en des limitations. Il faut garder à l'esprit que si l'âge effectif de départ à la retraite dans notre pays figure parmi les plus bas de l'OCDE, il est vrai que notre marché du travail est aussi l'un des moins accessibles pour les jeunes, pour les personnes peu qualifiées, pour les personnes issues de l'immigration ou encore pour les personnes handicapées. Donc, on doit travailler sur tous ces niveaux.

Cette question du maintien des plus âgés à l'emploi est au centre des débats. On ne peut pas dissocier le débat sur le financement et la soutenabilité des retraites du débat sur l'emploi. Les entreprises devront intégrer une politique de maintien à l'emploi des travailleurs âgés dans des plans qui seront dûment négociés avec les partenaires sociaux. En cas de restructuration, elles devront aussi respecter la pyramide des âges interne, sous peine d'être sanctionnées.

Chers collègues, la réforme des pensions doit s'inscrire dans une approche transversale des retraites. Nous avons refusé, au Parti Socialiste, l'augmentation de l'âge légal de la pension, parce que ce n'est pas le problème en Belgique. Le problème, c'est l'âge effectif de sortie du marché du travail, qui est trop bas.

À côté de cela, il y a évidemment, mais ce n'est pas inclus dans le présent projet de loi, toutes les dispositions en matière de retraites qui seront prévues pour valoriser et revaloriser les pensions: la liaison structurelle ou quasi-structurelle au bien-être, le relèvement des pensions les plus basses, les plus petites, les plus anciennes. Pour nous, c'est aussi un élément essentiel de ce débat.

Nous avons également évoqué en commission la question du renforcement du caractère incitatif du bonus pension. Nous devons y travailler. Je suppose que vous le ferez aussi dans ce dialogue social que vous avez indiqué.

La situation est difficile. Nous en sommes parfaitement conscients. Nous comprenons l'inquiétude et les messages de nombreux travailleurs face à ces défis, face à l'avenir.

Je le redis, pour nous, la bataille principale à gagner, c'est celle de l'emploi. Pas seulement au fédéral, mais aussi avec les Régions, qui sont actives et ont des compétences en la matière, et avec les partenaires sociaux. La création d'emplois permettra à la Belgique de se retrouver sur la voie de la prospérité et de sauvegarder notre modèle de protection sociale. En tout cas, c'est le sens de l'engagement des socialistes dans le contexte actuel.

18.134 Sonja Becq (CD&V): Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, ik heb een beetje een raar gevoel. Het is midden in de nacht en wij gaan vandaag heel belangrijke beslissingen nemen. Het zijn beslissingen waarvan wij weten en waarvan ook op straat wordt gezegd dat zij nodig zijn, maar waarvan wij tegelijk weten dat zij sterk ingrijpen in het leven van mensen, op hun verwachtingen, op hun plannen en op de perspectieven die zij hebben opgebouwd, met hun partner, voor hun kinderen.

Stel u even in de plaats van een 57- of 58-jarig verzorgend personeelslid in een OCMW-rusthuis. U weet dat het een zwaar beroep is, hoewel het zo niet genoemd wordt. Die persoon is misschien vast benoemd, of niet. Zijn perspectief is om over twee jaar met pensioen te gaan. Hij heeft misschien net 35 jaar gewerkt. Dan hoort en leest hij de berichten in de media, waaruit blijkt dat hij langer zal moeten werken. Hij zal moeten werken tot 62 jaar. Dat is ineens twee jaar erbij. Of toch niet, want hij heeft ook gehoord dat de pensioenleeftijd niet ineens zal stijgen met twee jaar, maar met halve jaren, dus 60,5, 61, 61,5. Via het volgende nieuws hoort hij dat hij bovendien nog minstens 38 jaar moet hebben gewerkt. Dat is het perspectief voor degenen die vandaag 35 jaar hebben gewerkt en die misschien dachten in 2013 met pensioen te kunnen gaan. Plots moeten zij drie jaar langer hebben gewerkt dan zij hadden verwacht.

Wij grijpen heel sterk in op het leven van mensen en dat brengt, zeker met een gebrek aan informatie en heel moeilijk toegankelijke informatie, een hele hoop onzekerheid met zich mee. Een gebrekkige communicatie en moeilijke informatie, dat doet er allemaal geen goed aan. Mensen stellen ons vragen, heel veel vragen, waarop wij geen antwoord kunnen geven, omdat het ons ook niet altijd even duidelijk is.

De voorbije jaren, in de loop van de regeringsvorming en voordien met het groenboek en dergelijke, zijn wij allemaal de straat opgegaan. Wij hebben allemaal informatieavonden georganiseerd rond pensioenen, over wat nodig is, over de uitdagingen en wij hebben uitgelegd dat wij misschien wat langer zullen moeten werken. Ik had de indruk dat er daarvoor effectief een draagvlak bestond. Ik hoor dat vandaag nog. Ik hoor jonge mensen zeggen dat zij hopen dat er iets gebeurt, omdat het nodig is. Zij willen ook gerust zijn en zij hopen dat niet alleen zij inspanningen zullen moeten leveren.

Zij hopen dat ook oudere mensen inspanningen zullen moeten leveren. In die zin is het inderdaad belangrijk dat niet alleen twintigers, maar ook vijftigers het perspectief krijgen dat ze iets langer zullen moeten werken. Dat is de solidariteit die wij willen opbrengen voor onze kinderen en kleinkinderen. Dit is solidariteit tussen generaties, die wordt gevraagd van veel groepen in onze samenleving. Wij kennen de verschillende groepen, de ambtenaren, de contractueel tewerkgestelde personen en de fameuze bijzondere groepen zoals journalisten, magistraten of parlementsleden. Laten wij geen spelletjes spelen. Als wij van andere bevolkingsgroepen die minder hebben dan wij, vragen om een inspanning te leveren dan is het evident dat wij dat ook doen. Dat is normaal. Ik meen dat iedereen in dit halfrond het daarmee eens is.

Langer werken is niet altijd vanzelfsprekend. Ik luister altijd met heel veel plezier naar de werkgevers. Zij vinden het allemaal belangrijk dat mensen langer werken en dat er eindelijk maatregelen komen. Dan zeg ik altijd tegen die werkgevers dat zij er moeten voor zorgen dat de werknemers graag werken en de kans krijgen om langer te werken; ik zeg hen dat zij er moeten voor zorgen om bij de vorming de werknemers een perspectief te bieden, in die zin dat zij eventueel van job kunnen veranderen of iets anders kunnen

beginnen. Wij moeten ervoor zorgen dat de 1,9 % van de loonmassa die naar vorming gaat ook kwalitatief is. Laten wij ervoor zorgen dat loopbaanbegeleiding geen loos begrip is. Het mag geen maatregel zijn die men alleen in Nederland terugvindt, maar hij moet ook bij ons effectief worden toegepast. Het is een uitdaging die de werkgevers mee moeten aangaan, als zij vandaag van oordeel zijn dat er langer moet worden gewerkt. Zij moeten aan de werknemers die kans geven. Dat is noodzakelijk.

18.135 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mevrouw Becq, ik hoor het u graag zeggen en ik ben het eigenlijk met u eens. De werkgever moet worden geresponsabiliseerd. Het is nodig dat 50-plussers ook langer aan de slag kunnen blijven. Er is de verantwoordelijkheid van de werkgever en er moet een aangepast loopbaanbeleid worden uitgewerkt.

Wat heeft u echter tegengehouden om samen met de pensioenhervormingen — ik noem het een pensioensanering — al die goede maatregelen uit te werken en hier vóór Kerstmis ter stemming voor te leggen? Dan kon er niet alleen over een pensioenhervorming, maar ook over een globale hervorming van de arbeidsloopbaan worden gestemd.

U had het daarnaast over het draagvlak bij de mensen voor deze hervorming. Het land lag plat vandaag. Dat toont aan dat er veel onvrede bestaat over deze hervorming. Volgens mij heeft veel te maken met de manier van communiceren, met de manier waarop het sociaal overleg buitenspel werd gezet. U hebt goede banden met de werknemersbeweging. Welnu, steunt u de methode die door de minister van Pensioenen is uitgewerkt? Steunt u de methode van de afgelopen dagen, waarbij aan de elementaire spelregels van sociaal overleg volledig werd voorbijgegaan?

18.136 Sonja Becq (CD&V): Daar kom ik straks op terug.

18.137 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Ik heb u ook de vraag gesteld over de maatregelen met betrekking tot het einde van de loopbaan en de responsabilisering van de werkgever.

18.138 Sonja Becq (CD&V): Ik denk dat het inderdaad belangrijk is dat er maatregelen op het vlak van tewerkstelling worden genomen. Dat zal in coördinatie moeten gebeuren. Het zal niet alleen met de minister van Pensioenen kunnen gebeuren, maar in samenwerking met de minister van Werk en zelfs in samenwerking met de Gemeenschappen en de Gewesten. Ik denk aan de VDAB die wel een hele hoop activiteiten inzake loopbaanbegeleiding mee organiseren. U hebt gelijk, dat is inderdaad belangrijk, maar dat gaat niet van vandaag op morgen.

Ik stel ook vast dat de uitvoering van cao's ook niet altijd even evident is, ook niet in het sociaal overleg. Dat bemoeilijkt het nemen van concrete maatregelen. Wij moeten minstens de inspanning leveren om de controle en de opvolging van vorming inhoudelijk in te vullen. Ik daag u uit om er samen voor te zorgen dat wij op het vlak van tewerkstelling meer maatregelen kunnen voorstellen.

18.139 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mevrouw Becq, had u dan niet beter een of twee maanden gewacht met die pensioenhervorming en ons, het Parlement, een evenwichtig plan voorgesteld, rekening houdend met de belangen van mensen die werken, rekening houdend met het feit dat mensen die werken best wel een inspanning willen doen, maar ook een perspectief moeten krijgen op bijvoorbeeld mogelijkheden om hun loopbaan wat meer te spreiden, tijdskrediet op te nemen, loopbaanonderbreking op te nemen? Die twee systemen bouwt u af, als lid van een regeringspartij. Waarom bent u zo snel gegaan in de methode en de inhoud van dit plan, dat veel te eenzijdig is?

18.140 Sonja Becq (CD&V): Het was in uitvoering van dit regeerakkoord duidelijk dat een aantal signalen snel moest worden gegeven. Dat is niet altijd gegaan zoals we hadden gewild, maar het is belangrijk dat we op een snelle manier een aantal signalen geven over de richting die we uitgaan. Dat gebeurt met de maatregelen die vandaag voorliggen.

We vragen wel aandacht voor de overgangsmaatregelen die voor de mensen duidelijk zijn, maar willen tegelijkertijd een duidelijk signaal geven van langer werken.

Een aandachtspunt, mijnheer de minister. U was in een vorige legislatuur minister van Vereenvoudiging. Met pensioenen werken is niet eenvoudig. Het is een ongelooflijk complexe, technische materie waarin elk punt, elke komma en elke datum van belang zijn. Bovendien staat achter elk punt of elke komma ook een

persoon, een mens met verwachtingen. Dat maakt het zo moeilijk. Dat is ook de reden waarom wij heel sterk aandringen op overgangsmaatregelen. Via de amendementen die vandaag voorliggen wordt die ruimte voor overgangsmaatregelen gemaakt.

We hebben de terminologie "verworven verwachtingen" gebruikt. Mensen hebben op grond van hun opgebouwde loopbaan en van hun leeftijd een aantal terechte verwachtingen die te maken hebben met loopbaanonderbreking, tijdskrediet, bruggpensioen en dergelijke meer. Daarover zullen u straks nog vragen worden gesteld door mijn collega.

Mijnheer de minister, tegelijkertijd blijf ik echter met een beetje een wrang gevoel zitten, wanneer ik kijk naar die fameuze 58-jarigen die net geen 35 loopbaan jaren bij elkaar hebben gesprokkeld en die eigenlijk aan de vooravond van hun pensioen zien dat ze misschien geen halfjaar langer moeten wachten, van 60 naar 60,5, maar die eigenlijk van een loopbaan van 35 jaar naar 38 jaar moeten gaan. Iemand die vandaag 58 is, zal 60 zijn in 2013. Zij zal dan tot 60,5 jaar moeten werken, maar dat zal dan niet volstaan met de 35 jaar die zij vandaag heeft. Zij zal van vandaag tot 2013 echter niet aan die 38 jaar komen. Zij zal dan effectief geconfronteerd worden met het feit dat ze een jaar meer moet hebben. Zij zal de datum waarop ze met pensioen kan gaan, telkens opnieuw zien vooruitschuiven.

Een ander effect waarover we misschien ook nog eens moeten nadenken, is dat diegene die op dit moment, in 2011, 59 is, 60 wordt in 2012. Die moeten we dan nu zeggen dat hij zich moet haasten en zijn pensioen moet aanvragen in 2012, omdat 35 jaren nu nog volstaan maar volgend jaar niet meer. In de overheidssector is er ergens een maatregel waarbij men, als men nu in aanmerking komt, dat recht blijft behouden. Ik meen dat we misschien ook naar zoiets moeten kijken om mensen die eigenlijk volgend jaar 60 jaar worden en 35 jaar gewerkt hebben – en die misschien wel langer wilden werken – veilig te stellen, zodat ze hun pensioen niet nog snel voor 2012 moeten gaan aanvragen.

Dat zijn een aantal bedenkingen. Er zijn nog een aantal vragen, bedenkingen en onduidelijkheden die ook voor ons nog blijven. Weet u, hoe meer we dit lezen hoe meer vragen we regelmatig binnen krijgen, hoe meer vragen we ook aan u en de diensten zullen stellen. Ook in de openbare sector bijvoorbeeld voor de berekening van de 40 loopbaan jaren, tellen daar ook die jaren in mee waarin mensen loopbaanonderbreking nemen maar die ze ook nog zelf financieel moesten valideren? Ze hebben dat misschien niet gedaan in het verleden, want dat was voor niets nodig. Nu moeten ze echter 40 jaar opbouwen, dus zouden ze dat misschien wel gedaan hebben. Krijgen ze nog de mogelijkheid om dat te doen?

Ik verwijs ook naar de grote onzekerheid, maar tegelijkertijd ook uw belofte, mijnheer de minister, voor de speciale stelsels zoals onder meer het onderwijs. U zegt dat u ervoor wilt zorgen dat de nodige modaliteiten worden genomen zodat zekerheid kan worden geboden. Tegelijkertijd wordt echter de pensioenaanvraag geschorst tot 1 april. Dit betekent dus ook onzekerheid tot 1 april. Wij zouden er dan ook graag op aandringen, mijnheer de minister, dat dit niet te lang duurt, in heel goed overleg gebeurt en dat er geen fouten worden gemaakt. Ik weet dat hiervoor overleg nodig is met de Gemeenschappen. Ook dit moet op een goede manier gebeuren.

Wij hebben nog een aantal vragen die te maken hebben met de inwerkingtreding van sommige bepalingen waarvan wij vrezen dat hier en daar nog wat reparaties nodig zullen zijn. Mijnheer de minister, eigenlijk menen wij dat het overleg met de vakbonden belangrijk is. Dit is niet alleen zo omwille van het draagvlak dat men hiermee creëert. Sommige mensen zijn al overtuigd, anderen kunnen worden geïnformeerd en overtuigd door hun vakbonden waardoor zij ook een maatschappelijk draagvlak creëren. Diezelfde vakbonden beschikken echter ook over een enorme knowhow met teksten over situaties, moeilijkheden en mogelijkheden. Zij kunnen de mensen bovendien informatie geven omdat door die duidelijkheid mensen een stuk zekerheid krijgen waardoor zij een aantal dingen makkelijker zullen aanvaarden.

Wij hebben een traditie van sociaal overleg. Men komt daarbij niet altijd tot een consensus, maar dan nog meen ik dat een goede samenwerking nodig is. Dit belet niet dat beslissingen moeten worden genomen, maar uiteindelijk brengt een dialoog altijd meer op dan wanneer men niet naar die ander luistert.

Mijnheer de minister, wij hadden ook gevraagd naar duidelijke informatie. Zodra dit wordt goedgekeurd, hoop ik dat u heel duidelijke informatie zult kunnen geven. Dit mag niet alleen via die groene telefoonlijn gebeuren want ik beklaag eigenlijk zij die achter die lijn zullen zitten. Zij zullen immers op alle mogelijke vragen moeten antwoorden. Elke vraag is een individuele vraag met een verschillende loopbaan. Wij rekenen erop dat u zorgt voor die informatie.

Mijnheer de minister, wij vinden dat het niet zo goed is gelopen met dat sociaal overleg en die informatie. Wij denken dat er effectief een tweede kans is via de overgangsmaatregel enerzijds en omdat deze hervorming er snel is gekomen. De andere punten uit het regeerakkoord die wij naar voren schuiven in het pensioenplan hoeven misschien niet zo dringend te gebeuren. Ik meen dat het belangrijk is dat deze punten in een goed onderling overleg met de sociale partners kunnen worden doorgevoerd. Er moet daarbij een exegetische gebeuren van alle consequenties van de maatregelen die worden genomen omdat op die manier duidelijkheid en zekerheid kan worden geboden aan de mensen.

Daarvoor rekenen wij op u, mijnheer de minister.

Aan de leden van de N-VA-fractie zeg ik graag het volgende. Toen wij vrijdag een commissievergadering hielden, zei u dat u in snelheid gepakt was, dat u nog niet klaar was om amendementen in te dienen en dat u een pensioenplan had dat veel verder ging dan wat voorgesteld wordt.

U vond het belangrijk dat er vele – zware, vermoed ik – maatregelen genomen zouden worden, waardoor de mensen langer werken en waardoor zij geen loopbaanonderbreking meer kunnen nemen, omdat zulks toch alleen maar geld kost. Tenminste, dat was de indruk die ik kreeg toen ik uw verhaal hoorde.

Welnu, ik ben vreselijk teleurgesteld: in de commissie diende u 3 amendementen in en wilde u het hele groenboek voorlezen. U wilde dat onderzocht werd of al onze maatregelen wel overeenstemmen met wat in het groenboek staat. Ik weet niet hoe u die toets wil maken, maar ik reken erop dat u dat ooit doet. Het groenboek bestond uit een hoop vaststellingen, waaraan niet altijd conclusies verbonden waren. Dat was trouwens vaak het verwijt. Wij wachten nu op die conclusies.

De overige amendementen die u indiende, gaan – allicht wat overhaast – in op de plannen die wij in het regeerakkoord hebben ingeschreven, bijvoorbeeld de combinatie van pensioen en werk. U wil die plannen mee uitvoeren, zegt u, en ik heb goed naar u geluisterd.

U zei dat u het een eerste stap vindt. U hebt zich in de commissie onthouden, maar ik veronderstel dat u het ontwerp nu zult goedkeuren, aangezien de tekst blijkbaar een eerste stap is naar waar u wil, al hebt u dat niet expliciet gezegd.

18.141 Karolien Grosemans (N-VA): Mevrouw Becq, als het pensioendebat in januari van start gaat in de commissie, zullen wij wel met ons pensioenplan komen. Wij hebben het groenboek voorgelezen, omdat wij in snelheid waren gepakt. Door dat voor te lezen, konden wij ten minste ondertussen de amendementen bestuderen.

18.142 Valérie De Bue (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, nous le savons, il faut faire preuve d'audace dans notre pays, il faut prendre des réformes et avancer pour consolider la pérennité de notre système de sécurité sociale. Par rapport à nos aînés, nous avons la chance de vivre plus longtemps, du moins statistiquement; il est donc normal de travailler plus longtemps. C'est vrai qu'il s'agit d'une réforme d'ampleur. Cette réforme est issue du Livre vert Pensions qui a été façonné avec toute une série de partenaires, d'experts dont les partenaires sociaux.

Il faut rappeler aussi que les principes de cette réforme étaient présents dans la note du formateur au mois de juillet et figurent en toutes lettres dans l'accord de gouvernement. Comme vous le savez, lorsqu'une réforme est en marche, les libéraux sont présents. Plusieurs pays européens ont avancé l'âge légal de la retraite. Ici en Belgique, le gouvernement ne touchera pas à l'âge légal de la retraite, mais il s'est penché sur le système des pensions anticipées.

Nous avons abordé les pensions du secteur public, les pensions anticipées, les régimes spéciaux et les périodes assimilées. Je ne vais pas revenir en détail sur les changements qu'apportent ces réformes.

Tout d'abord, balayons devant notre porte. Nous entrons dans une période de restriction budgétaire. Nous devons tous faire des efforts et les parlementaires ne seront pas en reste. Tous les groupes ont marqué leur accord pour se pencher sur notre système de retraite et nous souhaitons participer à l'effort collectif. Le président l'a déjà expliqué, un groupe de travail va se mettre en place dès que possible. Je crois qu'il détaillera tout à l'heure la méthode de travail. Cela ne vaut pas la peine de reprocher au ministre de ne pas l'avoir intégrée dans la réforme; vous savez bien que cette réforme ne peut être prise qu'ici, au niveau du

parlement. Tous les pays européens réforment le système de retraite, il est nécessaire de passer par là.

En fait, dans le contexte de mesures répressives actuellement mises en place dans les pays qui ont particulièrement souffert de la crise financière, tels que la Grèce, l'Espagne, l'Islande, la Grande-Bretagne, les mesures de restriction touchent non seulement les retraites futures, mais également toutes les prestations sociales et privilèges actuels. Ici, notre réforme ne concerne pas les retraites actuelles, il faut le répéter. Les citoyens belges doivent se hisser vers le haut et aussi donner l'exemple en s'alliant à la réforme. Car nous parlons de mesures de pensions anticipées et non de l'âge de la retraite, nous parlons de régimes spéciaux, de régimes qui ont bénéficié d'avantages et qui se voient ramenés au régime général des pensions et ce, progressivement.

Ces mesures préventives sont nécessaires si nous ne voulons pas hypothéquer le système global des pensions.

Monsieur le ministre, sachez qu'au sein de la majorité, un partenaire prendra ses responsabilités en matière de pensions. Nous savons que le débat sur la réforme se poursuivra en commission des Affaires sociales et qu'il est primordial pour nous de mettre l'accent sur le travail. Nous devons renforcer l'entrée sur le marché du travail et nous devons aussi réformer la sortie du travail car la pension doit être la récompense du travail mené. Le système doit veiller plus qu'aujourd'hui à respecter une proportionnalité entre l'effort de cotisation et les prestations obtenues.

Il faudra aussi supprimer les limites au travail autorisé des pensionnés, revaloriser les pensions les plus faibles, généraliser les pensions complémentaires et garantir une solidarité équitable. Enfin, il faut assurer un rapprochement entre statuts afin de favoriser la mobilité de l'emploi et garantir une plus grande équité dans la mise en œuvre de la solidarité vis-à-vis de nos seniors.

Effectivement, vous nous direz pourquoi ne pas avoir discuté de tout cela maintenant mais, comme vous le savez, il y a un délai à respecter. Pour que la réforme puisse être en vigueur immédiatement, il fallait pouvoir se décider avant le 31 décembre.

À l'avenir, il sera impératif d'encourager et de soutenir les seniors qui désirent rester actifs dans le but de répondre à leurs besoins. Supprimer les barrières à l'emploi des seniors constitue pour nous une des priorités. Nous nous réjouissons de pouvoir poursuivre ce débat au début de l'année prochaine.

Monsieur le ministre, vous l'avez dit, la période est difficile et la méthode n'est pas idéale. Une série de mesures de transition, d'arrêtés royaux doivent être discutés et doivent être pris avant le 30 avril 2012. C'est vrai que la concertation sera importante et nous comptons sur vous pour la mener à bien.

Il y a aussi le devoir d'information. Il y a beaucoup d'inquiétudes au sein de la population. La grève d'aujourd'hui en résulte mais je pense aussi que certains se sont amusés à faire peur à la population en diffusant des messages erronés. Répétons que rien ne change pour les personnes déjà pensionnées et que les droits acquis sont préservés. Par exemple, était-il nécessaire de faire peur aux 600 000 bénéficiaires de la pension de survie, alors qu'ils ne sont pas concernés par la réforme qui est sur la table?

Monsieur le ministre, tous les partenaires doivent être responsables, y compris les syndicats. Arrêtons de faire peur aux gens, retrouvons-nous les manches pour faire avancer le débat avec un peu plus de sérénité!

18.143 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal beginnen met twee korte citaten. Het zijn citaten die hier door onze eerste minister veertien dagen geleden werden uitgesproken, van op dit spreekgestoelte.

Eerste citaat: "Ik kan u ook verzekeren dat ik in het bijzonder zal toezien op de goede kwaliteit van de betrekkingen tussen uw assemblee en de regering."

Tweede citaat: "Le gouvernement sera à l'écoute de tous les citoyens, gens qui travaillent, personnes qui cherchent un emploi, pensionnés ou jeunes. Le gouvernement sera à l'écoute des partenaires sociaux."

Mijnheer de minister, die uitspraken werden gedaan aan het begin van de wittebroodsweken van een premier vol goede bedoelingen. Twee weken nadien moeten wij vaststellen dat er van die goede

bedoelingen zeer weinig overblijft.

U hebt het pensioendossier op een zeer snelle en daadkrachtige manier aangepakt. Alle respect daarvoor. Er is een zeer groot verschil tussen u en uw voorganger.

Uw roekeloosheid heeft echter ook geen grenzen gekend. Uw roekeloosheid, uw manier om de sociale dialoog opzij te zetten, heeft gezorgd voor de staking van vandaag in ons land. U hebt een fout gemaakt door niet eerst grondig te overleggen met alle betrokkenen.

Tijdens het generatiepact – ik herinner het mij nog goed – werd geprobeerd om te overleggen, eerst met de sociale partners, vooraleer met een aantal voorstellen van beslissing te komen. Nu hebt u het zelfs niet geprobeerd.

Mijnheer de minister, wij zijn het er natuurlijk over eens dat er hervormingen nodig zijn in het pensioendossier. Dat betwisten wij niet. De methode is echter beneden alle peil.

Wij hebben gezien op welke manier de Raad van State heeft gereageerd. De Raad van State heeft brandhout gemaakt van uw pensioenhervorming. Ze heeft bepaald dat wat u hier probeert te doen, juridisch nogal problematisch is.

Wij hebben daarnet een vergadering van de commissie voor de Sociale Zaken gehad. U hebt daarbij door de meerderheidspartijen opnieuw een amendement laten indienen. U hebt dus nog maar eens een amendement op een amendement laten indienen.

Wat staat er in dat amendement? Er staat in dat de regering zich heeft vergist. Zij zal voor een duidelijk omliggende, afgebakende deadline zorgen. Zij zal er ook voor zorgen dat de koninklijke besluiten die zij zal uitvaardigen, tegen eind april 2012 klaar zullen zijn. De bekrachtiging door de wet, die ook moet gebeuren, moet tegen eind juni 2012 gebeuren.

De Raad van State heeft er u op gewezen dat de huidige regering de facto quasi een volmachtenregering is, die vervolgens de pensioenhervorming moet uitvoeren. Zulks kan echter zomaar niet. Er moet een finaliteit van de volmachten zijn. Er moet ook een afbakening en begrenzing in de tijd zijn.

U hebt de bemerkingen van de Raad van State deze namiddag en een paar uur geleden “en cours de route” hersteld.

Mijnheer de minister en leden van de meerderheidspartijen, in voorkomend geval zijn er echter twee mogelijkheden. Ofwel zal u de pensioenhervorming nog drastisch bijsturen en luisteren naar de opmerkingen die ook binnen uw meerderheid worden gemaakt, ofwel komen er geen echte aanpassingen tegen eind april 2012. In voornoemd geval vraag ik mij af of de huidige regering de sociale partners vandaag niet met een kluitje het riet heeft ingestuurd.

Het zou deze regering van liberalen, christendemocraten en socialisten sieren, mocht zij de spelregels van het sociaal overleg volgen en bij een dergelijke sociale hervorming eerst met een aantal wetsontwerpen komen, het sociaal overleg voeren en dan pas de uitvoeringsbesluiten nemen. Nu wordt de omgekeerde weg gevolgd. Het parcours dat wij in de afgelopen week hebben gezien, is niet om over naar huis te schrijven. De Raad van State werd buitenspel gezet, van in het begin van het proces.

Wij hebben amendementen op amendementen op onze bureau zien belanden, zonder dat wij nog goed wisten door wie die amendementen werden ingediend en wat er in die amendementen stond, laat staan wie ze dan uiteindelijk moest verdedigen. Ik herinner mij hallucinante taferelen in de commissie voor de Sociale Zaken, waarbij zelfs u, als minister, een pauze in de werkzaamheden moest invoeren en moest overleggen met de voorzitter van de commissie om te weten wat nu precies de stand van zaken was. Mijnheer de minister, er zijn meer dan 2 miljoen gepensioneerden in dit land. Er zijn in dit land zeer veel werkende mensen met een pensioen in het vooruitzicht. Die mensen hebben recht op een gebalanceerde en goed uitgewerkte pensioenhervorming. U bent veel te snel gegaan.

Ik kom tot mijn inhoudelijke kritiek. Hervormingen zijn nodig. Ik wil hier nogmaals zeer duidelijk zeggen dat langer werken voor ons een stukje van de puzzel is, want wij hebben een probleem: slechts een op de drie 55-plussers in ons land werkt. Dat is te weinig. In uw hervormingen zitten er vast en zeker ook een aantal

goede elementen, bijvoorbeeld uw hervorming van de tantièmes, waarbij een aantal uitzonderingssystemen, bijvoorbeeld de magistraten, meer gelijkgesteld worden met de normale pensioenstelsels van de werknemers. Dat is goed. Ik vergelijk u met uw voorganger, minister Daerden, die de pensioenen in de doofpot stak. U hebt die pensioenpot op het vuur gezet. U hebt evenwel het gas opengedraaid tot het kookpunt bereikt werd en tot de boel vandaag uiteindelijk is ontploft.

Mijnheer de minister, de pensioenen verdienen beter. Ik heb net de vraag gesteld aan een van uw collega's.

De heer Vercamer stelde vandaag een actuele vraag over de pensioenhervorming aan de eerste minister, en hij vergiste zich door "uw regering" te zeggen. Eigenlijk is het ook uw regering, mijnheer Vercamer. Voelt u zich aangesproken door deze pensioenhervorming? Steunt u de uitgewerkte methode? Steunt u het feit dat het sociaal overleg buitenspel is gezet en dat u de regering als parlementslid minstens enkele maanden carte blanche geeft?

18.144 Stefaan Vercamer (CD&V): Mijnheer De Vriendt, ik heb deze namiddag al gezegd dat de communicatie inderdaad beter kon verlopen en dat de organisatie van het sociaal overleg veel beter kon worden georganiseerd. Ik heb begrepen dat de minister daaruit lessen heeft getrokken en dat het sociaal overleg terug wordt opgenomen.

18.145 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): De communicatie kon beter en het sociaal overleg kon beter. Alles kon dus beter. Dat zegt u als lid van een regeringspartij.

Mijnheer de minister, u hebt gewerkt aan de pensioenhervorming, wat belangrijk is om de factuur van de vergrijzing te betalen. Wat niet tot uw bevoegdheid behoort, maar zeker even belangrijk is, is het verhogen van de werkzaamheidsgraad om iets te doen aan de 400 000 werklozen in ons land, om iets te doen aan de jongerenwerkloosheid van 20 %, zijnde het dubbele van een buurland als Duitsland. Een verhoging van de werkzaamheid zal uiteindelijk de factuur van de vergrijzing betalen. Wij moeten ons niet de illusie maken dat een of twee jaar langer werken de factuur van de vergrijzing zal kunnen betalen.

Mijnheer de minister, ik heb een aantal vragen voor u die tot op heden onbeantwoord is gebleven. Het zijn er een viertal. Ik hoop uit uw antwoord te kunnen concluderen dat wat u doorvoert meer is dan een bezuinigingsoperatie. Ik hoop dat het een echte hervorming is, een hervorming die de zekerheid bij de mensen vergroot, in plaats van de onzekerheid, wat u nu aan het doen bent.

Wij moeten langer werken maar kunnen wij dat ook? Om langer aan de slag te blijven is een slimme arbeidsmarktstrategie nodig. Dat is een luik dat volledig ontbreekt in uw pensioenbezuiniging. De elementen daarin zijn tijdskrediet, loopbaanonderbreking, eindeloopbaanmaatregelen zoals mentorschap of creatieve systemen zoals halftijds pensioen en een halftijdse job.

U moet de mensen perspectieven bieden en hen in de mogelijkheid stellen om langer aan de slag te blijven. Ik lees niets over deze maatregelen in uw wetsontwerpen, amendementen of amendementen op amendementen, noch in het regeerakkoord.

Ik zou graag hebben dat u daarop een antwoord geeft. Wij zien in de amendementen wel de omgekeerde beweging, een inperking van het tijdskrediet en van de loopbaanonderbreking. Dat zijn precies de twee systemen die de mensen in staat stellen om de arbeidsloopbaan wat meer te spreiden en dus finaal langer aan de slag te blijven. Het tijdskrediet en de loopbaanonderbreking worden elk beperkt tot een jaar gelijkgestelde periode. De mythe van een tijdskrediet om een wereldreis te maken, klopt niet. Misschien weet u het niet, maar ik weet dat verschillende van uw collega's, opiniemakers, die mythe graag wat verder verspreiden om zo het tijdskrediet te ondergraven.

Wat zijn de cijfers? Negenennegentig procent van de vijftigplussers die tijdskrediet opnemen, doet dat deeltijds. Dat betekent dat zij dat niet doen om een wereldreis te maken, maar om langer aan de slag te blijven, om het einde van die loopbaan draaglijk te maken.

Een land als Zweden zet in op de eindeloopbaansystemen, op de maatregelen om lang aan de slag te kunnen blijven. Er zijn daar resultaten. Een land als Zweden realiseert een arbeidsparticipatie van 75 % in de categorie van 50- tot 64 jarigen.

Ik heb de indruk dat u aan de mensen vraagt om een marathon te lopen in het tempo van een sprint. Dat

gaat niet.

Een volgende vraag die tot op heden onbeantwoord is gebleven, is voor welk pensioen wij eigenlijk werken. In de eerdere teksten van Elio Di Rupo, toen wij nog mee aan tafel zaten en onze inhoudelijke inbreng konden doen, was er sprake van het optrekken van de laagste pensioenen tot 1 150 euro. Dat is nodig om de armoede onder de gepensioneerden aan te pakken. Een op vier senioren bevindt zich immers in een financieel kwetsbare situatie. Dat is vandaag een realiteit in ons land. Wat is de ambitie van uw regeerakkoord, van uw amendementen of uw amendementen op amendementen op dat vlak? Niets, mijnheer de minister, want de ambitie van de 1 150 euro is uit de teksten verdwenen. In de commissie voor de Sociale Zaken hebt u gezegd dat u een enveloppe van 500 miljoen euro hebt. Dat is weinig. Dat zal alleen maar volstaan om hier en daar een kleine welvaartsaanpassing te doen.

Nogmaals, welk perspectief biedt u aan de mensen tegen wie u nu zegt dat zij langer moeten werken? U schaft hun mogelijkheden quasi af om arbeid en gezin op een goede manier te combineren. U beperkt vijf jaar loopbaanonderbreking tot een jaar loopbaanonderbreking.

Mijnheer de minister, u moet perspectief geven, niet alleen inzake een haalbare arbeidsloopbaan maar ook inzake het pensioen dat mensen kunnen krijgen.

Een volgende onbeantwoorde vraag, mijnheer de minister, is waarom vrouwen het grootste slachtoffer moeten zijn van deze hervorming.

18.146 Gwendolyn Rutten (Open Vld): Wat u zegt, is manifest onjuist, mijnheer De Vriendt. Wij hebben dat debat al twee of drie keer gevoerd.

Alle mogelijkheden tot zorgverlof, ouderschapsverlof, zwangerschapsverlof, gemotiveerd tijdskrediet blijven ongewijzigd, zowel voor degenen die er vandaag gebruik van maken als voor degenen die er in de toekomst zullen gebruik van maken. Als men dat allemaal optelt, kan men in dit land nog altijd veertien jaar een goede combinatie maken door minder te werken. Zelfs het ongemotiveerde tijdskrediet wordt niet volledig afgeschaft, maar wordt beperkt tot het minimum.

Volgens het principe “voor wat hoort wat” mag wie het wil dat doen, maar niet meer op kosten van de Staat. Dan weet men welke keuze men maakt. Zo simpel is dat.

Het zou u sieren, mijnheer De Vriendt, als u zou stoppen met onjuiste informatie te verspreiden.

18.147 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mevrouw Rutten, enige intellectuele eerlijkheid zou u ook sieren.

Als ik spreek over de afbouw van het tijdskrediet en de loopbaanonderbreking heb ik het over de afbouw van het ongemotiveerde tijdskrediet en de loopbaanonderbreking, van twee jaar tijdskrediet tot een jaar en van zes jaar loopbaanonderbreking tot een jaar loopbaanonderbreking, gelijkgestelde periode. Dat is de afbraak die u organiseert van twee mooie systemen die mensen in staat stellen om langer aan de slag te blijven.

Ik wil u trouwens op een tegenstrijdigheid tussen u en uw minister wijzen. U moet dat na dit debat misschien eens uitklaren. U zegt dat mensen in dit land tot veertien jaar tijdskrediet kunnen opnemen, terwijl uw minister in de commissie heeft gezegd dat het vijftientwintig jaar is.

Hij heeft in de commissie verklaard dat het ofwel veertien jaar ofwel vijftientwintig jaar is. Ofwel is het dus veertien jaar ofwel is het vijftientwintig jaar.

Ik zou dus graag willen dat de demagogie stopt.

Mijnheer de minister, ik heb tegen u ... Mag ik mijn zin afmaken?

18.148 Minister Vincent Van Quickenborne: Mijnheer de voorzitter, ik zal straks wat uitvoeriger op het thema ingaan, maar ik wil toch één zaak aanhalen.

Wouter, Wouterke, luister goed. West-Vlamingen onder elkaar kennen elkaar.

Wouter, in de commissie heb ik u uitgelegd dat het huidige systeem vijftientwintig jaar tijdskrediet toestaat, een jaar plus vier jaar volgens de cao gemotiveerd tijdskrediet en de landingsbaan vanaf vijftig jaar tot vijfenzestig jaar. Aldus werkt het huidige systeem.

Wat wij nu in het nieuwe systeem doen, is naar veertien jaar gaan. Wij gaan van vijftientwintig naar veertien jaar. Betekent een dergelijke maatregel het afschaffen van het tijdskrediet? Dat is het niet. Is dat de landingsbanen onmogelijk maken? Dat is het niet. Is dat het einde van de gelijkgestelde periodes? Dat is het niet.

Het is echter inderdaad iets spaarzamer, iets verstandiger en iets duurzamer met het systeem omgaan. Dat doen wij nu.

Is een dergelijke maatregel asociaal? Ik meen van niet. Wij moeten mensen de keuze laten maken. Wanneer zij werken, worden zij iets meer beloond. Wanneer zij ervoor kiezen niet te werken, moeten zij de gevolgen van hun keuze dragen.

Het voorgaande is wat ik u heb verteld. Het is ook de verandering die wij aanbrengen. Het is een verstandige verandering.

U moet echt ophouden met zaken te vertellen die niet kloppen. U verspreidt aldus informatie die niet juist is. U zorgt aldus voor desinformatie, die mensen nodeloos angstig maakt.

18.149 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb hier geen enkele onwaarheid verteld. Het is een zwak argument van u wat u mij telkens voor de voeten gooit.

Ik zal echter op uw vijftientwintig jaar ingaan. U gooit het punt in de commissie, verklarende dat mensen vandaag de dag vijftientwintig jaar tijdskrediet kunnen opnemen. U plaatst in voornoemde periode echter wel een landingsbaan vanaf de leeftijd van vijftig jaar tot de leeftijd van vijfenzestig jaar, die geen voltijds tijdskrediet is, mijnheer de minister, maar die ook werken inhoudt.

U spuit dus mist, wanneer u over vijftientwintig jaar tijdskrediet spreekt. Het is immers simpelweg niet waar.

Ik wil u een volgende vraag stellen. Waarom moeten vrouwen het grootste slachtoffer zijn van deze hervorming? (*applaus*)

Vrouwen zijn de dupe van de strengere loopbaanvoorwaarden die u hier vandaag oplegt. Zij gaan vandaag de dag, wat ook nog na uw hervorming het geval zal zijn, wees gerust, vaker deeltijds werken om job en gezin te combineren. Een vermindering van de gelijkgestelde periodes voor de pensioenberekening, wat u doorvoert, snijdt rechtstreeks in hun vel.

Een laatste vraag die tot nu toe onbeantwoord is gebleven, voorzitter: gelden dezelfde wetten voor iedereen? De regeringspartijen – socialisten, christendemocraten, liberalen – hebben dit pensioenplan door de strot van het Parlement geramd, zonder enig sociaal overleg. Eén beroepscategorie is buiten schot gebleven. Voorzitter, permitteer mij om het nog eens te zeggen. We hebben een consensus over het oplossen van de excessen van het parlementair pensioen. Dat is zeer goed en ik schaar mij achter deze consensus. Eén opmerking: de urgentie die er was om de pensioenen aan te pakken van werknemers, ambtenaren en zelfstandigen is er blijkbaar niet geweest voor het pensioen van de parlementsleden. Ook dat pensioen hadden wij moeten veranderen voor het verlot, mijnheer de minister en collega's van de meerderheidspartijen. (*applaus*)

18.150 Guy D'haeseleer (VB): Mijnheer De Vriendt, ik ben in ieder geval tevreden dat u nu toch al een aantal dagen ijvert voor het aanpakken van het parlementair pensioen, omdat dit terecht tot veel ergernis en onbegrip leidt bij de bevolking. Ik wil u toch eens herinneren aan een moment waarop de politieke ethiek blijkbaar nog niet zo was doorgedrongen bij de Ecolo-Groen!-fractie. Ik herinner me nog perfect dat een aantal jaren geleden een aantal leden van de Ecolo-Groen!-fractie een of twee maanden voor de verkiezingen ontslag namen om zich te laten opvolgen door een aantal collega's. Die speelden dan een of twee maanden Parlements lid en genoten nadien van een volledig jaar uittredingsvergoeding. Die mensen hadden toen zes keer zoveel uitkeringsvergoeding genoten als het aantal maanden dat ze in het Parlement hadden verbleven. U heeft trouwens op basis daarvan het reglement nadien aangepast. Ik ben in ieder geval

tevreden dat de politieke ethiek ook is doorgedrongen tot de Ecolo-Groen!-fractie.

18.151 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Het spijt me, maar ik weet niets van de gevallen die u hier opsomt, misschien moet u het concreter maken, dat is mij totaal onbekend.

Mijnheer de minister, een volgend punt is het pensioen van de journalisten, als voorbeeld van de absurditeit waarmee u op een aantal vlakken te werk bent gegaan. Het pensioen van de journalisten is een raar systeem, het is een pijler 1bis, u noemde het zo op suggestie van collega Delizée, waarbij een extra bijdrage komt, 2 % van werkgever en 1 % van de werknemer, de journalist zelf. Het is een mooi systeem, een wettelijk systeem op basis van een koninklijk besluit van 1979.

U zegt nu dat dit systeem deficitair is, dat er geld te kort is om dat te betalen. Mijnheer de minister, in de commissie voor de Sociale Zaken heeft mijn collega Georges Gilkinet u de vraag gesteld. Hij stelde dat u beslist om heel dat systeem te gaan elimineren, te gaan opblazen als het ware, omdat het deficitair is en vroeg of u eens kon vertellen wat het deficit is. U antwoordde dat u dat niet kon, dat u dat niet wist, dat u een studie hebt uit de jaren '90 waarin er sprake is van een bepaald bedrag, maar dat u nu het deficit niet kon geven.

Is dat de manier waarop u oordeelkundig te werk bent gegaan? Een mooi systeem, het systeem van het pensioen van de journalisten, blaast u op op basis van een deficit waarvan u het totale bedrag niet kent en dan moet u nu, in de komende maanden, van nul terug opstarten met een nieuw koninklijk besluit en eventueel een nieuw wetsontwerp. Wij zullen zien hoe het verloopt. Dit is onrust stoken.

Mijnheer de minister, daar maak ik de link met mijn conclusie, u hebt de onzekerheid bij heel veel beroepscategorieën, bij heel veel mensen met deze pensioenbezuiniging verhoogd. U hebt die onzekerheid verhoogd door geen perspectief te geven op een deftig pensioen, door te zeggen aan de mensen dat ze langer moeten werken, maar dat de mogelijkheden om arbeid en gezin te combineren worden ingeperkt.

Vooral, uw methode, mijnheer de minister, heeft ervoor gezorgd dat mensen over de pensioenhervorming, de pensioenbezuiniging moesten lezen in de pers. De informatie stroomde druppelsgewijs door. De mailboxen van u en van ons allemaal hier wellicht ontploffen nagenoeg door de vragen van burgers die zich afvragen wat nu eigenlijk de impact is van deze bezuinigingsoperatie op hun persoonlijke situatie.

Mijnheer de minister, u had dit anders kunnen doen, door eerst het sociaal overleg te organiseren, door duidelijk te communiceren aan de bevolking wat de beslissingen zijn. Wij hebben ook de uiteenzetting van mevrouw Becq gehoord. De onduidelijkheid neemt met de dag toe.

Ik lees de berichten van het Vlaamse regeringsniveau, collega's van de socialistische en christen-democratische fracties, waar er blijkbaar een probleem zou zijn met het budget voor de TBS, de terbeschikkingstelling van de leerkrachten in Vlaanderen.

U had er problemen mee dat het vervroegd pensioen federaal zou worden opgetrokken van 60 naar 62 jaar. Dat zorgt er voor dat Vlaanderen een TBS, een terbeschikkingstelling, moet betalen van niet 2 jaar, van 58 tot 60 jaar, maar van 4 jaar, van 58 tot 62 jaar. Dat zorgt blijkbaar voor een budgettair probleem dat men nog moet oplossen. Kortom, ook die beroepscategorie komt nu onder vuur te liggen.

Aan de N-VA wil ik ook een vraag stellen. Misschien hebt u ondertussen kunnen nadenken, mevrouw Grosemans, welke pensioenmaatregelen u wil nemen? Als u zegt dat de pensioenhervorming van minister Van Quickenborne slechts de eerste stap is, wat is dan uw tweede stap om de ambitie van uw fractieleider – een gemiddelde pensioenleeftijd van 65 jaar – te realiseren? Als daar tenminste geen sociale afbraak mee gepaard gaat. Zeg eens welke pensioenmaatregelen u in uw binnenzak hebt zitten, want wij weten het nog altijd niet.

Mijnheer Jambon, u bent er nu. Dat is heel goed, want ik hoop van u straks meer duidelijkheid te krijgen. Ik heb u op de radio horen zeggen: "Wij moeten naar een gemiddelde feitelijke uitstapleeftijd van 65 jaar." Ik hoor uw collega Grosemans zeggen: "Wij willen de wettelijke pensioenleeftijd niet verhogen van 65 naar 67 jaar." Dan moet u mij eens uitleggen hoe u aan een gemiddelde feitelijke pensioenleeftijd van 65 jaar kunt komen, als u de wettelijke pensioenleeftijd niet wil optrekken? Dat moet u mij eens mathematisch uitleggen.

Er komt blijkbaar geen antwoord van N-VA...

Mijnheer de minister, volgens mij heeft de regering het gemakkelijkste doelwit uitgekozen, namelijk de mensen die werken en die zicht hebben op hun pensioen. Er is niet naar alternatieve financiering gezocht, of toch niet binnen dezelfde snelle timing als die voor de hervorming van de pensioenen. Ik ben van mening dat u een historische kans gemist hebt om tot een goede, moderne, toekomstgerichte hervorming te komen, niet alleen van de pensioenen maar ook van de arbeidsloopbaan, en mensen een perspectief te bieden waardoor zij langer aan de slag kunnen blijven. U bent te snel gegaan. U hebt een kans gemist.

Ik hoop, mijnheer de minister, dat u via een koninklijk besluit – want dat is blijkbaar uw preferentiële weg – alsnog tot een evenwichtige hervorming kunt komen. Tot nu toe kan ik echter maar één ding zeggen: u bent slecht gestart.

18.152 Meryame Kitir (sp.a): Goeiemorgen allemaal. Ik merk dat de vermoeidheid bij iedereen begint toe te slaan.

Beste collega's, het is niet, omdat men iets traag doet, dat men het daarom ook grondig doet. Het is evenmin dat men, omdat men snel handelt, ook juist handelt. De feiten zijn echter wat ze zijn. We kunnen niet anders dan sneller gaan dan we in een normale context zouden doen. Dat heeft gevolgen en de staking van vandaag – ik moet eigenlijk zeggen van gisteren – is daar maar een voorbeeld van.

In ons systeem overlegt men eerst en neemt men dan beslissingen. Door eerst te beslissen en dan overleg te plegen wekt men op zijn minst de indruk dat het overleg er niet echt toe doet. De regering is erin geslaagd om tegen de Europese trend in de pensioenleeftijd niet te verhogen. Anderzijds zullen de voorliggende maatregelen een effect hebben op de leeftijd waarop de mensen effectief met vervroegd pensioen kunnen gaan. Mocht dat niet het geval zijn, dan zou het allemaal een maat voor niets zijn.

Velen zullen dus langer moeten werken. Dat zoiets zeer gevoelig ligt, is nogal evident. Dat weegt minder voor iemand die 30 is en aan het begin van zijn carrière staat dan voor iemand van 50 die misschien al plannen aan het maken was. Het brengt onzekerheid, onrust en onvrede met zich mee. Die onvrede mag – of beter gezegd moet – geuit worden in een democratische samenleving.

Staken is een van de manieren om dat te doen. Geen enkele vakbond, geen enkele militant staakt voor zijn plezier. Staken is altijd een laatste middel, als al de rest, al het overleg, gefaald heeft. Alleen heeft de regering, door omstandigheden allicht, ervoor gekozen om het overleg pas in een tweede fase door te voeren. Dat mag, maar dan moet men ook niet verbaasd zijn dat de vakbonden ook een fase overslaan en onmiddellijk naar het ultieme wapen grijpen, zeker in zulke gevoelige dossiers.

Als het VBO en UNIZO van die gelegenheid gebruik willen maken om het stakingsrecht, dat een fundamenteel mensenrecht is, ter discussie te stellen, dan zegt dat zeer veel, zo niet alles, over het democratisch gehalte van de werkgeversfederatie in België. Er zijn nog landen waar het niet toegestaan is om te staken. Het zijn zelden landen, waar het goed is om te leven, noch sociaal, noch economisch. Het is opvallend dat organisaties die pleiten voor zo weinig mogelijk regelingen, van de arbeidsmarkt tot de bonussen, wel de stakingen zoveel mogelijk willen reglementeren en dus aan banden leggen. Eigenlijk is dat niet verwonderlijk.

Als volksvertegenwoordigers is het niet alleen onze taak om wetten goed te keuren, hoe juist en noodzakelijk ze ook zijn, om dan tevreden achterover te gaan liggen. Neen, wij moeten ook aan nazorg doen, voor zekerheid zorgen en rust brengen bij de bevolking, zeker in maatschappelijk gevoelige dossiers. Collega's, dat zal niet gemakkelijk zijn.

Dat betekent dat wij eerst en vooral duidelijkheid over de impact van de maatregelen moeten creëren. De burgers hebben het recht om te weten wat de maatregelen voor hen zullen betekenen en het is tegelijk onze plicht om hun die duidelijkheid te verschaffen. Als wij maatregelen goedkeuren die het leven van de bevolking overhoop gooien, dan moeten wij de bevolking in staat stellen om hun leven te herorganiseren. Daarvoor moeten zij weten wat er staat te gebeuren en waar het stopt.

Niemand speelt bovendien graag mee in een wedstrijd waar halfweg ineens de regels veranderd worden. Het is daarom niet alleen belangrijk, maar zelfs fundamenteel, dat er in overgangsmaatregelen wordt voorzien, zodat de mensen die in onverdachte tijden een beslissing hebben genomen, nu niet voor schut worden gezet. Al degenen die voor 28 november 2011 in het systeem zaten van brugpensioen, geheel of

gedeeltelijke loopbaanonderbreking, volledig of deeltijds tijdskrediet, of in een systeem van een vijfde tijdskrediet voorbehouden aan werknemers van 50 jaar of ouder, en al degenen die voor 28 november 2011 een aanvraag hebben ingediend, blijven hun verworven rechten behouden.

Mijnheer de minister, ik had graag nog een verduidelijking over de berekening van de gelijkgestelde periodes. Zullen de gelijkgestelde periodes berekend worden op basis van het minimumrecht dat losgekoppeld is van het inkomensplafond? Zo niet zal de uitkomst helemaal anders zijn. Dat is dus cruciaal.

Mijnheer de minister, ik vraag u ook om samen met de regering duidelijkheid en zekerheid te verschaffen. De voorliggende maatregelen zijn concreet, maar er moeten ook nog heel wat zaken geconcretiseerd worden. Ik vraag u, met evenveel aandrang, om dat in overleg met de vakbonden te doen. De vakbonden moeten zich ook realiseren dat zo'n overleg niet als bedoeling heeft de hervormingen te blokkeren of tegen te gaan, maar wel de ongelijkheden, de aberraties en de oneerlijkheden uit het systeem te halen.

Collega's, ik steek niet weg dat onderhavig dossier voor mij geen gemakkelijke oefening is, zeker niet op een dag als vandaag. Wij hebben onze welvaartsstaat in overleg opgebouwd. Het is mijn overtuiging dat dat de enige manier is om die in stand te houden. Mijnheer de minister, u hebt in de commissie zelf toegegeven dat het overleg tot nu toe niet op de beste manier verlopen is. Wij kunnen dat rechtzetten. Laten we dat dan ook doen. Tenslotte neemt de regering de maatregelen niet voor haar plezier. Zij neemt die, omdat dat nodig is en vooral omdat het niet anders kan.

Dit is geen spelletje "wie durft de hardste maatregelen te nemen" of "wie durft meedogenloos te zijn". Laten we er dat dan ook niet van maken. Laten we begrip opbrengen voor de onvrede van de mensen, want met een samenleving die meedogenloosheid als een teken van sterkte ziet, en mededogen als een teken van zwakte, gaat het vroeg of laat grondig verkeerd.

18.153 Mathias De Clercq (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, geachte leden van de regering, beste collega's, het is nauwelijks twee weken geleden dat onze eerste minister hier een ambitieus en moedig plan aan ons land heeft voorgesteld, om het land weer op het goede spoor te brengen. Dat plan is nodig, want de overheidsschuld in ons land is ondraaglijk groot. Er moet 11,3 miljard euro bespaard worden. Uit recente cijfers van onze Nationale Bank blijkt dat het nog meer zal moeten zijn, gezien de tegenvallende economische resultaten, niet alleen in ons land, maar in de hele Europese Unie, en zelfs wereldwijd.

Die besparingen zijn dringend nodig omdat de geloofwaardigheid van ons land op het spel staat. De ratingbureaus Standard & Poor's en Moody's hebben de voorbije weken onze Belgische kredietscore verlaagd en kondigden aan dat verdere verlagingen niet uit te sluiten zijn. Dit betekent concreet dat de rente die de Belgische overheid moet betalen voor het sluiten van nieuwe leningen hoog is en nog kan stijgen. Dat is allerm minst een aantrekkelijk vooruitzicht, collega's, in het bijzonder niet voor de jongere generaties die nu al weten dat zij de komende jaren, misschien zelfs de komende decennia de schulden uit het verleden zullen moeten aflossen. Mijn partij, maar ook de andere regeringspartijen en zelfs de meeste leden van de oppositie beseffen dan ook dat wij dringend moeten saneren en dat daarom dringend structurele hervormingen moeten worden doorgevoerd.

Wij zijn dan ook verheugd, collega's, dat de minister van Pensioen, in nauw overleg met de top van zijn administratie en de ambtenaren van zijn departement, op heel korte termijn de nodige wetteksten heeft uitgewerkt ter uitvoering van het regeerakkoord dat in dit Parlement werd goedgekeurd. De essentie van deze hervorming komt erop neer dat wij met zijn allen langer aan de slag zullen moeten blijven. Dat is een absolute noodzaak om de haalbaarheid van de wettelijke pensioenen voor de toekomst te verzekeren. In feite hadden die maatregelen al veel eerder moeten worden genomen want iedereen kon vaststellen dat de vergrijzing als een sneltrein op ons afkwam. De levensverwachting is de voorbije jaren spectaculair gestegen en dat is positief. Daarnaast stapten heel wat actieve personen, door allerlei systemen zoals brugpensioen, vervroegd pensioen, tijdskrediet en loopbaanonderbreking, vervroegd deeltijds of volkomen uit het arbeidscircuit.

Dit maakt dat het evenwicht tussen het aantal werkenden en het aantal niet-werkenden volkomen uit balans is geraakt. Enkele cijfers maken dit duidelijk. Vandaag betalen wij bijna een kwart van ons bbp aan pensioenen en andere sociale uitgaven die te maken hebben met de vergrijzing. Dit aandeel neemt elk jaar toe en tegen 2050 zal het bijna een derde bedragen. De wettelijke pensioenleeftijd in ons land ligt op 65 jaar voor mannen, maar in de realiteit is nog maar 37 % van onze 55-plussers aan de slag. Dit cijfer ligt veel lager dan in onze buurlanden Nederland en Duitsland. Iedereen wist dat deze tendens op termijn

onhoudbaar was en dat er dus dringend hervormingen moesten komen. In 2005 werd een eerste aanzet gegeven door het Generatiepact. Dit was een stap in de goede richting, maar was nog onvoldoende.

Sindsdien is er veel gestudeerd en veel onderzocht. Het groenboek staafde wat we al lang wisten: lage vervangingsratio's, veel gelijkgestelde dagen, een te lage activiteitsgraad, grote verschillen tussen de verschillende stelsels. Dinsdag kwam er nog een waarschuwing van het Rekenhof bij. De overheidspensioenen stijgen steeds sneller. De betaalbaarheid is een tikkende tijdbom. De tijd van studeren is voorbij. Nu moet er structureel worden hervormd. De hervormingstrein moet in gang worden gezet.

Het klopt dat deze hervorming er snel is gekomen. Het klopt dat onze regering nauwelijks twee weken na de eedaflegging al met wetteksten naar het Parlement trok. Voor sommigen is dit te snel. Het pensioendebat is echter niet nieuw. Het is al een hele tijd aan de gang en daarom is er geen reden om nog langer te wachten.

Wat ik vandaag zie is geen overhaaste regering zoals sommigen beweren maar een regering die werk wil maken van haar ambitieuze regeringsprogramma. Ik zie een realistische regering en een realistische minister van Pensioenen. De hier voorgestelde pensioenhervormingen hebben tot doel de feitelijke pensioenleeftijd op te trekken en niet de wettelijke. Het is onze eerste grote opdracht om de feitelijke pensioenleeftijd op te trekken. Dat doen we vandaag met het optrekken van het vervroegd pensioen vanaf 60 naar 62 jaar. Dat doen we met het optrekken van de loopbaanvoorwaarden van 35 naar 40 jaar. We garanderen en respecteren de opgebouwde en verworven rechten. Het is relevant om dat te zeggen en in te gaan tegen de demagogie om moedwillig mist te spuien en mensen op het verkeerde been te zetten.

Collega's, deze operatie zal niet pijnloos zijn. Niemand heeft ooit beweerd dat het kon. Het is wel degelijk een oefening met respect voor de verworven rechten, met zorg voor evenwichten tussen de verworven rechten en de noodzaak om de toekomst van ons systeem veilig te stellen, met zorg voor evenwichten tussen de rechten van de huidige generatie en de rechten van de toekomstige generatie. Ik ben er dan ook ten stelligste van overtuigd dat het gros van onze mensen bereid is om deze inspanning te leveren en deze hervorming in het algemeen belang te trotseren, temeer omdat de hervorming die op tafel ligt een geleidelijke hervorming is, een menselijke hervorming, een hervorming die rechtvaardig is omdat de inspanningen worden verdeeld, een hervorming die solidair is met de toekomstige generaties.

Deze pensioenhervorming is ook een appel op de verantwoordelijkheid van eenieder. Wij vragen mensen om langer te werken maar vragen tegelijkertijd aan de werkgevers, zoals een aantal keer gezegd door meerderheid en oppositie, om mensen langer aan de slag te houden. Dat impliceert dat we de arbeidsomstandigheden zo zullen moeten creëren dat ervaren oudere werknemers effectief langer aan het werk kunnen blijven.

Als liberalen beseffen wij heel goed dat met een verhoging van de pensioenleeftijd voor vervroegd pensioen de problemen niet zomaar opgelost zijn. Wij zullen ook maatregelen moeten nemen inzake tewerkstelling.

Werkgevers zullen die inspanning ook moeten leveren om oudere werknemers aan de slag te houden. Dit is een hervorming die inspanningen vergt van iedereen.

Mijn fractie rekent erop dat minister De Coninck, en ik heb daarin het volste vertrouwen, haar deel van het werk zal doen en voorwaarden zal creëren opdat mensen effectief langer kunnen werken.

Collega's, wat wij met deze hervorming doen, is redelijk en sociaal verantwoord. Deze hervorming is erop gericht om de duurzaamheid van ons systeem te vrijwaren en om ervoor te zorgen dat morgen, overmorgen en daarna de pensioenen nog steeds betaalbaar zullen zijn.

Solidariteit moet er niet alleen zijn met de huidige generatie. Wij hebben ook de plicht solidair te zijn met de generatie na ons. Als Parlement verdedigen wij niet alleen de mensen die ons verkozen hebben, maar ook de mensen die na ons komen.

De pensioenhervormingen moeten snel worden uitgevoerd. De snelheid waarmee een en ander moet worden doorgevoerd, heeft het overleg met het middenveld niet gemakkelijk gemaakt.

De teksten die wij vandaag goedkeuren, voorzien precies in de ruimte voor overleg om te komen tot overgangsmatregelen. Laat dat ook de inzet zijn. Het middenveld moet echter ook beseffen dat het doel van dit alles – meer mensen aan de slag houden – cruciaal is voor onze gezamenlijke sociale zekerheid.

In die zin keurt mijn fractie wilde stakingen en wilde acties af. Dergelijke acties treffen alle inwoners van dit land, want zij hebben een onmiddellijke negatieve impact op onze economie.

Mijn fractie begrijpt wel de ongerustheid van de vakbonden, haar leden, de inwoners en al onze landgenoten, maar iedereen moet rekening houden met het algemeen belang en de belangen van de komende generaties die de dupe dreigen te worden van een verder status quo.

Ik wil toch even het volgende kwijt. Ik betreur oprecht de reactie van sommigen tegen onze minister van Pensioenen, waarbij vaak de man wordt gespeeld en niet de bal.

Gedurende jaren wordt aangeklaagd dat politici te weinig moed zouden tonen, te weinig standvastig zouden zijn. Vandaag is er een regering, een minister die met overtuiging en met daadkracht deze beslissingen neemt. Wat de minister doet, is noodzakelijk en verdient respect en onze volle steun.

Président: André Frédéric, vice-président.

Voorzitter: André Frédéric, ondervoorzitter.

Collega's, ik wil er bij de minister evenzeer op aandringen om ook de problematiek van de pensioensplit te bestuderen, wat ik ook in de commissie reeds heb voorgesteld, teneinde aldus de ingrijpende hervorming ook voor vrouwen op een meer verantwoordelijke manier tot haar recht te kunnen laten komen.

Collega's, ik rond af, door te stellen dat ik, net omdat ik ervan overtuigd ben dat de voorliggende maatregelen evenwichtig zijn, geloof dat onze burgers bereid zijn de gevraagde inspanning te leveren. Ik geloof zulks, omdat de burgers een waarde als solidariteit weten te koesteren en te appreciëren. Echte solidariteit beperkt zich immers niet tot één generatie. Zij geldt ook voor de toekomstige generaties.

Mijnheer de voorzitter, collega's, vandaag hebben wij, vertegenwoordigers van het volk, dan ook slechts één optie, met name het goedkeuren van de voorliggende ingrijpende maar sociaal rechtvaardige maatregelen, in het belang van de huidige en de toekomstige generaties.

18.154 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer De Clercq, ik had nog een vraag voor u. U had het spreekgestoelte echter zo snel verlaten.

Mijnheer De Clercq, er zijn bepaalde categorieën, zoals het rijdend personeel van de NMBS, de politie en de militairen, die van preferentiële leeftijdsgrenzen voor de oppensioenstelling genieten. Ik had graag uw verantwoording geweten, om die uitzonderingsregimes te behouden.

18.155 Mathias De Clercq (Open Vld): Iedereen moet bijdragen leveren. De militairen en de politie hebben reeds sinds geruime tijd harde, goede en grondige hervormingen van hun statuut gekend, wat positief is. Zij hebben ook al hun inspanning geleverd.

Mevrouw Grosemans, ik herhaal in naam van alle leden die hier aanwezig zijn, de vraag waar uw plan is. U hebt slechts één plan, met name aan de zijlijn staan, kritiek geven en alles in het belachelijke trekken. Een dergelijke houding is pure demagogie. Ik zou wel eens willen weten waar uw plan is. Wij hebben het immers nog altijd niet gehoord. Toon ons uw plan eens!

18.156 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer De Clercq, u antwoordt niet op mijn vraag.

18.157 Mathias De Clercq (Open Vld): Dat doe ik wel.

18.158 Karolien Grosemans (N-VA): U antwoordt niet op mijn vraag, met name waar de verantwoording is om de genoemde uitzonderingsregimes te laten bestaan. U begint echter over mijn pensioenplan. Wij hebben zeker een pensioenplan.

18.159 Zuhal Demir (N-VA): Collega De Clercq, ik hoor u zeggen dat in 2005 de eerste stap om mensen langer aan het werk te krijgen het Generatiepact was. Ik weet dat zulks de bedoeling was van het Generatiepact. Als ik louter naar de cijfers kijk, het enige wat telt in dit debat, dan stel ik vast dat de instroom

van bruggepensioneerden sinds 2005 gestegen is met 18 %. Hoe durft u dan op het spreekgestoelte te zeggen dat het Generatiepact de eerste stap was om mensen langer aan het werk te houden? (*Rumoer*)

Le **président**: Monsieur Vercamer, vous avez la parole.

18.160 Stefaan Vercamer (CD&V): Ter informatie, mijn bron is een brochure van het VBO, dus onverdacht wat mij betreft. "In de leeftijdsklasse 50-59 jaar is de voorbije tien jaar het aantal mensen met een uittredingsstatuut gedaald van 13,7 % naar 5,2 % in 2010." (*Applaus*)

Le **président**: Pouvons-nous continuer à présent?

18.161 Zuhail Demir (N-VA): Collega Vercamer, als u intellectueel eerlijk bent, dan zult u toegeven dat de vijftigplussers allemaal in het systeem van tijdskrediet zijn gestapt. Als u de cijfers van het tijdskrediet bekijkt, merkt u dat die enorm gestegen zijn. Ik heb hier de cijfers voor de mensen tussen 55 en 59 jaar en daaruit blijkt dat het aantal van 109 000 in 2006, is gestegen tot 116 000 in 2010.

18.162 Stefaan Vercamer (CD&V): Mevrouw Demir, mijn bron is het VBO!

18.163 Guy D'haeseleer (VB): Om die redenen zal mijn fractie zich onthouden! Dank u wel! Nee...

Mijnheer Van Quickenborne, men heeft mij altijd gezegd dat men moet opletten als men u te hard begint te bestoefen in de fractie. Ik weet niet of dat een waarschuwing was.

Het Vlaams Belang is er zich van bewust dat zich een aantal doortastende maatregelen opdringen teneinde de leefbaarheid van de pensioenstelsels in het bijzonder, en het voortbestaan van onze sociale zekerheid in het algemeen, te vrijwaren.

De besparingen die voor ons staan, zijn immers immens en zeggen dat dit pijnloos zal kunnen worden doorgevoerd, is de mensen iets wijsmaken.

Président: André Flahaut, président.

Voorzitter: André Flahaut, voorzitter.

Iedereen moet beseffen dat we niet op een eiland leven. In veel Europese landen zijn reeds hervormingen doorgevoerd en ook wij zullen daaraan niet ontsnappen.

Het wordt trouwens misschien ook eens tijd dat de vakbondtop zich daarvan ook rekenschap geeft en dit dossier niet langer misbruikt in de aanloop naar de komende sociale verkiezingen van mei 2012.

Collega's, het status-quo dat wij nu al jaren kennen, leidt ons regelrecht naar de financiële afgrond. Elke instelling of organisatie die zich over onze staatsfinanciën buigt, zegt dat nu al jaren. De dag dat het helemaal uit de hand loopt, komt steeds dichterbij.

Dat er na jaren van stilstand eindelijk wordt gehandeld, is dus een goede zaak en kan alleen maar worden toegejuicht, mijnheer de minister.

De vorige minister van Pensioenen had ongetwijfeld ongelooflijk veel talent als stand-upcomedian. Ik denk dat mensen als Geert Hoste, Philippe Geubels, Urbanus en anderen in het niets verzonken in vergelijking met de vorige minister van Pensioenen. Gehandeld werd er echter niet. Integendeel, op dat vlak kan het alleen maar beter gaan.

De regering-Di Rupo I is ondertussen van haar pensionhervorming bevallen. Wij staan vandaag in deze plenaire vergadering waar wij worden geacht, althans de leden van de meerderheid, om deze hervorming goed te keuren.

De manier waarop alles is verlopen, slaat echter alles en is een Parlement dat zichzelf respecteert onwaardig. Het was eersteklas knoeiwerk. Een ernstige pensioenherhervorming voert men niet door via amendementen op een wetsontwerp diverse bepalingen. Dat vraagt een ernstig parlementair debat, dus geen haastwerk, geen plak- en knipwerk. Dit is geen manier van werken. Misschien kunt u in de toekomst

uw wetsontwerpen gewoon twitteren, mijnheer de minister. Dan bent u er nog vlugger van af.

Ik heb in de commissie al gewezen op het grote gevaar op wetgevingstechnische fouten, alsook op het feit dat de regering zich via deze wet en de daaraan gekoppelde ruime bevoegdheden om een en ander later via een in de Ministerraad overlegd besluit te regelen, zichzelf volmachten toe-eigende om deze hervorming door te voeren. Ook de Raad van State heeft zich in die zin zeer kritisch opgesteld, zoals u weet.

Ik ga de motivering van de Raad van State gezien dit gevorderde uur niet meer herhalen. Het amendement dat u vanmiddag hebt ingediend komt voor een klein stuk tegemoet aan de kritiek van de Raad van State, vooral op het vlak van de beperking in de tijd van de volmachten, want dat blijven het, collega's, volmachten. De juridische argumentatie die wij vanmiddag kregen voorgeschoteld dat het geen volmachten zijn maar gewone opdrachten is, ons inziens, niet sluitend. Met andere woorden, er dreigt in de komende weken misschien juridische chaos, in zo'n belangrijk dossier. Behalve advocatenbureaus heeft niemand daarbij echt baat.

Mijnheer de minister, los van de wetgevend-technische opmerkingen stellen wij ook vast dat vandaag als gevolg van deze pensioenhervorming het land plat ligt door een massale staking, volgend op de onaangekondigde en volgens ons onaanvaardbare staking van gisteren. Hierin hebt u samen met de vakbonden een verpletterende verantwoordelijkheid. Het enige voordeel was dat er vandaag geen treinen met vertraging reden, dat is wel juist.

Mijnheer de minister, u hebt dit dossier misbruikt om uzelf op de kaart te zetten als minister van Pensioenen. U hebt getracht te tonen dat u snel en efficiënt kunt werken, dat u het allemaal op een-twee-drie kon regelen zonder overleg. U hebt het dossier gepersonaliseerd om uzelf *in the picture* te zetten. Ik moet zeggen, het is u gelukt. Als men de inwoners van dit land zou vragen welke ministers in deze regering welke bevoegdheden hebben, dan ben ik er zeker van dat de meeste inwoners van dit land nu weten wie de minister van Pensioenen is. Dat was ongetwijfeld uw bedoeling.

Welke prijs hebben wij voor dit prutswerk moeten betalen? Het gevolg was de totale chaos. Een manier van werken een Parlement onwaardig, dreigende juridische chaos na het negatieve advies van de Raad van State, wat te verwachten was en waarop een onvoldoende antwoord kwam. Een land dat door de staking vandaag compleet stilligt, met alle economische gevolgen van dien. Nog grotere onzekerheid bij bevolkingsgroepen die rechtstreeks betrokken zijn. Dat is de tol die wij hebben moeten betalen voor uw profileringsdrang.

De improvisatie in de commissie voor de Sociale Zaken sprak boekdelen. Op zeer concrete vragen antwoordde u dat er nog uitvoeringsbesluiten zouden volgen en overgangsmaatregelen zouden worden genomen na contact met de betrokken sectoren. Maar zo werkt dat natuurlijk niet. In dergelijke delicate dossiers is voorafgaandelijk sociaal overleg nodig in plaats van spierballengerol en mededelingen dat dit nog maar het begin is, dat er nog veel straffer zal volgen.

Collega's, mensen hebben in tijden van economische en financiële crisis nood aan duidelijkheid en stabiliteit. Zij hebben geen boodschap aan de oorlog tussen uzelf en de vakbonden, want daarop is het uiteindelijk uitgedraaid. De vakbondstop heeft uiteraard handig gebruik gemaakt van uw autoritaire optreden om de boel plat te leggen, compleet onaanvaardbaar, maar u was voor hen het perfecte alibi.

Wie is hier gisteren en vandaag de dupe van geweest? Diegenen die moesten gaan werken uiteraard om het sociaal systeem in stand te houden en onze bedrijven die vandaag miljoenen euro's hebben verloren. De maatschappelijke kost van dit spektakel is enorm en ten eerste te betreuren. Ik roep u dan ook op, net als de vakbonden, om dit spelletje te stoppen want het is de hard werkende belastingbetaler en ondernemer die uiteindelijk de rekening betaalt.

Ik vraag mij ook af wat nu juist het gevolg is van het sociaal overleg dat gisteren en vandaag heeft plaatsgevonden. Wat is daar nu eigenlijk concreet afgesproken? Als ik de laatste berichten hoor is daar immers geen eenduidigheid over. Er zal getracht worden om het sociaal overleg opnieuw op te starten tegen half januari. De grote lijnen zouden vastliggen maar er kan hier en daar nog gesleuteld worden aan de uitvoeringsmodaliteiten. Wat moeten we daaronder verstaan? Wat is nog vatbaar voor wijziging? Het zou goed zijn als u daar straks duidelijkheid over geeft.

Collega's, ik ben ervan overtuigd dat de meeste burgers van dit land inzien dat er maatregelen inzake

pensioenen en arbeidsmarkt moeten worden genomen willen we onze welvaart voor de toekomst veilig stellen. Veel mensen zijn bereid om een eind mee te gaan in deze discussie op voorwaarde dat ze de hervormingen als rechtvaardig ervaren en dat iedereen zijn duit in het zakje doet. Vele mensen zijn bereid om inspanningen te doen om ons sociaal systeem betaalbaar te houden maar dan moeten zij er ook van overtuigd zijn dat het sociaal systeem correct functioneert, dat de middelen terechtkomen bij diegenen die ze nodig hebben, dat de sociale fraude streng wordt aangepakt en dat de mensen die ervan genieten ook bijgedragen hebben tot het systeem. Dat is nu dikwijls niet het geval.

Is het dus niet normaal dat de mensen zich afvragen waarom ze moeten inleveren als ze zien op welke manier men anderzijds met het geld van onze sociale zekerheid smijt? Ik wil toch nog even de woorden in herinnering brengen van de Antwerpse procureur-generaal en de advocaat-generaal bij de opening van het gerechtelijk jaar in Antwerpen. Zij wezen op de gevolgen voor onze sociale zekerheid van de buitenproportionele instroom van buitenlanders. Zij bevestigden – eindelijk zou ik zeggen – wat het Vlaams Belang reeds jaren stelt, namelijk dat de immigratie totaal ontspoord is en het maatschappelijk weefsel ontwricht. In 2004 werd het toenmalige Vlaams Blok zelfs veroordeeld omdat we durfden stellen dat het aanzuigeffect van ons socialezekerheidssysteem niet mag onderschat worden. De voornoemde magistraten zeggen duidelijk: “Dat België het land van melk en honing is, is dus geen bevestiging van een mythe maar van een gevaarlijke realiteit die veroorzaakt wordt door de huidige wetgeving. Het spreekt vanzelf dat deze realiteit als een magneet werkt op buitenlanders die op zoek zijn naar een beter bestaan. Onze sociale wetgeving is niet aangepast aan de vaststelling dat de immigratie naar onze welvaartstaat een risico inhoudt van uitkeringsculturen”.

De onaangepaste reglementering woekert als vochtig metaalroest aan onze alom geprezen sociale zekerheid, aldus de topmagistraten. Zij zeggen ook dat gelukzoekers vaak geen enkele bijdrage leveren aan onze economie en hebben het voorts over “het isoleren van grote groepen migrantenpopulaties in het maatschappelijk randgebied van sommige steden, waarin het genot van uitkeringen tot een cultuurverschijnsel is verheven” en “duizend en één grote achterpoorten en zwarte gaten in de wetgeving die het mogelijk maken om de staat leeg te zuigen ten nadele van elke burger en ten nadele van de werking van de instellingen die het dak ervan moeten ondersteunen.” Ook dat zijn citaten.

Collega's, het is goed dat daar in tijden van financiële en economische crisis aan herinnerd wordt. Het is goed dat uw geheugen wordt opgefrist als er sociale hervormingen moeten worden doorgevoerd, want de bevolking ziet en ervaart dat onrecht dagelijks op straat en beschouwt dat als een regelrechte schande.

Niemand kan overtuigd worden van de noodzaak om langer te werken om het systeem in stand te houden, als onze lakse wetgeving oneigenlijk gebruik en zelfs geknoei door buitenlanders met pensioenen, de werkloosheidsverzekering en andere takken van onze sociale zekerheid toelaat.

Het is dus goed dat bepaalde achterpoortjes van sociaal misbruik gesloten worden, maar dan moet ook de voorpoort van immigratie en asiel waarbij onze sociale zekerheid massaal wordt misbruikt, stevig in het slot gaan, zoniet ondermijnen wij op deze manier onze systemen, onze sociale zekerheid en onze toekomstige pensioenen.

Zolang wij dat fenomeen van sociaal profitariaat niet tegelijkertijd en met harde hand uitroeien, zal er nooit een draagvlak bestaan bij de werkende Vlaming om verdere inspanningen te leveren om het systeem in stand te houden. Dat is geen kwestie van egoïsme, maar van rechtvaardigheid. Wie niet bijdraagt tot het systeem, kan er ook niet van genieten.

Collega's, om te besluiten zou ik het kort nog eens willen hebben – het was een hot item deze week – over onszelf. Zij die van de burgers verlangen dat ze offers brengen door langer te werken, zouden er immers goed aan doen om zelf het goede voorbeeld te geven. Ik heb het dan uiteraard over onze eigen pensioenregeling die in de publieke opinie momenteel tot veel onbegrip en ergernis leidt, en terecht. Het is gemakkelijk om te beslissen dat anderen inspanningen moeten leveren, maar tegelijkertijd het eigen systeem onaangeroerd te laten. Als wij geloofwaardig willen zijn en onze kiezers nog recht in de ogen willen en kunnen kijken in deze tijden van economische en financiële crisis, dan is het ook hoog tijd dat wij ons systeem grondig herzien.

18.164 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, le contexte budgétaire est évidemment connu. Nous avons un objectif très clair par rapport à l'équilibre des finances publiques en 2015 et le fait de retrouver des bases financières saines.

Le défi de l'allongement de la vie est évidemment important. Dix ans d'espérance de vie supplémentaire sur les cinquante dernières années, cela a des répercussions importantes sur les budgets et l'organisation des pensions.

Si une des toutes premières réponses est très certainement l'augmentation du taux d'emploi global, des réformes des pensions sont indispensables. Il faut, certes, leur donner du sens. On ne fait pas une réforme des pensions pour plaire à l'Europe et aux agences de notation. On fait tout d'abord et avant tout une réforme des pensions afin d'assurer à la fois la soutenabilité du système et l'avenir des pensions de chaque citoyen.

Nous devons et devons travailler plus. Quand je dis plus, ce n'est évidemment pas, à mon sens, le fait de remettre en question l'âge légal de la pension, mais c'est travailler plus, y compris le fait de valoriser davantage le travail pour la pension eu égard aux périodes où le travail n'est pas presté.

Tout cela n'est pas banal. Il importe donc que les réformes en matière de pensions soient justes, équilibrées, qu'elles concernent aussi chacun. On a suffisamment parlé aujourd'hui des parlementaires. J'espère, comme chacun d'entre nous, que l'on avancera vite en la matière. N'oublions pas qu'à travers les dispositions légales que nous prenons aujourd'hui, nous modifions également les pensions et le régime des pensions des politiques, les bourgmestres, les échevins, les présidents de CPAS, les gouverneurs également, puisque ces régimes pouvaient être modifiés à travers cette législation. C'est d'ailleurs chose faite. Nous ne pouvons qu'être en phase avec les décisions prises concernant les différentes catégories de politiques que je viens d'énumérer.

Si des efforts sont demandés, certaines protections sont également prévues. Les droits acquis sont maintenus. Comme vous le savez, la réforme ne s'applique pas aux plus de 55 ans et, pour ce qui concerne les moins de 55 ans, les périodes travaillées jusqu'au 1er janvier 2012 resteront valorisées pour le calcul de la pension, conformément aux règles de l'ancien système.

Les métiers comme ceux des militaires, des policiers, du personnel roulant de la SNCB ne sont pas visés par la réforme de la retraite anticipée, ni pour ce qui concerne l'âge, ni pour ce qui concerne la durée de la carrière.

Quand certains disent qu'il n'y a plus rien pour les crédits-temps, ils font de la désinformation. En effet – et ce point était particulièrement important pour le cdH –, les périodes de congé thématique et de crédit-temps thématique pour raisons familiales et pour soins (le congé parental, le congé pour enfant malade, le congé pour soins palliatifs) resteront assimilées comme auparavant. En effet, il faut permettre à l'ensemble des travailleurs de concilier travail et famille.

Il en va de même pour les crédits-temps pour les fins de carrière. Les aménagements de fin de carrière sont maintenus de la manière suivante: ils porteront sur une période de deux ans pour ceux qui prendront un crédit-temps à mi-temps et sur une période de cinq ans pour ceux qui opteront pour un crédit-temps d'un cinquième temps.

Rappelons également qu'en la matière, il est renvoyé à l'arrêté royal qui permettra d'instaurer des dérogations et des aménagements à la pension anticipée pour les régimes qui bénéficient d'un tantième préférentiel comme les professeurs.

La réforme de la pension anticipée prévoit également un régime spécifique qui permet de partir plus tôt pour les longues carrières.

L'ensemble des éléments que je viens de citer permet surtout de préserver certaines protections par rapport à des situations existantes.

Cela étant, monsieur le ministre, une telle réforme nécessite une grande concertation avec les partenaires sociaux et également avec les secteurs concernés afin de trouver des solutions adaptées. Tant mieux si nous avons pu trouver lundi la possibilité d'amender à nouveau les textes pour renvoyer à des arrêtés royaux qui seront délibérés en Conseil des ministres, ce qui permettra de définir les modalités définitives.

De même, il est important que les travailleurs, quel que soit leur âge aujourd'hui, puissent être rapidement

informés du contenu de la réforme de façon précise, claire, en fonction de leur régime, en fonction de leur statut dans ce régime, y compris en envisageant la situation des carrières mixtes qui sont particulièrement complexes.

D'autant plus que, lorsqu'on appelle aujourd'hui le 0800, le numéro vert en trois langues, on doit bien constater qu'il doit y avoir une saturation: personne ne répond. Voilà qui démontre l'importance de disposer d'une information claire tant sur les situations individuelles qu'en général. Il s'agit pour chacun de pouvoir en prendre connaissance et d'éviter ainsi les informations erronées.

Je ne peux pas ne pas évoquer une série de situations qui m'interpellent par rapport aux dispositions de cette loi. Monsieur le ministre, je voudrais que vous soyez attentif à la pension anticipée. Quel est l'objectif de cette loi portant des dispositions diverses? C'est de rapprocher l'âge de départ à la pension de l'âge légal. Nous sommes d'accord.

Dans l'accord de gouvernement, l'objectif était, pour ceux qui dès demain vont prendre leur pension, de le faire progressivement, par phases, en allongeant cet âge de six mois. Pour en arriver, de manière pluriannuelle, en 2016 aux conditions finales, c'est-à-dire 62 ans et 40 ans de carrière pour la pension anticipée. Mais je pense qu'il y a un "stuut", monsieur le ministre!

18.165 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Est-ce que j'ai mal vu? Les amendements qui ont été introduits jeudi ont quand même été signés par six parlementaires, y compris quelqu'un de votre parti, si pas vous-même!

Je m'étonne depuis tout à l'heure de la capacité des personnes qui ont signé ces amendements à renier ce qu'elles ont signé. Moi, je ne signe rien sans avoir lu auparavant et sans être d'accord avec ce que je signe, en tout cas j'essaie!

Je suis étonné de votre capacité à renier ce que vous avez signé. Et quand on vous a dit en séance qu'on ne pouvait pas travailler dans ces conditions – c'est dans le rapport – vous dites: "Allez, on avance, c'est dans l'accord de gouvernement". Mais savez-vous exactement à quoi vous vous engagez? Je trouve que vous manquez de respect à l'égard du ministre des Pensions.

18.166 Catherine Fonck (cdH): Monsieur Gilkinet, je vous dirai pourquoi on votera la réforme tout à l'heure. Laissez-moi continuer. J'ai rarement vu une loi parfaite, de A à Z, du premier coup. Moi, je n'en ai pas vu beaucoup. Il y a des parlementaires plus expérimentés que moi dans cette salle. Au hasard, l'ancien président de cette assemblée. Je n'en ai pas vu souvent.

Et si, au niveau du parlement, aujourd'hui, mais demain aussi, nous n'apportons pas à ce dossier de corrections au fur et à mesure, les adaptations, voire les réformes supplémentaires qui arriveront, je pense que ni vous, ni moi, ni personne ici ne ferait son travail de parlementaire correctement.

Ceci étant, je continue. Je reviens à ce 'stuut', monsieur le ministre.

Prenons le cas de figure d'une personne qui aurait 60 ans et 37 ans de carrière en 2013. Dans le système actuel, cette personne prendrait effectivement sa pension anticipée en 2013. Demain, avec cette législation, l'esprit de l'accord politique veut que, comme il est à la veille de sa pension anticipée, il travaille six mois de plus. Les personnes plus jeunes devraient évidemment travailler jusqu'à 62 ans. Mais, compte tenu des 'cliquets', si je peux les appeler ainsi, et du phasage jusqu'en 2016, cette personne devra non pas travailler six mois de plus mais bien trois ans de plus, alors qu'elle est aujourd'hui dans une situation qui lui permettait d'introduire son dossier de pension dans quelques jours et de prendre effectivement sa pension en 2013. Tout dépend aussi de quand tombe la date d'anniversaire de cette personne au cours de l'année civile.

En pratique et en tout cas sur le plan théorique, ces situations peuvent se poser et se poseront. Il faudra réexaminer cela, à la lumière de l'accord politique du gouvernement au moment de sa mise en place et y compris l'exposé des motifs sur le phasage entre 2012 et 2016 de la modification du régime des pensions anticipées.

18.167 Bernard Clerfayt (FDF): Madame Fonck, je vous écoute, je vous entends. N'ayant pas pu participer aux travaux de la commission des Affaires sociales, je suis très interpellé par ce que vous dites. Déposeriez-vous un amendement? Je suis prêt à le signer et à le soutenir!

18.168 Catherine Fonck (cdH): C'est une législation qui est singulièrement complexe.

18.169 Bernard Clerfayt (FDF): Déposez l'amendement! Ne votons pas une loi si elle est mauvaise, cela n'a pas de sens! Déposez un amendement, corrigeons-la! M. Van Quickenborne nous regarde en souriant; il sera prêt à l'examiner aussi!

Le **président**: Nous avons compris, monsieur Clerfayt.

18.170 Catherine Fonck (cdH): Monsieur Clerfayt, vous ne m'avez pas bien comprise. Suis-je favorable à ce phasage pour arriver en 2016 à 62 ans et à 40 ans de carrière par rapport à la pension anticipée? La réponse est clairement oui!

Par contre, a-t-on envisagé tous les cas de figure par rapport à ce phasage et aux modifications des années, six mois par six mois – monsieur le ministre, vous voyez très bien ce dont je parle –, ainsi qu'à l'évolution, en parallèle, du nombre d'années de carrière? Je pense que c'est la question. Il faut bien examiner, avec les services de l'administration des Pensions, si les cas de figure que j'ai cités pourraient se présenter ou pas. Sur le plan législatif, ce n'est pas nécessairement simple. Faut-il laisser le système tel qu'il existe et prévoir une dérogation voire remodeler le tout? Pas nécessairement, me semble-t-il, mais je crois qu'il faut pouvoir examiner cela dans les semaines qui viennent.

18.171 Bernard Clerfayt (FDF): Vous avez entièrement raison. Examinons cela, réunissons-nous très vite avec les représentants de l'administration qui pourront nous éclairer! Prenons le temps d'examiner cela avant de voter ce texte. Cela n'a pas de sens de le voter s'il faut encore l'analyser! Renvoyons le texte en commission des Affaires sociales, examinons-le et résolvons le problème que vous soulevez!

Le **président**: Deuxième tentative avortée!

18.172 Catherine Fonck (cdH): De fait. Aujourd'hui, nous votons aussi des principes. Le principe de 62 ans, 40 ans de carrière, en 2016, je le dis clairement, nous y sommes favorables.

(Interruption)

Je ne peux pas avancer...

Le **président**: Vous n'avez presque pas été interrompue et vous êtes arrivée pratiquement au bout de vos trente minutes, madame!

18.173 Catherine Fonck (cdH): Une autre situation suscite des interrogations, monsieur le ministre. Il s'agit du régime spécial des journalistes, dont le système de cotisation particulier prévoit 45 ans de carrière. Vous invoquez le système déficitaire. Mais il est vrai que les chiffres divergent de ceux livrés par l'Union professionnelle des journalistes. La concertation est nécessaire.

Mon collègue Christian Brotcorne évoquera tout à l'heure le cas des magistrats. Mais, en ce domaine, il faudra évidemment examiner quelles seront les conséquences sur le fonctionnement de la Justice.

Dans le domaine du non-marchand, les puéricultrices dans les crèches, les infirmières ou encore les enseignants ont également des régimes particuliers, y compris du point de vue communautaire. Il faudra les consulter.

Enfin, je ne manquerai pas de citer les pompiers et d'autres secteurs professionnels aux métiers lourds; pour eux, les concertations secteur par secteur seront importantes.

Toutes ces situations, non exhaustives, m'amènent à observer que la concertation est primordiale et qu'elle doit s'engager avec les partenaires sociaux; d'ailleurs, vous l'avez commencée ainsi que le gouvernement et c'est tant mieux. De plus, il importe d'organiser une rencontre secteur par secteur, de prévoir une information claire et précise. En effet, une information floue prête le flanc à des interprétations et des questionnements, ce qui aggrave l'incertitude et l'inquiétude des citoyens.

Notre groupe votera donc la réforme des pensions. D'abord, parce que nous sommes favorables au principe de réaliser des efforts et de travailler plus longtemps; ensuite, parce que la concertation s'est enfin engagée et, enfin, parce que vous vous êtes engagé nettement, encore en commission tout à l'heure, à rencontrer chaque secteur.

Cela ne nous empêchera pas de poursuivre notre travail, nous comme parlementaires et vous comme ministre car après ces concertations et suite à ces rencontres, les arrêtés royaux définissant les dernières modalités devront être établis et, si nécessaire, suivis d'adaptations législatives.

18.174 Stefaan Vercamer (CD&V): Mijnheer de minister, ik kom nog even terug op het engagement dat u tijdens de bespreking in de commissie bent aangegaan met betrekking tot de overgangsmaatregelen voor de mensen die vandaag of op zeer korte termijn geconfronteerd zullen worden met de maatregelen uit de voorliggende pensioenhervorming.

U verklaarde toen in de commissie dat u alle vóór het nieuwe regeerakkoord gesloten contracten, verworven rechten en gemaakte afspraken voor een eindloopbaanregeling met het oog op pensioen zou respecteren. U engageerde zich ertoe geen nieuwe regels op te leggen aan personen die op basis van de toen bekende en geldende regelgeving en afspraken een keuze hebben gemaakt om, al dan niet onder druk van hun werkgever, in een bepaald systeem van eindloopbaan te stappen, met het oog op hun pensioen.

Dat wil dus zeggen dat wie al in tijdscrediet of loopbaanonderbreking zit of een aanvraag heeft ingediend of in een lange opzegperiode zit, of in een periode is gedekt door een verbrekingsvergoeding in aanloop naar een brugpensioen, geen nadelige gevolgen zal ondervinden op een lopende eindloopbaan of pensioen. Ik zal de verschillende mogelijkheden waarvoor u zich in de commissie hebt geëngageerd, niet herhalen, maar ik wil toch nog een aantal specifieke groepen onder uw aandacht brengen.

Eerst en vooral neem ik aan, mijnheer de minister, dat wie nog een keuze maakt vóór 31 december en wier brugpensioen, opzeg, loopbaanonderbreking of landingsbaan in werking treedt vóór 1 januari 2012 nog onder de oude regels valt, mits die pas zullen gelden vanaf 1 januari 2012.

Mijnheer de minister, in heel wat bedrijven wordt de landingsbaan jaarlijks verlengd tot aan het pensioen, vaak om administratieve redenen. Het is in elk geval duidelijk dat de betrokkenen een planning hebben gemaakt overeenkomstig hun pensioen en de landingsbaan ook willen laten doorlopen tot aan hun pensioen. Ik neem aan dat een eenmalige verlenging tot aan de huidige pensioenleeftijd zal worden toegestaan, zodat de oude regeling op hen van toepassing blijft.

Er is nog een heel specifieke groep, namelijk de mijnwerkers. Er is heel wat ongerustheid gerezen bij de oud-mijnwerkers. U zult waarschijnlijk denken dat die niet meer bestaan, maar er is toch nog een kleine groep oud-mijnwerkers, die in een bijzonder statuut zitten waardoor zij vanaf de leeftijd van 55 jaar of na 25 dienstjaren van een pensioen kunnen genieten. U stipuleert dat de Koning maatregelen zal nemen om de regeling van de mijnwerkers via een KB te behouden. Wij nemen aan dat die kleine groep mijnwerkers, die vaak in moeilijke omstandigheden hun job hebben moeten verrichten, ook zijn rechten zal kunnen behouden. Dat geldt evenzeer voor zij die medisch ongeschikt zijn.

Een andere specifieke groep die bij de overgangsmaatregelen best een goede regeling krijgt, zijn de werknemers in halftijds brugpensioen. De regeling van halftijds brugpensioen wordt opgeheven. Ik neem aan dat iedereen die vóór 31 december in de regeling van halftijds brugpensioen zit, nog van de oude regeling zal kunnen profiteren. Halftijds brugpensioen wordt immers niet aangevraagd. In de tekst is altijd sprake van "aanvragen". Halftijds brugpensioen berust op een akkoord met de werkgever. Ik denk dat wij mogen aannemen dat zij die rekenden op een halftijds brugpensioen, op basis van een akkoord met de werkgever van vóór 28 november, nog van de regeling zullen kunnen genieten, zoals dat het geval is bij het volledige brugpensioen.

Tot zover, mijnheer de voorzitter, enkele kleine maar toch heel specifieke groepen, die wij bij de overgangsmaatregelen in acht moeten nemen. Mijnheer de minister, ik heb begrepen dat u uw les van deze week hebt geleerd en dat u de overgangsbepalingen in goed overleg met de sociale partners, die ter zake over zeer veel terreinkennis hebben, zult uitwerken.

18.175 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, monsieur le ministre, comme je le disais tout à l'heure au premier ministre, je suis en colère. En effet, la réforme des pensions la plus importante

depuis trente ans méritait mieux qu'un débat entre minuit et 4 heures du matin avec des amendements déposés à la va-vite à une loi portant des dispositions diverses; elle méritait mieux qu'un dispositif bric-à-brac.

Cette façon de procéder est l'expression d'un manque total de respect du Parlement, bien que si les choses ne se passaient pas de façon aussi chaotique et anti-démocratique, ce ne serait pas encore trop grave. Mais elle manque aussi totalement de respect à l'égard des partenaires sociaux et des citoyens.

Vous êtes parvenu, en un temps record, à créer une inquiétude que vous qualifierez peut-être de démesurée, mais qui existe bel et bien. J'en veux pour preuve le nombre de coups de téléphones que l'ONP reçoit depuis quelques jours.

Vous manquez également de respect, si l'on considère le timing. En effet, en quelques jours, ce parlement a été capable de modifier les règles du calcul de la pension de centaines de milliers de personnes afin qu'elles puissent être effectives dès le 1er janvier de l'année prochaine. En revanche, lorsqu'il s'agit de modifier des règles de calcul de pension beaucoup trop généreuses pour 150 députés, une septantaine de sénateurs, et peut-être deux cents parlementaires régionaux, des groupes de travail, qui seront désignés au mois de janvier, s'avèrent nécessaires.

Symboliquement, cette situation est désastreuse. Comment expliquer aux citoyens que l'on peut modifier les règles qui les concernent aussi rapidement alors qu'on n'est pas capable de le faire lorsque cela concerne les députés que nous sommes? Il s'agit vraiment là d'une erreur de stratégie.

Cela dit, je souhaite revenir sur la procédure même si c'est sans m'y étendre, j'estime que la méthode utilisée mérite d'être relevée à l'occasion d'une intervention en séance plénière.

Jeudi passé, nous étions invités, à midi, en commission des Affaires sociales pour débattre d'une loi portant des dispositions diverses anodines comme des dispositions relatives aux badges des aéroports, à la TVA sur les télévisions payantes. Nous discutons donc de ces dispositions quand cinquante amendements relatifs à une réforme des pensions nous furent soumis.

Si nous avons suivi certains collègues, ces dispositions auraient déjà été votées jeudi dernier. Et puis, nous sommes parvenus à obtenir un report à lundi avec de nouveaux amendements et encore ce jour, une nouvelle commission des Affaires sociales et de nouveaux amendements. Et je pense que ce n'est pas terminé.

Le Conseil d'État n'avait évidemment pas été consulté. Ce fut le cas entre-temps. Réponse *pro forma* et ses critiques sont assez lourdes: le gouvernement s'octroie des pouvoirs spéciaux, il y a des discriminations injustifiées et des dispositions peu claires. Vous avez répondu partiellement: "Ne vous énervez pas!"

Le **président**: Poursuivez, monsieur Gilkinet. Personne ne s'énervé ici!

18.176 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, je me suis abstenu tout à l'heure. Je ne suis pas de mauvaise volonté!

Cette méthode, monsieur le ministre – 1) je décide; 2) je consulte; 3) je corrige – est désastreuse! Elle est désastreuse et tellement peu respectueuse des traditions en matière de concertation sociale dans ce pays. J'y reviendrai, parce que cela me semble important.

Donc, nous nous réunissons, jeudi dernier, en commission des Affaires sociales avec, sur la table, la plus importante réforme en matière de pensions depuis 30 ans et personne au sein du nouveau gouvernement n'a pensé à consulter les partenaires sociaux, tant les employeurs et les représentants des travailleurs que le Comité consultatif pour le secteur des pensions. Mais peut-être que vous ne le connaissez pas! Vous êtes nouveau ministre des Pensions. C'est une première dans notre histoire sociale. Tous ces droits qui seront balayés tout à l'heure d'un vote rapide sont le résultat d'autant d'accords interprofessionnels, de négociations sectorielles. Ils ont été construits et conquis au fil des années et vont être balayés d'un revers de la main grâce à un vote, dans les conditions que j'ai décrites plus tôt.

Pourtant, durant les périodes de crise politique que nous avons vécues depuis 2007 du moins, depuis que je siège dans ce parlement, mais aussi comme l'histoire socio-économique de notre pays le montre, ce sont

eux qui ont construit la sécurité sociale qui évite à de nombreuses personnes de basculer dans la pauvreté, qui organise la solidarité entre les actifs et les non-actifs. Les partenaires sociaux jouent un rôle essentiel pour la stabilité économique de notre pays. Il est reconnu par tous, sauf peut-être par vous!

Bafouer ainsi ce système, monsieur le ministre des Pensions, c'est commettre une grave erreur!

J'en viens au fond en abordant quelques éléments de votre texte.

18.177 Gwendolyn Rutten (Open Vld): (...)

18.178 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Madame Rutten, ne pas reconnaître l'importance de la concertation sociale dans ce pays, c'est méconnaître son histoire et prendre des risques énormes, y compris quant au fonctionnement de notre économie qui vous tient à cœur autant qu'à moi.

Sur le fond, je voudrais pointer quelques éléments de votre texte qui l'ont déjà été par différents collègues, monsieur le ministre des Pensions.

Premièrement, la remise en cause des périodes assimilées. Quel est le résultat – même si certaines périodes assimilées subsistent? Qui va être touché, madame Fonck? Ce sont les personnes aux carrières incomplètes; celles qui choisissent ou sont contraintes au temps partiel; celles qui doivent s'occuper de leurs enfants ou de leurs parents; celles qui, aujourd'hui déjà, ont les pensions les plus basses. Je vais y revenir, toutes les études le montrent, le Livre vert et toutes les auditions qu'on a pu faire depuis 2007 en commission des Affaires sociales: ce sont les femmes! Donc, la remise en cause des périodes assimilées va appauvrir les plus pauvres dans le système des pensions. Bravo!

Deuxièmement, la remise en cause des crédits-temps et toutes les formules qui permettent de lever le pied progressivement du travail, y compris la remise en cause de la prépension à temps partiel. Ce sont des formules qui permettent à des travailleurs âgés de rester plus longtemps au travail: un de vos objectifs déclarés. Seulement, en étant en capacité d'abandonner une partie de leur temps de travail pour faire autre chose ou pour peut-être tout simplement résister à la charge du travail, ils permettent à d'autres qui les remplacent de prendre pied sur le marché de l'emploi. Ils permettent donc la création d'emplois. C'est du partage du temps de travail, qui, effectivement, prend en compte les carrières les plus pénibles. Vous allez réaliser des économies qui sont contre-productives, qui vont augmenter le chômage, qui vont pousser des travailleurs, plutôt qu'à la prépension ou à la diminution de leur temps de travail, vers le système de maladie-invalidité. Qu'avez-vous gagné? Rien du tout!

Troisièmement, la remise en cause des pensions actuelles qui existent dans la fonction publique. Je ne dis pas qu'il ne faut rien changer dans la fonction publique. Mais dans la fonction publique, il y a différents travailleurs, il y a différents salaires, il y a différentes expositions aux risques ou à la charge psychosociale. Qui voulez-vous viser, monsieur le ministre des Pensions, avec cette mesure?

Les policiers qui sont dans la rue? Les enseignants qui sont sur le terrain, avec des classes toujours plus difficiles? Les infirmières? Les travailleurs de la sécurité, en général? C'est ça, le résultat!

Je vois une certaine clémence parmi les membres de la majorité à votre égard. Mais avec ce qui a accompagné cette réforme à la hussarde, les discours que vous avez portés, vous avez une grosse responsabilité dans votre capacité à opposer les travailleurs. Il faut beaucoup plus de finesse pour réformer un système de pensions.

18.179 Yvan Mayeur (PS): (...)

18.180 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Entre l'immobilisme, monsieur Mayeur, et la précipitation de M. Van Quickenborne, je ne sais pas ce que je préfère.

Je n'ai même pas un grand travail d'opposition à faire; ce sont mes collègues de la majorité qui s'en chargent, en demandant s'il n'y a pas un petit problème, dans cet amendement qu'ils ont signé, à l'égard de telle catégorie de personnes.

Le cas des journalistes... Il n'y en a plus beaucoup à cette heure en séance. C'est un secteur qui organise

de façon volontaire une pension complémentaire, avec des cotisations des employeurs et des travailleurs.

(...): (...)

18.181 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Ça ne vous plaît pas? Vous savez nous dire qu'en 1995, le système était déficitaire de 150 000 euros, mais vous ne savez pas nous dire ce qu'il a coûté en 2010. Peut-être que depuis tout à l'heure vous avez réussi à obtenir l'information!

Néanmoins, vous décidez de l'abroger. Ce faisant, vous créez plus de problèmes que vous n'en résolvez pour votre budget, puisqu'il y a des ayants droit. Il va falloir continuer à leur payer leur complément de pension. Mais il n'y aura plus de cotisation. Vous abrogez la base légale. On vous le dit une fois, deux fois... et, la seule réponse, c'est l'accord de gouvernement que nous allons appliquer.

Et les catégories oubliées? Les pompiers. Je sais que vous avez entamé très rapidement une concertation à leur égard, mais ils ne sont pas visés par le texte et par les dispositions qui permettent de partir un peu plus tôt, parce qu'on a une fonction exposée. Quand on est pompier, à 60 ans, est-ce qu'on doit encore monter sur une échelle? Est-ce qu'il y a des dispositions qui se justifient en matière de pension anticipée ou d'allègement de la fin de carrière, comme on le fait dans d'autres pays?

Dans un avis récent du Comité d'étude sur le vieillissement, il était indiqué qu'il serait contre-productif de prendre des mesures unilatérales par rapport aux départs anticipés et au développement des deuxième et troisième piliers.

Que se passe-t-il aujourd'hui dans différents secteurs, par exemple, dans la magistrature ou simplement chez certains travailleurs qui, aujourd'hui, ont un droit à la pension et auraient voulu travailler encore un an ou deux? Il faudra des statistiques à cet égard. Ils sont dans une situation où vous les poussez, alors que votre objectif est qu'ils travaillent plus longtemps, à prendre une pension anticipée. En quelques jours, monsieur le ministre des Pensions, vous avez créé une psychose dont les résultats sont totalement contre-productifs, à moins que votre volonté ne soit de pousser chacun vers des deuxième et troisième piliers, des systèmes de pension privés coûteux, qui ne sont pas les plus solidaires et qui participent de la spéculation financière.

Quel est le problème en matière de pensions? Quels sont les enjeux à rencontrer? Que nous apprend la lecture du Livre vert de M. Daerden et toutes les auditions relatives aux pensions que nous avons eues en commission des Affaires sociales?

Tout d'abord, on apprend que l'espérance de vie augmente. C'est connu; on gagne collectivement un tiers d'année par an. On est donc face à un enjeu tout à fait réjouissant qui est l'augmentation de la durée de la vie mais qui fait que les pensionnés vivent plus longtemps.

Un deuxième élément évident, c'est que vont arriver à la pension les enfants du *baby boom*, nés dans l'après-guerre. C'est pour cette raison qu'a été créé le Fonds du vieillissement à l'époque. Il va falloir être capable d'assumer la charge de ces pensions.

Le troisième enseignement: le pouvoir d'achat des pensionnés ne fait que régresser depuis 30 ans, par la non-liaison automatique des allocations sociales au bien-être. De plus en plus de pensionnés sont pauvres. En 2008, un million de pensionnés vivaient avec moins de 1 000 euros et parmi ceux-là principalement des femmes.

On apprend enfin que les deuxième et troisième piliers de pension ne sont pas la panacée. Ils coûtent cher au budget de l'État en primes fiscales. Ils renforcent les inégalités. Ils renforcent les pensions de ceux qui, dans le cadre du premier pilier, ont les meilleures pensions et ne solutionnent pas le problème des plus basses pensions.

Ce qu'une réforme des pensions doit réussir, monsieur le ministre des Pensions, c'est, tout d'abord, assurer la durabilité du système. Pour cela, il faut trouver des sources alternatives de financement. Cela me semble être une évidence. On ne peut pas faire porter sur moins de travailleurs la charge de plus d'ayants droit alors que, tout le monde le dit, le travail coûte trop cher dans notre pays.

Deuxièmement, il faut pouvoir relever les pensions les plus basses. C'est une simple question d'humanité.

Leur niveau est insuffisant et crée d'ailleurs d'autres problèmes coûteux pour notre État en termes de santé publique, de logement et d'insécurité.

Troisièmement, vu l'évolution de la société, il faut une politique de conciliation des temps, permettant non seulement de répondre aux aspirations diverses de nos concitoyens, mais aussi de mieux partager le temps de travail.

C'est l'enseignement que je tire du Livre vert et des auditions que nous avons eues avec les représentants des partenaires sociaux et du Comité consultatif pour le secteur des pensions depuis 2007.

Comment réussir une réforme qui cherche à atteindre ces objectifs? Je l'ai dit, nous sommes passés de l'immobilisme de vos prédécesseurs à la précipitation. N'existe-t-il donc pas un moyen terme? N'est-il pas possible de construire une réforme qui s'appuie sur un consensus? Cela se passe pourtant ainsi dans les pays scandinaves, où l'on s'organise au sein des entreprises pour donner aux travailleurs les plus âgés des fonctions plus soutenables au regard de l'évolution de leur état physique, pour offrir des pensions à la fois beaucoup plus égalitaires et à la moyenne plus élevée. Il faut évidemment arriver à appliquer des politiques d'emploi permettant à plus de personnes – y compris à plus d'aînés – de travailler.

Or, pour ce faire, des conditions de travail satisfaisantes sont nécessaires, contrairement à la pression infinie que vous proposez d'aggraver. Un assainissement budgétaire intelligent est également indispensable. Il faut aussi un financement alternatif. Et pourquoi ne pas regarder du côté des deuxième et troisième piliers de pension? Il importe enfin de s'inquiéter du sort des plus faibles.

C'est de la sorte, monsieur le ministre, que nous parviendrons à une réforme juste et équilibrée, contrairement à celle que vous nous soumettez aujourd'hui. C'est la raison pour laquelle les citoyens étaient dans la rue ce jeudi, qu'ils aient participé à la grève ou qu'ils en aient été victimes. Vous commencez bien mal votre mandat de ministre des Pensions, et je me demande comment vous pourrez corriger le tir dans les deux ans et demi qui vous restent.

18.182 Damien Thiéry (FDF): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, je suis très content de pouvoir intervenir car j'ai cru que nous allions voter avant que les députés puissent faire leur intervention. Certains ont fait référence à la procédure et à la méthodologie utilisées jusqu'à présent dans ce dossier.

Monsieur le ministre, nous sommes tous bien conscients de la nécessité de réformer les pensions légales. Je ne vais pas m'amuser à faire un discours d'opposition facile, certainement quand on connaît la batterie de mesures impopulaires qui vont être prises. Si je ne vais pas le faire, c'est également parce que, de notre côté, nous adhérons aux objectifs poursuivis par cette réforme.

Par contre, quant à la manière, il nous est difficile de l'accepter. Même si j'ai eu l'occasion de le dire en commission cette semaine, monsieur le ministre – et vous savez que je vous apprécie –, vous avez cette faculté de vouloir avancer vite et fort. Vous êtes jeune et dynamique. Je fais référence à ce que les membres de votre groupe ont dit vous concernant tout à l'heure, vous êtes quelqu'un sur qui on peut compter. Vous êtes quelqu'un de passionné mais, fort heureusement, pas encore pensionné.

Monsieur le ministre, la méthode utilisée n'est probablement pas la meilleure. Ce qui est surprenant, c'est qu'en définitive, j'ai entendu, dans le courant de la semaine, que ce soit du côté de M. Mayeur ou du côté de Mme Milquet, un certain nombre de remontrances sur votre manière de fonctionner.

Je pourrais même citer M. Mayeur sur les ondes de la RTBF: "Je sais que les libéraux n'ont pas l'habitude d'être à la tête de départements sociaux, mais il y a une tradition de dialogue à respecter." Ce sont vos paroles exactes.

J'ai cité Mme Milquet, mais je pourrais également citer Mme Fonck qui, en définitive, si je résume son propos, a dit: nous avons un projet de loi qui est mauvais, mais nous devons quand même le voter; nous verrons ce qui se passe après. C'est un résumé, mais j'aurais probablement été un peu plus rapide qu'elle pour exprimer ce que tout le monde aura retenu de son exposé dans cet hémicycle.

Monsieur le ministre, cette méthode ressemble étrangement à une prise de pouvoirs spéciaux déguisés; je sais que, malheureusement, il s'agit d'une appellation que vous n'appréciez guère, car vous vous en êtes

défendu encore en commission ce jour. Pourtant, force est de constater que le Conseil d'État vous rappelle à l'ordre en soulignant le fait que vous ne respectez même pas les conditions d'exercice des pouvoirs spéciaux. Il épingle également le manque de justification des textes concernant certaines distinctions fondées sur l'âge, ainsi que sur l'uniformisation de traitement de situations différentes.

Vous avez en effet répondu sommairement en séance à des critiques sérieuses, mais qui peuvent être lourdes de conséquences.

Nous avons bien compris que vous comptiez également régler ces questions délicates par voie d'arrêté royal, sachant qu'en procédant de la sorte, vous échappiez indirectement au débat parlementaire. J'espère que ce n'est pas voulu en première intention.

J'ai aussi l'impression que, par ce biais, vous méprisez la tradition de concertation qui fait partie des valeurs nobles de notre pays.

Mon impression profonde est que vous déposez un texte de loi écran, qui masque les mauvaises surprises, puis que vous amendez très largement en séance. De cette façon, vous mettez les parlementaires devant le fait accompli. (*Protestations*)

Monsieur le président, je pense qu'il faudrait donner la parole à certains collègues.

Le **président**: Ils ne la demandent pas. Poursuivez!

18.183 Damien Thiéry (FDF): Je vais donc poursuivre avec ce que je pense être une question fondamentale. Je reviens sur le fond. La question est: pourquoi en est-on arrivé là? Une bonne partie d'entre vous, chers collègues, est directement concernée par la réponse, c'est qu'il a fallu plus ou moins 500 jours pour qu'on débâte du problème communautaire et on a dû, en dernière instance, extrêmement rapidement, trouver une solution pour le socio-économique, alors que c'est sans doute l'inverse qu'il aurait fallu faire. Nous aurions alors eu l'occasion de tenir un débat plus ouvert et de venir avec des propositions de lois plus étoffées et qui auraient certainement permis une concertation préalable.

Maintenant, vous nous dites qu'il faut avancer. Le problème – je l'ai dit en commission –, c'est qu'on a la fâcheuse impression d'avancer dans le brouillard. Vous avez également créé un vent de panique auprès des bénéficiaires de pensions de survie. Vous avez, certes, démenti la suppression de cette pension, mais le problème, c'est que l'inquiétude persiste auprès de la population.

Nous avons tous été interpellés à ce sujet par des citoyens. Mais nous sommes aussi dans l'ignorance, car l'accord de gouvernement à ce niveau est sibyllin. Une jeune femme qui fait le choix de mettre de côté ses aspirations professionnelles pour élever ses enfants, et qui a la malchance de perdre son époux, va, dans un premier temps toucher une allocation provisoire puis passer dans le régime des allocations de chômage, allocations qui deviendront... (*brouhaha*).

Je dis: "si j'ai bien compris". J'attends de voir ce qu'il va se passer réellement. Ce dont je suis certain, c'est qu'à l'heure actuelle les choses ne sont certainement pas claires pour moi, mais manifestement, elles ne le sont pas pour vous non plus.

J'espère en tout cas que la réponse du gouvernement ne consistera pas à dire qu'à l'avenir les femmes devront toutes travailler, comme j'ai pu le lire dans un communiqué Belga, et là je cite aussi: "Le nouveau système ne s'appliquera intégralement qu'aux personnes de moins de 30 ans qui peuvent encore complètement orienter leur carrière et, parmi elles, les femmes au foyer devraient être de plus en plus rares."

Je me demande combien d'emplois vous comptez créer d'ici là pour occuper tous les seniors, tous les jeunes et toutes les femmes, y compris les femmes au foyer. L'accord de gouvernement ne précise rien non plus pour les survivants retraités, d'où ce vent de panique.

Certes, monsieur le ministre, il faut augmenter l'âge réel de la prise effective de la retraite mais il ne suffit pas de décider, de légiférer et de rester sourd au mécontentement de la rue. Il faut faire en sorte que la mesure soit efficace sur le terrain. Or nous savons tous où le bât blesse! Les entreprises ont naturellement tendance à privilégier le licenciement des seniors et ne sont pas spontanément enclines à recruter ceux qui

sont sur le marché du travail. Les seniors coûtent cher parce que le salaire augmente, logiquement, avec l'âge et l'ancienneté. À ce propos, et pour être constructif, le groupe FDF propose de plafonner les cotisations patronales à partir de 45 ans; nous introduirons un amendement dans ce sens.

Madame Rutten, vous vouliez que je vienne sur le fond, j'y suis!

Vous ne tenez pas compte de la spécificité des seniors. Ils ont de l'expérience et du savoir-faire mais ils aspirent à des conditions de travail moins stressantes. Au lieu d'en tenir compte, vous limitez et supprimez les possibilités existantes en renforçant les conditions d'accès au crédit-temps et à l'interruption de carrière. Dès lors, nous demandons une vaste concertation pour trouver des formules financières permettant justement de valoriser l'expérience et le savoir-faire des seniors et la manière de mettre leur talent au service des jeunes, des petites entreprises, des indépendants et de l'enseignement.

Il faudra adapter les dispositions pour que les personnes qui ont un travail lourd, à risque ou encore un travail manuel ou de précision, puissent aussi être positivement concernées. Par exemple, il m'est revenu qu'un conducteur de TGV nécessite d'excellents réflexes, qu'on n'a plus à 60 ans malheureusement. Il faudra donc travailler sur la formation des jeunes qui remplacent un retraité. Ce dernier peut apporter beaucoup d'expérience aux jeunes dans le cadre d'un temps partiel spécifique.

En ce qui concerne le secteur public, et sans mettre en cause votre projet de passer d'un calcul sur la base des cinq dernières années à une prise en compte des dix dernières années, nous estimons qu'il n'est pas correct de n'exonérer que les personnes qui auront 50 ans et plus au 1er janvier 2012.

Ce n'est pas correct, parce que ces travailleurs ont compté sur l'engagement de l'État en vue de préparer leur pension. On change les règles du jeu pendant son déroulement. Il est donc trop tard pour eux s'ils veulent souscrire une assurance complémentaire dans des conditions normales. Cinquante ans, c'est bien tard pour commencer à cotiser. L'intéressé doit verser une prime très élevée et se contenter d'un maigre capital-retraite. Nous proposerons un deuxième amendement qui consiste à porter la limite d'âge à 35 ans afin de permettre aux fonctionnaires de prendre des dispositions pour compléter leur future pension légale.

Certes, les régimes spéciaux ne sont plus de mise, mais fallait-il agir sans concertation et sans alternative? Il nous semble que les employeurs et les travailleurs sont disposés à cotiser pour bénéficier de conditions particulières, comme c'est le cas pour les journalistes. D'autres solutions pourraient au moins être étudiées, dans le cadre de la conversion d'une partie de la pension légale en un deuxième pilier. De tels fonds de pension existent pour les médecins, les pharmaciens et les dentistes. Pourquoi pas pour les journalistes?

J'aurais aimé terminer mon intervention sur une note plus positive, en référence à une disposition de l'accord de gouvernement qui fait état de votre intention de vous adresser régulièrement aux travailleurs. C'est un petit peu, monsieur le ministre, ce que j'avais tenté de développer en commission de ce lundi. Je m'inspirais de l'exemple d'un système instauré dans les pays nordiques. Il s'agit de la possibilité offerte à chaque contribuable d'être informé du montant de la pension dont il pourra bénéficier, qu'il ait travaillé un an, cinq ans ou dix ans. Le citoyen a certains devoirs, mais également certains droits. Je crois que le droit à être informé annuellement du niveau de pension devrait être officiellement inscrit ou proposé. C'est une des raisons pour lesquelles nous allons déposer un amendement à votre projet de loi.

Je termine mon intervention en vous disant que mon impression générale est négative, car cette réforme est probablement un peu bâclée. Il me semble que nous avançons dans le brouillard. Trop d'éléments restent imprécis. L'impact des mesures et les secteurs touchés sont flous.

Cette réforme se justifiait sans aucun doute, monsieur le ministre, mais mal accompagnée, elle laissera longtemps des traces dans l'histoire de notre modèle de concertation.

Espérons que la méthode utilisée pour la réforme des pensions qui ternit déjà l'image du gouvernement auprès des citoyens ne s'appliquera pas aux autres réformes qui seront prochainement proposées au Parlement.

18.184 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, monsieur le ministre, mes collègues, Wouter De Vriendt et Georges Gilkinet ont déjà eu l'occasion de faire l'analyse de la réforme à l'examen et de pointer du doigt la médiocrité de la méthode utilisée, tant au niveau de la concertation sociale que du travail parlementaire. Ils ont mis en exergue ses principaux effets négatifs, à savoir, le rabotage des pensions. Si

j'ai bien lu, le ministre a parlé d'une économie de 1,5 milliards, économie faite au détriment des pensionnés alors que les pensions en Belgique figurent déjà parmi les plus basses.

Permettez-moi de revenir un peu en arrière. Ainsi, vous vous souviendrez, peut-être, du fameux Pacte des générations. En réalité, il ne s'agissait pas vraiment d'un pacte puisque seule une partie des personnes concernées était autour de la table. Toujours est-il qu'il avait été décidé de mettre les choses au clair et de fixer notamment un certain nombre d'évaluations. C'est ainsi qu'il a été décidé qu'une évaluation aurait lieu en octobre 2011. Que prévoyait le pacte? Il prévoyait que la condition de carrière passerait de 38 à 41 ans au 1er janvier 2015 s'il était démontré que le taux d'emploi des travailleurs de 55 ans et plus n'avait pas augmenté, par rapport à 2005, d'au moins une fois et demi plus rapidement que dans les autres pays de l'Union européenne.

Quels sont les chiffres aujourd'hui? Pour ces fameuses catégories, le taux d'emploi, en Belgique, a augmenté de 17,6 % entre 2005 et 2010 alors que dans l'Union européenne, le taux d'emploi n'a augmenté que de 9,5 %. Les travailleurs âgés n'ont donc jamais autant travaillé en Belgique. Un véritable effort a été consenti à ce niveau et pourtant, le Pacte des générations n'est pas respecté. Il est assez difficile de travailler si l'on procède en permanence à de nouvelles modifications.

Un autre aspect que j'aurais voulu aborder est celui relatif à toutes les inégalités sociales. Ici, on décide, on fait ceci ou cela, mais les situations sont vraiment très différentes. Ainsi, une étude française tient compte de l'espérance de vie, mais aussi de l'espérance de vie en bonne santé. C'est là que les inégalités sont les plus criantes. Par exemple, entre une ouvrière et un cadre, l'espérance de vie en bonne santé est différente de huit années en faveur de ce dernier. Il s'agit d'un élément important.

Une étude belge indique qu'un homme de 25 ans d'un niveau d'éducation inférieur a une espérance de vie en bonne santé de 28 ans, alors qu'elle est de 45,9 ans pour les hommes possédant un diplôme de l'enseignement supérieur de type long, soit 16 ans de différence entre une personne qui a un niveau d'éducation bas et une personne qui a un niveau d'éducation très haut. On ne peut donc réclamer que les lois s'appliquent de la même manière pour ces deux catégories, alors que leur état de santé est différent. Pendant longtemps, les écarts se sont réduits, mais ces dernières années, l'écart entre les catégories les plus touchées et les plus choyées recommence à se creuser.

Cette pénibilité au travail peut se mesurer. On a créé pas mal d'indicateurs, tant au niveau des conditions de travail qu'au niveau du contenu du travail. On peut évaluer le rythme, la quantité de travail, le travail trop répétitif, l'environnement de travail. Je vous citerai quelques paramètres: un travail presté dans un environnement contenant des agents chimiques, des agents cancérogènes, des agents neurotoxiques, des agents biologiques, dans un environnement bruyant, présentant des vibrations, de très hautes ou très basses températures; un travail nécessitant d'adopter des positions particulièrement difficiles, de transporter des charges importantes, incluant des mouvements répétitifs ou générant un stress important. Les conditions de travail sont tout à fait différentes selon que l'on travaille de nuit ou de jour. Il importe également de tenir compte du travail à pauses.

18.185 André Frédéric (PS): (...)

18.186 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Je ne pense pas qu'un travail de nuit occasionnel ait des effets sur l'espérance de vie telle que je l'ai mentionnée. Je ne vous citerai pas, monsieur Frédéric, comme travailleur d'un secteur pénible!

Certaines personnes exercent vraiment des travaux pénibles. Cela vous fait rire, mais c'est ainsi!

Un travail minutieux a été accompli pour tenter d'identifier ces métiers. En France, par exemple, une étude réalisée en 2004 a listé les professions. La plus pénible est celle de mineur de fond, ensuite, marin-pêcheur, ouvrier dans la sidérurgie, maçon, pompier, infirmière, routier, ouvrier dans les travaux publics, agriculteur, éboueur, serveur ou serveuse dans un restaurant ou café, boulanger, femme de ménage, cuisinier, caissière, policier, conducteur de bus... ces métiers ne sont pas des métiers anodins.

Il convient aussi de réfléchir, en cas de prolongation des carrières, à la manière de le faire: les gens sont-ils encore capables de les accomplir? N'assisterons-nous pas à une augmentation du nombre d'accidents du travail?

En effet, en comparant le risque d'accidents mortels entre les plus de 60 ans et les 20 à 29 ans, on s'aperçoit que le travailleur âgé court huit fois plus de risques que le jeune. Ces chiffres m'ont étonnée: je pensais que le manque d'expérience du jeune lui faisait courir davantage de risques de mourir sur son lieu de travail. Les chiffres démontrent le contraire.

C'est la même chose pour les accidents du travail: la fréquence est nettement plus importante, le taux de récupération est plus faible et les séquelles sont plus graves.

C'est pourquoi il me semble important de réfléchir aux conditions dans lesquelles la prolongation de carrière s'effectuerait. On ne peut pas gagner sa vie à la perdre. Il convient de prendre en compte la pénibilité.

Les accidents du travail et les maladies professionnelles ont coûté 3 % du PIB, avec 2 % rien que pour les maladies musculo-squelettiques. Augmenter la durée des carrières sans réflexion coûtera donc davantage d'argent, outre l'atteinte à la qualité de vie de ces personnes aux professions pénibles.

Je demande au gouvernement de reprendre rapidement sa copie. Actuellement, on nous propose des mesures lisses, comme si les individus étaient égaux. Or, que ce soit en termes d'espérance de vie ou en termes d'espérance de vie en bonne santé, les inégalités sont importantes. Les mesures doivent donc en tenir compte.

La fonction publique, comme les emplois privés, a été touchée par les mesures. Il a été décidé de raboter les pensions en prenant plus largement en compte les années qui allaient servir au calcul de la pension: au lieu de cinq, il s'agira de dix années. Il a aussi été décidé de mettre toutes les fonctions dans le même paquet, à part les policiers, les militaires et le personnel roulant.

Quand le Conseil d'État a demandé la raison de l'exemption de ces trois catégories, alors qu'il en existe tant d'autres aussi pénibles, la justification du ministre et sa réponse a été que les policiers, les militaires et le personnel roulant étaient des professions importantes pour la sécurité. Pour moi, les infirmières sont aussi très importantes pour la sécurité. J'espère donc qu'on réfléchira encore au choix des catégories.

Lorsque l'on réfléchit à la fonction publique, il faut aussi réfléchir aux petites pensions. On le sait, lors du dernier exercice de péréquation, on avait déjà adopté un système de lissage qui était plus défavorable aux petites pensions qu'aux grosses. C'était déjà particulièrement inégalitaire. Je demande donc que, lorsque l'on travaille sur ces questions de services publics, on s'occupe particulièrement des petites pensions.

Les femmes seront la catégorie la plus touchée car on travaille en considérant que tous sont égaux. Ce n'est pourtant pas le cas. Le temps partiel, par exemple, est en très grande augmentation: aujourd'hui, 24 % du travail est effectué à temps partiel et ce, principalement par des femmes. Les femmes sont aussi beaucoup plus représentées pour ce qui concerne les contrats de courte durée ou temporaires. Il faut savoir que 12 % des femmes travaillent sous contrat à durée déterminée contre 8 % des hommes. Les femmes sont malheureusement aussi sur-représentées dans les métiers les moins bien payés (horeca, nettoyage, etc.)

Souvent, on a encore cette vieille vision patriarcale qui considère que la femme a quelqu'un à ses côtés. Non! Il faut casser ce cliché; 40 % des femmes vivent seules dont 17 % des pensionnées. Leur salaire est donc le salaire qui fait vivre la maison. Comme vous le savez, le nombre de divorces est en grande progression. Actuellement, la situation est déjà très inégalitaire. En 2010, la pension moyenne des travailleuses s'élève à 629 euros par mois, alors que la pension moyenne des hommes s'élève à 1 287 euros par mois. On ne peut pas aller vers plus d'inégalité. Quand on parle de pauvreté, on sait que 26 % des femmes pensionnées vivent sous le seuil de pauvreté. Aujourd'hui, nous devons relever un réel défi.

Si l'on décide de raboter les assimilations, crédit-temps, chômage en troisième période ou autres, ce seront majoritairement les femmes qui verront leur pension rabotée.

On nous dit que l'on va faire un début d'individualisation avec la pension de survie. Ce que vous proposez est effectivement un début d'individualisation mais on voudrait voir ceci dans toute une série d'autres secteurs. Quand on décide de supprimer le chômage pour les cohabitantes en troisième période, c'est le contraire de l'individualisation! On ne peut pas dire que l'on fait de l'individualisation quand les femmes y perdent et, quand elles y gagnent, dire que l'on fait une politique familialiste. Il faut un peu de cohérence!

Ces discriminations sévissent encore sur le marché de l'emploi. Les femmes ont encore des salaires inférieurs; on hésite encore à engager des jeunes femmes de peur qu'elles tombent rapidement enceinte ou qu'elles prennent des congés prolongés. Cela se ressent sur la pension et nous devons, de ce fait, rester d'autant plus attentifs à cette catégorie.

D'ailleurs, beaucoup d'associations féministes ont tiré la sonnette d'alarme en disant que la réforme qui se prépare aujourd'hui va toucher particulièrement les femmes.

Vu le flou des textes qui sont sur la table, vu le flou que vous avez encore ajouté avec la troisième série d'amendements à vos propres textes, vous vous êtes laissé une très grande latitude. J'espère que vous allez profiter de cette latitude pour prendre réellement en compte cette catégorie qui, je pense, le mérite.

18.187 Laurent Louis (MLD): Monsieur le ministre, chers collègues, une fois n'est pas coutume, je vais en effet soutenir ce projet de loi du gouvernement car, même s'il n'est pas parfait, il est positif, surtout en ce qui concerne le volet consacré aux pensions.

Il me serait facile aujourd'hui de me présenter, comme d'autres l'ont fait avant moi, comme le défenseur des travailleurs. Mais je ne le ferai pas car ce serait du pur populisme et, dans cette assemblée, Ecolo et le FDF s'en sont déjà chargés!

Pendant des années, nous avons connu le règne de l'immobilisme. Aucun parti n'a jamais eu le courage d'agir de peur d'être sanctionné dans les urnes. Pourtant, tout le monde savait que le système en place ne pouvait plus perdurer. Tout le monde savait que nos pensions étaient en danger et non garanties, même si Papa Daerden nous affirmait le contraire.

Pendant des années, on a préféré laisser aller notre pays vers le gouffre, le laisser aller droit dans le mur. Aujourd'hui, vu la crise économique, vu la dette toujours plus importante de notre pays, vu l'allongement de l'espérance de vie, il est évident qu'il faut faire des efforts. La population doit comprendre qu'elle doit travailler plus longtemps. En ce sens, je tiens à saluer le courage dont fait preuve le gouvernement en la matière et mes félicitations iront à l'Open Vld et à son ministre des Pensions, qui a eu la force de contraindre les partis de gauche du gouvernement à accepter, à contrecœur certainement, mais à accepter quand même cette réforme incontournable.

Bien sûr, on pourra toujours dire que ce travail s'est fait dans la précipitation.

18.188 André Frédéric (PS): (...)

18.189 Laurent Louis (MLD): Monsieur Frédéric, je crois que vous devriez apprendre à lire. Il y a un petit tableau devant votre nez!

On pourra dire que cette précipitation est à l'origine de la colère des syndicats, quoique je doute que les syndicats puissent d'une manière ou d'une autre entendre la voix de la raison en la matière, car nous savons tous que les syndicats de ce pays font souvent preuve d'irresponsabilité en refusant de remettre en question les "fameux" droits acquis.

Nous pouvons aussi critiquer la méthodologie du gouvernement et le recours toujours plus important à ce que je nommerais les "projets fourre-tout de fin d'année."

Cela ne doit pas nous empêcher de faire preuve d'objectivité. Comme je l'ai toujours dit, le MLD tient à mener, dans ce parlement, une opposition constructive et responsable, en donnant la priorité aux idées et non aux couleurs politiques de ceux qui les portent.

En ce sens, et puisque mon parti défend la suppression des prépensions, la limitation du chômage dans le temps, la suppression des allocations d'attente, je ne peux que soutenir ce projet qui, même s'il ne va pas assez loin, est déjà un pas dans la bonne direction, une première réforme d'une liste qui, je l'espère, sera longue au cours de cette législature et qui fera, petit à petit, sortir notre population de l'assistanat.

Bien entendu, vu l'immobilisme auquel notre population est habituée, grâce aux périodes socialistes, il faudra que le gouvernement fasse preuve de pédagogie, qu'il explique clairement ...

18.190 André Frédéric (PS): (...)

18.191 Laurent Louis (MLD): Tout le monde peut changer d'avis. Je sais bien, au PS, on ne change pas d'avis, on s'accroche au poste qu'on a obtenu, comme un parvenu. Au PS, on ne change pas, on a trop intérêt à ne pas changer.

Le **président**: Nous parlons des pensions.

18.192 Laurent Louis (MLD): Alors tenez vos troupes, monsieur le président.

Le **président**: Ce ne sont pas mes troupes.

18.193 Laurent Louis (MLD): Faites en sorte qu'ils ne m'interrompent pas à chaque fois, ni ne m'insultent ou racontent des choses qui sont fausses. La liberté d'expression, c'est le respect de celui qui s'exprime. Monsieur Frédéric, vous n'avez pas la parole, vous vous taisez!

Le **président**: Je sens que je vais enlever la parole à tout le monde si ça continue. Concluez votre intervention et, monsieur Frédéric, s'il vous plaît, un peu de réserve.

18.194 Laurent Louis (MLD): Monsieur le président, j'ai été très bref par rapport aux autres partis.

Il faudra donc que le gouvernement fasse preuve de pédagogie, qu'il explique clairement à la population qu'elle doit faire des efforts et surtout lui montrer que, nous aussi, nous nous serrons la ceinture. J'attends donc avec impatience la mise en œuvre des mesures et des réformes présentées tout à l'heure par le président de cette assemblée. Je sais que vous voulez agir, monsieur le président, et je crois qu'il faut le faire car il y a de véritables économies à réaliser. J'espère que les débats en la matière seront ouverts à tous les parlementaires de cette assemblée.

Je crois aussi qu'il faudra montrer à la population que l'État diminue sa générosité dans des matières comme l'immigration et l'aide au développement, matières dans lesquelles nous dépensons souvent à pure perte des sommes folles.

Enfin, j'espère que le gouvernement poursuivra son travail et qu'il osera ouvrir, dans les mois à venir, un débat plus large sur les pensions, en osant poser la question – chère à mon parti – de la capitalisation, que nous considérons comme le système de l'avenir, car il responsabilisera la population.

Je voterai donc en faveur de ce projet et j'espère ainsi vous prouver que mon parti est responsable, ne s'arrêtant pas au clivage majorité-opposition, surtout quand il sait que les projets proposés sont bons pour la population, même si elle ne s'en rend pas compte pour le moment.

Comme l'a dit Mme De Bue, quand les réformes sont en route, les libéraux sont là! Je vous le confirme et je vous remercie.

18.195 Minister Vincent Van Quickenborne: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil iedereen, meerderheid en oppositie, danken voor het goede debat dat wij de voorbije dagen in de commissie hebben gevoerd.

Ik heb geluisterd naar de uiteenzettingen in deze plenaire vergadering en ben toch wel wat teleurgesteld, omdat ik van de oppositie alleen maar opmerkingen heb gehoord over de methode, de communicatie, de timing en de procedure.

Ik geef toe dat als wij wat meer tijd hadden gehad, wij het anders hadden aangepakt. De vraag is echter of er een alternatief is. Is snelheid niet wat ons land nodig heeft? Kijk maar naar wat de ons omringende landen hebben gedaan.

Over snelheid gesproken, weet u wanneer de laatste keer was dat men in ons land de overheidspensioenen heeft hervormd? Weet u in welk jaar dat was? Dat was precies vijftig jaar geleden, in 1961, met de eenheidswet.

Weet u wanneer wij in ons land de laatste keer de privé-pensioenen fundamenteel hebben hervormd? Dat

was twintig jaar geleden, toen wij hadden beslist om de wettelijke pensioenleeftijd voor vrouwen op te trekken van 60 naar 65 jaar.

Collega's, aan degenen die zeggen dat het te snel gaat, vergist u zich niet? Denkt u niet dat ons land al dat getreuzel en gebeuzel beu is? Denkt u niet dat ons land, wanneer het gaat om de pensioenen, vooruit moet en beslissingen moet nemen? Denkt u niet dat het tijd is dat het Parlement en de regering hervormingen doorvoeren?

Eerder dan te focussen op de methode wil ik het liever hebben over de inhoud van het akkoord. De hervormingen waarover wij het hier vannacht hebben, zijn immers de essentie. Ik durf u zeggen dat hetgeen wij aan u voorleggen, ingrijpende hervormingen zijn, hervormingen die op termijn echt het verschil zullen maken.

Als men op vier jaar tijd de effectieve pensioenleeftijd met twee jaar verhoogt en als men op vier jaar tijd de carrière van mensen verhoogt van 35 naar 40 jaar, dan is dat ingrijpend.

Collega's van de N-VA, ik zie trouwens niet in hoe men ingrijpender kan zijn, tenzij dan door de wettelijke pensioenleeftijd op te trekken. Ik heb begrepen uit deze Assemblee dat geen enkele partij voorstander is van de verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd. Datgene wat we doen, is dus een ingrijpende hervorming van onze pensioenen.

Collega's, deze hervorming is ook een sociale hervorming. Het is een hervorming die respect toont voor wat mensen in het verleden hebben opgebouwd, de verworven rechten, het respecteren van een contract, van een gegeven woord. Dat doen wij met deze hervorming. Wij respecteren de keuzes die mensen in het verleden hebben gemaakt.

Het is ook een sociale hervorming – dat wordt in uw uiteenzettingen veel te weinig belicht, behalve in de uiteenzetting van mijn goede vriend Wouter De Vriendt – omdat ze voorziet in het lenigen van de noden van de allerlaagste en de oudste pensioenen. Zelfs in deze budgettaire moeilijke tijden waarin we 11,3 miljard euro moeten vinden, en waarschijnlijk zelfs meer, zoals Mathias De Clercq heeft gezegd, vinden we centen, hoe moeilijk het ook is om de laagste en de oudste pensioenen te verhogen.

De regering trekt de komende jaren meer dan een half miljard euro uit om deze mensen te helpen, omdat het nodig is, omdat we die mensen willen helpen.

Het belangrijkste aan deze hervorming is dat ze zekerheid biedt op lange termijn.

Vorige week werd ik sterk getroffen door een artikel in de krant over het succes dat pensioensparen bij jonge mensen tussen 18 en 27 jaar heeft. Bijna 200 000 jonge mensen doen vandaag aan pensioensparen. Dat is enorm gestegen. Dat wijst erop dat jonge mensen bezig zijn met hun pensioen, dat dit iets is waarmee ze meer en meer bezig zijn, misschien in tegenstelling tot tien jaar geleden.

Mijn voorganger heeft ooit gezegd: "Ik kan de pensioenen garanderen tot 2015 en daarna kan ik niets meer garanderen". Dergelijke schandalige uitspraken kunnen wij niet langer meer tolereren. Als wij de politiek ernstig nemen, dan moeten wij zekerheid bieden op lange termijn.

Collega's, met deze hervorming bieden wij zekerheid op lange termijn, de zekerheid dat wij de komende 20, 30, 40 jaar de pensioenen nog kunnen betalen. Ik noem dat een vorm van nieuw sociaal contract, waarbij wij de mensen zeggen dat wij de pensioenen kunnen verzekeren als zij ook allemaal bereid zijn om langer te werken. Dat is de essentie van deze hervorming.

Chers collègues, j'ai entendu beaucoup de questions concernant la concertation sociale.

J'ai entendu qu'il y aurait un manque de concertation. Je l'avoue, les circonstances n'étaient pas idéales, mais cela signifie-t-il qu'on ne respecte pas la concertation sociale? Non! J'ai eu beaucoup de contacts ces derniers jours avec les syndicats et les partenaires sociaux.

Aujourd'hui, avec mon collègue Hendrik Bogaert, au Comité A, nous avons longuement parlé avec les syndicats. Le résultat est là: à présent, il y a la volonté des partenaires sociaux et des syndicats de parler. Il est vrai qu'il faut reconstruire une confiance, mais la volonté d'une concertation réelle existe.

Moi, je m'y engage personnellement parce que c'est important. Je m'y engage pour garantir qu'on ne touche pas aux droits acquis. Je m'y engage pour assurer qu'on exécutera les mesures étape par étape. Je m'y engage enfin pour travailler à des mesures transitoires.

Collega's, ik vraag ook goede afspraken aan de vakbonden. Ik kan weinig begrip opbrengen voor de wilde stakingen zoals die dinsdag en woensdag werden georganiseerd. Die wilde stakingen hebben ons land geld en zorgen gekost. Ik kan weinig begrip opbrengen voor mensen die anderen die willen werken, belemmeren. Wie kruispunten blokkeert, wie straten afzet, treft talloze mensen die hun job willen doen. Het sociaal overleg neem ik ernstig, maar ik vraag ook aan de vakbonden dat men de omstandigheden creëert voor dat overleg. Laten wij dus de bladzijde van het conflict, de bladzijde van de blokkering van ons land, achter ons en kiezen voor een echt overleg, zodat we daar samen oplossingen voor vinden.

Collega's, ik wil een schuldbekentenis doen. Toen ik enkele jaren geleden ambtenaren een woord toedichtte, heb ik mij vergist, echt vergist. Ik heb mij vergist omdat ik deze week getuige was van het titanenwerk dat in alle stilte werd gedaan door onze pensioenambtenaren. Nauwelijks een week na de aanvaarding van het regeerakkoord, vorige week donderdag 15 december, waren de topambtenaren klaar met de nodige teksten om onze voorstellen om te zetten in wetgeving. Dankzij hun inzet kunnen wij deze hervormingen nu definitief op de sporen zetten. Ik dank Johan, Marc, en alle teams om dit mogelijk te hebben gemaakt.

Collega's, na vier jaar crisisspolitiek is het hoog tijd voor ons, politici, om opnieuw te durven vooruitzien, om een visie hebben, om leiding te geven. Wij zijn niet verkozen om sympathiek te zijn, maar om de samenleving en de bevolking van dienst te zijn. Wij hebben als verkozenen de plicht om te doen wat nodig is. De burgers verwachten dat wij ingrijpen en dat wij de toekomst veilig stellen, omdat het moet en omdat het ons aller verdomde plicht is!

18.196 Karolien Grosemans (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ten eerste, niet iedereen in de meerderheid was tevreden met uw methode en evenmin met uw manier van communiceren.

Ten tweede, u zegt dat voorliggend maatregelenpakket zekerheid biedt. Ik neem aan dat u daarmee bedoelt dat de pensioenen betaalbaar zullen blijven met deze maatregelen. Wat zou u trouwens de rest van de legislatuur doen, als de hele pensioenhervorming nu reeds is doorgevoerd?

Omtrent ons amendement over het opheffen van de cumul tussen pensioen en inkomen uit arbeid wil ik het volgende zeggen. In de commissie betwistte u de methodologie, maar een en ander werd nagekeken en het is perfect in orde. In de commissie gaf u mij een verklaring waarom het niet in orde was, maar aan mijn collega Danny Pieters gaf u in de Senaat dan weer een heel andere uitleg. Mijnheer de minister, ik denk dat u het niet weet. Ons amendement volgt trouwens exact dezelfde methodologie als het wetsvoorstel van de Open Vld in verband met het opheffen van die cumul. In het voorstel van het regeerakkoord blijft die bestraffing bestaan, terwijl u die bestraffing ook wilt wegwerken. Als de leden van de Open Vld tegen ons amendement stemmen, dan stemmen zij ook tegen hun eigen wetsvoorstel.

Mijn laatste opmerking betreft uw verantwoording om uitzonderingsregimes te laten bestaan. Ik heb die vraag ooit gesteld aan uw collega De Clerck. Die verantwoording is eigenlijk de veiligheid. Ik wil opmerken dat het onzin is, dat is een drogreden, alvast voor het rijdend personeel van de NMBS. Dat blijkt ook uit het verslag van de commissie Buizingen, want dat toont aan dat vooral de jongere bestuurders fouten maken. Ik heb hier het verslag ervan en eigenlijk gaat het om de aanbeveling om de oudere werknemers zeker in dienst te houden om de jongere bestuurders te coachen en te begeleiden. Wij moeten eerlijk zijn, en de echte reden is dat er in die drie sectoren velen bij een vakbond zijn aangesloten.

18.197 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben zeer blij met uw engagement om het sociaal overleg ernstig te nemen. Daardoor zal het debat de volgende keer niet meer over de methode gaan maar over de inhoud. Ik ben daarover zeer tevreden.

Ik heb nog één klein vraagje dat met een ja of een nee kan beantwoord worden. Zult u bij de berekening op basis van het minimumrecht, het inkomensplafond loskoppelen?

18.198 Minister Vincent Van Quickenborne: Het antwoord is ja.

18.199 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen!): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u bent, zoals u opmerkt, teleurgesteld in de uiteenzettingen van de oppositie. Ik moet bekennen dat ik teleurgesteld ben in uw antwoord, dat uitblonk in algemeenheden.

Mijnheer de minister, er hebben hier verschillende députés gedetailleerde vragen aan u gesteld over de impact op concrete beroepscategorieën en de impact op mensen. Mijnheer de minister, de hervorming gaat immers om mensen. U hebt geen enkel antwoord op hun vragen gegeven.

Mijnheer de minister, u wijst erop dat het twintig jaar geleden is dat wij nog een grote pensioenhervorming hebben gehad. Kan u mij dan eens vertellen welk verschil twee maanden later demarreren had uitgemaakt, teneinde gedurende twee maanden het sociale overleg op een goede manier te voeren?

Mijnheer de minister, inzake tijdskrediet vrees ik dat uw hervorming contraproductief zal zijn. Indien u immers de systemen van tijdskrediet en loopbaanonderbreking afbouwt zoals u in uw bezuinigingsoperatie doet, vrees ik dat heel wat vijftigplussers naar de ziekteverzekering zullen worden afgeleid omdat zij hun job eenvoudigweg niet langer aankunnen.

Mijnheer de minister, ik wil trouwens kort verwijzen naar een passage op pagina 98 van het regeerakkoord waarin de regering zelfs aankondigt dat zij de netto-uitkeringen voor tijdskrediet zal verminderen. Ik stel dus de vraag. Welke asociale hervormingen staan ons hier nog te wachten?

Op mijn vraag op welke manier mensen langer aan de slag kunnen worden gehouden en waar de verantwoordelijkheid ter zake ligt, met name bij de werkgevers, kreeg ik geen antwoord.

Mijnheer de minister, in het regeerakkoord staat een halve pagina over de manier waarop werknemers aan de slag kunnen blijven. Het beslaat een halve pagina. U geeft ter zake geen enkel gedetailleerd antwoord. Nochtans gaat het daarover.

Mijnheer de minister, u verwijst naar pensioensparen – de derde pijler – als antwoord op de pensioenonzekerheid. Het is bedroevend dat jonge mensen vandaag de dag niet meer in ons wettelijk pensioen geloven en dat zij zich moeten beroepen op systemen als de derde pijler die niet meer zijn dan fiscaal begunstigd sparen.

Er zijn heel veel vragen binnen uw meerderheid. Ik heb de indruk dat de CD&V en de sp.a zich door u op snelheid hebben laten pakken. Ik veronderstel echter dat beide genoemde fracties straks uw pensioenbezuiniging toch zullen goedkeuren, alle vragen en alle twijfels ten spijt.

Mijnheer de minister, weet echter dat het vertrouwen weg is. Weet dat de sociale dialoog een ferme deuk heeft gekregen. Weet ook dat de voorliggende hervorming om mensen gaat.

Ik deze boodschap ook meegegeven aan mijn goede collega, Mathias De Clercq, die hier een bevlogen toespraak heeft gehouden. Een pensioenhervorming gaat echter om meer dan concepten, ideologie en visie. Ze gaat om mensen.

U moet mij eens uitleggen hoe u perspectief geeft aan werkende mensen op dit moment die een inspanning willen doen, maar die iets in ruil willen krijgen voor die inspanning. Wat zij in ruil krijgen, is hen op dit moment allerminst duidelijk.

18.200 Damien Thiéry (FDF): Monsieur le ministre, vous ne m'empêcherez pas de penser que vous avez mis la charrue avant les bœufs. Vous avez bluffé un peu tout le monde, voire même vos partenaires gouvernementaux.

J'espère que vous adapterez ou même, que vous reverrez la réforme que vous allez faire voter aujourd'hui.

Je vous encourage à rester à l'écoute, notamment des partenaires sociaux. Cela vous aidera dans le futur et vous en sortirez grandi.

18.201 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Monsieur le ministre, j'ai entendu beaucoup de slogans, mais il ne suffit pas de crier que la réforme est sociale en tapant du poing sur la table pour qu'elle le soit. Cette réforme n'est pas sociale!

Vous n'avez pas répondu aux questions relatives aux conséquences de votre réforme pour les professions les plus difficiles, pour les pensions des femmes, pour les carrières plus particulières.

Tout ce que vous avez fait, c'est ajouter une possibilité de régler les points qui ne l'ont pas été par des arrêtés royaux.

Vous êtes dans le brouillard et vous foncez. Vous réfléchirez plus tard. C'est un style, mais il n'est pas adapté à une matière aussi délicate et sensible d'un point de vue social que les pensions.

Monsieur le ministre, je voudrais vous dire qu'il existe des alternatives ...

18.202 Vincent Van Quickenborne, ministre: (...)

18.203 Georges Gilkinet (Ecolo-Groen!): Sur la forme, effectivement. Mais nous n'avons pas parlé que de cet aspect.

Cela dit, ne minimisez pas l'importance que revêt la forme en matière de concertation sociale dans notre pays.

Surtout, sur le fond, des politiques globales doivent être menées en matière d'emploi, de partage du temps de travail, d'allègement de fin de carrière. Des choix de financement alternatifs sont possibles. D'ailleurs, nous avons agi de manière responsable en déposant plusieurs amendements budgétaires qui permettraient de combler le trou que vous faites finalement payer par les citoyens, les ayants droit, les futurs pensionnés, ce qui est inacceptable.

18.204 Laurent Louis (MLD): Monsieur le ministre, vous dites ne pas avoir été élu pour plaire ou faire plaisir à la population, mais pour prendre les décisions responsables qui s'imposent. J'applaudis évidemment des deux mains et j'ai un vœu. J'espère que votre gouvernement pourra poursuivre le même objectif dans l'ensemble de ses dossiers, que ce soit en justice, en matière d'immigration, en matière de sécurité. Car si tel est le cas, votre gouvernement, auquel je ne crois pas réellement, sera le meilleur gouvernement de toute l'histoire de notre pays. Oser agir, quitte à déplaire, voilà le type de politique dont a besoin notre pays! Malheureusement, je ne pense pas que les partis socialiste, chrétien et humaniste vous laisseront faire. C'est dommage! Mais en tout cas, j'attends le reste de votre politique pour pouvoir juger le gouvernement.

Le **président**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par les commissions sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1952/17)**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissies aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1952/17)**

Le projet de loi compte 128 articles.

Het wetsontwerp telt 128 artikelen.

* * * * *

Amendements déposés:

Ingediende amendementen:

Art. 1

- 16 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*

Art. 10

• 41 - *Manu Beuselinck (1952/14)*
Art. 12
• 42 - *Manu Beuselinck (1952/14)*
Art. 25
• 17 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*
Art. 26
• 18 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*
Art. 27
• 19 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*
• 8 - *Bernard Clerfayt cs (1952/14)*
Art. 28
• 20 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*
• 30 - *Meyrem Almaci cs (1952/14)*
• 9 - *Bernard Clerfayt cs (1952/14)*
Art. 29
• 21 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*
• 10 - *Bernard Clerfayt cs (1952/14)*
Art. 30
• 22 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*
Art. 31
• 23 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*
Art. 32
• 24 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*
Art. 33
• 25 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*
Art. 34
• 26 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*
Art. 35
• 27 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*
Art. 36
• 28 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*
Art. 37
• 29 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*
• 11 - *Bernard Clerfayt cs (1952/14)*
Art. 40
• 31 - *Meyrem Almaci (1952/14)*
Art. 41
• 14 - *Bernard Clerfayt cs (1952/14)*
Art. 41/1(n)
• 12 - *Bernard Clerfayt cs (1952/14)*
Art. 42/1(n)
• 13 - *Bernard Clerfayt cs (1952/14)*
Art. 45
• 32 - *Meyrem Almaci (1952/14)*
Art. 51
• 15 - *Peter Dedecker cs (1952/14)*
• 35 - *Meyrem Almaci (1952/14)*
Art. 60
• 33 - *Meyrem Almaci (1952/14)*
Art. 63

- 34 - *Meyrem Almaci (1952/14)*

Art. 70

- 6 - *Hagen Goyvaerts cs (1952/14)*

Art. 71

- 7 - *Hagen Goyvaerts cs (1952/14)*

Art. 78/1(n)

- 38 - *Georges Gilkinet cs (1952/14)*

Art. 78/2(n)

- 39 - *Georges Gilkinet cs (1952/14)*

Art. 83/1(n)

- 1 - *Damien Thiéry cs (1952/14)*

Art. 83/1(n)-83/4(n)

- 40 - *Georges Gilkinet cs (1952/14)*

Art. 88

- 36 - *Karolien Grosemans cs (1952/14)*

Art. 106

- 2 - *Damien Thiéry cs (1952/14)*

Art. 126/1(n)-126/7(n)

- 37 - *Karolien Grosemans cs (1952/14)*

Art. 127/1(n)

- 3 - *Damien Thiéry cs (1952/14)*

* * * * *

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

* * * * *

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:

Conclusion de la discussion des articles:

Réservé: le vote sur les amendements et les articles 1, 10, 12, 25 - 37, 40, 41, 45, 51, 60, 63, 70, 71, 88, 106.

Aangehouden: de stemming over de amendementen en de artikelen 1, 10, 12, 25 - 37, 40, 41, 45, 51, 60, 63, 70, 71, 88, 106.

Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 2 - 9, 11, 13 - 24, 38, 39, 42 - 44, 46 - 50, 52 - 59, 61, 62, 64 - 69, 72 - 87, 89 - 105, 107 - 128, met tekstverbeteringen op artikelen 17, 99 en 103.

Adoptés article par article: les articles 2 - 9, 11, 13 - 24, 38, 39, 42 - 44, 46 - 50, 52 - 59, 61, 62, 64 - 69, 72 - 87, 89 - 105, 107 - 128, avec des corrections de texte aux articles 17, 99 et 103.

* * * * *

19 **Projet de loi portant des dispositions diverses en matière de justice (1953/1-12)**

19 **Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake justitie (1953/1-12)**

Discussion générale

Algemene bespreking

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

19.01 **Renaat Landuyt**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, gelet op het gevorderde uur ben ik niet zeker of iedereen nog de energie heeft het verslag te lezen. Ik wil wel uitleggen wat erin staat, maar voor het gemak verwijs ik naar het schriftelijke verslag.

Le **président**: Je crois qu'on vous fait confiance à ce stade et vu l'heure avancée!

Cinq orateurs sont inscrits dans la discussion générale: Mme Van Vaerenbergh, Mme Marghem, M. Schoofs, M. Brotcorne et M. Weyts.

19.02 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mevrouw de minister, beste collega's, op dit ochtendlijke uur zal ik het kort proberen te houden.

Mevrouw de minister, het begint stilaan een gewoonte te worden dat er aan het einde van het jaar ook een wet houdende diverse bepalingen inzake Justitie komt. Elk jaar opnieuw worden in die wet houdende diverse maatregelen dezelfde tijdelijke maatregelen en oplossingen voor fundamentele problemen voorgesteld. Dit jaar is dat niet anders.

We krijgen een aantal tijdelijke maatregelen, die eigenlijk ook weer lapmiddeltjes zijn voor Justitie zonder dat er echt wordt doorgegaan op de structurele problemen, die structurele oplossingen vergen. Zoals gezegd is dat ook dit jaar niet anders.

Dit jaar zijn de diverse bepalingen echter wel zeer divers, want naast de traditionele lapmiddeltjes die er jaar na jaar in staan, zijn er ook een aantal amendementen ingediend die wel een aantal fundamentele wijzigingen aanbrengen. Die fundamentele wijzigingen zijn dan weer door de commissie gejaagd en er kon niet ten gronde over gediscussieerd worden.

De diverse bepalingen omvatten vijf maatregelen. Ik zal ze kort even overlopen. De eerste maatregel is een tijdelijke maatregel, die tien jaar geleden – let wel, tien jaar geleden – in het leven is geroepen om een structureel probleem, namelijk de gerechtelijke achterstand, op te lossen. Voor die gerechtelijke achterstand heeft men tien jaar geleden bedacht dat men een aantal magistraten tijdelijk in dienst zou nemen om de achterstand weg te werken. Gedurende die tien jaar werd die maatregel steeds jaarlijks of tweejaarlijks verlengd. Dat is dit jaar niet anders. Mevrouw de minister moest dit jaar weer naar het Parlement komen en vragen om de tijdelijke maatregel opnieuw te verlengen. Beste collega's, we weten allemaal waar het vastloopt, we hebben geen werklustmeetinstrument. Dat is een probleem dat al tien jaar aansleept.

Voorzitter: André Frédéric, ondervoorzitter.

Président: André Frédéric, vice-président.

Op het ogenblik beschikken we over geen enkel concreet resultaat. Er zijn enkele proefprojecten opgestart, onder andere in het hof van beroep van Bergen. Maar dat moest worden stopgezet, omdat het hof er niet langer meer aan wou meewerken. Het project werd dan in het hof van beroep van Luik van nul herbegonnen. Men is er dus zelfs nog niet uit welke de methode te hanteren om de werklust te meten.

Mevrouw de minister, u bent pas minister van Justitie. De werklustmeting staat nu ook in het regeerakkoord, waardoor ze onder het toezicht van de regering komt. U zult er volgend jaar verantwoording voor moeten afleggen want u zult erop moeten toezien en u zult ervoor verantwoordelijk zijn als er tegen volgend jaar geen werklustmeetinstrument van toepassing is.

Mevrouw de minister, kunt u het Parlement garanderen dat u volgend jaar niet opnieuw naar het Parlement moet komen zoals uw voorganger, minister De Clerck, dat keer op keer moest doen om een verlenging van een tijdelijke maatregel te verkrijgen?

Een andere maatregel heeft betrekking op het uitstel van de inwerkingtreding van de wet op de internering. Die wet is eigenlijk een herstelwet voor een wet van 1964. Die herstelwet werd reeds goedgekeurd in het jaar 2007. Nu wordt de inwerkingtreding opnieuw uitgesteld, omdat de uitvoeringsbesluiten nog niet klaar zijn, maar liefst vijf jaar nadat de wet werd goedgekeurd. Ik verwijs naar het advies van de Raad van State, die duidelijk heeft bepaald dat de rechtszekerheid in het gedrang komt. Vijf jaar nadat het Parlement de wet heeft goedgekeurd, moet die wet nog worden uitgevoerd. Collega's, men kan zich inbeelden dat de omstandigheden in die tijdsspanne zijn gewijzigd. Het is misschien zelfs nodig dat wij een nieuwe reparatiewet goedkeuren, vooraleer de eerste wet in werking kan treden.

Ten derde, mevrouw de minister, als het goed is, dan zeggen wij het ook, maar deze maatregel is natuurlijk wel via een amendement tot stand gekomen en werd dus eigenlijk door het Parlement geduwd. Door dat

amendement gaan de wettelijke opdecimen in de toekomst van 5,5 naar 6. De wet zal in werking treden op 1 januari 2012. Als men dan in het verkeer een boete oploopt, dan zal de boete maal zes vermenigvuldigd worden in plaats van maal 5,5.

Dat is een goede maatregel, maar wij moeten toch oppassen. Het zou misschien nog meer effect hebben als die boete ook effectief wordt geïnd. Ik heb van collega Terwingen in de commissie vernomen dat die maatregel 24 miljoen euro zou kunnen opleveren. Als de boetes die nog niet geïnd werden allemaal, zowel boven als onder de taalgrens, zouden worden geïnd, dan ben ik er zeker van dat die maatregel nog meer zal opleveren en geen lege doos zal zijn.

Ten vierde, de volgende maatregel in de wet houdende diverse bepalingen laat bij de N-VA-fractie een wrang gevoel na. U weet dat de commissie Seksueel Misbruik zeer goed heeft gewerkt. Ze heeft dan ook resultaten geboekt. Een van de maatregelen die uit die commissie zijn gekomen, is de mogelijkheid voor slachtoffers om zich ook burgerlijke partij te stellen bij de politie.

Om die maatregel uit te voeren, is er een aantal eenvoudige aanpassingen nodig. Het bestaande formulier moet worden aangepast. Er moeten contacten worden gelegd en overeenkomsten worden gesloten tussen Justitie en politie, zodat een wisselwerking mogelijk wordt. Het is zeer spijtig dat de inwerkingtreding moet worden uitgesteld. Volgens mij was de tijdsperiode wel voldoende om de maatregel van kracht te laten worden. Het waren zeer eenvoudige aanpassingen. Het is dan ook zeer spijtig dat die eenvoudige aanpassingen zo veel tijd vergen en dat de slachtoffers daarvan de dupe zijn.

Président: André Flahaut, président.

Voorzitter: André Flahaut, voorzitter.

Ik wil nog even stilstaan bij de laatste maatregel van de diverse bepalingen, met name de pensioenen van de magistraten. Die worden aangepast via een amendement. Het is de bedoeling dat voor de berekening van de pensioenen van de magistraten een nieuw tantième als basis wordt genomen. De bestaande tantièmes van één dertigste en één vijfendertigste zouden worden vervangen door één achtenveertigste. Dit zou vanaf 1 januari 2012 gelden voor de magistraten die nog geen 55 jaar oud zijn. Concreet betekent dit dat enkel magistraten die nu 55 jaar zijn en minstens 15 jaar ervaring hebben nog onder de bestaande regeling vallen.

Wat verandert er concreet? Een magistraat moet vandaag tweeëntwintig en een half jaar werken om een volledige loopbaan te hebben. In de toekomst zal hij zesendertig jaar moeten werken. Op zich hebben wij daar geen probleem mee. Wij weten dat iedereen moet bijdragen. Er zijn hervormingen nodig. Elke beroepscategorie zal moeten bijdragen. Ook de parlementsleden zullen dit moeten doen. En dus ook de magistraten.

De statuten worden geüniformiseerd. Dat is op zich een goed idee. Wel betreuren wij de werkmethode die gehanteerd is. Op een donderdagavond kregen wij het amendement op onze tafel gegooid. Gelukkig hebben wij uitstel gekregen tot de maandag daarna, zodat wij het amendement ten gronde konden bekijken, want wij vonden dat ook deze categorie een grondig debat verdiende in het Parlement.

Dat er een grondig debat aan vooraf moest gaan, wordt trouwens bewezen door het advies van de Raad van State, die een aantal opmerkingen maakte en die terecht de vraag stelde of die wijziging de grondwettelijke toets wel zou doorstaan.

Ik stel daar ook vragen bij. Ik vind het verantwoord, maar ik vind dat de verantwoording in de motivering van de wet mag worden ingeschreven. Het is natuurlijk moeilijk uit te leggen aan de magistraten dat zij – nadat jaren werd aangenomen dat zij zich in een andere situatie bevinden dan andere mensen en daarom anders werden behandeld – van de ene op de andere dag te horen krijgen dat zij in dezelfde situatie zitten en op dezelfde manier zullen worden behandeld.

Mevrouw de minister, ik denk dat het verantwoord is, maar ik denk dat die beroepscategorie op zijn minst ook verdient dat zij die verantwoording krijgt. Louter een verwijzing naar het feit dat er geen discriminatie is, omdat het nu vandaag of morgen niet zo is, is voor mij niet voldoende.

Mevrouw de minister, wat gaat u doen met het advies van de Raad van State? Kunt u daarbij straks een toelichting geven?

Collega's, voor het geheel van het project kan ik u het volgende zeggen. Wij hebben het wetsontwerp houdende diverse bepalingen bekeken. Er staan een aantal goede dingen in en die hebben wij ook goedgekeurd in de commissie, als constructieve oppositie. Natuurlijk hebben wij, zoals ik net heb toegelicht, een aantal vragen, een aantal fundamentele opmerkingen en dus kunnen wij het geheel van het wetsontwerp niet goedkeuren.

19.03 Marie-Christine Marghem (MR): Monsieur le président, chers collègues, à la demande générale, je vais tenter d'intervenir en deux minutes.

Cela a été répété à l'envi par les membres de la majorité; cette réforme est nécessaire pour le pays et le financement des pensions de manière durable. Naturellement, les magistrats, comme d'autres secteurs professionnels, ont été émus de la réforme et ce, en raison du statut particulier qui est attaché à leur fonction. Ce sont des gens qui accèdent à leur fonction relativement tard et qui peuvent la poursuivre jusqu'à 67 ans. De ce fait, ils craignent de ne pouvoir avoir une carrière complète puisque celle-ci sera calculée sur des tantièmes qui réduisent fortement le caractère attractif jusqu'à présent de leur pension. Pourquoi ce caractère attractif doit-il être mis en avant? Parce que nous avons prévu, pour pourvoir aux places vacantes, qu'une troisième voie soit possible et que des avocats qui ont, en général, quinze ou vingt ans de barreau aient la possibilité, après avoir réussi les examens, de se lancer dans la carrière de magistrat. L'intérêt est double: d'une part, on a affaire à des gens qui connaissent le terrain et qui ont une maturité professionnelle avérée et, d'autre part, pour se lancer à cet âge-là dans une autre carrière, l'aspect attractif de la pension est un élément-clé, d'autant plus que cette pension est liée à leur statut tout à fait particulier qui les constitue en pouvoir indépendant de par la Constitution.

Madame la ministre, il faudra faire en sorte que, par une concertation très ciblée et très appropriée de ce monde professionnel particulier, puisque c'est un pouvoir constitutionnel, l'on tienne compte, dans le cadre des arrêtés d'exécution, des spécificités qui font toute la qualité de la profession de magistrat dans notre pays. Ceci, afin d'éviter que, lorsqu'un nombre important de magistrats partira à la retraite d'ici quelques années, nous nous trouvions face à un problème de remplissage du cadre, c'est-à-dire un problème de places vacantes qui ne seraient pas pourvues par de nouveaux candidats.

19.04 Bert Schoofs (VB): Ik hoop dat de minister zal slagen in de belofte die velen voor haar al hebben gedaan, namelijk om de vicieuze cirkel te doorbreken waarbij men zegt dat men een werklastering nodig heeft om de gerechtelijke achterstand in de hoven van beroep weg te werken, maar omdat er geen instrument is blijft de gerechtelijke achterstand duren. Ik wijs erop dat de hoven van beroep, vooral in het Franstalige landsgedeelte, veel beter met de minister moeten samenwerken om enig resultaat te boeken. Voor ons is de maat vol. Wij zullen de maatregel zeker niet goedkeuren.

Wat de internering betreft is het zo mogelijk nog erger. We zitten al aan het derde uitstel van de wet eer ze van kracht wordt. Ik herinner eraan dat er een duizendtal mensen in onze gevangenissen verblijft die daar niet thuishoort. Dat is schrijnend. Dat past niet voor een beschaafd land. Ook hier moet dringend actie worden ondernomen.

Het uitstel op het vlak van het seksueel misbruik dat op het einde van het vorige parlementaire jaar is gestemd kunnen wij niet steunen. Ook dat is een valse start van de nieuwe regering.

Met de verhoging van de opdecimen kunnen we leven. De manier waarop het echter wordt doorgevoerd, zonder daarover cijfers bekend te maken, vinden we niet getuigen van enig respect voor het Parlement.

Ik schaar mij achter de collega's die zeggen dat er moet worden overlegd over de pensioenen van de magistraten, zoals dat in alle sectoren gebeurt. Ook op dit punt nul op het rekest voor deze regering. Wij stemmen tegen.

19.05 Christian Brotcorne (cdH): Madame la ministre, j'ai quelques observations par rapport à ce projet de loi. Tout d'abord, en ce qui concerne les décimes additionnels, le coefficient multiplicateur des amendes pénales va passer de 45 à 50. Certes, c'est une bonne mesure, car j'ai toujours soutenu, comme nombre de mes collègues, le nécessaire financement de la Justice pour que celle-ci soit efficace. C'est une voie qui permet peut-être d'envisager ce financement. On a chiffré à 24 millions d'euros la somme potentiellement disponible. C'est intéressant!

Néanmoins, je pense, madame la ministre – cela ne relève peut-être pas de votre compétence mais bien de celle du ministre des Finances – qu'il faut aussi travailler sur l'aspect du recouvrement de ces amendes. En effet, la déclaration de politique générale l'indique de manière très précise. Mais lorsque l'on parle du recouvrement des amendes, je souhaite attirer votre attention sur le fait que, dans la déclaration de politique générale, on parle d'effectivité de la peine. Ceci vaut pour toutes les peines. On pense souvent à la peine de prison, mais l'amende est une peine et elle doit être effective; elle doit donc pouvoir être perçue.

Or, très souvent, ces amendes pénales ne sont pas recouvertes et les peines accessoires, tel l'emprisonnement subsidiaire, ne sont pas non plus exécutées. On crée un sentiment d'impunité si une amende à laquelle on est condamné n'est pas récupérée par le Trésor. Dès lors, il nous faudra réfléchir à la manière de protéger les intérêts du Trésor dans cette capacité de recouvrement. Faut-il vraiment encore protéger les salaires ou les indemnités dans une hypothèse où il y a condamnation à une amende pénale, à l'instar de ce qui se fait en matière de pension alimentaire? C'est une piste qu'il conviendra sans doute d'examiner.

Ma deuxième observation porte, non pas sur la réforme des pensions des magistrats, mais sur les conséquences inévitables de cette réforme que nous allons voter. Je pense, madame la ministre de la Justice, qu'il y aura des réflexions à mener, auxquelles vous ne vous attendiez peut-être pas.

On a déjà rappelé qu'aujourd'hui, le régime des magistrats était constitutionnel. En matière de pensions, c'est un régime spécial et il le reste, car le calcul en tantième de 48ème le maintient, peut-être pas de la même manière qu'aujourd'hui, mais cela reste un régime particulier. Il faudra se poser les questions de l'attractivité de la fonction de magistrat. Est-ce que la conséquence de cette diminution de la pension ne fera pas que les postes seront plus difficiles encore qu'aujourd'hui à pourvoir?

Deuxième question qu'il faudra se poser: comment va-t-on encore pouvoir garantir le brassage des magistrats, de leur origine des trois voies d'accès à la magistrature aujourd'hui, dont la dernière, celle réservée à des personnes d'un âge plus avancé, ayant donc plus d'expérience et de maturité? Est-ce que ces personnes seront encore intéressées par la fonction de magistrat?

Troisième question, découlant de ce changement: ne faudra-t-il pas revoir le seuil d'accès à certaines fonctions? Je pense aux juges de paix ou aux juges de police. Aujourd'hui, il faut 35 ans. Est-ce encore bien justifié au regard des missions qui sont confiées à ces magistrats et au regard de cette modification du régime des pensions?

Et enfin la question qui est peut-être la plus fondamentale: ce que nous faisons en l'espèce, cela ne risque-t-il pas de nous entraîner vers une fonctionnarisation de la mission des magistrats? Cela pourrait mettre en difficulté leur bien nécessaire indépendance. En même temps, si elle est bien réfléchie et bien envisagée, cette réforme pourrait permettre aussi d'avoir un nouveau statut dans lequel pourraient trouver place – ce qui est aujourd'hui absolument impossible – des notions comme le temps partiel, la réduction du temps de travail, les interruptions de carrière, différents avantages qui sont liés à cette fonction publique, dans laquelle ne se retrouvent pas et ne souhaitent pas se retrouver, jusqu'à preuve du contraire, ces magistrats.

Une nécessaire concertation avec eux s'avère indispensable.

Comme l'a dit l'agence Belga et comme vous me l'avez confirmé, vous avez laissé entendre que vous avez entamé cette concertation et que, de celle-ci, pourront nécessairement jaillir des réponses aux questions qui se poseront à la suite de la modification du régime de pension de ces magistrats.

19.06 Juliette Boulet (Ecolo-Groen!): Monsieur le président, je voulais questionner M. Brotcorne puisque j'ai apprécié ses prises de parole en commission sur cet amendement.

Cher collègue, à l'instar des collègues de l'opposition, vous avez été bien étonné de l'arrivée de cet amendement et vous avez posé les mêmes questions que celles que j'ai mises sur le tapis: quels sont les chiffres derrière cet amendement? Quelles en sont les conséquences sur la pension de magistrat?

Allez-vous voter cet amendement? En effet, en commission de la Justice, tout à l'heure, nous avons demandé à la ministre de fournir des explications pour pouvoir répondre aux interrogations, en ce compris celles du Conseil d'État. Elle a répondu qu'elle en apporterait aujourd'hui en séance plénière.

Allez-vous néanmoins soutenir cet amendement étant donné aussi toutes les recommandations et les interrogations supplémentaires des associations syndicales des magistrats, l'Union professionnelle des magistrats et l'Union royale des juges et de police?

19.07 Christian Brotcorne (cdH): Madame Boulet, vous ne doutez pas que ma réponse sera oui. Je l'ai voté en commission, je le voterai ici. Je n'ai pas dit le contraire.

J'ai dit que la conséquence de l'acceptation de cette modification entraînait une série de questions, qui sont celles pertinemment et légitimement posées par les organisations représentatives des magistrats. Je sais aussi que la ministre de la Justice a déjà commencé cette concertation et, de cette concertation, des choses positives sortiront.

19.08 Ben Weyts (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik veronderstel dat ik als laatste intervenieer. En misschien kan ik dan met een aparte noot eindigen.

Wij hebben hier vijftien uur gedebatteerd, maar de kans is groot dat wij dat voor niets hebben gedaan. De kans is groot dat het Grondwettelijk Hof, indien het wordt gevat door een beroep, ook deze wet vernietigt. Het volstaat om in dat verband het advies van de Raad van State te lezen, dat bepaalt dat hier eigenlijk een bijzondere volmachtenwet voorligt, maar dat de regering weigert dit zo te noemen.

Een bijzondere volmachtenwet betekent dat het Parlement volmachten geeft aan de regering en zichzelf buitenspel zet. De parlementaire democratie wordt buitenspel gezet. Alles wordt beslist in de regering. Zoals u weet, is er in het Parlement een Vlaamse meerderheid, maar in de regering zijn de Vlamingen in de minderheid. De Raad van State zegt in zijn advies dat dit een bijzondere volmachtenwet is, maar de regering legt het advies klakkeloos naast zich neer omdat volgens haar de Raad van State er niets van kent. Zo wordt de Raad van State, het hoogste rechtscollege, belachelijk gemaakt en afgeschilderd als prutters die er niets van kennen, die het niet hebben begrepen en die zelfs het verschil niet kennen tussen bijzondere machtenwetten en opdrachtwetten. Immers, volgens de regering is wat nu voorligt geen bijzondere machtenwet, maar een opdrachtenwet; dat is haar antwoord op dat advies.

Ik denk niet dat het bij de Raad van State prutters zijn. Ik denk dat zij duidelijk het verschil zien tussen een bijzondere volmachtenwet en een opdrachtenwet. Er is daaromtrent al heel wat rechtspraak geweest. Bovendien wijst de Raad van State in zijn advies zelf op het verschil tussen beide. Op basis van die vergelijking komt de Raad van State tot de conclusie dat hier eigenlijk een bijzondere volmachtenwet voorligt en geen gewone wet.

Indien de regering echter van mening is dat het in de Raad van State prutters zijn die het verkeerd voorhebben, dan heb ik nog een prutser voor u. In het boek van professor Johan Vande Lanotte vindt u exact dezelfde argumenten en exact dezelfde gegevens terug. Op basis van het advies van de Raad van State en op basis van de stelling van Johan Vande Lanotte kunt u niet anders dan concluderen dat hier een bijzondere volmachtenwet ter tafel ligt.

Waarom mogen wij het dan geen bijzondere volmachtenwet noemen? Omdat de huidige regering niet wil toegeven dat zij met volmachten zal regeren en dat het Parlement en de parlementaire democratie buitenspel worden gezet.

De huidige regering is een week oud en zij trekt al volmachten naar zich toe. Na een week is eerste minister Di Rupo al keizer Di Rupo. De keizer van de Keizerslaan zet het Parlement opzij. U weet immers dat er in het Parlement een Vlaamse meerderheid is. In de regering daarentegen is er een Vlaamse minderheid. Dus regelt keizer Di Rupo liever zijn zaakjes binnen de regering met volmachten.

Op basis van onze aangename discussies tijdens de voorbije week kwamen wij al tot de conclusie dat de huidige regering en de huidige meerderheid geen respect voor de Vlamingen hebben. Zij hebben geen respect voor de Raad van State, zoals nu blijkt. Zij hebben ook geen respect voor het Parlement. Dit is een goed begin!

19.09 Minister Annemie Turtelboom: Mijnheer de voorzitter, ik zal kort een aantal zaken, die ik in de commissie al heb gezegd, herhalen in antwoord op de opmerkingen die vandaag gegeven zijn.

Er is gevraagd om twee wetgevende initiatieven die hier zijn goedgekeurd, te verlengen.

In verband met de werklasmeting, willen we de werking van de hoven en de parketten-generaal niet ondermijnen, dan is het niet meer dan logisch dat u onderhavige wettekst goedkeurt. In de commissie heb ik overigens eraan herinnerd dat de begeleidingscommissie altijd bereid is om de stand van zaken te komen meedelen aan de collega's in het Parlement, zodat die exact weten welk werk er al is verricht in het kader van de werklasmetingen en, vooral, wat de timing is van wat er nog moet gebeuren en welke gevolgen daaruit moeten worden getrokken.

Ik ben het ermee eens dat we niet alleen moeten werken aan de verandering van de opdecieimen, maar ook dat we ervoor zorgen dat het percentage personen die hun boete betalen, wordt opgedreven. Ik zal daarvoor ook overleg plegen met mijn collega, de minister van Financiën. Dat is immers een taak voor ons beiden.

In verband met de pensioenen van magistraten herhaal ik wat ik in de commissie heb gezegd. Als we grote hervormingen willen uitvoeren, als we ons pensioenstelsel klaar willen maken voor de toekomst, dan moet iedereen daar zijn steentje toe bijdragen. Dan moet men alle statuten onder de loep kunnen nemen. Wie trouwens aandachtig het advies van de Raad van State heeft gelezen, merkt dat hij in de tekst een toenadering ziet tot het gelijkheidsbeginsel, waarbij verschillende statuten naar elkaar toe groeien. Het gaat dus in de goede richting.

Vanmiddag heb ik overleg gepleegd met L'Union Professionnelle de la Magistrature, het Koninklijk Verbond van Vrede- en Politierechters, de Association Syndicale des Magistrats, Magistratuur en Maatschappij en het Nationaal Verbond van Magistraten. Daar is niet alleen gesproken over de hervorming van hun pensioenstelsel, die vandaag ter stemming aan de collega's van het Parlement wordt voorgelegd.

Wij hebben ook gesproken over een manier om het globale statuut tijdens de loopbaan te versterken, zodat, ook met de modernisering van het pensioenstelsel, de instroom van magistraten, een terechte bekommernis van de heer Brotcorne en andere collega's, gegarandeerd is met het oog op het behoud van een kwaliteitsvolle magistratuur.

19.10 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw toelichting.

U zegt dat wij altijd het begeleidingscomité kunnen vragen om te komen getuigen over de stand van zaken van de werklasmeting. Mijn fractie heeft reeds vóór de behandeling van het wetsontwerp diverse bepalingen de agendering van de toelichting door het begeleidingscomité gevraagd.

Voorts heb ik geen antwoord gekregen op mijn vraag over de tijdelijke maatregel. Ik begrijp dat u nu een verlenging hebt gevraagd. Ik heb u echter de garantie gevraagd dat u volgend jaar niet opnieuw om de verlenging van een tijdelijke maatregel komt vragen. Ik heb gevraagd dat u met oplossingen komt, dat u voor de werklasmeting zorgt en dat u tegen volgend jaar een structurele oplossing voor de gerechtelijke achterstand heeft.

Ten slotte stel ik vast dat u het advies van de Raad van State niet volgt en dat u geen verantwoording voor een gewijzigde situatie geeft.

Le **président**: Mme Marghem, M. Schoofs et M. Brotcorne ne souhaitent pas répliquer.

19.11 Ben Weyts (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik ben nog altijd onder de indruk van de verpletterende repliek van de minister op mijn argumenten, op de argumenten van de Raad van State en op de argumenten van collega en professor Johan Vande Lanotte. U hebt daar weinig woorden voor nodig gehad, namelijk nul woorden. Kunt u misschien bevestigen dat dit dan toch eigenlijk een bijzondere volmachtenwet is of kunt u misschien een poging doen om dat te ontkrachten?

19.12 Minister Vincent Van Quickenborne: (...)

19.13 Ben Weyts (N-VA): Neen? Het is dus een bijzondere volmachtenwet. De Raad van State argumenteert zeer grondig, net zoals collega Vande Lanotte, dat dit geen gewone opdrachtwet is maar een bijzondere volmachtenwet.

19.14 Minister Vincent Van Quickenborne: (...)

19.15 Ben Weyts (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik concludeer dus dat de Raad van State en Vande Lanotte prutters zijn. Voor het laatste sta ik niet garant, maar wat het eerste betreft kan ik toch wel zeggen dat ik vermoed dat u het fout hebt.

Le **président**: Quelqu'un encore demande-t-il la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion générale est close.
De algemene bespreking is gesloten.

Discussion des articles ***Bespreking van de artikelen***

Le projet de loi règle des matières visées aux articles 77 et 78 de la Constitution.
Het wetsontwerp regelt aangelegenheden als bedoeld in de artikelen 77 en 78 van de Grondwet.

Conformément à l'article 72.2, alinéa 2 du Règlement, les dispositions relevant de l'article 77 de la Constitution sont disjointes du projet de loi.
Overeenkomstig artikel 72.2, tweede lid van het Reglement, worden de bepalingen die ressorteren onder artikel 77 van de Grondwet uit het wetsontwerp gelicht.

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi n° 1953/11 (matière visée à l'article 77 de la Constitution). Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1953/11)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp nr. 1953/11 (aangelegenheden als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet). De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1953/11)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi portant des dispositions diverses en matière de justice (I)".
Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake justitie (I)".

Le projet de loi compte 17 articles.
Het wetsontwerp telt 17 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 17 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 17 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi n° 1953/12 (matière visée à l'article 78 de la Constitution). Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1953/12)**
Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp nr. 1953/12 (aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet). De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1953/12)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi portant des dispositions diverses en matière de justice (II)".
Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake justitie (II)".

Le projet de loi compte 5 articles.
Het wetsontwerp telt 5 artikelen.

Aucun amendement n'a été déposé.
Er werden geen amendementen ingediend.

Les articles 1 à 5 sont adoptés article par article.
De artikelen 1 tot 5 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.
De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

Scrutin sur les naturalisations

Geheime stemming over de naturalisaties

L'ordre du jour appelle le scrutin sur les naturalisations. **(1936/1-2)**
Aan de orde is de geheime stemming over de naturalisaties. **(1936/1-2)**

Les membres sont priés de déposer la proposition de lois de naturalisation dans l'urne.
De leden worden verzocht het voorstel van naturalisatiewetten te deponeren in de stembus.

La proposition de lois de naturalisation ne peut pas être signée.
Het voorstel van naturalisatiewetten mag niet ondertekend worden.

Le membre qui n'entend pas accorder la naturalisation à un demandeur biffera le nom de l'intéressé sur la liste qui lui a été remise.

Wanneer een lid gekant is tegen de naturalisatie van een aanvrager schrapte hij de naam van de belanghebbende op de lijst die hem werd bezorgd.

Deux secrétaires doivent procéder au dépouillement du scrutin. Je vous propose de désigner M. Wouter De Vriendt et M. Dirk Van der Maelen en qualité de scrutateur.

Twée secretarissen moeten tot de stemopneming overgaan. Ik stel u voor de heer Wouter De Vriendt en de heer Dirk Van der Maelen als stemopnemer aan te duiden.

J'invite les secrétaires à procéder à l'appel nominal.
Ik nodig de secretarissen uit de namen af te roepen.

Il est procédé à l'appel nominal.
Er wordt overgegaan tot de naamafroeping.

Nous allons clore le scrutin pour les demandes de naturalisation.
Wij gaan de geheime stemming over de naturalisatieaanvragen sluiten.

Je prie les membres qui n'ont pas encore déposé leur bulletin de le faire immédiatement.
Ik vraag de leden die zulks nog niet gedaan hebben hun stembiljet onmiddellijk in de bus te steken.

Je déclare le scrutin clos.
De geheime stemming is gesloten.

20 Comité P – Remplacement du président

20 Comité P – Vervanging van de voorzitter

Par lettre du 25 août 2011, M. Bart Van Lijsebeth, président du Comité P, sollicite, conformément à l'article 61, § 1er, alinéa 3, de la loi organique du 18 juillet 1991 du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace, son admission à la retraite à dater du 1er janvier 2012.

Bij brief van 25 augustus 2011 verzoekt de heer Bart Van Lijsebeth, voorzitter van het Comité P, overeenkomstig artikel 61, § 1, derde lid, van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse, op pensioen te worden

gesteld met ingang van 1 januari 2012.

L'article 6, alinéa 3, de cette même loi dispose que "le membre dont le mandat prend fin avant l'expiration du terme de six ans est remplacé, pour un nouveau terme de six ans, par son premier suppléant et, si celui-ci y renonce, par son second suppléant".

Artikel 6, derde lid, van dezelfde wet bepaalt dat "het lid wiens mandaat een einde neemt vóór het verstrijken van de termijn van zes jaar wordt vervangen voor een nieuwe termijn van zes jaar [...] door zijn eerste plaatsvervanger, en indien deze daaraan verzaakt, door zijn tweede plaatsvervanger".

Lors de la séance plénière du 16 décembre 2010, M. Yves Keppens a été proclamé premier suppléant du président et Mme Johanna Erard seconde suppléante du président.

Tijdens de plenaire vergadering van 16 december 2010 werd de heer Yves Keppens benoemd tot eerste plaatsvervangende voorzitter en mevrouw Johanna Erard tot tweede plaatsvervangende voorzitter.

M. Yves Keppens sera président du Comité P pour un terme de six ans prenant cours le jour de sa prestation de serment..

De heer Yves Keppens zal voorzitter van het Comité P zijn voor een termijn van zes jaar, die aanvangt vanaf zijn eedaflegging.

21 Communication

21 Mededeling

Par lettre du 15 décembre 2011, M. Laurent Louis, président du MLD (Mouvement pour la liberté et la démocratie), m'informe qu'il siégera sous cette dénomination.

Bij brief van 15 december 2011 deelt de heer Laurent Louis, voorzitter van de MLD (Mouvement pour la liberté et la démocratie), mij mede dat hij onder deze benaming zitting zal hebben.

22 Attentat à Liège – Témoignages de sympathie en provenance de l'étranger

22 Aanslag in Luik – Internationaal medeleven

À l'occasion de l'attaque meurtrière survenue à Liège le mardi 13 décembre 2011 des messages de condoléances me sont parvenus du *Saeima* de la République de Lettonie et du Conseil national de la Principauté de Monaco.

Naar aanleiding van de aanslag in Luik op dinsdag 13 december 2011 hebben de *Saeima* van de Republiek Letland en *le Conseil national* van het Vorstendom Monaco mij hun medeleven betuigd.

23 Prise en considération de propositions

23 Inoverwegingneming van voorstellen

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considérerai la prise en considération comme acquise et je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik deze als aangenomen; overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

Votes nominatifs

Naamstemmingen

24 Wetsontwerp tot invoering van een bijdrage voor de financiële stabiliteit en tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 november 2008 tot uitvoering van de wet van 15 oktober 2008 houdende maatregelen ter bevordering van de financiële stabiliteit en inzonderheid tot instelling van een staatsgarantie voor verstrekte kredieten en andere verrichtingen in het kader van de financiële stabiliteit, voor wat betreft de bescherming van de deposito's, de levensverzekeringen en het kapitaal van erkende coöperatieve vennootschappen, en tot wijziging van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten (1954/6)

24 Projet de loi instaurant une contribution de stabilité financière et modifiant l'arrêté royal du 14 novembre 2008 portant exécution de la loi du 15 octobre 2008 portant des mesures visant à promouvoir la stabilité financière et instituant en particulier une garantie d'État relative aux crédits octroyés et autres opérations effectuées dans le cadre de la stabilité financière, en ce qui concerne la protection des dépôts, des assurances sur la vie et du capital de sociétés coopératives agréées, et modifiant la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers (1954/6)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 1*)

Ja	88	Oui
Nee	39	Non
Onthoudingen	13	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. (1954/7)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera transmis au Sénat. (1954/7)

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

25 Projet de loi transposant la directive 2010/24/UE du Conseil du 16 mars 2010 concernant l'assistance mutuelle en matière de recouvrement des créances relatives aux taxes, impôts, droits et autres mesures (1915/4)

25 Wetsontwerp houdende omzetting van richtlijn 2010/24/EU van de Raad van 16 maart 2010 betreffende de wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen (1915/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 2)

Ja	14	Oui
	0	
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera transmis au Sénat. **(1915/5)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. **(1915/5)**

26 Amendements et articles réservés du projet de loi portant des dispositions diverses en matière d'énergie et de développement durable (1957/1-4)

26 Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake energie en duurzame ontwikkeling (1957/1-4)

Vote sur l'amendement n° 1 de Kristof Calvo cs à l'article 2.**(1957/2)**

Stemming over amendement nr. 1 van Kristof Calvo cs op artikel 2.**(1957/2)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 3)

Ja	13	Oui
Nee	11	Non
	7	
Onthoudingen	10	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 2 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 2 aangenomen.

Vote sur l'amendement n° 2 de Kristof Calvo cs à l'article 6.**(1957/2)**

Stemming over amendement nr. 2 van Kristof Calvo cs op artikel 6.**(1957/2)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 4)

Ja	49	Oui
Nee	91	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 6 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 6 aangenomen.

27 Ensemble du projet de loi portant des dispositions diverses en matière d'énergie et de développement durable (1957/4)

27 Geheel van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake energie en duurzame ontwikkeling (1957/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 5*)

Ja	89	Oui
Nee	27	Non
Onthoudingen	24	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera transmis au Sénat. **(1957/5)**

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. **(1957/5)**

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

28 Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen (1952/1-17)

28 Amendements et articles réservés du projet de loi portant des dispositions diverses (1952/1-17)

Stemming over amendement nr. 16 van Peter Dedecker cs op artikel 1. **(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 16 de Peter Dedecker cs à l'article 1. **(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 6*)

Ja	48	Oui
Nee	91	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 1 aangenomen.

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 1 est adopté.

Stemming over amendement nr. 41 van Manu Beuselinck op artikel 10. **(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 41 de Manu Beuselinck à l'article 10. **(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 7)

Ja	35	Oui
Nee	10	Non
	4	
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 10 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 10 est adopté.

Stemming over amendement nr. 42 van Manu Beuselinck op artikel 12.(1952/14)
Vote sur l'amendement n° 42 de Manu Beuselinck à l'article 12.(1952/14)

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? (*Ja*)
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? (*Oui*)

(Stemming/vote 7)

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 12 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 12 est adopté.

Stemming over amendement nr. 17 van Peter Dedecker cs op artikel 25.(1952/14)
Vote sur l'amendement n° 17 de Peter Dedecker cs à l'article 25.(1952/14)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 8)

Ja	25	Oui
Nee	11	Non
	4	
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 25 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 25 est adopté.

Stemming over amendement nr. 18 van Peter Dedecker cs op artikel 26.(1952/14)
Vote sur l'amendement n° 18 de Peter Dedecker cs à l'article 26.(1952/14)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 9)

Ja	35	Oui
Nee	10	Non
	3	
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	13	Total
	9	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 26 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 26 est adopté.

Stemming over amendement nr. 19 van Peter Dedecker cs op artikel 27.**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 19 de Peter Dedecker cs à l'article 27.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 10)

Ja	25	Oui
Nee	11	Non
	3	
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	13	Total
	9	

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Vote sur l'amendement n° 8 de Bernard Clerfayt cs à l'article 27.**(1952/14)**
Stemming over amendement nr. 8 van Bernard Clerfayt cs op artikel 27.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 11)

Ja	3	Oui
Nee	11	Non
	4	
Onthoudingen	23	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 27 est adopté.
Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 27 aangenomen.

Stemming over amendement nr. 20 van Peter Dedecker cs op artikel 28.**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 20 de Peter Dedecker cs à l'article 28.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 12)

Ja	34	Oui
Nee	10	Non
	4	
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 30 van Meyrem Almaci op artikel 28.**(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 30 de Meyrem Almaci à l'article 28.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 13)

Ja	13	Oui
Nee	12	Non
	7	
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 9 van Bernard Clerfayt cs op artikel 28.**(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 9 de Bernard Clerfayt cs à l'article 28.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 14)

Ja	5	Oui
Nee	11	Non
	0	
Onthoudingen	24	Abstentions
Totaal	13	Total
	9	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 28 aangenomen.

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 28 est adopté.

(De heer David Geerts en mevrouw Maya Detiège hebben zoals hun fractie gestemd)

Stemming over amendement nr. 21 van Peter Dedecker cs op artikel 29.**(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 21 de Peter Dedecker cs à l'article 29.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 15)

Ja	25	Oui
Nee	11	Non
	4	
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 10 van Bernard Clerfayt cs op artikel 29.**(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 10 de Bernard Clerfayt cs à l'article 29.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 16)

Ja	3	Oui
Nee	11	Non
	4	
Onthoudingen	23	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 29 aangenomen.

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 29 est adopté.

Stemming over amendement nr. 22 van Peter Dedecker cs tot weglating van artikel 30.**(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 22 de Peter Dedecker cs tendant à supprimer l'article 30.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 17)

Ja	34	Oui
Nee	10	Non
	4	
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	13	Total
	9	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 30 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 30 est adopté.

Stemming over amendement nr. 23 van Peter Dedecker cs tot weglating van artikel 31.**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 23 de Peter Dedecker cs tendant à supprimer l'article 31.**(1952/14)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 17)

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 31 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 31 est adopté.

Stemming over amendement nr. 24 van Peter Dedecker cs tot weglating van artikel 32.**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 24 de Peter Dedecker cs tendant à supprimer l'article 32.**(1952/14)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 17)

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 32 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 32 est adopté.

Stemming over amendement nr. 25 van Peter Dedecker cs tot weglating van artikel 33.**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 25 de Peter Dedecker cs tendant à supprimer l'article 33.**(1952/14)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 17)

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 33 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 33 est adopté.

Stemming over amendement nr. 26 van Peter Dedecker cs op artikel 34.**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 26 de Peter Dedecker cs à l'article 34.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 18)

Ja	24	Oui
Nee	11	Non
	4	
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	13	Total
	9	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 34 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 34 est adopté.

Stemming over amendement nr. 27 van Peter Dedecker cs op artikel 35. **(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 27 de Peter Dedecker cs à l'article 35. **(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 19)

Ja	35	Oui
Nee	10	Non
	4	
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 35 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 35 est adopté.

Stemming over amendement nr. 28 van Peter Dedecker cs op artikel 36. **(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 28 de Peter Dedecker cs à l'article 36. **(1952/14)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 19)

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 36 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 36 est adopté.

Stemming over amendement nr. 29 van Peter Dedecker cs tot weglating van artikel 37. **(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 29 de Peter Dedecker cs tendant à supprimer l'article 37. **(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 20)

Ja	35	Oui
Nee	91	Non
Onthoudingen	14	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 11 van Bernard Clerfayt cs op artikel 37.**(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 11 de Bernard Clerfayt cs à l'article 37.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 21)

Ja	3	Oui
Nee	10	Non
	9	
Onthoudingen	22	Abstentions
Totaal	13	Total
	4	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 37 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 37 est adopté.

Stemming over amendement nr. 31 van Meyrem Almaci op artikel 40.**(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 31 de Meyrem Almaci à l'article 40.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 22)

Ja	13	Oui
Nee	12	Non
	4	
Onthoudingen	3	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 40 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 40 est adopté.

Stemming over amendement nr. 14 van Bernard Clerfayt cs op artikel 41.**(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 14 de Bernard Clerfayt cs à l'article 41.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 23)

Ja	3	Oui
Nee	11	Non
	4	
Onthoudingen	22	Abstentions
Totaal	13	Total
	9	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 41 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 41 est adopté.

Stemming over amendement nr. 12 van Bernard Clerfayt cs tot invoeging van een artikel 41/1 (n).**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 12 de Bernard Clerfayt cs tendant à insérer un article 41/1 (n).**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 24)

Ja	27	Oui
Nee	88	Non
Onthoudingen	25	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 13 van Bernard Clerfayt cs tot invoeging van een artikel 42/1 (n).**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 13 de Bernard Clerfayt cs tendant à insérer un article 42/1 (n).**(1952/14)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 24)

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 32 van Meyrem Almaci op artikel 45.**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 32 de Meyrem Almaci à l'article 45.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 25)

Ja	13	Oui
Nee	12	Non
	7	
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 45 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 45 est adopté.

Stemming over amendement nr. 15 van Peter Dedecker cs op artikel 51.(1952/14)
Vote sur l'amendement n° 15 de Peter Dedecker cs à l'article 51.(1952/14)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 26)

Ja	51	Oui
Nee	87	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	13	Total
	9	

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 35 van Meyrem Almaci op artikel 51.(1952/14)
Vote sur l'amendement n° 35 de Meyrem Almaci à l'article 51.(1952/14)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 27)

Ja	23	Oui
Nee	92	Non
Onthoudingen	24	Abstentions
Totaal	13	Total
	9	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 51 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 51 est adopté.

28.01 Charles Michel (MR): Monsieur le président, j'ai voté contre.

De **voorzitter**: Stemming over amendement nr. 33 van Meyrem Almaci op artikel 60.(1952/14)
Vote sur l'amendement n° 33 de Meyrem Almaci à l'article 60.(1952/14)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 28)

Ja	13	Oui
Nee	12	Non
	6	
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	13	Total
	9	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 60 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 60 est adopté.

Stemming over amendement nr. 34 van Meyrem Almaci op artikel 63.**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 34 de Meyrem Almaci à l'article 63.**(1952/14)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 28)

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 63 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 63 est adopté.

Stemming over amendement nr. 6 van Hagen Goyvaerts cs op artikel 70.**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 6 de Hagen Goyvaerts cs à l'article 70.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 29)

Ja	10	Oui
Nee	13	Non
	0	
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 70 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 70 est adopté.

Stemming over amendement nr. 7 van Hagen Goyvaerts cs op artikel 71.**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 7 de Hagen Goyvaerts cs à l'article 71.**(1952/14)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*
Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 29)

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 71 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 71 est adopté.

Stemming over amendement nr. 38 van Georges Gilkinet cs tot invoeging van een artikel 78/1 (n).**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 38 de Georges Gilkinet cs tendant à insérer un article 78/1 (n).**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 30)

Ja	15	Oui
Nee	12	Non
	4	
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	13	Total
	9	

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 39 van Georges Gilkinet cs tot invoeging van een artikel 78/2 (n).**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 39 de Georges Gilkinet cs tendant à insérer un article 78/2 (n).**(1952/14)**

Mag de uitslag van de vorige stemming ook gelden voor deze stemming? *(Ja)*

Peut-on considérer que le résultat du vote précédent est valable pour celui-ci? *(Oui)*

(Stemming/vote 30)

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 1 van Damien Thiéry cs tot invoeging van een artikel 83/1 (n).**(1952/14)**
Vote sur l'amendement n° 1 de Damien Thiéry cs tendant à insérer un article 83/1 (n).**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 31)

Ja	3	Oui
Nee	89	Non
Onthoudingen	48	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 40 van Georges Gilkinet cs tot invoeging van de artikelen 83/1 (n) tot 83/4 (n).**(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 40 de Georges Gilkinet cs tendant à insérer les articles 83/1 (n) à 83/4 (n).**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 32)

Ja	13	Oui
Nee	10	Non
	3	
Onthoudingen	24	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 36 van Karolien Grosemans cs op artikel 88.**(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 36 de Karolien Grosemans cs à l'article 88.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 33)

Ja	25	Oui
Nee	11	Non
	4	
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 88 aangenomen.

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 88 est adopté.

Stemming over amendement nr. 2 van Damien Thiéry op artikel 106.**(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 2 de Damien Thiéry à l'article 106.**(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 34)

Ja	3	Oui
Nee	12	Non
	6	
Onthoudingen	10	Abstentions
Totaal	13	Total
	9	

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 106 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 106 est adopté.

Stemming over amendement nr. 37 van Karolien Grosemans cs tot invoeging van de artikelen 126/1 (n) tot 126/7 (n). **(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 37 de Karolien Grosemans cs tendant à insérer les articles 126/1 (n) à 126/7 (n). **(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 35)

Ja	35	Oui
Nee	10	Non
	4	
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 3 van Damien Thiéry cs tot invoeging van een artikel 127/1 (n) **(1952/14)**

Vote sur l'amendement n° 3 de Damien Thiéry cs tendant à insérer un article 127/1 (n) **(1952/14)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 36)

Ja	3	Oui
Nee	12	Non
	7	
Onthoudingen	10	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

29 Geheel van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen (1952/17)

29 Ensemble du projet de loi portant des dispositions diverses (1952/17)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 37*)

Ja	89	Oui
Nee	51	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. (1952/18)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera transmis au Sénat. (1952/18)

30 Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake justitie (I) (nieuw opschrift) (1953/11)

30 Projet de loi portant des dispositions diverses en matière de justice (I) (nouvel intitulé) (1953/11)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(*Stemming/vote 38*)

Ja	89	Oui
Nee	27	Non
Onthoudingen	24	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. (1953/13)

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera transmis au Sénat. (1953/13)

Raison d'abstention? (*Non*)

Reden van onthouding? (*Nee*)

31 Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake justitie (II) (nieuw opschrift) (1953/12)

31 Projet de loi portant des dispositions diverses en matière de justice (II) (nouvel intitulé) (1953/12)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 39)

Ja	89	Oui
Nee	27	Non
Onthoudingen	24	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. **(1971/1)**
En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera transmis au Sénat. **(1971/1)**

Raison d'abstention? *(Non)*
Reden van onthouding? *(Nee)*

Scrutin sur les naturalisations (*continuation*)

Geheime stemming over de naturalisaties (*voortzetting*)

Voici le résultat du scrutin sur les naturalisations. **(1936/2)**
Ziehier de uitslag van de geheime stemming over de naturalisaties. **(1936/2)**

Nombre de	11	Aantal stemmen
votants	6	
Votes valables	11	Geldige stemmen
	3	
Majorité absolue	57	Volstreekte meerderheid

Toutes les naturalisations ont obtenu la majorité absolue. Le vote sur la proposition de lois de naturalisation aura lieu dans un instant.

Alle naturalisaties hebben de volstreekte meerderheid bekomen. Over het voorstel van naturalisatiewetten zal dadelijk worden gestemd.

La proposition de la commission de Naturalisations est divisée en trois parties (A, B et C) comportant chacune plusieurs articles à adopter.

Het voorstel van de commissie voor de Naturalisaties omvat drie delen (A, B en C) die elk verscheidene aan te nemen artikelen tellen.

Proposition de lois de naturalisation

Voorstel van naturalisatiewetten

32 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 22 décembre 1998 modifiant le Code de la nationalité belge en ce qui concerne la procédure de naturalisation (partie A) (1936/2)

32 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 22 december 1998 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit wat de naturalisatieprocedure betreft (deel A) (1936/2)

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble de la proposition de loi de naturalisation (partie A) aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel van het voorstel van naturalisatiewet (deel A) zal later plaatsvinden.

33 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 1er mars 2000 modifiant certaines dispositions relatives à la nationalité belge (partie B) (1936/2)

33 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 1 maart 2000 tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de Belgische nationaliteit (deel B) (1936/2)

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble de la proposition de loi de naturalisation (partie B) aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel van het voorstel van naturalisatiewet (deel B) zal later plaatsvinden.

34 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 27 décembre 2006 portant des dispositions diverses et modifiant le Code de la nationalité belge (partie C) (1936/2)

34 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (deel C) (1936/2)

Discussion des articles

Bespreking van de artikelen

Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.

De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble de la proposition de loi de naturalisation (partie C) aura lieu ultérieurement.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel van het voorstel van naturalisatiewet (deel C) zal later plaatsvinden.

Votes nominatifs (*continuation*)

Naamstemmingen (*voortzetting*)

Nous allons procéder au vote sur la proposition de lois de naturalisation dont nous venons d'examiner les articles.

Wij gaan over tot de stemming over het voorstel van naturalisatiewetten waarvan wij zojuist de artikelen hebben besproken.

35 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 22 december 1998 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit wat de naturalisatieprocedure betreft (deel A) (1936/2)

35 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 22 décembre 1998 modifiant le Code de la nationalité belge en ce qui concerne la procédure de naturalisation (partie A) (1936/2)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 40)

Ja	10	Oui
	3	
Nee	36	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	13	Total
	9	

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van naturalisatiewet (deel A) aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi de naturalisation (partie A). Elle sera soumise à la sanction royale.

36 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 1er mars 2000 modifiant certaines dispositions relatives à la nationalité belge (partie B) (1936/2)

36 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 1 maart 2000 tot wijziging van een aantal bepalingen betreffende de Belgische nationaliteit (deel B) (1936/2)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 41)

Ja	10	Oui
	4	
Nee	36	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi de naturalisation (partie B). Elle sera soumise à la sanction royale.
Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van naturalisatiewet (deel B) aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

37 Proposition de loi de naturalisation accordée en application de la loi du 27 décembre 2006 portant des dispositions diverses et modifiant le Code de la nationalité belge (partie C) (1936/2)

37 Voorstel van naturalisatiewet toegekend bij toepassing van de wet van 27 december 2006 houdende diverse bepalingen tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit (deel C) (1936/2)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 42)

Ja	10	Oui
	4	
Nee	36	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	14	Total
	0	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi de naturalisation (partie C). Elle sera soumise à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van naturalisatiewet (deel C) aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

38 Allocution du président

38 Toespraak van de voorzitter

Le **président**: Chers collègues, il est inutile de préciser que l'année qui s'achève fut difficile, non seulement pour le monde politique, mais pour l'ensemble des citoyens. Les crises institutionnelle et économique ont lourdement pesé sur notre pays, mais à force de volonté, de courage politique, de patience, de travail, de responsabilité et de sens de l'État, un compromis a pu voir le jour tant sur le plan des réformes institutionnelles que sur le plan politique.

Si, aujourd'hui, nous avons un gouvernement, cela ne signifie pas la sortie du tunnel. Les accords engrangés ouvrent de gigantesques chantiers. Et le parlement, notre assemblée plus particulièrement, fondement de notre démocratie, a pour mission d'en réaliser les bases. L'actualisation de notre pays aux attentes et aux besoins de nos concitoyens, dans un environnement économique et social en pleine mutation, parfois contraint par l'Europe, parfois subordonné aux agences de notation, sera ardue.

Naast wat ik de gebruikelijke taken zou willen noemen zullen we ons moeten toeleggen op de staatshervorming en de overdracht van bevoegdheden, de hervorming van de financieringswet en de gezondmaking van de federale overheidsfinanciën, om maar een paar voorbeelden te geven. Naast dat zware programma zullen we op de koop toe talloze sociale en economische hervormingen op de rails moeten zetten terwijl we over weinig budgettaire manoeuvreerruimte beschikken en tegelijkertijd de grondslagen en het acquis van ons sociale stelsel moeten vrijwaren, naar onze burgers moeten blijven luisteren en de meest kwetsbare burgers die in onze samenleving soms in de kou blijven staan niet uit het oog mogen verliezen.

Cerise sur le gâteau, que l'on serait tenté de qualifier d'indigeste, 2012 est aussi une année électorale au niveau local.

Chers collègues, après avoir pris connaissance de ce catalogue de devoirs et d'intentions avec vous, nous aurons aussi à expliquer simplement aux citoyens notre travail. Travail souvent incompris ou mal connu.

Vous savez dans cette Assemblée que le courage politique n'est pas une chimère et nombre d'entre vous l'ont déjà démontré. Je sais que vous continuerez à le prouver tout au long de la suite de cette législature.

Je tiens à remercier chacune et chacun d'entre vous, membres du personnel et de la presse – il en reste –, pour les collaborations et les synergies que nous avons pu réaliser cette année, pour la qualité de nos échanges et le travail accompli.

Zelf zal ik bij de vervulling van de opdracht die mij werd toebedeeld, trouw blijven aan de principes, die mij tot hiertoe hebben geleid: realisme, pragmatisme, overleg, beschikbaarheid en gelijke aandacht voor ieder van u.

Vanuit dat engagement ten aanzien van ieder van u wil ik u veel moed inspreken en wens ik u, geachte collega's, en al uw dierbaren, veel solidariteit, gedeeld enthousiasme, welzijn en sereniteit voor het nieuwe jaar toe.

Peu de choses sont faciles, mais elles sont toutes perfectibles. Ensemble, nous pouvons les parfaire, les régénérer, les réformer, alléger leurs faiblesses, affermir leurs qualités. Nous pouvons tous, à notre niveau de compétence et de générosité, nous y investir. C'est la raison et l'honneur de notre présence en ce lieu et des responsabilités qui nous ont été confiées. (*Applaudissements*)

38.01 Jan Jambon (N-VA): Mijnheer de voorzitter, namens de leden van de Kamer dank ik u voor de voorbije zittingsperiode waarin dit Parlement echt een Parlement kon zijn.

Wij wensen uw team en uzelf het allerbeste voor de kerstdagen en voor het nieuwe jaar.

Dat geldt uiteraard ook, en misschien nog meer, voor het personeel, voor mevrouw de griffier en voor de mensen van de pers die hier nog aanwezig zijn. Het personeel was altijd trouw op post en heeft de voorbije weken uiterst hard gewerkt om alles klaar te krijgen wat hier vandaag werd goedgekeurd. Wij wensen u allen een zalige Kerst en een gelukkig Nieuwjaar.

De **voorzitter**: Er is nog één stemming.

39 Proposition de rejet faite par la commission des Naturalisations en ce qui concerne les dossiers repris dans son rapport n° 1936/1, aux pages 4 à 6

39 Voorstel tot verwerping door de commissie voor de Naturalisaties van de dossiers die in haar verslag nr. 1936/1 op bladzijden 4 tot 6 zijn opgenomen

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(*Vote/stemming 43*)

Oui	13	Ja
	9	
Non	0	Nee
Abstentions	0	Onthoudingen
Total	13	Totaal
	9	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet.

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan.

40 Adoption de l'ordre du jour

40 Goedkeuring van de agenda

Nous devons nous prononcer sur le projet d'ordre du jour que vous propose la Conférence des présidents. Wij moeten ons thans uitspreken over de ontwerp-agenda die de Conferentie van voorzitters u voorstelt.

Pas d'observation? (*Non*) La proposition est adoptée.

Geen bezwaar? (*Nee*) Het voorstel is aangenomen.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 12 januari 2012 om 14.15 uur.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 12 janvier 2012 à 14.15 heures.

*De vergadering wordt gesloten op vrijdag 23 december 2011 om 05.35 uur.
La séance est levée le vendredi 23 décembre 2011 à 05.35 heures.*

*L'annexe est reprise dans une brochure
séparée, portant le numéro CRIV 53 PLEN
062 annexe.*

*De bijlage is opgenomen in een aparte
brochure met nummer CRIV 53 PLEN 062
bijlage.*

DÉTAIL DES VOTES NOMINATIFS**DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**

Vote nominatif - Naamstemming: 001

Oui	088	Ja
-----	-----	----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmerly Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Non	039	Nee
-----	-----	-----

Annemans Gerolf, Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Clerfayt Bernard, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Logghe Peter, Louis Laurent, Luyckx Peter, Maertens Bert, Maingain Olivier, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Thiéry Damien, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	013	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Almaci Meyrem, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Jadot Eric, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Van Hecke Stefaan

Vote nominatif - Naamstemming: 002

Oui	140	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Bracke Siegfried, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bont Rita, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jadot Eric, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Logghe Peter, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Perpète André, Ponthier Annick, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schoofs Bert, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Veys Tanguy, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 003

Oui	013	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Jadot Eric, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Van Hecke Stefaan

Non	117	Nee
-----	-----	-----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	010	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Annemans Gerolf, De Bont Rita, D'haeseleer Guy, Goyvaerts Hagen, Logghe Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Valkeniers Bruno, Veys Tanguy

Vote nominatif - Naamstemming: 004

Oui	049	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Beuselinck Manu, Boulet Juliette, Bracke Siegfried, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Deleuze Olivier, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Vriendt Wouter, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jadot Eric, Jambon Jan, Logghe Peter, Louis Laurent, Luykx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia,

Snoy et d'Oppuers Thérèse, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Hecke Stefaan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	091	Nee
-----	-----	-----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Katrin, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 005

Oui	089	Ja
-----	-----	----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Katrin, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine,

Seminara Franco, Slegers Bercy, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Non	027	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Clerfayt Bernard, De Bont Rita, Dedecker Jean Marie, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, D'haeseleer Guy, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Jadot Eric, Logghe Peter, Maingain Olivier, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Thiéry Damien, Valkeniers Bruno, Van Hecke Stefaan, Veys Tanguy

Abstentions	024	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Dedecker Peter, Degroote Koenraad, Demir Zuhul, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, Dumery Daphné, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Luykx Peter, Maertens Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Vote nominatif - Naamstemming: 006

Oui	048	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Beuselinck Manu, Boulet Juliette, Bracke Siegfried, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Deleuze Olivier, Demir Zuhul, Demol Elsa, De Ridder Min, De Vriendt Wouter, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jadot Eric, Jambon Jan, Logghe Peter, Luykx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Hecke Stefaan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	091	Nee
-----	-----	-----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Delizée Jean-Marc,

Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Katrin, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thierry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Louis Laurent

Vote nominatif - Naamstemming: 007

Oui	035	Ja
-----	-----	----

Annemans Gerolf, Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhal, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Logghe Peter, Luykx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	104	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Katrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine,

Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Louis Laurent

Vote nominatif - Naamstemming: 008

Oui	025	Ja
-----	-----	----

Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, Dumery Daphné, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Luykx Peter, Maertens Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	114	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bont Rita, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, D'haeseleer Guy, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Goyvaerts Hagen, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Logghe Peter, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Perpète André, Ponthier Annick, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schoofs Bert, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Valkeniers Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van

Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Veys Tanguy, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Louis Laurent

Vote nominatif - Naamstemming: 009

Oui	035	Ja
-----	-----	----

Annemans Gerolf, Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhal, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Logghe Peter, Luykx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	103	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Louis Laurent

Vote nominatif - Naamstemming: 010

Oui	025	Ja
-----	-----	----

Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, Dumery Daphné, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Luykx Peter, Maertens Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	113	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bont Rita, De Bue Valérie, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, D'haeseleer Guy, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Goyvaerts Hagen, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Logghe Peter, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Perpète André, Ponthier Annick, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schoofs Bert, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Valkeniers Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Veys Tanguy, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Louis Laurent

Vote nominatif - Naamstemming: 011

Oui	003	Ja
-----	-----	----

Clerfayt Bernard, Maingain Olivier, Thiéry Damien

Non	114	Nee
-----	-----	-----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaeckers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	023	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, De Bont Rita, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, D'haeseleer Guy, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Jadot Eric, Logghe Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Valkeniers Bruno, Van Hecke Stefaan, Veys Tanguy

Vote nominatif - Naamstemming: 012

Oui	034	Ja
-----	-----	----

Annemans Gerolf, Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Logghe Peter, Luykx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	104	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquellaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Katrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	002	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Demir Zuhail, Louis Laurent

Vote nominatif - Naamstemming: 013

Oui	013	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Jadot Eric, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Van Hecke Stefaan

Non	127	Nee
-----	-----	-----

Annemans Gerolf, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bont Rita, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhal, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Logghe Peter, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Perpète André, Ponthier Annick, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schoofs Bert, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Veys Tanguy, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 014

Oui	005	Ja
-----	-----	----

Clerfayt Bernard, Detiège Maya, Geerts David, Maingain Olivier, Thiéry Damien

Non	110	Nee
-----	-----	-----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clercq

Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maertens Bert, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	024	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, De Bont Rita, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, D'haeseleer Guy, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Jadot Eric, Logghe Peter, Luykx Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Valkeniers Bruno, Van Hecke Stefaan, Veys Tanguy

Vote nominatif - Naamstemming: 015

Oui	025	Ja
-----	-----	----

Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, Dumery Daphné, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Luykx Peter, Maertens Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	114	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bont Rita, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne

Roland, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, D'haeseleer Guy, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Goyvaerts Hagen, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Logghe Peter, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Perpète André, Ponthier Annick, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schoofs Bert, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Valkeniers Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Veys Tanguy, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Louis Laurent

Vote nominatif - Naamstemming: 016

Oui	003	Ja
-----	-----	----

Clerfayt Bernard, Maingain Olivier, Thiéry Damien

Non	114	Nee
-----	-----	-----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten

Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	023	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, De Bont Rita, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, D'haeseleer Guy, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Jadot Eric, Logghe Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Valkeniers Bruno, Van Hecke Stefaan, Veys Tanguy

Vote nominatif - Naamstemming: 017

Oui	034	Ja
-----	-----	----

Annemans Gerolf, Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Logghe Peter, Luyckx Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	104	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète

André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Louis Laurent

Vote nominatif - Naamstemming: 018

Oui	024	Ja
-----	-----	----

Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, De Ridder Min, De Wit Sophie, Dumery Daphné, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Luykx Peter, Maertens Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	114	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Arens Joseph, Bacquelaîne Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bont Rita, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, D'haeseleer Guy, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Goyvaerts Hagen, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Logghe Peter, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Perpète André, Ponthier Annick, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schoofs Bert, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Valkeniers Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven

Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Veys Tanguy, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Louis Laurent

Vote nominatif - Naamstemming: 019

Oui	035	Ja
-----	-----	----

Annemans Gerolf, Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhal, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Logghe Peter, Luykx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	104	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Katrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Louis Laurent

Vote nominatif - Naamstemming: 020

Oui	035	Ja
-----	-----	----

Annemans Gerolf, Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhal, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Logghe Peter, Luykx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	091	Nee
-----	-----	-----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	014	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Almaci Meyrem, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Jadot Eric, Louis Laurent, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Van Hecke Stefaan

Vote nominatif - Naamstemming: 021

Oui	003	Ja
-----	-----	----

Clerfayt Bernard, Maingain Olivier, Thiéry Damien

Non	109	Nee
-----	-----	-----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bracke Siegfried, Brotcome Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Katrin, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	022	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, De Bont Rita, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, D'haeseleer Guy, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Jadot Eric, Logghe Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Valkeniers Bruno, Van Hecke Stefaan, Veys Tanguy

Vote nominatif - Naamstemming: 022

Oui	013	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Jadot Eric, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Van Hecke Stefaan

Non	124	Nee
-----	-----	-----

Annemans Gerolf, Arens Joseph, Bacquellaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bont Rita, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Logghe Peter, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Perpète André, Ponthier Annick, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schoofs Bert, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Veys Tanguy, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	003	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Clerfayt Bernard, Maingain Olivier, Thiéry Damien

Vote nominatif - Naamstemming: 023

Oui	003	Ja
-----	-----	----

Clerfayt Bernard, Maingain Olivier, Thiéry Damien

Non	114	Nee
-----	-----	-----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	022	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, De Bont Rita, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, D'haeseleer Guy, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Jadot Eric, Logghe Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Van Hecke Stefaan, Veys Tanguy

Vote nominatif - Naamstemming: 024

Oui	027	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Clerfayt Bernard, De Bont Rita, Dedecker Jean Marie, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, D'haeseleer Guy, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Jadot Eric, Logghe Peter, Maingain Olivier, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Thiéry Damien, Valkeniers Bruno, Van Hecke Stefaan, Veys Tanguy

Non	088	Nee
-----	-----	-----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David,

Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	025	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Dedecker Peter, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, Dumery Daphné, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Louis Laurent, Luyckx Peter, Maertens Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Vote nominatif - Naamstemming: 025

Oui	013	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Jadot Eric, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Van Hecke Stefaan

Non	127	Nee
-----	-----	-----

Annemans Gerolf, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bont Rita, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry,

Goffin Philippe, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Katrin, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Logghe Peter, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Perpète André, Ponthier Annick, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schoofs Bert, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Veys Tanguy, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 026

Oui	051	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Beuselinck Manu, Boulet Juliette, Bracke Siegfried, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Clerfayt Bernard, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Deleuze Olivier, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Vriendt Wouter, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jadot Eric, Jambon Jan, Logghe Peter, Luykx Peter, Maertens Bert, Maingain Olivier, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Thiéry Damien, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Hecke Stefaan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	087	Nee
-----	-----	-----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier,

Jadin Kattrin, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Louis Laurent

Vote nominatif - Naamstemming: 027

Oui	023	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, De Bont Rita, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, D'haeseleer Guy, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Jadot Eric, Logghe Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Valkeniers Bruno, Van Hecke Stefaan, Veys Tanguy

Non	092	Nee
-----	-----	-----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedeker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	024	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Dedecker Peter, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, Dumery Daphné, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Luyckx Peter, Maertens Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Vote nominatif - Naamstemming: 028

Oui	013	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Jadot Eric, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Van Hecke Stefaan

Non	126	Nee
-----	-----	-----

Annemans Gerolf, Arens Joseph, Bacquellaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bont Rita, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Logghe Peter, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luyckx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Perpète André, Ponthier Annick, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schoofs Bert, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Veys Tanguy, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 029

Oui	010	Ja
-----	-----	----

Annemans Gerolf, De Bont Rita, D'haeseleer Guy, Goyvaerts Hagen, Logghe Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Valkeniers Bruno, Veys Tanguy

Non	130	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Bracke Siegfried, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Katrin, Jadot Eric, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 030

Oui	015	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Clerfayt Bernard, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Jadot Eric, Maingain Olivier, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Thiéry Damien, Van Hecke Stefaan

Non	124	Nee
-----	-----	-----

Annemans Gerolf, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Bracke Siegfried, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bont Rita, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Logghe Peter, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Perpète André, Ponthier Annick, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schoofs Bert, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Veys Tanguy, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 031

Oui	003	Ja
-----	-----	----

Clerfayt Bernard, Maingain Olivier, Thiéry Damien

Non	089	Nee
-----	-----	-----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	048	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Beuselinck Manu, Boulet Juliette, Bracke Siegfried, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Deleuze Olivier, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Vriendt Wouter, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jadot Eric, Jambon Jan, Logghe Peter, Luyckx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Hecke Stefaan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Vote nominatif - Naamstemming: 032

Oui	013	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Jadot Eric, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Van Hecke Stefaan

Non	103	Nee
-----	-----	-----

Annemans Gerolf, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bont Rita, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, D'haeseleer Guy, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Goyvaerts Hagen, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Katrin, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Logghe Peter, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Perpète André, Ponthier Annick, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schoofs Bert, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Valkeniers Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Veys Tanguy, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	024	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Dedecker Peter, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, Dumery Daphné, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Luykx Peter, Maertens Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Vote nominatif - Naamstemming: 033

Oui	025	Ja
-----	-----	----

Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, Dumery Daphné, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Luykx Peter, Maertens Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	114	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bont Rita, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, D'haeseleer Guy, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Goyvaerts Hagen, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Logghe Peter, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Perpète André, Ponthier Annick, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schoofs Bert, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Valkeniers Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Veys Tanguy, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Louis Laurent

Vote nominatif - Naamstemming: 034

Oui	003	Ja
-----	-----	----

Clerfayt Bernard, Maingain Olivier, Thiéry Damien

Non	126	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Bracke Siegfried, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery

Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	010	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Annemans Gerolf, De Bont Rita, D'haeseleer Guy, Goyvaerts Hagen, Logghe Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Valkeniers Bruno, Veys Tanguy

Vote nominatif - Naamstemming: 035

Oui	035	Ja
-----	-----	----

Annemans Gerolf, Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Logghe Peter, Luykx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	104	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph,

Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Abstentions	001	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Louis Laurent

Vote nominatif - Naamstemming: 036

Oui	003	Ja
-----	-----	----

Clerfayt Bernard, Maingain Olivier, Thiéry Damien

Non	127	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Bracke Siegfried, Brems Eva, Brotschne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Grosemans Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jadot Eric, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van

Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	010	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Annemans Gerolf, De Bont Rita, D'haeseleer Guy, Goyvaerts Hagen, Logghe Peter, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Valkeniers Bruno, Veys Tanguy

Vote nominatif - Naamstemming: 037

Oui	089	Ja
-----	-----	----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmerly Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Non	051	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Beuselinck Manu, Boulet Juliette, Bracke Siegfried, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Clerfayt Bernard, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Deleuze Olivier, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Vriendt Wouter, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jadot Eric, Jambon Jan, Logghe Peter, Luyckx Peter, Maertens Bert, Maingain Olivier, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Thiéry Damien, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Hecke Stefaan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 038

Oui	089	Ja
-----	-----	----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Non	027	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Clerfayt Bernard, De Bont Rita, Dedecker Jean Marie, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, D'haeseleer Guy, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Jadot Eric, Logghe Peter, Maingain Olivier, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Thiéry Damien, Valkeniers Bruno, Van Hecke Stefaan, Veys Tanguy

Abstentions	024	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Dedecker Peter, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, Dumery Daphné, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Luykx Peter, Maertens Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Vote nominatif - Naamstemming: 039

Oui	089	Ja
-----	-----	----

Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Caverenne Valérie, Clarinval David, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Giet Thierry, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Non	027	Nee
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Balcaen Ronny, Boulet Juliette, Brems Eva, Calvo y Castañer Kristof, Clerfayt Bernard, De Bont Rita, Dedecker Jean Marie, Deleuze Olivier, De Vriendt Wouter, D'haeseleer Guy, Genot Zoé, Gerkens Muriel, Gilkinet Georges, Goyvaerts Hagen, Jadot Eric, Logghe Peter, Maingain Olivier, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Thiéry Damien, Valkeniers Bruno, Van Hecke Stefaan, Veys Tanguy

Abstentions	024	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, Dedecker Peter, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, Dumery Daphné, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Luyckx Peter, Maertens Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Vote nominatif - Naamstemming: 040

Oui	103	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Non	036	Nee
-----	-----	-----

Annemans Gerolf, Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Logghe Peter, Louis Laurent, Luyckx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 041

Oui	104	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Brems Eva, Brotcorne

Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Non	036	Nee
-----	-----	-----

Annemans Gerolf, Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Logghe Peter, Louis Laurent, Luyckx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weyts Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 042

Oui	104	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, de Donnea François-Xavier, Defreyne Roland, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick

Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Kattrin, Jadot Eric, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Lutgen Benoît, Madrane Rachid, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Perpète André, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaut Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Wierinck Godelieve

Non	036	Nee
-----	-----	-----

Annemans Gerolf, Beuselinck Manu, Bracke Siegfried, De Bont Rita, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Degroote Koenraad, Demir Zuhail, Demol Elsa, De Ridder Min, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dumery Daphné, Goyvaerts Hagen, Grosemans Karolien, Jambon Jan, Logghe Peter, Louis Laurent, Luykx Peter, Maertens Bert, Pas Barbara, Ponthier Annick, Schoofs Bert, Sminate Nadia, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Vandeput Steven, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Veys Tanguy, Weys Ben, Wollants Bert, Wouters Veerle

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 043

Oui	139	Ja
-----	-----	----

Almaci Meyrem, Annemans Gerolf, Arens Joseph, Bacquelaine Daniel, Balcaen Ronny, Bastin Christophe, Battheu Sabien, Becq Sonja, Beuselinck Manu, Blanchart Philippe, Bonte Hans, Boulet Juliette, Bracke Siegfried, Brems Eva, Brotcorne Christian, Burgeon Colette, Calvo y Castañer Kristof, Caverenne Valérie, Clarinval David, Clerfayt Bernard, Coëme Guy, Dallemagne Georges, De Bont Rita, De Bue Valérie, De Clerck Stefaan, De Clercq Mathias, De Croo Herman, Dedecker Peter, Dedecker Jean Marie, Defreyne Roland, Degroote Koenraad, Deleuze Olivier, Delizée Jean-Marc, Demir Zuhail, Demol Elsa, Déom Valérie, De Permentier Corinne, De Potter Jenne, De Ridder Min, Deseyn Roel, Destrebecq Olivier, Detiège Maya, Devin Laurent, Devlies Carl, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'haeseleer Guy, Dierick Leen, Doomst Michel, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Dumery Daphné, Emmery Isabelle, Fernandez Fernandez Julia, Flahaut André, Fonck Catherine, Frédéric André, Geerts David, Genot Zoé, George Joseph, Gerkens Muriel, Giet Thierry, Gilkinet Georges, Goffin Philippe, Goyvaerts Hagen, Grosemans

Karolien, Gustin Luc, Henry Olivier, Jadin Katrin, Jadot Eric, Jambon Jan, Kindermans Gerald, Kitir Meryame, Lalieux Karine, Lambert Marie-Claire, Landuyt Renaat, Logghe Peter, Louis Laurent, Lutgen Benoît, Luykx Peter, Madrane Rachid, Maertens Bert, Maingain Olivier, Marghem Marie-Christine, Mathot Alain, Mayeur Yvan, Michel Charles, Musin Linda, Muylle Nathalie, Özen Özlem, Pas Barbara, Perpète André, Ponthier Annick, Ramaekers Jef, Rolin Myriam, Rutten Gwendolyn, Schiltz Willem-Frederik, Schoofs Bert, Schyns Marie-Martine, Seminara Franco, Slegers Bercy, Sminate Nadia, Snoy et d'Oppuers Thérèse, Somers Bart, Somers Ine, Temmerman Karin, Terwingen Raf, Thiébaud Eric, Thiéry Damien, Tobback Bruno, Tuybens Bruno, Uyttersprot Karel, Valkeniers Bruno, Van Biesen Luk, Van Cauter Carina, Van den Bergh Jef, Vandeput Steven, Van der Auwera Liesbeth, Van der Maelen Dirk, Van Eetvelde Miranda, Van Esbroeck Jan, Van Grootenbrulle Bruno, Van Hecke Stefaan, Vanheste Ann, Vanlerberghe Myriam, Van Moer Reinilde, Van Noppen Florentinus, Van Vaerenbergh Kristien, Vanvelthoven Peter, Vercamer Stefaan, Vervotte Inge, Veys Tanguy, Vienne Christiane, Waterschoot Kristof, Weyts Ben, Wierinck Godelieve, Wollants Bert, Wouters Veerle

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------